

PROGRAM NAUCZANIA

KWALIFIKACYJNEGO KURSU ZAWODOWEGO

w zakresie kwalifikacji

MTL.02. Eksploatacja maszyn i urządzeń odlewniczych

wyodrębnionej w zawodach

812107 operator maszyn i urządzeń odlewniczych

311705 technik odlewnik

oraz

programy nauczania kursów umiejętności zawodowych

MTL.02.3. Eksploatacja maszyn i urządzeń do przygotowania mas formierskich i mas rdzeniowych

MTL.02.4. Wykonywanie form oraz użytkowanie maszyn i urządzeń do wykonywania odlewów w formach jednorazowych, trwałych i półotwartych

MTL.02.5. Eksploatacja maszyn i urządzeń do wybijania, oczyszczania i wykańczania odlewów

KUZ MTL.02.6. Eksploatacja pieców odlewniczych oraz maszyn i urządzeń do przygotowania wsadu

Branża metalurgiczna (MTL)

Autor: mgr inż. Paweł Maruszak

Recenzent:

mgr inż. Krzysztof Nowak- recenzja dydaktyczna

mgr inż. Przemysław Mańkowski- recenzja merytoryczna

Ekspert: dr inż. Janusz Figurski

Program opracowany we współpracy z podmiotami otoczenia społeczno-gospodarczego wskazanego we wniosku o powierzenie grantu na opracowanie modelowego kwalifikacyjnego kursu zawodowego:

Odlewnia Żeliwa Rawica Sp. K. Polak & A. Krok

GGG Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością

Max - Now Sp. z o.o. Nowocień L.

Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój

Oś priorytetowa II

Efektywne polityki publiczne dla rynku pracy, gospodarki i edukacji

Działanie 2.14. Rozwój narzędzi dla uczenia się przez całe życie

Konkurs nr POWR.02.14.00-IP.02-00-003/19

Opracowanie modelowych programów kwalifikacyjnych kursów zawodowych (kkz)

Program nauczania kwalifikacyjnego kursu zawodowego
MTL.02. Eksploatacja maszyn i urządzeń odlewniczych

Spis treści

PROGRAM NAUCZANIA KWALIFIKACYJNEGO KURSU ZAWODOWEGO MTL.02. EKSPLOATACJA MASZYN I URZĄDZEŃ ODLEWNICZYCH	5
1. Wprowadzenie	5
1.1. Charakterystyka programu	9
1.2. Założenia programowe	11
1.3. Wykaz przedmiotów w kształceniu teoretycznym i praktycznym	12
2. Plan zajęć kwalifikacyjnego kursu zawodowego	12
2.1. Pogrupowane efekty kształcenia	12
2.2. Liczba godzin przeznaczona na kształcenie zawodowe	122
2.3. Plan kwalifikacyjnego kursu zawodowego	152
3. Cele kształcenia kwalifikacyjnego kursu zawodowego	154
4. Programy poszczególnych zajęć	154
4.1. Program nauczania dla przedmiotu Bezpieczeństwo i higiena pracy	154
4.1.1. Cele ogólne przedmiotu	154
4.1.2. Cele szczegółowe przedmiotu	155
4.1.3. Materiał nauczania z uwzględnieniem opisu efektów kształcenia	158
4.1.4. Procedury osiągania celów kształcenia	165
4.1.5. Proponowane metody sprawdzania osiągnięć edukacyjnych	166
4.2. Program nauczania dla przedmiotu Język obcy zawodowy	166
4.2.1. Cele ogólne przedmiotu	167
4.2.2. Cele szczegółowe przedmiotu	167
4.2.3. Materiał nauczania z uwzględnieniem opisu efektów kształcenia	168
4.2.4. Procedury osiągania celów kształcenia	174
4.2.5. Proponowane metody sprawdzania osiągnięć edukacyjnych	175
4.3. Program nauczania dla przedmiotu Podstawy konstrukcji maszyn	176

4.3.1. Cele ogólne przedmiotu	176
4.3.2. Cele szczegółowe przedmiotu	176
4.3.3. Materiał nauczania z uwzględnieniem opisu efektów kształcenia	179
4.3.4. Procedury osiągania celów kształcenia	184
4.3.5. Proponowane metody sprawdzania osiągnięć edukacyjnych	185
4.4. Program nauczania dla przedmiotu Podstawy technologii odlewniczej	186
4.4.1. Cele ogólne przedmiotu	186
4.4.2. Cele szczegółowe przedmiotu	187
4.4.3. Materiał nauczania z uwzględnieniem opisu efektów kształcenia	193
4.4.4. Procedury osiągania celów kształcenia	206
4.4.5. Proponowane metody sprawdzania osiągnięć edukacyjnych	208
4.5. Program nauczania dla przedmiotu Wykonywanie form odlewniczych	209
4.5.1. Cele ogólne przedmiotu	209
4.5.2. Cele szczegółowe przedmiotu	209
4.5.3. Materiał nauczania z uwzględnieniem opisu efektów kształcenia	210
4.5.4. Procedury osiągania celów kształcenia	216
4.5.5. Proponowane metody sprawdzania osiągnięć edukacyjnych	217
4.6. Program nauczania dla przedmiotu Wykonywanie odlewów	218
4.6.1. Cele ogólne przedmiotu	218
4.6.2. Cele szczegółowe przedmiotu	218
4.6.3. Materiał nauczania z uwzględnieniem opisu efektów kształcenia	220
4.6.4. Procedury osiągania celów kształcenia	226
4.6.5. Proponowane metody sprawdzania osiągnięć edukacyjnych	228
4.7. Program nauczania dla przedmiotu Obróbka wykańczająca odlewów	229

4.7.1. Cele ogólne przedmiotu	229
4.7.2. Cele szczegółowe przedmiotu	229
4.7.3. Materiał nauczania z uwzględnieniem opisu efektów kształcenia	230
4.7.4. Procedury osiągania celów kształcenia	236
4.7.5. Proponowane metody sprawdzania osiągnięć edukacyjnych.....	238
4.8. Program nauczania dla przedmiotu Eksploatowanie maszyn odlewniczych	238
4.8.1. Cele ogólne przedmiotu	238
4.8.2. Cele szczegółowe przedmiotu	239
4.8.3. Materiał nauczania z uwzględnieniem opisu efektów kształcenia	240
4.8.4. Procedury osiągania celów kształcenia	246
4.8.5. Proponowane metody sprawdzania osiągnięć edukacyjnych.....	247
5. Ewaluacja programu kwalifikacyjnego kursu zawodowego	248
6. Wykaz literatury oraz niezbędnych środków i materiałów dydaktycznych	251
6.1. Wykaz literatury	251
6.2. Wykaz niezbędnych środków i materiałów dydaktycznych	252
7. Sposób i forma zaliczenia kwalifikacyjnego kursu zawodowego.....	255
8. Sprawdzenie kompletności i poprawności opracowanego programu nauczania	255

PROGRAM NAUCZANIA KWALIFIKACYJNEGO KURSU ZAWODOWEGO MTL.02. EKSPLOATACJA MASZYN I URZĄDZEŃ ODLEWNICZYCH

1. Wprowadzenie

Kwalifikacyjny kurs zawodowy jest pozaszkolną formą kształcenia ustawicznego, adresowaną do osób dorosłych zainteresowanych uzyskiwaniem i uzupełnianiem wiedzy, umiejętności i kwalifikacji zawodowych. Na kwalifikacyjny kurs zawodowy może również uczęszczać uczeń, który ukończył szkołę ponadpodstawową przed ukończeniem 18 roku życia spełniając w tej formie obowiązek nauki.

Również osoba, która ukończyła ośmioletnią szkołę podstawową oraz:

- 1) ma opóźnienie w cyklu kształcenia związane z sytuacją życiową lub zdrowotną uniemożliwiającą lub znacznie utrudniającą podjęcie lub kontynuowanie nauki w szkole ponadpodstawowej dla młodzieży albo uniemożliwiającą lub znacznie utrudniającą realizowanie, zgodnie z przepisami w sprawie przygotowania zawodowego młodocianych i ich wynagradzania, przygotowania zawodowego u pracodawcy lub
- 2) przebywa w zakładzie karnym, areszcie śledczym, zakładzie poprawczym lub schronisku dla nieletnich - może realizować obowiązek nauki przez uczęszczanie na kwalifikacyjny kurs zawodowy.

Kwalifikacyjny kurs zawodowy może być prowadzony przez:

- 1) publiczne szkoły prowadzące kształcenie zawodowe - w zakresie zawodów, w których kształcą, oraz w zakresie obszarów kształcenia, do których są przypisane te zawody;
- 2) niepubliczne szkoły o uprawnieniach szkół publicznych prowadzące kształcenie zawodowe - w zakresie zawodów, w których kształcą, oraz w zakresie obszarów kształcenia, do których są przypisane te zawody;
- 3) publiczne i niepubliczne placówki i ośrodki,
- 4) instytucje rynku pracy, o których mowa w art. 6 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, prowadzące działalność edukacyjno-szkoleniową;
- 5) podmioty prowadzące działalność oświatową, o której mowa w art. 170 ust. 2. Ustawy – Prawo Oświatowe.

Od dnia 1 września 2020 r. podmioty prowadzące działalność oświatową mogą prowadzić kwalifikacyjne kursy zawodowe, jeżeli posiadają akredytację kuratora oświaty.

Kwalifikacyjny kurs zawodowy w zakresie kwalifikacji MTL.02. Eksploatacja maszyn i urządzeń odlewniczych wyodrębniona jest w zawodzie technik odlewnik oraz operator maszyn i urządzeń odlewniczych w branży metalurgicznej MTL. Jest prowadzony według programu nauczania uwzględniającego podstawę programową kształcenia w zawodach, w zakresie jednej kwalifikacji stanowiącej wyodrębniony w danym zawodzie zestaw oczekiwanych efektów kształcenia. Minimalna liczba godzin kształcenia na kwalifikacyjnym kursie zawodowym jest równa minimalnej liczbie godzin kształcenia zawodowego określonej w podstawie programowej kształcenia w zawodach, dla kursu MTL.02. Eksploatacja maszyn i urządzeń odlewniczych jest to 830 godzin.

Dla kwalifikacji MTL.02. Eksploatacja maszyn i urządzeń odlewniczych wyodrębnionej w zawodzie operator maszyn i urządzeń odlewniczych przypisany jest 3 poziom Polskiej Ramy Kwalifikacji. Wskazany poziom Polskiej Ramy Kwalifikacji jest zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej w sprawie ogólnych celów i zadań kształcenia w zawodach szkolnictwa branżowego oraz klasyfikacji zawodów szkolnictwa branżowego przypisany do kwalifikacji MTL.02.

Kwalifikacyjny kurs zawodowy w zakresie kwalifikacji MTL.02. Eksploatacja maszyn i urządzeń odlewniczych może być realizowany w formie:

- **dziennej** – odbywa się przez 5 lub 6 dni w tygodniu, (przyjmując, że na kursie będzie realizowane ok. 35 godzin tygodniowo, to kurs będzie trwał 24 tygodnie),
- **stacjonarnej** – odbywa się przez 3 lub 4 dni w tygodniu, (przyjmując, że na kursie będzie realizowane ok. 20 godzin tygodniowo, to kurs będzie trwał 42 tygodnie),
- **zaocznej** – odbywa się co 2 tygodnie przez 2 dni, a w uzasadnionych przypadkach – co tydzień przez 2 dni, przyjmując, że będzie realizowane 10 godzin dziennie, co tydzień przez dwa dni- kurs będzie trwał 42 tygodnie).

Organizator kursu określa długość cyklu kształcenia i formę kształcenia w zależności od potrzeb uczestników kursu.

W przypadku kursu prowadzonego w formie zaocznej minimalna liczba godzin kształcenia zawodowego nie może być mniejsza niż 65% minimalnej liczby godzin kształcenia zawodowego określonej w podstawie programowej dla danej kwalifikacji.

Zajęcia na kwalifikacyjnych kursach zawodowych mogą odbywać się z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.

Podmioty prowadzące kształcenie ustawiczne w formach pozaszkolnych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość zapewniają:

- 1) dostęp do oprogramowania, które umożliwia synchroniczną i asynchroniczną interakcję między słuchaczami lub uczestnikami a osobami prowadzącymi zajęcia;
- 2) materiały dydaktyczne przygotowane w formie dostosowanej do kształcenia prowadzonego z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość;

- 3) bieżącą kontrolę postępów w nauce słuchaczy lub uczestników, weryfikację ich wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych, w formie i terminach ustalonych przez podmiot prowadzący kształcenie;
- 4) bieżącą kontrolę aktywności osób prowadzących zajęcia.

Wymiar godzin zajęć prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość określa podmiot prowadzący kształcenie ustawiczne z wykorzystaniem tych metod i technik.

Podmioty, które prowadzą kształcenie na kwalifikacyjnych kursach zawodowych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość są obowiązane zorganizować szkolenie dla uczestników kursu przed rozpoczęciem zajęć prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, dotyczące metod i zasad kształcenia oraz obsługi wykorzystywanego oprogramowania.

Turnusy oraz zajęcia praktyczne i laboratoryjne realizowane w ramach kształcenia ustawicznego w formach pozaszkolnych nie mogą być prowadzone z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.

Zaliczenie kształcenia prowadzonego z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość nie może odbywać się z wykorzystaniem tych metod i technik.

Placówka prowadząca kształcenie w zawodzie operator maszyn i urządzeń odlewniczych zapewnia pomieszczenia dydaktyczne z wyposażeniem odpowiadającym technologii i technice stosowanej w zawodzie, aby zapewnić osiągnięcie wszystkich efektów kształcenia określonych w podstawie programowej kształcenia w zawodzie szkolnictwa branżowego oraz umożliwić przygotowanie absolwenta do wykonywania zadań zawodowych.

Efekty kształcenia dla jednostki efektów kształcenia z zakresu Języka obcego zawodowego zostały określone na poziomie A1. Organizator kursu może podwyższyć poziom kształcenia w zależności od kompetencji słuchaczy.

Osoba podejmująca kształcenie na kwalifikacyjnym kursie zawodowym posiadająca:

- 1) dyplom zawodowy,
- 2) dyplom potwierdzający kwalifikacje zawodowe lub inny równorzędny,
- 3) świadectwo uzyskania tytułu zawodowego, dyplom uzyskania tytułu mistrza lub inny równorzędny,
- 4) świadectwo czeladnicze lub dyplom mistrzowski,

- 5) świadectwo ukończenia szkoły prowadzącej kształcenie zawodowe,
- 6) świadectwo ukończenia liceum profilowanego,
- 7) certyfikat kwalifikacji zawodowej,
- 8) świadectwo potwierdzające kwalifikację w zawodzie,
- 9) zaświadczenie o ukończeniu kwalifikacyjnego kursu zawodowego

- jest zwalniana, na swój wniosek złożony podmiotowi prowadzącemu kwalifikacyjny kurs zawodowy, z zajęć dotyczących odpowiednio treści kształcenia lub efektów kształcenia zrealizowanych w dotychczasowym procesie kształcenia, o ile sposób organizacji kształcenia na kwalifikacyjnym kursie zawodowym umożliwia takie zwolnienie.

Na kwalifikacyjny kurs zawodowy przyjmuje się kandydatów, którzy posiadają zaświadczenie lekarskie zawierające orzeczenie o braku przeciwwskazań zdrowotnych do podjęcia praktycznej nauki zawodu.

Dla kwalifikacji MTL.02. Eksploatacja maszyn i urządzeń odlewniczych, zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej w sprawie ogólnych celów i zadań kształcenia w zawodach szkolnictwa branżowego oraz klasyfikacji zawodów szkolnictwa branżowego, brak jest wskazań i możliwości wykonywania zawodu przez osoby z dysfunkcjami czy niepełnosprawne.

Osoba podejmująca kształcenie na kwalifikacyjnym kursie zawodowym posiadająca zaświadczenie o ukończeniu kursu umiejętności zawodowych:

MTL.02.2. Podstawy odlewnictwa,

MTL.02.3. Eksploatacja maszyn i urządzeń do przygotowania mas formierskich i mas rdzeniowych,

MTL.02.4. Wykonywanie form oraz użytkowanie maszyn i urządzeń do wykonywania odlewów w formach jednorazowych, trwałych i półtrwałych,

MTL.02.5. Eksploatacja maszyn i urządzeń do wybijania, oczyszczania i wykończania odlewów,

MTL.02.6. Eksploatacja pieców odlewniczych oraz maszyn i urządzeń do przygotowania wsadu

- jest zwalniana, na swój wniosek złożony podmiotowi prowadzącemu kwalifikacyjny kurs zawodowy, z zajęć dotyczących efektów kształcenia zrealizowanych na tym kursie umiejętności zawodowych.

Podmiot prowadzący kwalifikacyjny kurs zawodowy jest obowiązany poinformować okręgową komisję egzaminacyjną o rozpoczęciu kształcenia na kwalifikacyjnym kursie zawodowym w terminie 14 dni od dnia rozpoczęcia tego kształcenia.

Liczba słuchaczy uczestniczących w kwalifikacyjnym kursie zawodowym prowadzonym przez publiczne szkoły, centra kształcenia ustawicznego lub publiczne centra kształcenia zawodowego wynosi co najmniej 20. Za zgodą organu prowadzącego liczba słuchaczy może być mniejsza niż 20.

Kwalifikacyjny kurs zawodowy kończy się zaliczeniem w formie ustalonej przez podmiot prowadzący kurs. Osoba, która uzyskała zaliczenie, otrzymuje zaświadczenie o ukończeniu kwalifikacyjnego kursu zawodowego i ma możliwość przystąpienia do egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie w zakresie danej kwalifikacji przeprowadzanego przez okręgową komisję egzaminacyjną.

Edukacja w ramach kwalifikacyjnego kursu zawodowego powinna skończyć się nie później niż na 6 tygodni przed pierwszym dniem terminu głównego egzaminu zawodowego z zakresu danej kwalifikacji określonego w komunikacie Centralnej Komisji Egzaminacyjnej.

Osoba, która ukończyła kwalifikacyjny kurs zawodowy po potwierdzeniu kwalifikacji MTL.02. Eksploatacja maszyn i urządzeń odlewniczych może uzyskać dyplom zawodowy w zawodzie technik odlewnik o ile posiada potwierdzenie kwalifikacji MTL.04. Organizacja i nadzorowanie procesu odlewniczego oraz wykształcenie średnie lub średnie branżowe.

1.1. Charakterystyka programu

Kształcenie w zawodach szkolnictwa branżowego określonych w Rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej w sprawie ogólnych celów i zadań kształcenia w zawodach szkolnictwa branżowego oraz klasyfikacji zawodów szkolnictwa branżowego jest realizowane między innymi na kwalifikacyjnych kursach zawodowych. Celem kształcenia w zawodach szkolnictwa branżowego jest przygotowanie uczących się do wykonywania pracy zawodowej i aktywnego funkcjonowania na zmieniającym się rynku pracy. Absolwent szkoły prowadzącej kształcenie zawodowe powinien legitymować się pełnymi kwalifikacjami zawodowymi, a także być przygotowany do uzyskania niezbędnych uprawnień zawodowych.

Zadania szkoły i innych podmiotów prowadzących kształcenie zawodowe oraz sposób ich realizacji są uwarunkowane zmianami zachodzącymi w otoczeniu gospodarczo-społecznym, na które wpływają w szczególności: nowe techniki i technologie, idea gospodarki opartej na wiedzy, globalizacja procesów gospodarczych i społecznych, rosnący udział handlu międzynarodowego, mobilność geograficzna i zawodowa, a także wzrost oczekiwań pracodawców w zakresie poziomu wiedzy i umiejętności pracowników.

Działalność edukacyjna placówki w zakresie kształcenia w danym zawodzie szkolnictwa branżowego jest określona w programie nauczania tego zawodu, dopuszczonym do użytku w placówce. Program nauczania zawodu realizowany w placówce uwzględnia wszystkie elementy podstawy programowej kształcenia w zawodzie szkolnictwa branżowego, przy czym treści nauczania wynikające z efektów kształcenia realizowanych w pierwszej kwalifikacji wyodrębnionej w danym zawodzie, które są tożsame z treściami nauczania wynikającymi z efektów kształcenia realizowanych w drugiej kwalifikacji wyodrębnionej w tym samym zawodzie, nie są powtarzane, z wyjątkiem

Program nauczania kwalifikacyjnego kursu zawodowego
MTL.02. Eksploatacja maszyn i urządzeń odlewniczych

efektów kształcenia dotyczących języka obcego zawodowego oraz kompetencji personalnych i społecznych, które powinny być dostosowane do zakresu drugiej kwalifikacji wyodrębnionej w zawodzie. Program nauczania zawodu może również wykraczać poza treści nauczania ustalone dla danego zawodu w podstawie programowej kształcenia w zawodzie szkolnictwa branżowego. Program nauczania jest opracowywany przez nauczyciela lub zespół nauczycieli kształcenia zawodowego, przy czym wskazane jest, aby był on opracowywany w konsultacji z pracodawcami lub organizacjami pracodawców. Szkoły i inne podmioty prowadzące kształcenie w zawodach szkolnictwa branżowego dokonują bieżącej oceny stopnia osiągnięcia przez uczących się oczekiwanych efektów kształcenia oraz ich przygotowania do potwierdzania kwalifikacji wyodrębnionych w zawodach. System egzaminów zawodowych umożliwia oddzielne potwierdzanie w toku kształcenia każdej kwalifikacji wyodrębnionej w zawodzie szkolnictwa branżowego.

Kształcenie ustawiczne w formach pozaszkolnych, w tym kształcenie na kwalifikacyjnym kursie zawodowym lub kursie umiejętności zawodowych prowadzi się na podstawie programu nauczania, który zawiera:

- 1) nazwę formy pozaszkolnej, tj. odpowiednio kwalifikacyjnego kursu zawodowego lub kursu umiejętności zawodowych;
- 2) czas trwania, liczbę godzin kształcenia i sposób jego organizacji;
- 3) wymagania wstępne dla uczestników i słuchaczy, które w przypadku słuchaczy kwalifikacyjnych kursów zawodowych i uczestników kursów umiejętności zawodowych uwzględniają także szczególne uwarunkowania związane z kształceniem w danym zawodzie lub kwalifikacji wyodrębnionej w zawodzie, określone w klasyfikacji zawodów szkolnictwa branżowego;
- 4) cele kształcenia i sposoby ich osiągania, z uwzględnieniem możliwości indywidualizacji pracy słuchaczy kwalifikacyjnych kursów zawodowych lub uczestników kursów umiejętności zawodowych, w zależności od ich potrzeb i możliwości;
- 5) plan nauczania określający nazwę zajęć oraz ich wymiar;
- 6) treści nauczania w zakresie poszczególnych zajęć;
- 7) opis efektów kształcenia;
- 8) wykaz literatury oraz niezbędnych środków i materiałów dydaktycznych;
- 9) sposób i formę zaliczenia.

Ponadto program nauczania realizowany na kwalifikacyjnym kursie zawodowym, w zakresie jednej kwalifikacji wyodrębnionej w zawodzie szkolnictwa branżowego, musi uwzględniać ogólne cele kształcenia zawodowego, o których mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 46 ust. 1 ustawy Prawo oświatowe, a także:

- 1) cele kształcenia,
- 2) efekty kształcenia i kryteria weryfikacji tych efektów,
- 3) warunki realizacji kształcenia w zawodzie, w którym została wyodrębniona dana kwalifikacja,
- 4) minimalną liczbę godzin kształcenia w zawodzie w ramach danej kwalifikacji – będące elementami podstawy programowej kształcenia w zawodzie szkolnictwa branżowego właściwymi dla danej kwalifikacji wyodrębnionej w danym zawodzie.

Proponowany program nauczania ma strukturę przedmiotową i spiralny układ treści. Układ spiralny treści nauczania wyróżnia się tym, że materiał nauczania został ułożony z zachowaniem zasady: od najprostszych treści po bardziej złożone i trudne. W tym układzie powrót do treści realizowanych na początku nauki jest zalecany w kolejnych etapach kształcenia w celu ich utrwalenia i poszerzenia. Ponadto taki układ treści w programie nauczania zapewnia zachowanie podczas realizacji procesu dydaktycznego zasad nauczania obowiązujących w kształceniu zawodowym. Struktura programu nauczania zapewnia korelację międzyprzedmiotową i wewnątrzprzedmiotową oraz korelację pomiędzy kształceniem teoretycznym i praktycznym. Konstrukcja spiralna programu nauczania umożliwia utrwalenie poznanych wcześniej treści i ukształtowanych umiejętności. Układ przedmiotów kształcenia zawodowego stwarza optymalne warunki do składania egzaminów zawodowych w zakresie kwalifikacji MTL.02. Eksploatacja maszyn i urządzeń odlewniczych.

1.2. Założenia programowe

Operator maszyn i urządzeń odlewniczych wykonuje prace związane z przerobem masy formierskiej i rdzeniowej, wykonywaniem form odlewniczych, wykonywaniem odlewów, wybijaniem, oczyszczaniem i wykańczaniem odlewów, przygotowaniem wsadu oraz eksploatacją maszyn i urządzeń do topienia stopów metali. Zwykle operator maszyn i urządzeń odlewniczych może pracować na następujących stanowiskach: operator linii odlewniczych, operator piecowy odlewni metali, operator pieca do obróbki cieplnej oraz operator maszyn do obróbki plastycznej, operator maszyn i urządzeń metalurgicznych. Operator maszyn i urządzeń odlewniczych może poszukiwać pracy w odlewniach żeliwa, staliwa i metali nieżelaznych produkujących odlewy maszynowe, jednostkowe i artystyczne zarówno w formach piaskowych, metalowych i metodami specjalnymi. Może podjąć pracę w zakładach związanych z przemysłem elektromaszynowym, w hutach, zakładach metalurgicznych oraz prowadzących usługi odlewnicze.

Kształcenie w zawodach branży odlewniczej jest niezbędne i oczekiwane przez rynek pracy. Analizując wyniki prognoz na rok 2021 przedstawione w badaniu Barometr zawodów zrealizowanym na zlecenie Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej zamieszczone na stronie <https://barometrzwodow.pl> można stwierdzić, że jest i będzie zapotrzebowanie na pracowników z branży metalurgicznej. Na terenie całego kraju zawody z tej branży są na ogół zawodami na ogół zrównoważonymi, czyli teoretycznie wszystkie osoby zdolne i chętne do podjęcia pracy w zawodach branży odlewniczej ją otrzymają. Są również rejony w Polsce (powiaty), w których zawody z branży przetwórstwa metali są zawodami deficytowymi, co oznacza, że w najbliższym roku nie powinno być trudności ze znalezieniem pracy, gdyż zapotrzebowanie pracodawców będzie w ich przypadku duże, a podaż pracowników chętnych do podjęcia zatrudnienia i mających odpowiednie kwalifikacje – niewielka.

Analizując prognozy zapotrzebowania na pracowników w zawodach szkolnictwa branżowego na krajowym i wojewódzkim rynku pracy, można stwierdzić, że wśród zawodów, dla których, ze względu na znaczenie dla rozwoju państwa, prognozowane jest istotne zapotrzebowanie na modelarzy odlewniczych w województwie śląskim oraz umiarkowane zapotrzebowanie na techników odlewników w województwie warmińsko- mazurskim.

1.3. Wykaz przedmiotów w kształceniu teoretycznym i praktycznym

Przedmioty teoretyczne zawodowe:

1. Bezpieczeństwo i higiena pracy
2. Język obcy zawodowy
3. Podstawy konstrukcji maszyn
4. Podstawy technologii odlewniczej

Przedmioty realizowane w formie zajęć praktycznych:

1. Wykonywanie form odlewniczych
2. Wykonywanie odlewów
3. Obróbka wykańczająca odlewów
4. Eksploatowanie maszyn odlewniczych

2. Plan zajęć kwalifikacyjnego kursu zawodowego

2.1. Pogrupowane efekty kształcenia

Tabela 1. Przyporządkowanie efektów kształcenia wraz z kryteriami weryfikacji do poszczególnych przedmiotów

Efekty kształcenia z danej jednostki efektów · Stopniowane efektów kształcenia efekt kluczowy (ek), efekt ważny (ew), efekt pomocniczy (ep)	Łączna liczba godzin przeznaczonych na efekt kształcenia (w ramach różnych zajęć)	Kryteria weryfikacji poszczególnych efektów Uczestnik kursu:	Bezpieczeństwo i higiena pracy	Język obcy zawodowy	Podstawy konstrukcji maszyn	Podstawy technologii odlewniczej	Wykonywanie form odlewniczych	Wykonywanie odlewów	Obróbka wykańczająca	Eksploatowanie maszyn odlewniczych
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K
MTL.02.1. Bezpieczeństwo i higiena pracy										
1) stosuje pojęcia związane z bezpieczeństwem i higieną pracy, ochroną przeciwpożarową, ochroną środowiska i ergonomią (ep)	2	1) wyjaśnia znaczenie pojęć bezpieczeństwo pracy, higiena pracy, ochrona pracy, ergonomia	x							
		2) opisuje pojęcia związane z wypadkami przy pracy i chorobami zawodowymi	x							
		3) wymienia przepisy prawa dotyczące bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska	x							
		4) wymienia regulacje wewnątrzzakładowe związane z bezpieczeństwem i higieną pracy, ochroną przeciwpożarową, ochroną środowiska i ergonomią w przedsiębiorstwie odlewniczym	x							
2) charakteryzuje zadania	3	1) wymienia instytucje oraz służby działające w zakresie ochrony pracy i ochrony środowiska	x							

Efekty kształcenia z danej jednostki efektów · Stopniowane efektów kształcenia efekt kluczowy (ek), efekt ważny (ew), efekt pomocniczy (ep)	Łączna liczba godzin przeznaczonych na efekt kształcenia (w ramach różnych zajęć)	Kryteria weryfikacji poszczególnych efektów Uczestnik kursu:	Bezpieczeństwo i higiena pracy	Język obcy zawodowy	Podstawy konstrukcji maszyn	Podstawy technologii odlewniczej	Wykonywanie form odlewniczych	Wykonywanie odlewów	Obróbka wykańczająca	Eksploatowanie maszyn odlewniczych
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K
i uprawnienia instytucji oraz służb działających w zakresie ochrony pracy i ochrony środowiska (ep)		2) opisuje zadania i uprawnienia instytucji oraz służb działających w zakresie ochrony pracy i ochrony środowiska	x							
3) charakteryzuje prawa i obowiązki pracownika oraz pracodawcy w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy (ep)	4	1) wymienia prawa i obowiązki pracodawcy w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy	x							
		2) wymienia prawa i obowiązki pracownika w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy	x							
		3) wymienia środki prawne możliwe do zastosowania w sytuacji naruszenia przepisów prawa w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy	x							
		4) wymienia konsekwencje nieprzestrzegania obowiązków pracownika i pracodawcy w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy	x							

Efekty kształcenia z danej jednostki efektów · Stopniowane efektów kształcenia efekt kluczowy (ek), efekt ważny (ew), efekt pomocniczy (ep)	Łączna liczba godzin przeznaczonych na efekt kształcenia (w ramach różnych zajęć)	Kryteria weryfikacji poszczególnych efektów Uczestnik kursu:	Bezpieczeństwo i higiena pracy	Język obcy zawodowy	Podstawy konstrukcji maszyn	Podstawy technologii odlewniczej	Wykonywanie form odlewniczych	Wykonywanie odlewów	Obróbka wykańczająca	Eksploatowanie maszyn odlewniczych
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K
4) określa skutki oddziaływania czynników szkodliwych na organizm człowieka (ew)	4	5) wskazuje rodzaje świadczeń z tytułu wypadku przy pracy	x							
		6) wskazuje prawa pracownika, który zachorował na chorobę zawodową	x							
		1) rozróżnia źródła czynników szkodliwych w środowisku pracy	x							
		2) wymienia rodzaje chorób zawodowych charakterystycznych dla wykonywanego zawodu	x							
		3) opisuje objawy typowych chorób zawodowych związanych z wykonywanym zawodem	x							
		4) określa sposoby przeciwdziałania zagrożeniom istniejącym na stanowiskach pracy	x							
		5) przestrzega procedur w sytuacji zagrożeń	x							

Efekty kształcenia z danej jednostki efektów · Stopniowane efektów kształcenia efekt kluczowy (ek), efekt ważny (ew), efekt pomocniczy (ep)	Łączna liczba godzin przeznaczonych na efekt kształcenia (w ramach różnych zajęć)	Kryteria weryfikacji poszczególnych efektów Uczestnik kursu:	Bezpieczeństwo i higiena pracy	Język obcy zawodowy	Podstawy konstrukcji maszyn	Podstawy technologii odlewniczej	Wykonywanie form odlewniczych	Wykonywanie odlewów	Obróbka wykańczająca	Eksploatowanie maszyn odlewniczych
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K
5) przestrzega zasad bezpieczeństwa i higieny pracy oraz przepisów prawa dotyczących ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska na stanowisku pracy (ek)	3	1) określa zasady zachowania się w przypadku pożaru w odlewni	x							
		2) rozróżnia środki gaśnicze ze względu na zakres stosowania	x							
		3) obsługuje maszyny i urządzenia na stanowiskach pracy zgodnie z zasadami bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska	x							
6) organizuje stanowisko pracy zgodnie z wymaganiami ergonomii, bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej	2	1) określa zasady organizacji stanowiska pracy	x							
		2) organizuje swoje stanowisko pracy w odlewni zgodnie z wymaganiami ergonomii, bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska	x							
		3) utrzymuje ład i porządek na stanowisku pracy w odlewni	x							

Efekty kształcenia z danej jednostki efektów · Stopniowane efektów kształcenia efekt kluczowy (ek), efekt ważny (ew), efekt pomocniczy (ep)	Łączna liczba godzin przeznaczonych na efekt kształcenia (w ramach różnych zajęć)	Kryteria weryfikacji poszczególnych efektów Uczestnik kursu:	Bezpieczeństwo i higiena pracy	Język obcy zawodowy	Podstawy konstrukcji maszyn	Podstawy technologii odlewniczej	Wykonywanie form odlewniczych	Wykonywanie odlewów	Obróbka wykańczająca	Eksploatowanie maszyn odlewniczych
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K
i ochrony środowiska (ew)										
7) stosuje środki ochrony indywidualnej i zbiorowej podczas wykonywania zadań zawodowych (ew)	3	1) określa środki ochrony indywidualnej stosowane podczas wykonywania zadań zawodowych	x							
		2) określa środki ochrony zbiorowej stosowane podczas wykonywania zadań zawodowych	x							
		3) rozróżnia środki ochrony indywidualnej i zbiorowej stosowane na stanowisku pracy w odlewni	x							
		4) stosuje środki ochrony indywidualnej i zbiorowej na stanowisku pracy w odlewni zgodnie z przeznaczeniem	x							
		5) stosuje się do informacji zawartych na znakach zakazu, nakazu, ostrzegawczych, ewakuacyjnych, ochrony przeciwpożarowej oraz sygnałów alarmowych	x							

Efekty kształcenia z danej jednostki efektów · Stopniowane efektów kształcenia efekt kluczowy (ek), efekt ważny (ew), efekt pomocniczy (ep)	Łączna liczba godzin przeznaczonych na efekt kształcenia (w ramach różnych zajęć)	Kryteria weryfikacji poszczególnych efektów Uczestnik kursu:	Bezpieczeństwo i higiena pracy	Język obcy zawodowy	Podstawy konstrukcji maszyn	Podstawy technologii odlewniczej	Wykonywanie form odlewniczych	Wykonywanie odlewów	Obróbka wykańczająca	Eksploatowanie maszyn odlewniczych
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K
8) udziela pierwszej pomocy w stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego (ew),	9	1) opisuje podstawowe symptomy wskazujące na stany nagłego zagrożenia zdrowotnego	x							
		2) ocenia sytuację poszkodowanego na podstawie analizy objawów obserwowanych u poszkodowanego	x							
		3) zabezpiecza siebie, poszkodowanego i miejsce wypadku	x							
		4) układa poszkodowanego w pozycji bezpiecznej	x							
		5) powiadamia odpowiednie służby	x							
		6) prezentuje udzielanie pierwszej pomocy w urazowych stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego, np. krwotok, zmiążdżenie, amputacja, złamanie, oparzenie	x							

Efekty kształcenia z danej jednostki efektów · Stopniowane efektów kształcenia efekt kluczowy (ek), efekt ważny (ew), efekt pomocniczy (ep)	Łączna liczba godzin przeznaczonych na efekt kształcenia (w ramach różnych zajęć)	Kryteria weryfikacji poszczególnych efektów Uczestnik kursu:	Bezpieczeństwo i higiena pracy	Język obcy zawodowy	Podstawy konstrukcji maszyn	Podstawy technologii odlewniczej	Wykonywanie form odlewniczych	Wykonywanie odlewów	Obróbka wykańczająca	Eksploatowanie maszyn odlewniczych
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K
		7) prezentuje udzielanie pierwszej pomocy w nieurazowych stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego, np. omdlenie, zawał, udar	x							
		8) wykonuje resuscytację krążeniowo-oddechową na fantomie zgodnie z wytycznymi Polskiej Rady Resuscytacji i Europejskiej Rady Resuscytacji	x							
Łączna liczba godzin na jednostkę efektów kształcenia MTL.02.1. Bezpieczeństwo i higiena pracy- 30										
MTL.02.2. Podstawy odlewnictwa										
1) stosuje zasady wykonywania szkiców oraz rysunków technicznych	10	1) sporządza szkice i rysunki techniczne, zgodnie z obowiązującymi normami i zasadami			x					
		2) wykonuje rzutowanie, przekroje i wymiarowanie, zgodnie z obowiązującymi normami i zasadami			x					

Efekty kształcenia z danej jednostki efektów · Stopniowane efektów kształcenia efekt kluczowy (ek), efekt ważny (ew), efekt pomocniczy (ep)	Łączna liczba godzin przeznaczonych na efekt kształcenia (w ramach różnych zajęć)	Kryteria weryfikacji poszczególnych efektów Uczestnik kursu:	Bezpieczeństwo i higiena pracy	Język obcy zawodowy	Podstawy konstrukcji maszyn	Podstawy technologii odlewniczej	Wykonywanie form odlewniczych	Wykonywanie odlewów	Obróbka wykańczająca	Eksploatowanie maszyn odlewniczych
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K
a) odczytuje informacje ze szkiców i rysunków technicznych b) przestrzega zasad tolerancji i pasowania (ew)		3) oblicza wymiary graniczne i tolerancje			x					
		4) rozróżnia pasowanie części maszyn, określa kształt, wymiary, parametry powierzchni oraz rodzaj obróbki na podstawie szkiców i rysunków technicznych części			x					
		5) sporządza rysunki techniczne z wykorzystaniem technik komputerowych			x					
		6) rozróżnia, interpretuje i posługuje się symbolami tolerancji geometrycznych			x					
2) posługuje się dokumentacją techniczną maszyn i urządzeń (ep)	5	1) wymienia i rozróżnia rodzaje dokumentacji technicznej maszyn i urządzeń			x					
		2) wyjaśnia znaczenie normalizacji, typizacji i unifikacji w budowie maszyn i urządzeń			x					

Efekty kształcenia z danej jednostki efektów · Stopniowane efektów kształcenia efekt kluczowy (ek), efekt ważny (ew), efekt pomocniczy (ep)	Łączna liczba godzin przeznaczonych na efekt kształcenia (w ramach różnych zajęć)	Kryteria weryfikacji poszczególnych efektów Uczestnik kursu:	Bezpieczeństwo i higiena pracy	Język obcy zawodowy	Podstawy konstrukcji maszyn	Podstawy technologii odlewniczej	Wykonywanie form odlewniczych	Wykonywanie odlewów	Obróbka wykańczająca	Eksploatowanie maszyn odlewniczych
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K
		3) wskazuje zespoły i podzespoły maszyn i urządzeń na podstawie dokumentacji technicznej			x					
		4) czyta schematy strukturalne, funkcjonalne i zasadnicze maszyn i urządzeń			x					
		5) wyjaśnia sposób działania maszyn i urządzeń na podstawie dokumentacji technicznej			x					
3) charakteryzuje materiały konstrukcyjne, eksploatacyjne i uszczelniające (ew)	8	1) określa właściwości i zastosowanie drewna i materiałów drewnopochodnych			x					
		2) określa właściwości i zastosowanie tworzyw sztucznych			x					
		3) opisuje właściwości i zastosowanie materiałów niemetalowych			x					
		4) opisuje właściwości i zastosowanie metali i ich stopów			x					

Efekty kształcenia z danej jednostki efektów · Stopniowane efektów kształcenia efekt kluczowy (ek), efekt ważny (ew), efekt pomocniczy (ep)	Łączna liczba godzin przeznaczonych na efekt kształcenia (w ramach różnych zajęć)	Kryteria weryfikacji poszczególnych efektów Uczestnik kursu:	Bezpieczeństwo i higiena pracy	Język obcy zawodowy	Podstawy konstrukcji maszyn	Podstawy technologii odlewniczej	Wykonywanie form odlewniczych	Wykonywanie odlewów	Obróbka wykańczająca	Eksploatowanie maszyn odlewniczych
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K
		5) rozpoznaje gatunki stopów żelaza i metali nieżelaznych na podstawie oznaczeń			x					
		6) opisuje właściwości olejów i smarów			x					
		7) opisuje właściwości cieczy smarująco-chłodzących			x					
		8) dobiera materiały konstrukcyjne eksploatacyjne i uszczelniające na podstawie katalogów			x					
4) charakteryzuje budowę maszyn i urządzeń (ew)	6	1) opisuje osie i wały			x					
		2) opisuje budowę, sposób działania i zastosowanie łożysk ślizgowych i tocznych			x					
		3) wyjaśnia budowę i zasadę działania sprzęgieł i hamulców			x					
		4) klasyfikuje przekładnie mechaniczne			x					

Efekty kształcenia z danej jednostki efektów · Stopniowane efektów kształcenia efekt kluczowy (ek), efekt ważny (ew), efekt pomocniczy (ep)	Łączna liczba godzin przeznaczonych na efekt kształcenia (w ramach różnych zajęć)	Kryteria weryfikacji poszczególnych efektów Uczestnik kursu:	Bezpieczeństwo i higiena pracy	Język obcy zawodowy	Podstawy konstrukcji maszyn	Podstawy technologii odlewniczej	Wykonywanie form odlewniczych	Wykonywanie odlewów	Obróbka wykańczająca	Eksploatowanie maszyn odlewniczych
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K
		5) wyjaśnia budowę i zasadę działania przekładni mechanicznych			x					
		6) wyjaśnia budowę i zasadę działania mechanizmów ruchu postępowego i obrotowego			x					
		7) wskazuje zastosowanie elementów, zespołów i mechanizmów maszyn i urządzeń			x					
		8) rozpoznaje zużycie części maszyn i urządzeń			x					
5) wykonuje pomiary warsztatowe (ew)	3	1) dobiera metody pomiarowe do wykonywania pomiarów warsztatowych				x				
		2) dobiera przyrządy i narzędzia pomiarowe do wykonywania pomiarów warsztatowych				x				

Efekty kształcenia z danej jednostki efektów · Stopniowane efektów kształcenia efekt kluczowy (ek), efekt ważny (ew), efekt pomocniczy (ep)	Łączna liczba godzin przeznaczonych na efekt kształcenia (w ramach różnych zajęć)	Kryteria weryfikacji poszczególnych efektów Uczestnik kursu:	Bezpieczeństwo i higiena pracy	Język obcy zawodowy	Podstawy konstrukcji maszyn	Podstawy technologii odlewniczej	Wykonywanie form odlewniczych	Wykonywanie odlewów	Obróbka wykańczająca	Eksploatowanie maszyn odlewniczych
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K
		3) określa zasady użytkowania i przechowywania narzędzi i przyrządów pomiarowych				x				
		4) rozróżnia błędy pomiarowe				x				
		5) analizuje wyniki pomiarów warsztatowych				x				
6) charakteryzuje techniki i metody wytwarzania odlewów (ep)	4	1) rozróżnia techniki oraz metody odlewania, obróbki plastycznej, cieplnej oraz cieplno-chemicznej				x				
		2) opisuje proces obróbki plastycznej, cieplnej oraz cieplnochemicznej opisuje proces odlewania metali i ich stopów				x				
		3) określa etapy procesów technologicznych wytwarzania wyrobów z metali i ich stopów				x				

Efekty kształcenia z danej jednostki efektów · Stopniowane efektów kształcenia efekt kluczowy (ek), efekt ważny (ew), efekt pomocniczy (ep)	Łączna liczba godzin przeznaczonych na efekt kształcenia (w ramach różnych zajęć)	Kryteria weryfikacji poszczególnych efektów Uczestnik kursu:	Bezpieczeństwo i higiena pracy	Język obcy zawodowy	Podstawy konstrukcji maszyn	Podstawy technologii odlewniczej	Wykonywanie form odlewniczych	Wykonywanie odlewów	Obróbka wykańczająca	Eksploatowanie maszyn odlewniczych
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K
7) wykonuje połączenia mechaniczne (ek)		4) określa właściwości materiałów wytwarzanych metodą obróbki plastycznej, cieplnej oraz cieplno-chemicznej				x				
		5) opisuje etapy procesu technologicznego dla wybranych technik wytwarzania odlewów				x				
	5	1) opisuje metody łączenia materiałów				x				
		2) określa zastosowanie połączeń rozłącznych i nierozłącznych				x				
		3) dobiera rodzaje połączeń mechanicznych w zależności od zastosowania				x				
		4) dobiera narzędzia, urządzenia i materiały do wykonania połączeń rozłącznych i nierozłącznych				x				
		5) łączy części różnymi technikami				x				

Efekty kształcenia z danej jednostki efektów · Stopniowane efektów kształcenia efekt kluczowy (ek), efekt ważny (ew), efekt pomocniczy (ep)	Łączna liczba godzin przeznaczonych na efekt kształcenia (w ramach różnych zajęć)	Kryteria weryfikacji poszczególnych efektów Uczestnik kursu:	Bezpieczeństwo i higiena pracy	Język obcy zawodowy	Podstawy konstrukcji maszyn	Podstawy technologii odlewniczej	Wykonywanie form odlewniczych	Wykonywanie odlewów	Obróbka wykańczająca	Eksploatowanie maszyn odlewniczych
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K
8) wykonuje operacje obróbki mechanicznej i ręcznej, spajania i plastycznego kształtowania metali (ew)	11	1) opisuje rodzaje obróbki maszynowej, spajania i plastycznego kształtowania metali				x				
		2) toczy powierzchnie przedmiotów zgodnie z dokumentacją technologiczną				x				
		3) frezuje powierzchnie przedmiotów zgodnie z dokumentacją technologiczną				x				
		4) szlifuje powierzchnie przedmiotów zgodnie z dokumentacją technologiczną				x				
		5) wykonuje otwory w różnych klasach dokładności				x				
		6) opisuje metody spajania metali				x				
		7) łączy powierzchnie przedmiotów przez spawanie, zgrzewanie, lutowanie i klejenie				x				

Efekty kształcenia z danej jednostki efektów · Stopniowane efektów kształcenia efekt kluczowy (ek), efekt ważny (ew), efekt pomocniczy (ep)	Łączna liczba godzin przeznaczonych na efekt kształcenia (w ramach różnych zajęć)	Kryteria weryfikacji poszczególnych efektów Uczestnik kursu:	Bezpieczeństwo i higiena pracy	Język obcy zawodowy	Podstawy konstrukcji maszyn	Podstawy technologii odlewniczej	Wykonywanie form odlewniczych	Wykonywanie odlewów	Obróbka wykańczająca	Eksploatowanie maszyn odlewniczych
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K
9) stosuje ochronę przed korozją (ew)	3	8) opisuje metody obróbki ręcznej				x				
		9) trasuje kształty przedmiotów obrabianych				x				
		1) opisuje rodzaje korozji				x				
		2) określa przyczyny powstawania korozji				x				
		3) rozpoznaje objawy korozji				x				
		4) określa sposoby ochrony przed korozją				x				
		5) rozróżnia rodzaje powłok ochronnych i techniki ich nanoszenia				x				
		6) wykonuje zabezpieczenie antykorozyjne wyrobów				x				

Efekty kształcenia z danej jednostki efektów · Stopniowane efektów kształcenia efekt kluczowy (ek), efekt ważny (ew), efekt pomocniczy (ep)	Łączna liczba godzin przeznaczonych na efekt kształcenia (w ramach różnych zajęć)	Kryteria weryfikacji poszczególnych efektów Uczestnik kursu:	Bezpieczeństwo i higiena pracy	Język obcy zawodowy	Podstawy konstrukcji maszyn	Podstawy technologii odlewniczej	Wykonywanie form odlewniczych	Wykonywanie odlewów	Obróbka wykańczająca	Eksploatowanie maszyn odlewniczych
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K
10) dobiera sposoby transportu wewnętrznego i składowania materiałów (ep)	2	1) opisuje budowę i zasadę działania wybranych maszyn i urządzeń transportu wewnętrznego				x				
		2) organizuje stanowisko składowania materiałów				x				
		3) dobiera sposób i środki transportu do rodzaju materiału				x				
		4) stosuje zasady składowania materiałów zgodnie z wymaganiami ochrony środowiska				x				
11) charakteryzuje etapy wykonania odlewu (ew)	4	1) rozpoznaje elementy zestawu modelowego				x				
		2) opisuje sposób wykonania kompletnej formy przygotowanej do zalewania				x				
		3) opisuje sposób zalewania metalem				x				
		4) opisuje metody wybijania odlewów				x				

Efekty kształcenia z danej jednostki efektów · Stopniowane efektów kształcenia efekt kluczowy (ek), efekt ważny (ew), efekt pomocniczy (ep)	Łączna liczba godzin przeznaczonych na efekt kształcenia (w ramach różnych zajęć)	Kryteria weryfikacji poszczególnych efektów Uczestnik kursu:	Bezpieczeństwo i higiena pracy	Język obcy zawodowy	Podstawy konstrukcji maszyn	Podstawy technologii odlewniczej	Wykonywanie form odlewniczych	Wykonywanie odlewów	Obróbka wykańczająca	Eksploatowanie maszyn odlewniczych
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K
		5) opisuje metody usunięcia układu wlewowego i oczyszczania odlewów				x				
12) charakteryzuje proces sporządzania różnych rodzajów mas formierskich i rdzeniowych (ew)	2	1) rozróżnia główne i pomocnicze materiały formierskie				x				
		2) określa rolę materiałów formierskich w masach formierskich i rdzeniowych				x				
		3) opisuje proces przygotowania różnych rodzajów mas formierskich i rdzeniowych				x				
		4) dobiera masy formierskie i rdzeniowe do rodzaju form i rdzeni				x				
13) charakteryzuje metody wykonania form	4	1) określa narzędzia i przyrządy formierskie do formowania ręcznego				x				
		2) opisuje rodzaje form jednorazowych i elementy ich budowy				x				

Efekty kształcenia z danej jednostki efektów · Stopniowane efektów kształcenia efekt kluczowy (ek), efekt ważny (ew), efekt pomocniczy (ep)	Łączna liczba godzin przeznaczonych na efekt kształcenia (w ramach różnych zajęć)	Kryteria weryfikacji poszczególnych efektów Uczestnik kursu:	Bezpieczeństwo i higiena pracy	Język obcy zawodowy	Podstawy konstrukcji maszyn	Podstawy technologii odlewniczej	Wykonywanie form odlewniczych	Wykonywanie odlewów	Obróbka wykańczająca	Eksploatowanie maszyn odlewniczych
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K
jednorazowych (ew)		3) omawia metody ręcznego wykonania form jednorazowych				x				
		4) omawia metody maszynowego wykonania form jednorazowych				x				
		5) określa etapy wykonania form jednorazowych na automatycznych liniach formierskich				x				
		6) określa etapy procesu ręcznego wykonania rdzeni				x				
		7) określa etapy zmechanizowanego wykonywania rdzeni				x				
14) charakteryzuje metody wytwarzania odlewów (ew)	6	1) rozróżnia metody wytwarzania odlewów w zależności od techniki zalewania form				x				
		2) omawia odlewanie grawitacyjne w formach jednorazowych				x				
		3) omawia odlewanie grawitacyjne w formach				x				

Efekty kształcenia z danej jednostki efektów · Stopniowane efektów kształcenia efekt kluczowy (ek), efekt ważny (ew), efekt pomocniczy (ep)	Łączna liczba godzin przeznaczonych na efekt kształcenia (w ramach różnych zajęć)	Kryteria weryfikacji poszczególnych efektów Uczestnik kursu:	Bezpieczeństwo i higiena pracy	Język obcy zawodowy	Podstawy konstrukcji maszyn	Podstawy technologii odlewniczej	Wykonywanie form odlewniczych	Wykonywanie odlewów	Obróbka wykańczająca	Eksploatowanie maszyn odlewniczych
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K
		4) omawia proces odlewania ciśnieniowego				x				
		5) opisuje nowoczesne rozwiązania mechanizacji i automatyzacji procesów odlewniczych				x				
		6) wskazuje sposoby dalszego wykorzystania lub utylizacji produktów podstawowych i ubocznych procesów wytwarzania odlewów				x				
15) charakteryzuje proces odlewania (ew)	4	1) omawia etapy topienia staliwa i żeliwa				x				
		2) omawia etapy topienia stopów metali nieżelaznych				x				
		3) omawia technikę zalewania form				x				
		4) opisuje proces krzepnięcia i stygnięcia metalu w formie				x				
		5) omawia zjawisko skurczu metalu				x				

Efekty kształcenia z danej jednostki efektów · Stopniowane efektów kształcenia efekt kluczowy (ek), efekt ważny (ew), efekt pomocniczy (ep)	Łączna liczba godzin przeznaczonych na efekt kształcenia (w ramach różnych zajęć)	Kryteria weryfikacji poszczególnych efektów Uczestnik kursu:	Bezpieczeństwo i higiena pracy	Język obcy zawodowy	Podstawy konstrukcji maszyn	Podstawy technologii odlewniczej	Wykonywanie form odlewniczych	Wykonywanie odlewów	Obróbka wykańczająca	Eksploatowanie maszyn odlewniczych
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K
16) dobiera materiały wsadowe do topienia stopów żelaza i metali nieżelaznych (ew)	3	1) klasyfikuje materiały wsadowe stosowane do topienia stopów żelaza i metali nieżelaznych				x				
		2) wyjaśnia rolę materiałów wsadowych w procesie wytopu żeliwa, staliwa i metali nieżelaznych				x				
		3) wymienia materiały wsadowe do wytopu żeliwa szarego i sferoidalnego				x				
		4) wymienia materiały wsadowe do wytopu staliwa				x				
		5) rozpoznaje materiały wsadowe do wytopu stopów metali nieżelaznych				x				
		6) stosuje materiały wsadowe do topienia stopów żelaza i metali nieżelaznych				x				

Efekty kształcenia z danej jednostki efektów · Stopniowane efektów kształcenia efekt kluczowy (ek), efekt ważny (ew), efekt pomocniczy (ep)	Łączna liczba godzin przeznaczonych na efekt kształcenia (w ramach różnych zajęć)	Kryteria weryfikacji poszczególnych efektów Uczestnik kursu:	Bezpieczeństwo i higiena pracy	Język obcy zawodowy	Podstawy konstrukcji maszyn	Podstawy technologii odlewniczej	Wykonywanie form odlewniczych	Wykonywanie odlewów	Obróbka wykańczająca	Eksploatowanie maszyn odlewniczych
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K
17) charakteryzuje rodzaje stopów odlewniczych (ew)	1	1) opisuje stopy odlewnicze żelaza z węglem na podstawie ich składu chemicznego, właściwości i struktury wewnętrznej				x				
		2) opisuje stopy odlewnicze metali nieżelaznych na podstawie ich składu chemicznego, właściwości i struktury wewnętrznej				x				
		3) opisuje właściwości stopów odlewniczych				x				
18) charakteryzuje rodzaje pieców odlewniczych (ep)	2	1) klasyfikuje piece odlewnicze				x				
		2) określa zasady działania pieców odlewniczych				x				
		3) rozróżnia piece odlewnicze do wytopu żeliwa i staliwa na podstawie ich budowy i zasady działania				x				
		4) określa rodzaje materiałów ogniotrwałych stosowanych w piecach odlewniczych				x				

Efekty kształcenia z danej jednostki efektów · Stopniowane efektów kształcenia efekt kluczowy (ek), efekt ważny (ew), efekt pomocniczy (ep)	Łączna liczba godzin przeznaczonych na efekt kształcenia (w ramach różnych zajęć)	Kryteria weryfikacji poszczególnych efektów Uczestnik kursu:	Bezpieczeństwo i higiena pracy	Język obcy zawodowy	Podstawy konstrukcji maszyn	Podstawy technologii odlewniczej	Wykonywanie form odlewniczych	Wykonywanie odlewów	Obróbka wykańczająca	Eksploatowanie maszyn odlewniczych
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K
		5) rozróżnia piece odlewnicze do topienia metali nieżelaznych na podstawie ich budowy i zasady działania				x				
19) charakteryzuje wady odlewów (ep)	1	1) klasyfikuje wady odlewów				x				
		2) opisuje wady odlewów				x				
		3) wskazuje przyczyny powstawania wad odlewów				x				
20) charakteryzuje systemy mechatroniczne stosowane w maszynach i urządzeniach odlewniczych (ep)	1	1) omawia zadania systemów mechatronicznych stosowanych w maszynach i urządzeniach odlewniczych				x				
		2) wskazuje zastosowanie elementów oraz układów elektrycznych i elektronicznych w maszynach i urządzeniach odlewniczych				x				
		3) wskazuje zastosowanie elementów oraz układów hydraulicznych i pneumatycznych w systemach				x				

Efekty kształcenia z danej jednostki efektów · Stopniowane efektów kształcenia efekt kluczowy (ek), efekt ważny (ew), efekt pomocniczy (ep)	Łączna liczba godzin przeznaczonych na efekt kształcenia (w ramach różnych zajęć)	Kryteria weryfikacji poszczególnych efektów Uczestnik kursu:	Bezpieczeństwo i higiena pracy	Język obcy zawodowy	Podstawy konstrukcji maszyn	Podstawy technologii odlewniczej	Wykonywanie form odlewniczych	Wykonywanie odlewów	Obróbka wykańczająca	Eksploatowanie maszyn odlewniczych
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K
		mechatronicznych stosowanych w maszynach i urządzeniach odlewniczych								
		4) opisuje układy sensoryczne stosowane w systemach mechatronicznych stosowanych w maszynach i urządzeniach odlewniczych				x				
		5) opisuje systemy zrobotyzowane stosowane w maszynach i urządzeniach odlewniczych				x				
21) charakteryzuje zagadnienia eksploatacji maszyn i urządzeń odlewniczych (ep)	2	1) omawia procesy zużycia maszyn i urządzeń odlewniczych				x				
		2) określa stan techniczny i eksploatacyjny maszyn i urządzeń odlewniczych				x				
		3) omawia przyczyny uszkodzeń maszyn i urządzeń odlewniczych				x				

Efekty kształcenia z danej jednostki efektów · Stopniowane efektów kształcenia efekt kluczowy (ek), efekt ważny (ew), efekt pomocniczy (ep)	Łączna liczba godzin przeznaczonych na efekt kształcenia (w ramach różnych zajęć)	Kryteria weryfikacji poszczególnych efektów Uczestnik kursu:	Bezpieczeństwo i higiena pracy	Język obcy zawodowy	Podstawy konstrukcji maszyn	Podstawy technologii odlewniczej	Wykonywanie form odlewniczych	Wykonywanie odlewów	Obróbka wykańczająca	Eksploatowanie maszyn odlewniczych
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K
		4) opisuje zakres obsługi, konserwacji, napraw i remontów maszyn i urządzeń odlewniczych				x				
		5) wyjaśnia zasady utrzymania należytego stanu technicznego maszyn i urządzeń odlewniczych				x				
22) stosuje metody kontroli jakości odlewu (ew)	1	1) opisuje metody kontroli jakości odlewu				x				
		2) dobiera metody stosowane do kontroli jakości odlewu				x				
		3) stosuje obowiązujące procedury związane z kontrolą jakości na stanowisku pracy				x				
23) stosuje programy komputerowe wspomagające wykonywanie zadań zawodowych (ew)	1	1) wykorzystuje programy komputerowe wspomagające wykonywanie zadań zawodowych				x				
		2) stosuje programy komputerowe do symulacji procesu zalewania formy i krzepnięcia odlewu				x				

Efekty kształcenia z danej jednostki efektów ·Stopniowane efektów kształcenia efekt kluczowy (ek), efekt ważny (ew), efekt pomocniczy (ep)	Łączna liczba godzin przeznaczonych na efekt kształcenia (w ramach różnych zajęć)	Kryteria weryfikacji poszczególnych efektów Uczestnik kursu:	Bezpieczeństwo i higiena pracy	Język obcy zawodowy	Podstawy konstrukcji maszyn	Podstawy technologii odlewniczej	Wykonywanie form odlewniczych	Wykonywanie odlewów	Obróbka wykańczająca	Eksploatowanie maszyn odlewniczych
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K
24) rozpoznaje właściwe normy i procedury oceny zgodności podczas realizacji zadań zawodowych (ep)	1	1) wymienia cele normalizacji krajowej			x					
		2) wyjaśnia, czym jest norma i wymienia cechy normy			x					
		3) rozróżnia oznaczenie normy międzynarodowej, europejskiej i krajowej			x					
		4) korzysta ze źródeł informacji dotyczących norm i procedur oceny zgodności			x					
Łączna liczba godzin na jednostkę efektów kształcenia MTL.02.2. podstawy odlewnictwa- 90										
MTL.02.3. Eksploatacja maszyn i urządzeń do przygotowania mas formierskich i mas rdzeniowych										
1) określa etapy procesu przerobu	64	1) przygotowuje świeże składniki masy formierskiej i masy rdzeniowej					x			

Efekty kształcenia z danej jednostki efektów · Stopniowane efektów kształcenia efekt kluczowy (ek), efekt ważny (ew), efekt pomocniczy (ep)	Łączna liczba godzin przeznaczonych na efekt kształcenia (w ramach różnych zajęć)	Kryteria weryfikacji poszczególnych efektów Uczestnik kursu:	Bezpieczeństwo i higiena pracy	Język obcy zawodowy	Podstawy konstrukcji maszyn	Podstawy technologii odlewniczej	Wykonywanie form odlewniczych	Wykonywanie odlewów	Obróbka wykańczająca	Eksploatowanie maszyn odlewniczych
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K
mas formierskich i mas rdzeniowych (ew)		2) sporządza masę formierską i masę rdzeniową ze świeżych składników					x			
		3) sporządza masę formierską i masę rdzeniową ze składnikami odświeżającymi					x			
		4) określa etapy sporządzania masy formierskiej i masy rdzeniowej do zalewania form wilgotnych					x			
		5) określa etapy sporządzania masy formierskiej i masy rdzeniowej do zalewania form suchych					x			
		6) określa etapy sporządzania mas formierskich i mas rdzeniowych samoutwardzalnych					x			
2) stosuje maszyny i urządzenia	16	1) opisuje maszyny i urządzenia do przerobu mas formierskich i mas rdzeniowych					x			

Efekty kształcenia z danej jednostki efektów · Stopniowane efektów kształcenia efekt kluczowy (ek), efekt ważny (ew), efekt pomocniczy (ep)	Łączna liczba godzin przeznaczonych na efekt kształcenia (w ramach różnych zajęć)	Kryteria weryfikacji poszczególnych efektów Uczestnik kursu:	Bezpieczeństwo i higiena pracy	Język obcy zawodowy	Podstawy konstrukcji maszyn	Podstawy technologii odlewniczej	Wykonywanie form odlewniczych	Wykonywanie odlewów	Obróbka wykańczająca	Eksploatowanie maszyn odlewniczych
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K
do przerobu mas formierskich i mas rdzeniowych (ew)		2) dobiera maszyny i urządzenia do przerobu mas formierskich i mas rdzeniowych					x			
3) stosuje urządzenia stosowane do transportu materiałów formierskich, mas formierskich i mas rdzeniowych (ew)	20	1) opisuje urządzenia do transportu materiałów formierskich, mas formierskich i mas rdzeniowych					x			
		2) dobiera urządzenia do transportu materiałów formierskich, mas formierskich i mas rdzeniowych					x			
		3) obsługuje urządzenia do transportu materiałów formierskich, mas formierskich i mas rdzeniowych					x			
4) przeprowadza proces regeneracji mas formierskich i mas rdzeniowych (ew)	36	1) opisuje proces regeneracji mas formierskich i mas rdzeniowych					x			
		2) rozróżnia etapy regeneracji masy formierskiej i masy rdzeniowej					x			

Efekty kształcenia z danej jednostki efektów · Stopniowane efektów kształcenia efekt kluczowy (ek), efekt ważny (ew), efekt pomocniczy (ep)	Łączna liczba godzin przeznaczonych na efekt kształcenia (w ramach różnych zajęć)	Kryteria weryfikacji poszczególnych efektów Uczestnik kursu:	Bezpieczeństwo i higiena pracy	Język obcy zawodowy	Podstawy konstrukcji maszyn	Podstawy technologii odlewniczej	Wykonywanie form odlewniczych	Wykonywanie odlewów	Obróbka wykańczająca	Eksploatowanie maszyn odlewniczych
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K
		3) przeprowadza odświeżanie masy formierskiej i masy rdzeniowej					x			
		4) określa rodzaj techniki prowadzenia procesu regeneracji					x			
		5) opisuje maszyny i urządzenia stosowane do regeneracji mas formierskich i mas rdzeniowych					x			
5) przeprowadza obsługę codzienną, przeglądy bieżące oraz konserwację maszyn i urządzeń wykorzystywanych do przerobu mas	44	1) określa sposób wykonania obsługi codziennej i przeglądów bieżących oraz konserwacji maszyn i urządzeń wykorzystywanych do przerobu mas formierskich i mas rdzeniowych					x			
		2) przygotowuje narzędzia, przyrządy, urządzenia i materiały do wykonania obsługi codziennej i przeglądów bieżących oraz konserwacji maszyn i urządzeń wykorzystywanych do przerobu mas formierskich i mas rdzeniowych					x			

Efekty kształcenia z danej jednostki efektów ·Stopniowane efektów kształcenia efekt kluczowy (ek), efekt ważny (ew), efekt pomocniczy (ep)	Łączna liczba godzin przeznaczonych na efekt kształcenia (w ramach różnych zajęć)	Kryteria weryfikacji poszczególnych efektów Uczestnik kursu:	Bezpieczeństwo i higiena pracy	Język obcy zawodowy	Podstawy konstrukcji maszyn	Podstawy technologii odlewniczej	Wykonywanie form odlewniczych	Wykonywanie odlewów	Obróbka wykańczająca	Eksploatowanie maszyn odlewniczych
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K
formierskich i mas rdzeniowych (ek)		3) przeprowadza obsługę codzienną maszyn i urządzeń wykorzystywanych do przerobu mas formierskich i mas rdzeniowych					x			
		4) wykonuje przeglądy bieżące maszyn i urządzeń wykorzystywanych do przerobu mas formierskich i rdzeniowych zgodnie z instrukcją					x			
		5) wykonuje konserwację maszyn i urządzeń do przerobu mas formierskich i mas rdzeniowych zgodnie z instrukcją					x			
Łączna liczba godzin na jednostkę efektów kształcenia MTL.02.3. Eksploatacja maszyn i urządzeń do przygotowania mas formierskich i mas rdzeniowych- 180										
MTL.02.4. Wykonywanie form oraz użytkowanie jednorazowych, trwałych i półtrwałych maszyn i urządzeń do wykonywania odlewów w formach										
	59	1) opisuje etapy procesu wytwarzania form jednorazowych i rdzeni						x		

Efekty kształcenia z danej jednostki efektów · Stopniowane efektów kształcenia efekt kluczowy (ek), efekt ważny (ew), efekt pomocniczy (ep)	Łączna liczba godzin przeznaczonych na efekt kształcenia (w ramach różnych zajęć)	Kryteria weryfikacji poszczególnych efektów Uczestnik kursu:	Bezpieczeństwo i higiena pracy	Język obcy zawodowy	Podstawy konstrukcji maszyn	Podstawy technologii odlewniczej	Wykonywanie form odlewniczych	Wykonywanie odlewów	Obróbka wykańczająca	Eksploatowanie maszyn odlewniczych
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K
1) wykonuje formy jednorazowe i rdzenie (ew)		2) wymienia podstawowe masy formierskie, rodzaje narzędzi i przyrządów do wykonywania form jednorazowych i rdzeni						x		
		3) dobiera narzędzia i przyrządy do wykonywania form jednorazowych i rdzeni						x		
		4) użytkuje maszyny i urządzenia do wykonywania form jednorazowych i rdzeni						x		
		5) wykonuje formy jednorazowe do odlewania						x		
		6) wykonuje formy jednorazowe do odlewania precyzyjnego						x		
2) ocenia stan techniczny oprzyrządowania	42	1) ocenia kompletność zestawu modelowego						x		
		2) określa stan techniczny powierzchni poszczególnych elementów zestawu modelowego						x		

Efekty kształcenia z danej jednostki efektów · Stopniowane efektów kształcenia efekt kluczowy (ek), efekt ważny (ew), efekt pomocniczy (ep)	Łączna liczba godzin przeznaczonych na efekt kształcenia (w ramach różnych zajęć)	Kryteria weryfikacji poszczególnych efektów Uczestnik kursu:	Bezpieczeństwo i higiena pracy	Język obcy zawodowy	Podstawy konstrukcji maszyn	Podstawy technologii odlewniczej	Wykonywanie form odlewniczych	Wykonywanie odlewów	Obróbka wykańczająca	Eksploatowanie maszyn odlewniczych
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K
odlewniczego (ep)		3) ocenia stan techniczny i kompletność skrzynek						x		
		4) określa rodzaje uszkodzeń oprzyrządowania odlewniczego						x		
		5) wykrywa uszkodzenia oprzyrządowania odlewniczego						x		
		6) określa zakres naprawy oprzyrządowania odlewniczego						x		
3) użytkuje urządzenia do suszenia form jednorazowych i rdzeni (ew)	36	1) opisuje urządzenia do suszenia form jednorazowych						x		
		2) opisuje urządzenia do suszenia rdzeni						x		
		3) dobiera parametry suszenia form jednorazowych i rdzeni						x		
		4) przeprowadza proces suszenia form jednorazowych i rdzeni						x		
	26	1) składa i przygotowuje formy jednorazowe do zalewania						x		

Efekty kształcenia z danej jednostki efektów · Stopniowane efektów kształcenia efekt kluczowy (ek), efekt ważny (ew), efekt pomocniczy (ep)	Łączna liczba godzin przeznaczonych na efekt kształcenia (w ramach różnych zajęć)	Kryteria weryfikacji poszczególnych efektów Uczestnik kursu:	Bezpieczeństwo i higiena pracy	Język obcy zawodowy	Podstawy konstrukcji maszyn	Podstawy technologii odlewniczej	Wykonywanie form odlewniczych	Wykonywanie odlewów	Obróbka wykańczająca	Eksploatowanie maszyn odlewniczych
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K
4) wykonuje odlewy w formach jednorazowych (ek)		2) przygotowuje łyżki i kadzie odlewnicze do zalewania						x		
		3) zalewa formy jednorazowe						x		
		4) kontroluje jakość wykonanych form jednorazowych						x		
5) wykonuje odlewy w formach trwałych i półtrwałych (ek)	31	1) przygotowuje formy trwałe i formy półtrwałe do zalewania						x		
		2) wykonuje pokrycia ochronne i oddzielające na wnętrza form trwałych i półtrwałych oraz na powierzchnie rdzeni						x		
		3) kontroluje jakość przygotowania form trwałych i półtrwałych i rdzeni do zalewania						x		
		4) przygotowuje łyżki i kadzie odlewnicze do zalewania						x		
		5) zalewa formy trwałe i półtrwałe						x		

Efekty kształcenia z danej jednostki efektów · Stopniowane efektów kształcenia efekt kluczowy (ek), efekt ważny (ew), efekt pomocniczy (ep)	Łączna liczba godzin przeznaczonych na efekt kształcenia (w ramach różnych zajęć)	Kryteria weryfikacji poszczególnych efektów Uczestnik kursu:	Bezpieczeństwo i higiena pracy	Język obcy zawodowy	Podstawy konstrukcji maszyn	Podstawy technologii odlewniczej	Wykonywanie form odlewniczych	Wykonywanie odlewów	Obróbka wykańczająca	Eksploatowanie maszyn odlewniczych
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K
6) użytkuje maszyny i urządzenia stosowane w procesach wytwarzania odlewów w formach trwałych i półtrwałych (ew)	18	1) dobiera maszyny i urządzenia do odlewania w formach trwałych i półtrwałych						x		
		2) określa podstawowe parametry pracy maszyn i urządzeń do odlewania w formach trwałych i półtrwałych						x		
		3) ocenia jakość odlewów wykonanych w formach trwałych i półtrwałych						x		
7) przeprowadza obsługę codzienną, przeglądy bieżące oraz konserwację maszyn i urządzeń stosowanych w procesach odlewania	48	1) określa sposób wykonania obsługi codziennej i przeglądów bieżących oraz konserwacji maszyn i urządzeń stosowanych w procesach odlewania						x		
		2) przygotowuje narzędzia, przyrządy, urządzenia i materiały do wykonania obsługi codziennej i przeglądów bieżących oraz konserwacji maszyn i urządzeń stosowanych w procesach odlewania						x		

Efekty kształcenia z danej jednostki efektów · Stopniowane efektów kształcenia efekt kluczowy (ek), efekt ważny (ew), efekt pomocniczy (ep)	Łączna liczba godzin przeznaczonych na efekt kształcenia (w ramach różnych zajęć)	Kryteria weryfikacji poszczególnych efektów Uczestnik kursu:	Bezpieczeństwo i higiena pracy	Język obcy zawodowy	Podstawy konstrukcji maszyn	Podstawy technologii odlewniczej	Wykonywanie form odlewniczych	Wykonywanie odlewów	Obróbka wykańczająca	Eksploatowanie maszyn odlewniczych
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K
(ew)		3) wykonuje obsługę codzienną, przeglądy bieżące i konserwację maszyn i urządzeń stosowanych w procesach odlewania w formach jednorazowych trwałych i półtrwałych zgodnie z instrukcją						x		
		4) przeprowadza przegląd bieżący i konserwację kokilarek						x		
		5) przeprowadza przegląd bieżący i konserwację maszyny ciśnieniowej						x		
		6) przeprowadza przegląd bieżący i konserwację maszyny do zalewania odśrodkowego						x		
		7) przeprowadza przegląd bieżący i konserwację maszyny z formą półtrwałą						x		
		8) wykonuje konserwację maszyn i urządzeń stosowanych w procesach odlewania w formach jednorazowych, trwałych i półtrwałych zgodnie z instrukcją						x		

Efekty kształcenia z danej jednostki efektów · Stopniowane efektów kształcenia efekt kluczowy (ek), efekt ważny (ew), efekt pomocniczy (ep)	Łączna liczba godzin przeznaczonych na efekt kształcenia (w ramach różnych zajęć)	Kryteria weryfikacji poszczególnych efektów Uczestnik kursu:	Bezpieczeństwo i higiena pracy	Język obcy zawodowy	Podstawy konstrukcji maszyn	Podstawy technologii odlewniczej	Wykonywanie form odlewniczych	Wykonywanie odlewów	Obróbka wykańczająca	Eksploatowanie maszyn odlewniczych
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K
Łączna liczba godzin na jednostkę efektów kształcenia MTL.02.4. Wykonywanie form oraz użytkowanie jednorazowych, trwałych i półtrwałych maszyn i urządzeń do wykonywania odlewów w formach- 260										
MTL.02.5. Eksploatacja maszyn i urządzeń do wybijania, oczyszczania i wykończania odlewów										
1) dobiera metody wybijania i wykończania odlewów (ep)	10	1) opisuje metody wybijania odlewów opisuje metody wykończania odlewów							x	
		2) opisuje metody wybijania odlewów opisuje metody wykończania odlewów							x	
		3) dobiera metodę wybijania odlewów w zależności od technologii ich wykonania							x	
		4) dobiera metodę wybijania odlewów w zależności od technologii ich oczyszczania							x	

Efekty kształcenia z danej jednostki efektów · Stopniowane efektów kształcenia efekt kluczowy (ek), efekt ważny (ew), efekt pomocniczy (ep)	Łączna liczba godzin przeznaczonych na efekt kształcenia (w ramach różnych zajęć)	Kryteria weryfikacji poszczególnych efektów Uczestnik kursu:	Bezpieczeństwo i higiena pracy	Język obcy zawodowy	Podstawy konstrukcji maszyn	Podstawy technologii odlewniczej	Wykonywanie form odlewniczych	Wykonywanie odlewów	Obróbka wykańczająca	Eksploatowanie maszyn odlewniczych
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K
		5) dobiera metodę wykończania odlewów w zależności od wymagań określonych w dokumentacji technicznej							x	
2) użytkuje maszyny i urządzenia do ręcznego i mechanicznego wybijania odlewów z form oraz rdzeni z odlewów (ek)	24	1) wybija ręcznie odlew z formy							x	
		2) wybija ręcznie rdzenie z odlewu							x	
		3) wybija mechanicznie odlewy z form za pomocą maszyn i urządzeń							x	
		4) wybija mechanicznie rdzenie z odlewów za pomocą maszyn i urządzeń							x	
3) użytkuje narzędzia, maszyny	6	1) opisuje narzędzia, maszyny i urządzenia do oczyszczania powierzchni odlewów oraz wykończania odlewów							x	

Efekty kształcenia z danej jednostki efektów · Stopniowane efektów kształcenia efekt kluczowy (ek), efekt ważny (ew), efekt pomocniczy (ep)	Łączna liczba godzin przeznaczonych na efekt kształcenia (w ramach różnych zajęć)	Kryteria weryfikacji poszczególnych efektów Uczestnik kursu:	Bezpieczeństwo i higiena pracy	Język obcy zawodowy	Podstawy konstrukcji maszyn	Podstawy technologii odlewniczej	Wykonywanie form odlewniczych	Wykonywanie odlewów	Obróbka wykańczająca	Eksploatowanie maszyn odlewniczych
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K
i urządzenia do ręcznego i mechanicznego oczyszczania powierzchni odlewów wykończania odlewów (ek)		2) dobiera narzędzia oraz maszyny i urządzenia do ręcznego i mechanicznego oczyszczania powierzchni odlewów oraz wykończania odlewów							x	
4) naprawia wady odlewów (ew)	12	1) rozpoznaje i klasyfikuje wady odlewów							x	
		2) omawia wady odlewów							x	
		3) dobiera narzędzia do naprawy wad odlewów							x	
		4) dobiera metody usuwania wad odlewów							x	
	10	1) opisuje metody zabezpieczania odlewów przed korozją							x	

Efekty kształcenia z danej jednostki efektów · Stopniowane efektów kształcenia efekt kluczowy (ek), efekt ważny (ew), efekt pomocniczy (ep)	Łączna liczba godzin przeznaczonych na efekt kształcenia (w ramach różnych zajęć)	Kryteria weryfikacji poszczególnych efektów Uczestnik kursu:	Bezpieczeństwo i higiena pracy	Język obcy zawodowy	Podstawy konstrukcji maszyn	Podstawy technologii odlewniczej	Wykonywanie form odlewniczych	Wykonywanie odlewów	Obróbka wykańczająca	Eksploatowanie maszyn odlewniczych
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K
5) stosuje metody zabezpieczania odlewów przed korozją (ew)		2) dobiera sposób zabezpieczenia antykorozyjnego odlewów w zależności od wymagań zawartych w dokumentacji technicznej odlewu							x	
		3) dobiera środki zabezpieczające przed korozją							x	
6) przeprowadza obsługę codzienną przeglądy bieżące oraz konserwację maszyn i urządzeń do wybijania, oczyszczania i wykończania odlewów (ew)	58	1) określa sposób wykonania obsługi codziennej i przeglądów bieżących oraz konserwacji maszyn i urządzeń do wybijania, oczyszczania i wykończania odlewów							x	
		2) przygotowuje narzędzia, przyrządy, urządzenia i materiały do wykonania obsługi codziennej i przeglądów bieżących oraz konserwacji maszyn i urządzeń do wybijania, oczyszczania i wykończania odlewów							x	
		3) wykonuje przeglądy bieżące maszyn i urządzeń do wybijania, oczyszczania i wykończania odlewów zgodnie z instrukcją							x	

Efekty kształcenia z danej jednostki efektów · Stopniowane efektów kształcenia efekt kluczowy (ek), efekt ważny (ew), efekt pomocniczy (ep)	Łączna liczba godzin przeznaczonych na efekt kształcenia (w ramach różnych zajęć)	Kryteria weryfikacji poszczególnych efektów Uczestnik kursu:	Bezpieczeństwo i higiena pracy	Język obcy zawodowy	Podstawy konstrukcji maszyn	Podstawy technologii odlewniczej	Wykonywanie form odlewniczych	Wykonywanie odlewów	Obróbka wykańczająca	Eksploatowanie maszyn odlewniczych
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K
		4) wykonuje konserwację maszyn i urządzeń do wybijania, oczyszczania i wykończania odlewów zgodnie z instrukcją							x	
Łączna liczba godzin na jednostkę efektów kształcenia MTL.02.5. Eksploatacja maszyn i urządzeń do wybijania, oczyszczania i wykończania odlewów- 120										
MTL.02.6. Eksploatacja pieców odlewniczych oraz maszyn i urządzeń do przygotowania wsadu										
1) użytkuje maszyny i urządzenia do rozładunku, oraz transportu materiałów wsadowych (ew)	6	1) dobiera maszyny i urządzenia do rozładunku materiałów wsadowych								x
		2) dobiera maszyny i urządzenia do transportu materiałów wsadowych z miejsca składowania do miejsca wytopu								x
2) przygotowuje wsad do pieca zgodnie	21	1) rozróżnia materiały wsadowe do pieca								x
		2) dobiera materiały wsadowe do składu stopu								x

Efekty kształcenia z danej jednostki efektów · Stopniowane efektów kształcenia efekt kluczowy (ek), efekt ważny (ew), efekt pomocniczy (ep)	Łączna liczba godzin przeznaczonych na efekt kształcenia (w ramach różnych zajęć)	Kryteria weryfikacji poszczególnych efektów Uczestnik kursu:	Bezpieczeństwo i higiena pracy	Język obcy zawodowy	Podstawy konstrukcji maszyn	Podstawy technologii odlewniczej	Wykonywanie form odlewniczych	Wykonywanie odlewów	Obróbka wykańczająca	Eksploatowanie maszyn odlewniczych
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K
z recepturą (ew)		3) dobiera sposoby przygotowania paliw do procesu wytopu								x
		4) dobiera sposoby przygotowania topników i składników stopowych do procesu topienia								x
		5) użytkuje maszyny i urządzenia do dozowania materiałów wsadowych								x
3) użytkuje maszyny i urządzenia do przygotowania oraz odważania materiałów wsadowych (ew)	18	1) opisuje maszyny i urządzenia do przygotowania oraz odważania materiałów wsadowych								x
		2) dobiera maszyny i urządzenia do przygotowania oraz odważania materiałów wsadowych								x
		3) przestrzega terminów kalibracji urządzeń pomiarowych								x

Efekty kształcenia z danej jednostki efektów · Stopniowane efektów kształcenia efekt kluczowy (ek), efekt ważny (ew), efekt pomocniczy (ep)	Łączna liczba godzin przeznaczonych na efekt kształcenia (w ramach różnych zajęć)	Kryteria weryfikacji poszczególnych efektów Uczestnik kursu:	Bezpieczeństwo i higiena pracy	Język obcy zawodowy	Podstawy konstrukcji maszyn	Podstawy technologii odlewniczej	Wykonywanie form odlewniczych	Wykonywanie odlewów	Obróbka wykańczająca	Eksploatowanie maszyn odlewniczych
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K
		4) wskazuje możliwości wykorzystania do danego zadania maszyn i urządzeń do przygotowania oraz odważania materiałów wsadowych								x
4) wykonuje obsługę codzienną i przeglądy bieżące oraz konserwację maszyn i urządzeń do przygotowania wsadu (ek)	18	1) określa sposób wykonania obsługi codziennej i przeglądów bieżących oraz konserwacji maszyn i urządzeń do przygotowania wsadu								x
		2) przygotowuje narzędzia, przyrządy, urządzenia i materiały do wykonania obsługi codziennej i przeglądów bieżących oraz konserwacji maszyn i urządzeń do przygotowania wsadu								x
		3) wymienia kolejność czynności podczas przeglądu bieżącego maszyn i urządzeń do przygotowania wsadu zgodnie z instrukcją								x

Efekty kształcenia z danej jednostki efektów · Stopniowane efektów kształcenia efekt kluczowy (ek), efekt ważny (ew), efekt pomocniczy (ep)	Łączna liczba godzin przeznaczonych na efekt kształcenia (w ramach różnych zajęć)	Kryteria weryfikacji poszczególnych efektów Uczestnik kursu:	Bezpieczeństwo i higiena pracy	Język obcy zawodowy	Podstawy konstrukcji maszyn	Podstawy technologii odlewniczej	Wykonywanie form odlewniczych	Wykonywanie odlewów	Obróbka wykańczająca	Eksploatowanie maszyn odlewniczych
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K
		4) wymienia kolejność czynności podczas konserwacji maszyn i urządzeń do przygotowania wsadu zgodnie z instrukcją								x
5) prowadzi proces topienia w piecu odlewniczym (ew)	33	1) dobiera piec do wytwarzanego materiału, omawia etapy procesu topienia w piecu odlewniczym								x
		2) dobiera narzędzia do obsługi pieców odlewniczych								x
		3) dozuje wsad do pieca odlewniczego								x
		4) usuwa żużel								x
		5) pobiera próby ciekłego metalu								x
		6) obsługuje piec odlewniczy								x
		7) kontroluje parametry pracy pieców odlewniczych								x

Efekty kształcenia z danej jednostki efektów · Stopniowane efektów kształcenia efekt kluczowy (ek), efekt ważny (ew), efekt pomocniczy (ep)	Łączna liczba godzin przeznaczonych na efekt kształcenia (w ramach różnych zajęć)	Kryteria weryfikacji poszczególnych efektów Uczestnik kursu:	Bezpieczeństwo i higiena pracy	Język obcy zawodowy	Podstawy konstrukcji maszyn	Podstawy technologii odlewniczej	Wykonywanie form odlewniczych	Wykonywanie odlewów	Obróbka wykańczająca	Eksploatowanie maszyn odlewniczych
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K
		8) stosuje systemy komputerowe wspomagające czynności regulacji parametrów pracy pieca odlewniczego								x
6) wykonuje obsługę codzienną, przeglądy bieżące oraz konserwację maszyn i urządzeń do topienia metali (ek)	24	1) określa sposób wykonania obsługi codziennej i przeglądów bieżących oraz konserwacji maszyn i urządzeń do topienia metali								x
		2) przygotowuje narzędzia, przyrządy, urządzenia i materiały do wykonania obsługi codziennej i przeglądów bieżących oraz konserwacji maszyn i urządzeń do topienia metali								x
		3) przedstawia zasady działania maszyn i urządzeń do topienia metali oraz możliwości diagnozy bez demontażu								x
		4) wymienia kolejność czynności podczas konserwacji maszyn i urządzeń do topienia metali								x
Łączna liczba godzin na jednostkę efektów kształcenia MTL.02.6. Eksploatacja pieców odlewniczych oraz maszyn i urządzeń do przygotowania wsadu- 120										

Efekty kształcenia z danej jednostki efektów · Stopniowane efektów kształcenia efekt kluczowy (ek), efekt ważny (ew), efekt pomocniczy (ep)	Łączna liczba godzin przeznaczonych na efekt kształcenia (w ramach różnych zajęć)	Kryteria weryfikacji poszczególnych efektów Uczestnik kursu:	Bezpieczeństwo i higiena pracy	Język obcy zawodowy	Podstawy konstrukcji maszyn	Podstawy technologii odlewniczej	Wykonywanie form odlewniczych	Wykonywanie odlewów	Obróbka wykańczająca	Eksploatowanie maszyn odlewniczych
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K
MTL.02.7. Język obcy zawodowy										
1) posługuje się podstawowym zasobem środków językowych w języku obcym nowożytnym (ze szczególnym uwzględnieniem środków leksykalnych) umożliwiającym realizację czynności zawodowych w zakresie tematów związanych:	5	1) rozpoznaje oraz stosuje środki językowe umożliwiające realizację czynności zawodowych w zakresie: a) czynności wykonywanych na stanowisku pracy, w tym związanych z zapewnieniem bezpieczeństwa i higieny pracy b) narzędzi, maszyn, urządzeń i materiałów koniecznych do realizacji czynności zawodowych c) procesów i procedur związanych z realizacją zadań zawodowych d) formularzy, specyfikacji oraz innych dokumentów związanych z wykonywaniem zadań zawodowych e) świadczonych usług, w tym obsługi klienta		x						

Efekty kształcenia z danej jednostki efektów · Stopniowane efektów kształcenia efekt kluczowy (ek), efekt ważny (ew), efekt pomocniczy (ep)	Łączna liczba godzin przeznaczonych na efekt kształcenia (w ramach różnych zajęć)	Kryteria weryfikacji poszczególnych efektów Uczestnik kursu:	Bezpieczeństwo i higiena pracy	Język obcy zawodowy	Podstawy konstrukcji maszyn	Podstawy technologii odlewniczej	Wykonywanie form odlewniczych	Wykonywanie odlewów	Obróbka wykańczająca	Eksploatowanie maszyn odlewniczych
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K
a) ze stanowiskiem pracy i jego wyposażeniem b) z głównymi technologiami stosowanymi w danym zawodzie c) z dokumentacją związaną z danym zawodem d) z usługami świadczonymi w danym zawodzie										
2) rozumie proste wypowiedzi ustne artykułowane wyraźnie,	5	1) określa główną myśl wypowiedzi lub tekstu lub fragmentu wypowiedzi lub tekstu		x						
		2) znajduje w wypowiedzi lub tekście określone informacje		x						

Efekty kształcenia z danej jednostki efektów · Stopniowane efektów kształcenia efekt kluczowy (ek), efekt ważny (ew), efekt pomocniczy (ep)	Łączna liczba godzin przeznaczonych na efekt kształcenia (w ramach różnych zajęć)	Kryteria weryfikacji poszczególnych efektów Uczestnik kursu:	Bezpieczeństwo i higiena pracy	Język obcy zawodowy	Podstawy konstrukcji maszyn	Podstawy technologii odlewniczej	Wykonywanie form odlewniczych	Wykonywanie odlewów	Obróbka wykańczająca	Eksploatowanie maszyn odlewniczych
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K
w standardowej odmianie języka obcego nowożytnego, a także proste wypowiedzi pisemne w języku obcym nowożytnym, w zakresie umożliwiającym realizację zadań zawodowych: a) rozumie proste wypowiedzi ustne dotyczące czynności zawodowych (np. rozmowy, wiadomości, komunikaty,		3) rozpoznaje związki między poszczególnymi częściami tekstu		x						
		4) układa informacje w określonym porządku		x						

Efekty kształcenia z danej jednostki efektów · Stopniowane efektów kształcenia efekt kluczowy (ek), efekt ważny (ew), efekt pomocniczy (ep)	Łączna liczba godzin przeznaczonych na efekt kształcenia (w ramach różnych zajęć)	Kryteria weryfikacji poszczególnych efektów Uczestnik kursu:	Bezpieczeństwo i higiena pracy	Język obcy zawodowy	Podstawy konstrukcji maszyn	Podstawy technologii odlewniczej	Wykonywanie form odlewniczych	Wykonywanie odlewów	Obróbka wykańczająca	Eksploatowanie maszyn odlewniczych
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K
instrukcje lub filmy instruktażowe, prezentacje), artykułowane wyraźnie, w standardowej odmianie języka b) rozumie proste wypowiedzi pisemne dotyczące czynności zawodowych (np. napisy, broszury, instrukcje obsługi, przewodniki, dokumentację zawodową)										
3) samodzielnie tworzy krótkie,	5	1) opisuje przedmioty, działania i zjawiska związane z czynnościami zawodowymi		x						

Efekty kształcenia z danej jednostki efektów · Stopniowane efektów kształcenia efekt kluczowy (ek), efekt ważny (ew), efekt pomocniczy (ep)	Łączna liczba godzin przeznaczonych na efekt kształcenia (w ramach różnych zajęć)	Kryteria weryfikacji poszczególnych efektów Uczestnik kursu:	Bezpieczeństwo i higiena pracy	Język obcy zawodowy	Podstawy konstrukcji maszyn	Podstawy technologii odlewniczej	Wykonywanie form odlewniczych	Wykonywanie odlewów	Obróbka wykańczająca	Eksploatowanie maszyn odlewniczych
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K
proste, spójne i logiczne wypowiedzi ustne i pisemne w języku obcym nowożytnym w zakresie umożliwiającym realizację zadań zawodowych: a) tworzy krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi ustne dotyczące czynności zawodowych (np. polecenie, komunikat, instrukcję)		2) przedstawia sposób postępowania w różnych sytuacjach zawodowych (np. udziela instrukcji, wskazówek, określa zasady)		x						
		3) wyraża i uzasadnia swoje stanowisko		x						
		4) stosuje zasady konstruowania tekstów o różnym charakterze		x						
		5) stosuje formalny lub nieformalny styl wypowiedzi adekwatnie do sytuacji		x						

Efekty kształcenia z danej jednostki efektów · Stopniowane efektów kształcenia efekt kluczowy (ek), efekt ważny (ew), efekt pomocniczy (ep)	Łączna liczba godzin przeznaczonych na efekt kształcenia (w ramach różnych zajęć)	Kryteria weryfikacji poszczególnych efektów Uczestnik kursu:	Bezpieczeństwo i higiena pracy	Język obcy zawodowy	Podstawy konstrukcji maszyn	Podstawy technologii odlewniczej	Wykonywanie form odlewniczych	Wykonywanie odlewów	Obróbka wykańczająca	Eksploatowanie maszyn odlewniczych
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K
b) tworzy krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi pisemne dotyczące czynności zawodowych (np. komunikat, e-mail, instrukcję, wiadomość, CV, list motywacyjny, dokument związany z wykonywanym zawodem – według wzoru)										
4) uczestniczy w rozmowie w typowych	5	1) rozpoczyna, prowadzi i kończy rozmowę		x						
		2) uzyskuje i przekazuje informacje i wyjaśnienia		x						

Efekty kształcenia z danej jednostki efektów · Stopniowane efektów kształcenia efekt kluczowy (ek), efekt ważny (ew), efekt pomocniczy (ep)	Łączna liczba godzin przeznaczonych na efekt kształcenia (w ramach różnych zajęć)	Kryteria weryfikacji poszczególnych efektów Uczestnik kursu:	Bezpieczeństwo i higiena pracy	Język obcy zawodowy	Podstawy konstrukcji maszyn	Podstawy technologii odlewniczej	Wykonywanie form odlewniczych	Wykonywanie odlewów	Obróbka wykańczająca	Eksploatowanie maszyn odlewniczych
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K
sytuacjach związanych z realizacją zadań zawodowych – reaguje w języku obcym nowożytnym w sposób zrozumiały, adekwatnie do sytuacji komunikacyjnej, ustnie lub w formie prostego tekstu: a) reaguje ustnie (np. podczas rozmowy z innym pracownikiem, klientem, kontrahentem, w tym rozmowy telefonicznej) w typowych		3) wyraża swoje opinie i uzasadnia je, pyta o opinie, zgadza się lub nie zgadza z opiniami innych osób		x						
		4) prowadzi proste negocjacje związane z czynnościami zawodowymi		x						
		5) stosuje zwroty i formy grzecznościowe		x						
		6) dostosowuje styl wypowiedzi do sytuacji		x						

Efekty kształcenia z danej jednostki efektów · Stopniowane efektów kształcenia efekt kluczowy (ek), efekt ważny (ew), efekt pomocniczy (ep)	Łączna liczba godzin przeznaczonych na efekt kształcenia (w ramach różnych zajęć)	Kryteria weryfikacji poszczególnych efektów Uczestnik kursu:	Bezpieczeństwo i higiena pracy	Język obcy zawodowy	Podstawy konstrukcji maszyn	Podstawy technologii odlewniczej	Wykonywanie form odlewniczych	Wykonywanie odlewów	Obróbka wykańczająca	Eksploatowanie maszyn odlewniczych
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K
sytuacjach związanych z wykonywaniem czynności zawodowych b) reaguje w formie prostego tekstu pisanego (np. wiadomość, formularz, e-mail, dokument związany z wykonywanym zawodem) w typowych sytuacjach związanych z wykonywaniem czynności zawodowych										

Efekty kształcenia z danej jednostki efektów · Stopniowane efektów kształcenia efekt kluczowy (ek), efekt ważny (ew), efekt pomocniczy (ep)	Łączna liczba godzin przeznaczonych na efekt kształcenia (w ramach różnych zajęć)	Kryteria weryfikacji poszczególnych efektów Uczestnik kursu:	Bezpieczeństwo i higiena pracy	Język obcy zawodowy	Podstawy konstrukcji maszyn	Podstawy technologii odlewniczej	Wykonywanie form odlewniczych	Wykonywanie odlewów	Obróbka wykańczająca	Eksploatowanie maszyn odlewniczych
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K
5) zmienia formę przekazu ustnego lub pisemnego w języku obcym nowożytnym w typowych sytuacjach związanych z wykonywaniem czynności zawodowych	5	1) przekazuje w języku obcym nowożytnym informacje zawarte w materiałach wizualnych (np. wykresach, symbolach, piktogramach, schematach) oraz audiowizualnych (np. filmach instruktażowych)		x						
		2) przekazuje w języku polskim informacje sformułowane w języku obcym nowożytnym		x						
		3) przekazuje w języku obcym nowożytnym informacje sformułowane w języku polskim lub tym języku obcym nowożytnym		x						
		4) przedstawia publicznie w języku obcym nowożytnym wcześniej opracowany materiał, np. prezentację		x						
6) wykorzystuje strategie służące doskonaleniu	5	1) korzysta ze słownika dwujęzycznego i jednojęzycznego		x						
		2) współdziała z innymi osobami realizując zadania językowe		x						

Efekty kształcenia z danej jednostki efektów · Stopniowane efektów kształcenia efekt kluczowy (ek), efekt ważny (ew), efekt pomocniczy (ep)	Łączna liczba godzin przeznaczonych na efekt kształcenia (w ramach różnych zajęć)	Kryteria weryfikacji poszczególnych efektów Uczestnik kursu:	Bezpieczeństwo i higiena pracy	Język obcy zawodowy	Podstawy konstrukcji maszyn	Podstawy technologii odlewniczej	Wykonywanie form odlewniczych	Wykonywanie odlewów	Obróbka wykańczająca	Eksploatowanie maszyn odlewniczych
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K
własnych umiejętności językowych oraz podnoszące świadomość językową: a) wykorzystuje techniki samodzielnej pracy nad nauką języka b) współdziała w grupie c) korzysta ze źródeł informacji w języku obcym nowożytnym d) stosuje strategie komunikacyjne i kompensacyjne		3) korzysta z tekstów w języku obcym, również za pomocą technologii informacyjno- komunikacyjnych		x						
		4) identyfikuje słowa kluczowe, internacjonalizmy		x						
		5) wykorzystuje kontekst (tam, gdzie to możliwe), aby w przybliżeniu określić znaczenie słowa		x						
		6) upraszcza (jeżeli to konieczne) wypowiedź, zastępuje nieznane słowa innymi, wykorzystuje opis, środki niewerbalne		x						

Efekty kształcenia z danej jednostki efektów · Stopniowane efektów kształcenia efekt kluczowy (ek), efekt ważny (ew), efekt pomocniczy (ep)	Łączna liczba godzin przeznaczonych na efekt kształcenia (w ramach różnych zajęć)	Kryteria weryfikacji poszczególnych efektów Uczestnik kursu:	Bezpieczeństwo i higiena pracy	Język obcy zawodowy	Podstawy konstrukcji maszyn	Podstawy technologii odlewniczej	Wykonywanie form odlewniczych	Wykonywanie odlewów	Obróbka wykańczająca	Eksploatowanie maszyn odlewniczych
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K
	Łączna liczba godzin na jednostkę efektów kształcenia MTL.02.7. Język obcy zawodowy- 30									
	MTL.02.8. Kompetencje personalne i społeczne Nauczyciele wszystkich obowiązkowych zajęć edukacyjnych z zakresu kształcenia zawodowego powinni stwarzać uczniom warunki do nabywania kompetencji personalnych i społecznych.									
1) przestrzega zasad kultury osobistej i etyki zawodowej (ep)		1) wymienia zasady etyki	x	x	x	x	x	x	x	x
		2) wyjaśnia, czym jest zasada (norma, reguła) moralna i podaje przykłady zasad (norm, reguł) moralnych	x	x	x	x	x	x	x	x
		3) wyjaśnia, na czym polega zachowanie etyczne w wybranym zawodzie	x	x	x	x	x	x	x	x
		4) wskazuje przykłady zachowań etycznych w wybranym zawodzie	x	x	x	x	x	x	x	x

Efekty kształcenia z danej jednostki efektów · Stopniowane efektów kształcenia efekt kluczowy (ek), efekt ważny (ew), efekt pomocniczy (ep)	Łączna liczba godzin przeznaczonych na efekt kształcenia (w ramach różnych zajęć)	Kryteria weryfikacji poszczególnych efektów Uczestnik kursu:	Bezpieczeństwo i higiena pracy	Język obcy zawodowy	Podstawy konstrukcji maszyn	Podstawy technologii odlewniczej	Wykonywanie form odlewniczych	Wykonywanie odlewów	Obróbka wykańczająca	Eksploatowanie maszyn odlewniczych
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K
		5) wyjaśnia czym jest plagiat	x	x	x	x	x	x	x	x
		6) stosuje zasady kultury osobistej i ogólnie przyjęte normy zachowania	x	x	x	x	x	x	x	x
2) planuje wykonanie zadania (ep)		1) określa czas realizacji zadań	x	x	x	x	x	x	x	x
		2) realizuje działania w wyznaczonym czasie	x	x	x	x	x	x	x	x
		3) monitoruje realizację zaplanowanych działań	x	x	x	x	x	x	x	x
		4) dokonuje modyfikacji zaplanowanych działań	x	x	x	x	x	x	x	x
3) wykazuje się kreatywnością i otwartością na zmiany		1) wyjaśnia znaczenie zmiany dla rozwoju człowieka	x	x	x	x	x	x	x	x
		2) wskazuje przykłady wprowadzenia zmiany i ocenia skutki jej wprowadzenia	x	x	x	x	x	x	x	x

Efekty kształcenia z danej jednostki efektów · Stopniowane efektów kształcenia efekt kluczowy (ek), efekt ważny (ew), efekt pomocniczy (ep)	Łączna liczba godzin przeznaczonych na efekt kształcenia (w ramach różnych zajęć)	Kryteria weryfikacji poszczególnych efektów Uczestnik kursu:	Bezpieczeństwo i higiena pracy	Język obcy zawodowy	Podstawy konstrukcji maszyn	Podstawy technologii odlewniczej	Wykonywanie form odlewniczych	Wykonywanie odlewów	Obróbka wykańczająca	Eksploatowanie maszyn odlewniczych
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K
(ep)		3) proponuje sposoby rozwiązywania problemów związanych z wykonywaniem zadań zawodowych	x	x	x	x	x	x	x	x
4) stosuje techniki radzenia sobie ze stresem (ep)		1) wymienia przyczyny sytuacji stresowych w pracy zawodowej	x	x	x	x	x	x	x	x
		2) wymienia techniki radzenia sobie ze stresem	x	x	x	x	x	x	x	x
		3) przedstawia różne formy zachowań asertywnych jako sposobów radzenia sobie ze stresem	x	x	x	x	x	x	x	x
		4) opisuje sytuacje wywołujące stres	x	x	x	x	x	x	x	x
		5) wskazuje pozytywne sposoby radzenia sobie ze stresem na wybranym przykładzie z zakresu wykonywanych zadań zawodowych	x	x	x	x	x	x	x	x

Efekty kształcenia z danej jednostki efektów · Stopniowane efektów kształcenia efekt kluczowy (ek), efekt ważny (ew), efekt pomocniczy (ep)	Łączna liczba godzin przeznaczonych na efekt kształcenia (w ramach różnych zajęć)	Kryteria weryfikacji poszczególnych efektów Uczestnik kursu:	Bezpieczeństwo i higiena pracy	Język obcy zawodowy	Podstawy konstrukcji maszyn	Podstawy technologii odlewniczej	Wykonywanie form odlewniczych	Wykonywanie odlewów	Obróbka wykańczająca	Eksploatowanie maszyn odlewniczych
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K
5) analizuje wiedzę i doskonali umiejętności zawodowe (ep)		1) charakteryzuje umiejętności i kompetencje niezbędne w swoim środowisku pracy	x	x	x	x	x	x	x	x
		2) wskazuje przykłady podkreślające wartość wiedzy dla osiągnięcia sukcesu zawodowego i postępu cywilizacyjnego	x	x	x	x	x	x	x	x
6) stosuje zasady komunikacji interpersonalnej (ep)		1) wymienia bariery komunikacyjne	x	x	x	x	x	x	x	x
		2) wskazuje sposoby eliminowania barier powstałych w procesie komunikacji	x	x	x	x	x	x	x	x
		3) określa styl komunikacji interpersonalnej na podstawie zaobserwowanych sytuacji	x	x	x	x	x	x	x	x
7) stosuje metody i techniki		1) opisuje sposób wykonania czynności w celu uniknięcia wystąpienia niepożądanych zdarzeń	x	x	x	x	x	x	x	x

Efekty kształcenia z danej jednostki efektów · Stopniowane efektów kształcenia efekt kluczowy (ek), efekt ważny (ew), efekt pomocniczy (ep)	Łączna liczba godzin przeznaczonych na efekt kształcenia (w ramach różnych zajęć)	Kryteria weryfikacji poszczególnych efektów Uczestnik kursu:	Bezpieczeństwo i higiena pracy	Język obcy zawodowy	Podstawy konstrukcji maszyn	Podstawy technologii odlewniczej	Wykonywanie form odlewniczych	Wykonywanie odlewów	Obróbka wykańczająca	Eksploatowanie maszyn odlewniczych
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K
rozwiązywania problemów (ep)		2) modyfikuje sposób wykonywania czynności, uwzględniając stanowisko wypracowane wspólnie z innymi członkami zespołu	x	x	x	x	x	x	x	x
8) współpracuje w zespole (ep)		1) realizuje zadania w wyznaczonym czasie	x	x	x	x	x	x	x	x
		2) wspiera członków zespołu w realizacji zadań	x	x	x	x	x	x	x	x
		3) wykorzystuje opinie i pomysły innych członków zespołu w celu usprawnienia pracy zespołu	x	x	x	x	x	x	x	x

Tabela 2. Grupowanie efektów kształcenia w zajęcia i nadawanie nazw tym zajęciom

Nazwa jednostki efektów kształcenia	Efekt kształcenia wraz z kodowaniem (ek; ew; ep ko- efekty możliwe do zrealizowania z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość)	Liczba godzin	Kryteria weryfikacji Uczestnik kursu:	Grupowanie efektów kształcenia w zajęcia Nazwa zajęć
A	B	C	D	E
MTL.02.1. Bezpieczeństwo i higiena pracy	1) stosuje pojęcia związane z bezpieczeństwem i higieną pracy, ochroną przeciwpożarową, ochroną środowiska i ergonomią (ep, ko)	2	1) wyjaśnia znaczenie pojęć bezpieczeństwo pracy, higiena pracy, ochrona pracy, ergonomia	Bezpieczeństwo i higiena pracy
			2) opisuje pojęcia związane z wypadkami przy pracy i chorobami zawodowymi	
			3) wymienia przepisy prawa dotyczące bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska	
			4) wymienia regulacje wewnątrzzakładowe związane z bezpieczeństwem i higieną pracy, ochroną przeciwpożarową, ochroną środowiska i ergonomią w przedsiębiorstwie odlewniczym	
		3	1) wymienia instytucje oraz służby działające w zakresie ochrony pracy i ochrony środowiska	

Program nauczania kwalifikacyjnego kursu zawodowego
MTL.02. Eksploatacja maszyn i urządzeń odlewniczych

Nazwa jednostki efektów kształcenia	Efekt kształcenia wraz z kodowaniem (ek; ew; ep ko- efekty możliwe do zrealizowania z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość)	Liczba godzin	Kryteria weryfikacji Uczestnik kursu:	Grupowanie efektów kształcenia w zajęciach Nazwa zajęć
A	B	C	D	E
	2) charakteryzuje zadania i uprawnienia instytucji oraz służb działających w zakresie ochrony pracy i ochrony środowiska (ep, ko)		2) opisuje zadania i uprawnienia instytucji oraz służb działających w zakresie ochrony pracy i ochrony środowiska	
	3) charakteryzuje prawa i obowiązki pracownika oraz pracodawcy w zakresie bezpieczeństwa	4	1) wymienia prawa i obowiązki pracodawcy w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy	
			2) wymienia prawa i obowiązki pracownika w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy	
			3) wymienia środki prawne możliwe do zastosowania w sytuacji naruszenia przepisów prawa w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy	

Nazwa jednostki efektów kształcenia	Efekt kształcenia wraz z kodowaniem (ek; ew; ep ko- efekty możliwe do zrealizowania z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość)	Liczba godzin	Kryteria weryfikacji Uczestnik kursu:	Grupowanie efektów kształcenia w zajęciach Nazwa zajęć
A	B	C	D	E
	i higieny pracy (ep, ko)		4) wymienia konsekwencje nieprzestrzegania obowiązków pracownika i pracodawcy w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy	
			5) wskazuje rodzaje świadczeń z tytułu wypadku przy pracy	
			6) wskazuje prawa pracownika, który zachorował na chorobę zawodową	
	4) określa skutki oddziaływania czynników szkodliwych na organizm człowieka (ew, ko)	4	1) rozróżnia źródła czynników szkodliwych w środowisku pracy	
			2) wymienia rodzaje chorób zawodowych charakterystycznych dla wykonywanego zawodu	
			3) opisuje objawy typowych chorób zawodowych związanych z wykonywanym zawodem	
			4) określa sposoby przeciwdziałania zagrożeniom istniejącym na stanowiskach pracy	
			5) przestrzega procedur w sytuacji zagrożeń	

Nazwa jednostki efektów kształcenia	Efekt kształcenia wraz z kodowaniem (ek; ew; ep ko- efekty możliwe do zrealizowania z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość)	Liczba godzin	Kryteria weryfikacji Uczestnik kursu:	Grupowanie efektów kształcenia w zajęcia Nazwa zajęć
A	B	C	D	E
	5) przestrzega zasad bezpieczeństwa i higieny pracy oraz przepisów prawa dotyczących ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska na stanowisku pracy (ek)	3	1) określa zasady zachowania się w przypadku pożaru w odlewni	
			2) rozróżnia środki gaśnicze ze względu na zakres stosowania	
			3) obsługuje maszyny i urządzenia na stanowiskach pracy zgodnie z zasadami bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska	
	6) organizuje stanowisko pracy zgodnie z wymaganiami ergonomii, bezpieczeństwa i higieny pracy,	2	1) określa zasady organizacji stanowiska pracy	
			2) organizuje swoje stanowisko pracy w odlewni zgodnie z wymaganiami ergonomii, bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska	
			3) utrzymuje ład i porządek na stanowisku pracy w odlewni	

Nazwa jednostki efektów kształcenia	Efekt kształcenia wraz z kodowaniem (ek; ew; ep ko- efekty możliwe do zrealizowania z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość)	Liczba godzin	Kryteria weryfikacji Uczestnik kursu:	Grupowanie efektów kształcenia w zajęcia Nazwa zajęć
A	B	C	D	E
	ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska (ew)			
	7) stosuje środki ochrony indywidualnej i zbiorowej podczas wykonywania zadań zawodowych (ew)	3	1) określa środki ochrony indywidualnej stosowane podczas wykonywania zadań zawodowych	
			2) określa środki ochrony zbiorowej stosowane podczas wykonywania zadań zawodowych	
			3) rozróżnia środki ochrony indywidualnej i zbiorowej stosowane na stanowisku pracy w odlewni	
			4) stosuje środki ochrony indywidualnej i zbiorowej na stanowisku pracy w odlewni zgodnie z przeznaczeniem	
			5) stosuje się do informacji zawartych na znakach zakazu, nakazu, ostrzegawczych, ewakuacyjnych, ochrony przeciwpożarowej oraz sygnałów alarmowych	

Nazwa jednostki efektów kształcenia	Efekt kształcenia wraz z kodowaniem (ek; ew; ep ko- efekty możliwe do zrealizowania z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość)	Liczba godzin	Kryteria weryfikacji Uczestnik kursu:	Grupowanie efektów kształcenia w zajęciach Nazwa zajęć
A	B	C	D	E
	8) udziela pierwszej pomocy w stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego (ew)	9	1) opisuje podstawowe symptomy wskazujące na stany nagłego zagrożenia zdrowotnego	
			2) ocenia sytuację poszkodowanego na podstawie analizy objawów obserwowanych u poszkodowanego	
			3) zabezpiecza siebie, poszkodowanego i miejsce wypadku	
			4) układa poszkodowanego w pozycji bezpiecznej	
			5) powiadamia odpowiednie służby	
			6) prezentuje udzielanie pierwszej pomocy w urazowych stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego, np. krwotok, zmiążdżenie, amputacja, złamanie, oparzenie	
			7) prezentuje udzielanie pierwszej pomocy w nieurazowych stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego, np. omdlenie, zawał, udar	

Nazwa jednostki efektów kształcenia	Efekt kształcenia wraz z kodowaniem (ek; ew; ep ko- efekty możliwe do zrealizowania z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość)	Liczba godzin	Kryteria weryfikacji Uczestnik kursu:	Grupowanie efektów kształcenia w zajęciach Nazwa zajęć
A	B	C	D	E
			8) wykonuje resuscytację krążeniowo-oddechową na fantomie zgodnie z wytycznymi Polskiej Rady Resuscytacji i Europejskiej Rady Resuscytacji	
MTL.02.7. Język obcy zawodowy	1) posługuje się podstawowym zasobem środków językowych w języku obcym nowożytnym (ze szczególnym uwzględnieniem środków leksykalnych) umożliwiającym realizację czynności zawodowych w zakresie tematów związanych:	5	1) rozpoznaje oraz stosuje środki językowe umożliwiające realizację czynności zawodowych w zakresie: a) czynności wykonywanych na stanowisku pracy, w tym związanych z zapewnieniem bezpieczeństwa i higieny pracy b) narzędzi, maszyn, urządzeń i materiałów koniecznych do realizacji czynności zawodowych c) procesów i procedur związanych z realizacją zadań zawodowych d) formularzy, specyfikacji oraz innych dokumentów związanych z wykonywaniem zadań zawodowych e) świadczonych usług, w tym obsługi klienta	Język obcy zawodowy

Nazwa jednostki efektów kształcenia	Efekt kształcenia wraz z kodowaniem (ek; ew; ep ko- efekty możliwe do zrealizowania z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość)	Liczba godzin	Kryteria weryfikacji Uczestnik kursu:	Grupowanie efektów kształcenia w zajęciach Nazwa zajęć
A	B	C	D	E
	a) ze stanowiskiem pracy i jego wyposażeniem b) z głównymi technologiami stosowanymi w danym zawodzie c) z dokumentacją związaną z danym zawodem d) z usługami świadczonymi w danym zawodzie (ep, ko)			
		5	1) określa główną myśl wypowiedzi lub tekstu lub fragmentu wypowiedzi lub tekstu	

Nazwa jednostki efektów kształcenia	Efekt kształcenia wraz z kodowaniem (ek; ew; ep ko- efekty możliwe do zrealizowania z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość)	Liczba godzin	Kryteria weryfikacji Uczestnik kursu:	Grupowanie efektów kształcenia w zajęciach Nazwa zajęć
A	B	C	D	E
	2) rozumie proste wypowiedzi ustne artykułowane wyrażnie, w standardowej odmianie języka obcego nowożytnego, a także proste wypowiedzi pisemne w języku obcym nowożytnym, w zakresie umożliwiającym realizację zadań zawodowych:		2) znajduje w wypowiedzi lub tekście określone informacje	
			3) rozpoznaje związki między poszczególnymi częściami tekstu	
			4) układa informacje w określonym porządku	

Nazwa jednostki efektów kształcenia	Efekt kształcenia wraz z kodowaniem (ek; ew; ep ko- efekty możliwe do zrealizowania z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość)	Liczba godzin	Kryteria weryfikacji Uczestnik kursu:	Grupowanie efektów kształcenia w zajęciach Nazwa zajęć
A	B	C	D	E
	a) rozumie proste wypowiedzi ustne dotyczące czynności zawodowych (np. rozmowy, wiadomości, komunikaty, instrukcje lub filmy instruktażowe, prezentacje), artykułowane wyraźnie, w standardowej odmianie języka b) rozumie proste wypowiedzi pisemne dotyczące czynności zawodowych (np. napisy, broszury,			

Nazwa jednostki efektów kształcenia	Efekt kształcenia wraz z kodowaniem (ek; ew; ep ko- efekty możliwe do zrealizowania z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość)	Liczba godzin	Kryteria weryfikacji Uczestnik kursu:	Grupowanie efektów kształcenia w zajęciu Nazwa zajęć
A	B	C	D	E
	instrukcje obsługi, przewodniki, dokumentację zawodową) (ep, ko)			
	3) samodzielnie tworzy krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi ustne i pisemne w języku obcym nowożytnym w zakresie umożliwiającym realizację zadań zawodowych: a) tworzy krótkie, proste, spójne	5	1) opisuje przedmioty, działania i zjawiska związane z czynnościami zawodowymi	
			2) przedstawia sposób postępowania w różnych sytuacjach zawodowych (np. udziela instrukcji, wskazówek, określa zasady)	
			3) wyraża i uzasadnia swoje stanowisko	
			4) stosuje zasady konstruowania tekstów o różnym charakterze	
			5) stosuje formalny lub nieformalny styl wypowiedzi adekwatnie do sytuacji	

Nazwa jednostki efektów kształcenia	Efekt kształcenia wraz z kodowaniem (ek; ew; ep ko- efekty możliwe do zrealizowania z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość)	Liczba godzin	Kryteria weryfikacji Uczestnik kursu:	Grupowanie efektów kształcenia w zajęciach Nazwa zajęć
A	B	C	D	E
	i logiczne wypowiedzi ustne dotyczące czynności zawodowych (np. polecenie, komunikat, instrukcję) b) tworzy krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi pisemne dotyczące czynności zawodowych (np. komunikat, e-mail, instrukcję, wiadomość, CV, list motywacyjny,			

Nazwa jednostki efektów kształcenia	Efekt kształcenia wraz z kodowaniem (ek; ew; ep ko- efekty możliwe do zrealizowania z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość)	Liczba godzin	Kryteria weryfikacji Uczestnik kursu:	Grupowanie efektów kształcenia w zajęciach Nazwa zajęć
A	B	C	D	E
	dokument związany z wykonywanym zawodem – według wzoru) (ep, ko)			
	4) uczestniczy w rozmowie w typowych sytuacjach związanych z realizacją zadań zawodowych – reaguje w języku obcym nowożytnym w sposób zrozumiały, adekwatnie do sytuacji komunikacyjnej,	5	1) rozpoczyna, prowadzi i kończy rozmowę	
			2) uzyskuje i przekazuje informacje i wyjaśnienia	
			3) wyraża swoje opinie i uzasadnia je, pyta o opinie, zgadza się lub nie zgadza z opiniami innych osób	
			4) prowadzi proste negocjacje związane z czynnościami zawodowymi	
			5) stosuje zwroty i formy grzecznościowe	
			6) dostosowuje styl wypowiedzi do sytuacji	

Nazwa jednostki efektów kształcenia	Efekt kształcenia wraz z kodowaniem (ek; ew; ep ko- efekty możliwe do zrealizowania z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość)	Liczba godzin	Kryteria weryfikacji Uczestnik kursu:	Grupowanie efektów kształcenia w zajęciach Nazwa zajęć
A	B	C	D	E
	ustnie lub w formie prostego tekstu: c) reaguje ustnie (np. podczas rozmowy z innym pracownikiem, klientem, kontrahentem, w tym rozmowy telefonicznej) w typowych sytuacjach związanych z wykonywaniem czynności zawodowych d) reaguje w formie prostego tekstu pisanego (np. wiadomość,			

Nazwa jednostki efektów kształcenia	Efekt kształcenia wraz z kodowaniem (ek; ew; ep ko- efekty możliwe do zrealizowania z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość)	Liczba godzin	Kryteria weryfikacji Uczestnik kursu:	Grupowanie efektów kształcenia w zajęciach Nazwa zajęć
A	B	C	D	E
	formularz, e-mail, dokument związany z wykonywanym zawodem) w typowych sytuacjach związanych z wykonywaniem czynności zawodowych (ep, ko)			
	5) zmienia formę przekazu ustnego lub pisemnego w języku obcym nowożytnym	5	1) przekazuje w języku obcym nowożytnym informacje zawarte w materiałach wizualnych (np. wykresach, symbolach, piktogramach, schematach) oraz audiowizualnych (np. filmach instruktażowych)	
			2) przekazuje w języku polskim informacje sformułowane w języku obcym nowożytnym	

Nazwa jednostki efektów kształcenia	Efekt kształcenia wraz z kodowaniem (ek; ew; ep ko- efekty możliwe do zrealizowania z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość)	Liczba godzin	Kryteria weryfikacji Uczestnik kursu:	Grupowanie efektów kształcenia w zajęciach Nazwa zajęć
A	B	C	D	E
	w typowych sytuacjach związanych z wykonywaniem czynności zawodowych (ep, ko)		3) przekazuje w języku obcym nowożytnym informacje sformułowane w języku polskim lub tym języku obcym nowożytnym	
			4) przedstawia publicznie w języku obcym nowożytnym wcześniej opracowany materiał, np. prezentację	
	6) wykorzystuje strategie służące doskonaleniu własnych umiejętności językowych oraz podnoszące świadomość językową: a) wykorzystuje techniki	5	1) korzysta ze słownika dwujęzycznego i jednojęzycznego	
			2) współdziała z innymi osobami realizując zadania językowe	
			3) korzysta z tekstów w języku obcym, również za pomocą technologii informacyjno-komunikacyjnych	
			4) identyfikuje słowa kluczowe, internacjonalizmy	
			5) wykorzystuje kontekst (tam, gdzie to możliwe), aby w przybliżeniu określić znaczenie słowa	

Nazwa jednostki efektów kształcenia	Efekt kształcenia wraz z kodowaniem (ek; ew; ep ko- efekty możliwe do zrealizowania z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość)	Liczba godzin	Kryteria weryfikacji Uczestnik kursu:	Grupowanie efektów kształcenia w zajęciach Nazwa zajęć
A	B	C	D	E
	samodzielnej pracy nad nauką języka b) współdziała w grupie c) korzysta ze źródeł informacji w języku obcym nowożytnym d) stosuje strategie komunikacyjne i kompensacyjne (ep, ko)		6) upraszcza (jeżeli to konieczne) wypowiedź, zastępuje nieznane słowa innymi, wykorzystuje opis, środki niewerbalne	
MTL.02.02.02.0		10	1) sporządza szkice i rysunki techniczne, zgodnie z obowiązującymi normami i zasadami	

Nazwa jednostki efektów kształcenia	Efekt kształcenia wraz z kodowaniem (ek; ew; ep ko- efekty możliwe do zrealizowania z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość)	Liczba godzin	Kryteria weryfikacji Uczestnik kursu:	Grupowanie efektów kształcenia w zajęciu Nazwa zajęć
A	B	C	D	E
	1) stosuje zasady wykonywania szkiców oraz rysunków technicznych a) odczytuje informacje ze szkiców i rysunków technicznych b) przestrzega zasad tolerancji i pasowania (ew, ko)		2) wykonuje rzutowanie, przekroje i wymiarowanie, zgodnie z obowiązującymi normami i zasadami	Podstawy konstrukcji maszyn
			3) oblicza wymiary graniczne i tolerancje	
			4) rozróżnia pasowanie części maszyn, określa kształt, wymiary, parametry powierzchni oraz rodzaj obróbki na podstawie szkiców i rysunków technicznych części	
			5) sporządza rysunki techniczne z wykorzystaniem technik komputerowych	
			6) rozróżnia, interpretuje i posługuje się symbolami tolerancji geometrycznych	
		5	1) wymienia i rozróżnia rodzaje dokumentacji technicznej maszyn i urządzeń	

Nazwa jednostki efektów kształcenia	Efekt kształcenia wraz z kodowaniem (ek; ew; ep ko- efekty możliwe do zrealizowania z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość)	Liczba godzin	Kryteria weryfikacji Uczestnik kursu:	Grupowanie efektów kształcenia w zajęciach Nazwa zajęć
A	B	C	D	E
	2) posługuje się dokumentacją techniczną maszyn i urządzeń (ep, ko)		2) wyjaśnia znaczenie normalizacji, typizacji i unifikacji w budowie maszyn i urządzeń	
			3) wskazuje zespoły i podzespoły maszyn i urządzeń na podstawie dokumentacji technicznej	
			4) czyta schematy strukturalne, funkcjonalne i zasadnicze maszyn i urządzeń	
			5) wyjaśnia sposób działania maszyn i urządzeń na podstawie dokumentacji technicznej	
	3) charakteryzuje materiały konstrukcyjne, eksploatacyjne i uszczelniające (ew, ko)	8	1) określa właściwości i zastosowanie drewna i materiałów drewnopochodnych	
			2) określa właściwości i zastosowanie tworzyw sztucznych	
			3) opisuje właściwości i zastosowanie materiałów niemetalowych	
			4) opisuje właściwości i zastosowanie metali i ich stopów	

Nazwa jednostki efektów kształcenia	Efekt kształcenia wraz z kodowaniem (ek; ew; ep ko- efekty możliwe do zrealizowania z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość)	Liczba godzin	Kryteria weryfikacji Uczestnik kursu:	Grupowanie efektów kształcenia w zajęciach Nazwa zajęć
A	B	C	D	E
			5) rozpoznaje gatunki stopów żelaza i metali nieżelaznych na podstawie oznaczeń	
			6) opisuje właściwości olejów i smarów	
			7) opisuje właściwości cieczy smarująco-chłodzących	
			8) dobiera materiały konstrukcyjne eksploatacyjne i uszczelniające na podstawie katalogów	
	4) charakteryzuje budowę maszyn i urządzeń (ew, ko)	6	1) opisuje osie i wały	
			2) opisuje budowę, sposób działania i zastosowanie łożysk ślizgowych i tocznych	
			3) wyjaśnia budowę i zasadę działania sprzęgieł i hamulców	
			4) klasyfikuje przekładnie mechaniczne	

Nazwa jednostki efektów kształcenia	Efekt kształcenia wraz z kodowaniem (ek; ew; ep ko- efekty możliwe do zrealizowania z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość)	Liczba godzin	Kryteria weryfikacji Uczestnik kursu:	Grupowanie efektów kształcenia w zajęciach Nazwa zajęć
A	B	C	D	E
			5) wyjaśnia budowę i zasadę działania przekładni mechanicznych	
			6) wyjaśnia budowę i zasadę działania mechanizmów ruchu postępowego i obrotowego	
			7) wskazuje zastosowanie elementów, zespołów i mechanizmów maszyn i urządzeń	
			8) rozpoznaje zużycie części maszyn i urządzeń	
	5) rozpoznaje właściwe normy i procedury oceny zgodności podczas realizacji zadań zawodowych (ep, ko)	1	1) wymienia cele normalizacji krajowej	
			2) wyjaśnia, czym jest norma i wymienia cechy normy	
			3) rozróżnia oznaczenie normy międzynarodowej, europejskiej i krajowej	
			4) korzysta ze źródeł informacji dotyczących norm i procedur oceny zgodności	

Nazwa jednostki efektów kształcenia	Efekt kształcenia wraz z kodowaniem (ek; ew; ep ko- efekty możliwe do zrealizowania z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość)	Liczba godzin	Kryteria weryfikacji Uczestnik kursu:	Grupowanie efektów kształcenia w zajęciu Nazwa zajęć
A	B	C	D	E
MTL.02.2. Podstawy odlewnictwa	1) wykonuje pomiary warsztatowe (ew, ko)	3	1) dobiera metody pomiarowe do wykonywania pomiarów warsztatowych	Podstawy technologii odlewniczej
			2) dobiera przyrządy i narzędzia pomiarowe do wykonywania pomiarów warsztatowych	
			3) określa zasady użytkowania i przechowywania narzędzi i przyrządów pomiarowych	
			4) rozróżnia błędy pomiarowe	
			5) analizuje wyniki pomiarów warsztatowych	
	2) charakteryzuje techniki i metody wytwarzania odlewów (ep, ko)	4	1) rozróżnia techniki oraz metody odlewania, obróbki plastycznej, cieplnej oraz cieplno-chemicznej	
			2) opisuje proces obróbki plastycznej, cieplnej oraz cieplnochemicznej opisuje proces odlewania metali i ich stopów	

Nazwa jednostki efektów kształcenia	Efekt kształcenia wraz z kodowaniem (ek; ew; ep ko- efekty możliwe do zrealizowania z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość)	Liczba godzin	Kryteria weryfikacji Uczestnik kursu:	Grupowanie efektów kształcenia w zajęciu Nazwa zajęć
A	B	C	D	E
			3) określa etapy procesów technologicznych wytwarzania wyrobów z metali i ich stopów	
			4) określa właściwości materiałów wytwarzanych metodą obróbki plastycznej, cieplnej oraz cieplno-chemicznej	
			5) opisuje etapy procesu technologicznego dla wybranych technik wytwarzania odlewów	
	3) wykonuje połączenia mechaniczne (ek),	5	1) opisuje metody łączenia materiałów	
			2) określa zastosowanie połączeń rozłącznych i nierozłącznych	
			3) dobiera rodzaje połączeń mechanicznych w zależności od zastosowania	

Nazwa jednostki efektów kształcenia	Efekt kształcenia wraz z kodowaniem (ek; ew; ep ko- efekty możliwe do zrealizowania z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość)	Liczba godzin	Kryteria weryfikacji Uczestnik kursu:	Grupowanie efektów kształcenia w zajęcia Nazwa zajęć
A	B	C	D	E
			4) dobiera narzędzia, urządzenia i materiały do wykonania połączeń rozłącznych i nierozłącznych	
			5) łączy części różnymi technikami	
	4) wykonuje operacje obróbki mechanicznej i ręcznej, spajania i plastycznego kształtowania metali (ew)	11	1) opisuje rodzaje obróbki maszynowej, spajania i plastycznego kształtowania metali	
			2) toczy powierzchnie przedmiotów zgodnie z dokumentacją technologiczną	
			3) frezuje powierzchnie przedmiotów zgodnie z dokumentacją technologiczną	
			4) szlifuje powierzchnie przedmiotów zgodnie z dokumentacją technologiczną	
			5) wykonuje otwory w różnych klasach dokładności	
			6) opisuje metody spajania metali	

Nazwa jednostki efektów kształcenia	Efekt kształcenia wraz z kodowaniem (ek; ew; ep ko- efekty możliwe do zrealizowania z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość)	Liczba godzin	Kryteria weryfikacji Uczestnik kursu:	Grupowanie efektów kształcenia w zajęciach Nazwa zajęć
A	B	C	D	E
			7) łączy powierzchnie przedmiotów przez spawanie, zgrzewanie, lutowanie i klejenie	
			8) opisuje metody obróbki ręcznej	
			9) trasuje kształty przedmiotów obrabianych	
	5) stosuje ochronę przed korozją (ew)	3	1) opisuje rodzaje korozji	
			2) określa przyczyny powstawania korozji	
			3) rozpoznaje objawy korozji	
			4) określa sposoby ochrony przed korozją	

Nazwa jednostki efektów kształcenia	Efekt kształcenia wraz z kodowaniem (ek; ew; ep ko- efekty możliwe do zrealizowania z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość)	Liczba godzin	Kryteria weryfikacji Uczestnik kursu:	Grupowanie efektów kształcenia w zajęciach Nazwa zajęć
A	B	C	D	E
			5) rozróżnia rodzaje powłok ochronnych i techniki ich nanoszenia	
			6) wykonuje zabezpieczenie antykorozyjne wyrobów	
	6) dobiera sposoby transportu wewnętrznego i składowania materiałów (ep)	2	1) opisuje budowę i zasadę działania wybranych maszyn i urządzeń transportu wewnętrznego	
			2) organizuje stanowisko składowania materiałów	
			3) dobiera sposób i środki transportu do rodzaju materiału	
			4) stosuje zasady składowania materiałów zgodnie z wymaganiami ochrony środowiska	
	7) charakteryzuje etapy wykonania odlewu	4	1) rozpoznaje elementy zestawu modelowego	
			2) opisuje sposób wykonania kompletnej formy przygotowanej do zalewania	

Nazwa jednostki efektów kształcenia	Efekt kształcenia wraz z kodowaniem (ek; ew; ep ko- efekty możliwe do zrealizowania z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość)	Liczba godzin	Kryteria weryfikacji Uczestnik kursu:	Grupowanie efektów kształcenia w zajęciach Nazwa zajęć
A	B	C	D	E
	(ew, ko)		3) opisuje sposób zalewania metalem	
			4) opisuje metody wybijania odlewów	
			5) opisuje metody usunięcia układu wlewowego i oczyszczania odlewów	
	8) charakteryzuje proces sporządzania różnych rodzajów mas formierskich i rdzeniowych (ew, ko)	2	1) rozróżnia główne i pomocnicze materiały formierskie	
			2) określa rolę materiałów formierskich w masach formierskich i rdzeniowych	
			3) opisuje proces przygotowania różnych rodzajów mas formierskich i rdzeniowych	
			4) dobiera masy formierskie i rdzeniowe do rodzaju form i rdzeni	
		4	1) określa narzędzia i przyrządy formierskie do formowania ręcznego	

Nazwa jednostki efektów kształcenia	Efekt kształcenia wraz z kodowaniem (ek; ew; ep ko- efekty możliwe do zrealizowania z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość)	Liczba godzin	Kryteria weryfikacji Uczestnik kursu:	Grupowanie efektów kształcenia w zajęciach Nazwa zajęć
A	B	C	D	E
	9) charakteryzuje metody wykonania form jednorazowych (ew, ko)		2) opisuje rodzaje form jednorazowych i elementy ich budowy	
			3) omawia metody ręcznego wykonania form jednorazowych	
			4) omawia metody maszynowego wykonania form jednorazowych	
			5) określa etapy wykonania form jednorazowych na automatycznych liniach formierskich	
			6) określa etapy procesu ręcznego wykonania rdzeni	
			7) określa etapy zmechanizowanego wykonywania rdzeni	
	10) charakteryzuje metody wytwarzania	6	1) rozróżnia metody wytwarzania odlewów w zależności od techniki zalewania form	
			2) omawia odlewanie grawitacyjne w formach jednorazowych	

Nazwa jednostki efektów kształcenia	Efekt kształcenia wraz z kodowaniem (ek; ew; ep ko- efekty możliwe do zrealizowania z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość)	Liczba godzin	Kryteria weryfikacji Uczestnik kursu:	Grupowanie efektów kształcenia w zajęciach Nazwa zajęć
A	B	C	D	E
	odlewo (ew, ko)		3) omawia odlewanie grawitacyjne w formach	
			4) omawia proces odlewania ciśnieniowego	
			5) opisuje nowoczesne rozwiązania mechanizacji i automatyzacji procesów odlewniczych	
			6) wskazuje sposoby dalszego wykorzystania lub utylizacji produktów podstawowych i ubocznych procesów wytwarzania odlewów	
	11) charakteryzuje proces odlewania (ew, ko)	4	1) omawia etapy topienia staliwa i żeliwa	
			2) omawia etapy topienia stopów metali nieżelaznych	
			3) omawia technikę zalewania form	
			4) opisuje proces krzepnięcia i stygnięcia metalu w formie	

Nazwa jednostki efektów kształcenia	Efekt kształcenia wraz z kodowaniem (ek; ew; ep ko- efekty możliwe do zrealizowania z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość)	Liczba godzin	Kryteria weryfikacji Uczestnik kursu:	Grupowanie efektów kształcenia w zajęciach Nazwa zajęć
A	B	C	D	E
			5) omawia zjawisko skurczu metalu	
	12) dobiera materiały wsadowe do topienia stopów żelaza i metali nieżelaznych (ew)	3	1) klasyfikuje materiały wsadowe stosowane do topienia stopów żelaza i metali nieżelaznych	
			2) wyjaśnia rolę materiałów wsadowych w procesie wytopu żeliwa, staliwa i metali nieżelaznych	
			3) wymienia materiały wsadowe do wytopu żeliwa szarego i sferoidalnego	
			4) wymienia materiały wsadowe do wytopu staliwa	
			5) rozpoznaje materiały wsadowe do wytopu stopów metali nieżelaznych	
			6) stosuje materiały wsadowe do topienia stopów żelaza i metali nieżelaznych	
	13) charakteryzuje rodzaje stopów	1	1) opisuje stopy odlewnicze żelaza z węglem na podstawie ich składu chemicznego, właściwości i struktury wewnętrznej	

Nazwa jednostki efektów kształcenia	Efekt kształcenia wraz z kodowaniem (ek; ew; ep ko- efekty możliwe do zrealizowania z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość)	Liczba godzin	Kryteria weryfikacji Uczestnik kursu:	Grupowanie efektów kształcenia w zajęciu Nazwa zajęć
A	B	C	D	E
	odlewniczych (ew, ko)		2) opisuje stopy odlewnicze metali nieżelaznych na podstawie ich składu chemicznego, właściwości i struktury wewnętrznej	
			3) opisuje właściwości stopów odlewniczych	
	14) charakteryzuje rodzaje pieców odlewniczych (ep, ko)	2	1) klasyfikuje piece odlewnicze	
			2) określa zasady działania pieców odlewniczych	
			3) rozróżnia piece odlewnicze do wytopu żeliwa i staliwa na podstawie ich budowy i zasady działania	
			4) określa rodzaje materiałów ogniotrwałych stosowanych w piecach odlewniczych	

Nazwa jednostki efektów kształcenia	Efekt kształcenia wraz z kodowaniem (ek; ew; ep ko- efekty możliwe do zrealizowania z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość)	Liczba godzin	Kryteria weryfikacji Uczestnik kursu:	Grupowanie efektów kształcenia w zajęciach Nazwa zajęć
A	B	C	D	E
			5) rozróżnia piece odlewnicze do topienia metali nieżelaznych na podstawie ich budowy i zasady działania	
	15) charakteryzuje wady odlewów (ep, ko)	1	1) klasyfikuje wady odlewów	
			2) opisuje wady odlewów	
			3) wskazuje przyczyny powstawania wad odlewów	
	16) charakteryzuje systemy mechatroniczne stosowane w maszynach	1	1) omawia zadania systemów mechatronicznych stosowanych w maszynach i urządzeniach odlewniczych	
			2) wskazuje zastosowanie elementów oraz układów elektrycznych i elektronicznych w maszynach i urządzeniach odlewniczych	

Nazwa jednostki efektów kształcenia	Efekt kształcenia wraz z kodowaniem (ek; ew; ep ko- efekty możliwe do zrealizowania z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość)	Liczba godzin	Kryteria weryfikacji Uczestnik kursu:	Grupowanie efektów kształcenia w zajęciach Nazwa zajęć
A	B	C	D	E
	i urządzeniach odlewniczych (ep, ko)		3) wskazuje zastosowanie elementów oraz układów hydraulicznych i pneumatycznych w systemach mechatronicznych stosowanych w maszynach i urządzeniach odlewniczych	
			4) opisuje układy sensoryczne stosowane w systemach mechatronicznych stosowanych w maszynach i urządzeniach odlewniczych	
			5) opisuje systemy zrobotyzowane stosowane w maszynach i urządzeniach odlewniczych	
	17) charakteryzuje zagadnienia eksploatacji maszyn i urządzeń odlewniczych (ep, ko)	2	1) omawia procesy zużycia maszyn i urządzeń odlewniczych	
			2) określa stan techniczny i eksploatacyjny maszyn i urządzeń odlewniczych	
			3) omawia przyczyny uszkodzeń maszyn i urządzeń odlewniczych	
			4) opisuje zakres obsługi, konserwacji, napraw i remontów maszyn i urządzeń odlewniczych	

Nazwa jednostki efektów kształcenia	Efekt kształcenia wraz z kodowaniem (ek; ew; ep ko- efekty możliwe do zrealizowania z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość)	Liczba godzin	Kryteria weryfikacji Uczestnik kursu:	Grupowanie efektów kształcenia w zajęciach Nazwa zajęć
A	B	C	D	E
MTL.0 2.3. Ekspl atacja			5) wyjaśnia zasady utrzymania należytego stanu technicznego maszyn i urządzeń odlewniczych	
	18) stosuje metody kontroli jakości odlewu (ew, ko)	1	1) opisuje metody kontroli jakości odlewu	
			2) dobiera metody stosowane do kontroli jakości odlewu	
			3) stosuje obowiązujące procedury związane z kontrolą jakości na stanowisku pracy	
	19) stosuje programy komputerowe wspomagające wykonywanie zadań zawodowych (ew, ko)	1	1) wykorzystuje programy komputerowe wspomagające wykonywanie zadań zawodowych	
			2) stosuje programy komputerowe do symulacji procesu zalewania formy i krzepnięcia odlewu	
		64	1) przygotowuje świeże składniki masy formierskiej i masy rdzeniowej	

Nazwa jednostki efektów kształcenia	Efekt kształcenia wraz z kodowaniem (ek; ew; ep ko- efekty możliwe do zrealizowania z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość)	Liczba godzin	Kryteria weryfikacji Uczestnik kursu:	Grupowanie efektów kształcenia w zajęciu Nazwa zajęć
A	B	C	D	E
	1) określa etapy procesu przerobu mas formierskich i mas rdzeniowych (ew)		2) sporządza masę formierską i masę rdzeniową ze świeżych składników	Wykonywanie form odlewniczych
			3) sporządza masę formierską i masę rdzeniową ze składnikami odświeżającymi	
			4) określa etapy sporządzania masy formierskiej i masy rdzeniowej do zalewania form wilgotnych	
			5) określa etapy sporządzania masy formierskiej i masy rdzeniowej do zalewania form suszonych	
			6) określa etapy sporządzania mas formierskich i mas rdzeniowych samoutwardzalnych	
	2) stosuje maszyny i urządzenia do przerobu mas formierskich i mas	16	1) opisuje maszyny i urządzenia do przerobu mas formierskich i mas rdzeniowych	
			2) dobiera maszyny i urządzenia do przerobu mas formierskich i mas rdzeniowych	

Nazwa jednostki efektów kształcenia	Efekt kształcenia wraz z kodowaniem (ek; ew; ep ko- efekty możliwe do zrealizowania z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość)	Liczba godzin	Kryteria weryfikacji Uczestnik kursu:	Grupowanie efektów kształcenia w zajęciach Nazwa zajęć
A	B	C	D	E
	rdzeniowych (ew)			
	3) stosuje urządzenia stosowane do transportu materiałów formierskich, mas formierskich i mas rdzeniowych (ew)	20	1) opisuje urządzenia do transportu materiałów formierskich, mas formierskich i mas rdzeniowych	
			2) dobiera urządzenia do transportu materiałów formierskich, mas formierskich i mas rdzeniowych	
			3) obsługuje urządzenia do transportu materiałów formierskich, mas formierskich i mas rdzeniowych	
	4) przeprowadza proces regeneracji mas formierskich	36	1) opisuje proces regeneracji mas formierskich i mas rdzeniowych	
			2) rozróżnia etapy regeneracji masy formierskiej i masy rdzeniowej	

Nazwa jednostki efektów kształcenia	Efekt kształcenia wraz z kodowaniem (ek; ew; ep ko- efekty możliwe do zrealizowania z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość)	Liczba godzin	Kryteria weryfikacji Uczestnik kursu:	Grupowanie efektów kształcenia w zajęciach Nazwa zajęć
A	B	C	D	E
	i mas rdzeniowych (ew)		3) przeprowadza odświeżanie masy formierskiej i masy rdzeniowej	
			4) określa rodzaj techniki prowadzenia procesu regeneracji	
			5) opisuje maszyny i urządzenia stosowane do regeneracji mas formierskich i mas rdzeniowych	
	6) przeprowadza obsługę codzienną, przeglądy bieżące oraz konserwację maszyn i urządzeń wykorzystywanych do przerobu mas formierskich i mas rdzeniowych	44	1) określa sposób wykonania obsługi codziennej i przeglądów bieżących oraz konserwacji maszyn i urządzeń wykorzystywanych do przerobu mas formierskich i mas rdzeniowych	
			2) przygotowuje narzędzia, przyrządy, urządzenia i materiały do wykonania obsługi codziennej i przeglądów bieżących oraz konserwacji maszyn i urządzeń wykorzystywanych do przerobu mas formierskich i mas rdzeniowych	
			3) przeprowadza obsługę codzienną maszyn i urządzeń wykorzystywanych do przerobu mas formierskich i mas rdzeniowych	

Nazwa jednostki efektów kształcenia	Efekt kształcenia wraz z kodowaniem (ek; ew; ep ko- efekty możliwe do zrealizowania z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość)	Liczba godzin	Kryteria weryfikacji Uczestnik kursu:	Grupowanie efektów kształcenia w zajęciach Nazwa zajęć
A	B	C	D	E
	(ek)		4) wykonuje przeglądy bieżące maszyn i urządzeń wykorzystywanych do przerobu mas formierskich i rdzeniowych zgodnie z instrukcją	
			5) wykonuje konserwację maszyn i urządzeń do przerobu mas formierskich i mas rdzeniowych zgodnie z instrukcją	
MTL.02.4. Wykonywanie form oraz użytkowanie jednorazowych, trwałych i półtrwałych maszyn i urządzeń do wykonywania odlewów	1) wykonuje formy jednorazowe i rdzenie (ew)	59	1) opisuje etapy procesu wytwarzania form jednorazowych i rdzeni	Wykonywanie odlewów
			2) wymienia podstawowe masy formierskie, rodzaje narzędzi i przyrządów do wykonywania form jednorazowych i rdzeni	
			3) dobiera narzędzia i przyrządy do wykonywania form jednorazowych i rdzeni	
			4) użytkuje maszyny i urządzenia do wykonywania form jednorazowych i rdzeni	
			5) wykonuje formy jednorazowe do odlewania	

Nazwa jednostki efektów kształcenia	Efekt kształcenia wraz z kodowaniem (ek; ew; ep ko- efekty możliwe do zrealizowania z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość)	Liczba godzin	Kryteria weryfikacji Uczestnik kursu:	Grupowanie efektów kształcenia w zajęciu Nazwa zajęć
A	B	C	D	E
			6) wykonuje formy jednorazowe do odlewania precyzyjnego	
	2) ocenia stan techniczny oprzyrządowania odlewniczego (ep)	42	1) ocenia kompletność zestawu modelowego	
			2) określa stan techniczny powierzchni poszczególnych elementów zestawu modelowego	
			3) ocenia stan techniczny i kompletność skrzynek	
			4) określa rodzaje uszkodzeń oprzyrządowania odlewniczego	
			5) wykrywa uszkodzenia oprzyrządowania odlewniczego	
			6) określa zakres naprawy oprzyrządowania odlewniczego	
		36	1) opisuje urządzenia do suszenia form jednorazowych	

Nazwa jednostki efektów kształcenia	Efekt kształcenia wraz z kodowaniem (ek; ew; ep ko- efekty możliwe do zrealizowania z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość)	Liczba godzin	Kryteria weryfikacji Uczestnik kursu:	Grupowanie efektów kształcenia w zajęciach Nazwa zajęć
A	B	C	D	E
	3) użytkuje urządzenia do suszenia form jednorazowych i rdzeni (ew)		2) opisuje urządzenia do suszenia rdzeni	
			3) dobiera parametry suszenia form jednorazowych i rdzeni	
			4) przeprowadza proces suszenia form jednorazowych i rdzeni	
	4) wykonuje odlewy w formach jednorazowych (ek)	26	1) składa i przygotowuje formy jednorazowe do zalewania	
			2) przygotowuje łyżki i kadzie odlewnicze do zalewania	
			3) zalewa formy jednorazowe	
			4) kontroluje jakość wykonanych form jednorazowych	
		31	1) przygotowuje formy trwałe i formy półtrwałe do zalewania	

Nazwa jednostki efektów kształcenia	Efekt kształcenia wraz z kodowaniem (ek; ew; ep ko- efekty możliwe do zrealizowania z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość)	Liczba godzin	Kryteria weryfikacji Uczestnik kursu:	Grupowanie efektów kształcenia w zajęciu Nazwa zajęć
A	B	C	D	E
	5) wykonuje odlewy w formach trwałych i półtrwałych (ek)		2) wykonuje pokrycia ochronne i oddzielające na wnętrza form trwałych i półtrwałych oraz na powierzchnie rdzeni	
			3) kontroluje jakość przygotowania form trwałych i półtrwałych i rdzeni do zalewania	
			4) przygotowuje łyżki i kadzie odlewnicze do zalewania	
			5) zalewa formy trwałe i półtrwałe	
	6) użytkuje maszyny i urządzenia stosowane w procesach	18	1) dobiera maszyny i urządzenia do odlewania w formach trwałych i półtrwałych	
			2) określa podstawowe parametry pracy maszyn i urządzeń do odlewania w formach trwałych i półtrwałych	

Nazwa jednostki efektów kształcenia	Efekt kształcenia wraz z kodowaniem (ek; ew; ep ko- efekty możliwe do zrealizowania z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość)	Liczba godzin	Kryteria weryfikacji Uczestnik kursu:	Grupowanie efektów kształcenia w zajęciach Nazwa zajęć
A	B	C	D	E
	wytwarzania odlewów w formach trwałych i półtrwałych (ew)		3) ocenia jakość odlewów wykonanych w formach trwałych i półtrwałych	
	7) przeprowadza obsługę codzienną, przeglądy bieżące oraz konserwację maszyn i urządzeń stosowanych w procesach odlewania (ew)	48	1) określa sposób wykonania obsługi codziennej i przeglądów bieżących oraz konserwacji maszyn i urządzeń stosowanych w procesach odlewania	
			2) przygotowuje narzędzia, przyrządy, urządzenia i materiały do wykonania obsługi codziennej i przeglądów bieżących oraz konserwacji maszyn i urządzeń stosowanych w procesach odlewania	
			3) wykonuje obsługę codzienną, przeglądy bieżące i konserwację maszyn i urządzeń stosowanych w procesach odlewania w formach jednorazowych trwałych i półtrwałych zgodnie z instrukcją	
			4) przeprowadza przegląd bieżący i konserwację kokilarek	

Nazwa jednostki efektów kształcenia	Efekt kształcenia wraz z kodowaniem (ek; ew; ep ko- efekty możliwe do zrealizowania z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość)	Liczba godzin	Kryteria weryfikacji Uczestnik kursu:	Grupowanie efektów kształcenia w zajęciach Nazwa zajęć
A	B	C	D	E
			5) przeprowadza przegląd bieżący i konserwację maszyny ciśnieniowej	
			6) przeprowadza przegląd bieżący i konserwację maszyny do zalewania odśrodkowego	
			7) przeprowadza przegląd bieżący i konserwację maszyny z formą półtrwałą	
			8) wykonuje konserwację maszyn i urządzeń stosowanych w procesach odlewania w formach jednorazowych, trwałych i półtrwałych zgodnie z instrukcją	
MTL.02.5. Eksploatacja maszyn i urządzeń do wybijania,	1) dobiera metody wybijania i wykończania odlewów (ep)	10	1) opisuje metody wybijania odlewów opisuje metody wykończania odlewów	Obróbka wykańczająca odlewów
			2) opisuje metody wybijania odlewów opisuje metody wykończania odlewów	
			3) dobiera metodę wybijania odlewów w zależności od technologii ich wykonania	

Nazwa jednostki efektów kształcenia	Efekt kształcenia wraz z kodowaniem (ek; ew; ep ko- efekty możliwe do zrealizowania z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość)	Liczba godzin	Kryteria weryfikacji Uczestnik kursu:	Grupowanie efektów kształcenia w zajęciach Nazwa zajęć
A	B	C	D	E
			4) dobiera metodę wybijania odlewów w zależności od technologii ich oczyszczania	
			5) dobiera metodę wykończania odlewów w zależności od wymagań określonych w dokumentacji technicznej	
	2) użytkuje maszyny i urządzenia do ręcznego i mechanicznego wybijania odlewów z form oraz rdzeni z odlewów (ek)	24	1) wybija ręcznie odlew z formy	
			2) wybija ręcznie rdzenie z odlewu	
			3) wybija mechanicznie odlewy z form za pomocą maszyn i urządzeń	
			4) wybija mechanicznie rdzenie z odlewów za pomocą maszyn i urządzeń	
	3) użytkuje narzędzia, maszyny	6	1) opisuje narzędzia, maszyny i urządzenia do oczyszczania powierzchni odlewów oraz wykończania odlewów	

Nazwa jednostki efektów kształcenia	Efekt kształcenia wraz z kodowaniem (ek; ew; ep ko- efekty możliwe do zrealizowania z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość)	Liczba godzin	Kryteria weryfikacji Uczestnik kursu:	Grupowanie efektów kształcenia w zajęciach Nazwa zajęć
A	B	C	D	E
	i urządzenia do ręcznego i mechanicznego oczyszczania powierzchni odlewów wykończania odlewów (ek)		2) dobiera narzędzia oraz maszyny i urządzenia do ręcznego i mechanicznego oczyszczania powierzchni odlewów oraz wykończania odlewów	
	4) naprawia wady odlewów (ew)	12	1) rozpoznaje i klasyfikuje wady odlewów	
			2) omawia wady odlewów	
			3) dobiera narzędzia do naprawy wad odlewów	
			4) dobiera metody usuwania wad odlewów	
		10	1) opisuje metody zabezpieczania odlewów przed korozją	

Nazwa jednostki efektów kształcenia	Efekt kształcenia wraz z kodowaniem (ek; ew; ep ko- efekty możliwe do zrealizowania z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość)	Liczba godzin	Kryteria weryfikacji Uczestnik kursu:	Grupowanie efektów kształcenia w zajęciach Nazwa zajęć
A	B	C	D	E
	5) stosuje metody zabezpieczania odlewów przed korozją (ew)		2) dobiera sposób zabezpieczenia antykorozyjnego odlewów w zależności od wymagań zawartych w dokumentacji technicznej odlewu	
			3) dobiera środki zabezpieczające przed korozją	
	6) przeprowadza obsługę codzienną przeglądy bieżące oraz konserwację maszyn i urządzeń do wybijania, oczyszczania i wykończania	58	1) określa sposób wykonania obsługi codziennej i przeglądów bieżących oraz konserwacji maszyn i urządzeń do wybijania, oczyszczania i wykończania odlewów	
			2) przygotowuje narzędzia, przyrządy, urządzenia i materiały do wykonania obsługi codziennej i przeglądów bieżących oraz konserwacji maszyn i urządzeń do wybijania, oczyszczania i wykończania odlewów	
			3) wykonuje przeglądy bieżące maszyn i urządzeń do wybijania, oczyszczania i wykończania odlewów zgodnie z instrukcją	

Nazwa jednostki efektów kształcenia	Efekt kształcenia wraz z kodowaniem (ek; ew; ep ko- efekty możliwe do zrealizowania z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość)	Liczba godzin	Kryteria weryfikacji Uczestnik kursu:	Grupowanie efektów kształcenia w zajęciach Nazwa zajęć
A	B	C	D	E
	odlewów (ew)		4) wykonuje konserwację maszyn i urządzeń do wybijania, oczyszczania i wykończania odlewów zgodnie z instrukcją	
MTL.02.6. Eksploatacja pieców odlewniczych oraz maszyn	1) użytkuje maszyny i urządzenia do rozładunku, oraz transportu materiałów wsadowych (ew)	6	1) dobiera maszyny i urządzenia do rozładunku materiałów wsadowych	Eksploatowanie maszyn odlewniczych
			2) dobiera maszyny i urządzenia do transportu materiałów wsadowych z miejsca składowania do miejsca wytopu	

Nazwa jednostki efektów kształcenia	Efekt kształcenia wraz z kodowaniem (ek; ew; ep ko- efekty możliwe do zrealizowania z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość)	Liczba godzin	Kryteria weryfikacji Uczestnik kursu:	Grupowanie efektów kształcenia w zajęciach Nazwa zajęć
A	B	C	D	E
	2) przygotowuje wsad do pieca zgodnie z recepturą (ew)	21	1) rozróżnia materiały wsadowe do pieca	
			2) dobiera materiały wsadowe do składu stopu	
			3) dobiera sposoby przygotowania paliw do procesu wytopu	
			4) dobiera sposoby przygotowania topników i składników stopowych do procesu topienia	
			5) użytkuje maszyny i urządzenia do dozowania materiałów wsadowych	
	3) użytkuje maszyny i urządzenia do przygotowania oraz odważania materiałów	18	1) opisuje maszyny i urządzenia do przygotowania oraz odważania materiałów wsadowych	
			2) dobiera maszyny i urządzenia do przygotowania oraz odważania materiałów wsadowych	
			3) przestrzega terminów kalibracji urządzeń pomiarowych	

Nazwa jednostki efektów kształcenia	Efekt kształcenia wraz z kodowaniem (ek; ew; ep ko- efekty możliwe do zrealizowania z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość)	Liczba godzin	Kryteria weryfikacji Uczestnik kursu:	Grupowanie efektów kształcenia w zajęciach Nazwa zajęć
A	B	C	D	E
	wsadowych (ew)		4) wskazuje możliwości wykorzystania do danego zadania maszyn i urządzeń do przygotowania oraz odważania materiałów wsadowych	
	4) wykonuje obsługę codzienną i przeglądy bieżące oraz konserwację maszyn i urządzeń do przygotowania wsadu (ek)	18	1) określa sposób wykonania obsługi codziennej i przeglądów bieżących oraz konserwacji maszyn i urządzeń do przygotowania wsadu	
			2) przygotowuje narzędzia, przyrządy, urządzenia i materiały do wykonania obsługi codziennej i przeglądów bieżących oraz konserwacji maszyn i urządzeń do przygotowania wsadu	
			3) wymienia kolejność czynności podczas przeglądu bieżącego maszyn i urządzeń do przygotowania wsadu zgodnie z instrukcją	
			4) wymienia kolejność czynności podczas konserwacji maszyn i urządzeń do przygotowania wsadu zgodnie z instrukcją	
	5) prowadzi proces topienia w piecu	33	1) dobiera piec do wytwarzanego materiału, omawia etapy procesu topienia w piecu odlewniczym	

Nazwa jednostki efektów kształcenia	Efekt kształcenia wraz z kodowaniem (ek; ew; ep ko- efekty możliwe do zrealizowania z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość)	Liczba godzin	Kryteria weryfikacji Uczestnik kursu:	Grupowanie efektów kształcenia w zajęciach Nazwa zajęć
A	B	C	D	E
	odlewniczym (ew)		2) dobiera narzędzia do obsługi pieców odlewniczych	
			3) dozuje wsad do pieca odlewniczego	
			4) usuwa żużel	
			5) pobiera próby ciekłego metalu	
			6) obsługuje piec odlewniczy	
			7) kontroluje parametry pracy pieców odlewniczych	
			8) stosuje systemy komputerowe wspomagające czynności regulacji parametrów pracy pieca odlewniczego	

Nazwa jednostki efektów kształcenia	Efekt kształcenia wraz z kodowaniem (ek; ew; ep ko- efekty możliwe do zrealizowania z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość)	Liczba godzin	Kryteria weryfikacji Uczestnik kursu:	Grupowanie efektów kształcenia w zajęciach Nazwa zajęć
A	B	C	D	E
	6) wykonuje obsługę codzienną, przeglądy bieżące oraz konserwację maszyn i urządzeń do topienia metali (ek)	24	1) określa sposób wykonania obsługi codziennej i przeglądów bieżących oraz konserwacji maszyn i urządzeń do topienia metali	
			2) przygotowuje narzędzia, przyrządy, urządzenia i materiały do wykonania obsługi codziennej i przeglądów bieżących oraz konserwacji maszyn i urządzeń do topienia metali	
			3) przedstawia zasady działania maszyn i urządzeń do topienia metali oraz możliwości diagnozy bez demontażu	
			4) wymienia kolejność czynności podczas konserwacji maszyn i urządzeń do topienia metali	

2.2. Liczba godzin przeznaczona na kształcenie zawodowe

Tabela 3. Określenie liczby godzin poszczególnych zajęć z podziałem na zajęcia teoretyczne i praktyczne

Nazwa zajęć	Liczba godzin		Efekty kształcenia wraz z kodami - ek, ew, ep oraz kryteria weryfikacji realizowane w ramach zajęć	
	Zajęcia teoretyczne	Zajęcia praktyczne	Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji Uczestnik kursu:
Bezpieczeństwo i higiena pracy	30		1) stosuje pojęcia związane z bezpieczeństwem i higieną pracy, ochroną przeciwpożarową, ochroną środowiska i ergonomią (ep)	1) wyjaśnia znaczenie pojęć bezpieczeństwo pracy, higiena pracy, ochrona pracy, ergonomia
				2) opisuje pojęcia związane z wypadkami przy pracy i chorobami zawodowymi
				3) wymienia przepisy prawa dotyczące bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska
				4) wymienia regulacje wewnątrzzakładowe związane z bezpieczeństwem i higieną pracy, ochroną przeciwpożarową, ochroną środowiska i ergonomią w przedsiębiorstwie odlewniczym
			2) charakteryzuje zadania i uprawnienia instytucji oraz służb działających w zakresie ochrony pracy i ochrony środowiska (ep)	1) wymienia instytucje oraz służby działające w zakresie ochrony pracy i ochrony środowiska
				2) opisuje zadania i uprawnienia instytucji oraz służb działających w zakresie ochrony pracy i ochrony środowiska
				1) wymienia prawa i obowiązki pracodawcy w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy

Nazwa zajęć	Liczba godzin		Efekty kształcenia wraz z kodami - ek, ew, ep oraz kryteria weryfikacji realizowane w ramach zajęć	
	Zajęcia teoretyczne	Zajęcia praktyczne	Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji Uczestnik kursu:
			3) charakteryzuje prawa i obowiązki pracownika oraz pracodawcy w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy (ep)	2) wymienia prawa i obowiązki pracownika w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy
				3) wymienia środki prawne możliwe do zastosowania w sytuacji naruszenia przepisów prawa w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy
				4) wymienia konsekwencje nieprzestrzegania obowiązków pracownika i pracodawcy w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy
				5) wskazuje rodzaje świadczeń z tytułu wypadku przy pracy
				6) wskazuje prawa pracownika, który zachorował na chorobę zawodową
			4) określa skutki oddziaływania czynników szkodliwych na organizm człowieka (ew)	1) rozróżnia źródła czynników szkodliwych w środowisku pracy
				2) wymienia rodzaje chorób zawodowych charakterystycznych dla wykonywanego zawodu
				3) opisuje objawy typowych chorób zawodowych związanych z wykonywanym zawodem
				4) określa sposoby przeciwdziałania zagrożeniom istniejącym na stanowiskach pracy
				5) przestrzega procedur w sytuacji zagrożeń
				1) określa zasady zachowania się w przypadku pożaru w odlewni

Nazwa zajęć	Liczba godzin		Efekty kształcenia wraz z kodami - ek, ew, ep oraz kryteria weryfikacji realizowane w ramach zajęć	
	Zajęcia teoretyczne	Zajęcia praktyczne	Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji Uczestnik kursu:
			5) przestrzega zasad bezpieczeństwa i higieny pracy oraz przepisów prawa dotyczących ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska na stanowisku pracy (ek)	2) rozróżnia środki gaśnicze ze względu na zakres stosowania
				3) obsługuje maszyny i urządzenia na stanowiskach pracy zgodnie z zasadami bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska
			6) organizuje stanowisko pracy zgodnie z wymaganiami ergonomii, bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska (ew)	1) określa zasady organizacji stanowiska pracy
				2) organizuje swoje stanowisko pracy w odlewni zgodnie z wymaganiami ergonomii, bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska
				3) utrzymuje ład i porządek na stanowisku pracy w odlewni
			7) stosuje środki ochrony indywidualnej i zbiorowej podczas wykonywania zadań zawodowych (ew)	1) określa środki ochrony indywidualnej stosowane podczas wykonywania zadań zawodowych
				2) określa środki ochrony zbiorowej stosowane podczas wykonywania zadań zawodowych

Nazwa zajęć	Liczba godzin		Efekty kształcenia wraz z kodami - ek, ew, ep oraz kryteria weryfikacji realizowane w ramach zajęć	
	Zajęcia teoretyczne	Zajęcia praktyczne	Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji Uczestnik kursu:
				3) rozróżnia środki ochrony indywidualnej i zbiorowej stosowane na stanowisku pracy w odlewni
				4) stosuje środki ochrony indywidualnej i zbiorowej na stanowisku pracy w odlewni zgodnie z przeznaczeniem
				5) stosuje się do informacji zawartych na znakach zakazu, nakazu, ostrzegawczych, ewakuacyjnych, ochrony przeciwpożarowej oraz sygnałów alarmowych
			8) udziela pierwszej pomocy w stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego (ew),	1) opisuje podstawowe symptomy wskazujące na stany nagłego zagrożenia zdrowotnego
				2) ocenia sytuację poszkodowanego na podstawie analizy objawów obserwowanych u poszkodowanego
				3) zabezpiecza siebie, poszkodowanego i miejsce wypadku
				4) układa poszkodowanego w pozycji bezpiecznej
				5) powiadamia odpowiednie służby
				6) prezentuje udzielanie pierwszej pomocy w urazowych stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego, np. krwotok, zmiążdżenie, amputacja, złamanie, oparzenie

Nazwa zajęć	Liczba godzin		Efekty kształcenia wraz z kodami - ek, ew, ep oraz kryteria weryfikacji realizowane w ramach zajęć	
	Zajęcia teoretyczne	Zajęcia praktyczne	Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji Uczestnik kursu:
				7) prezentuje udzielanie pierwszej pomocy w nieurazowych stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego, np. omdlenie, zawał, udar 8) wykonuje resuscytację krążeniowo-oddechową na fantomie zgodnie z wytycznymi Polskiej Rady Resuscytacji i Europejskiej Rady Resuscytacji
Język obcy zawodowy	30		1) posługuje się podstawowym zasobem środków językowych w języku obcym nowożytnym (ze szczególnym uwzględnieniem środków leksykalnych) umożliwiającym realizację czynności zawodowych w zakresie tematów związanych: a) ze stanowiskiem pracy i jego wyposażeniem b) z głównymi technologiami stosowanymi w danym zawodzie	1) rozpoznaje oraz stosuje środki językowe umożliwiające realizację czynności zawodowych w zakresie: a) czynności wykonywanych na stanowisku pracy, w tym związanych z zapewnieniem bezpieczeństwa i higieny pracy b) narzędzi, maszyn, urządzeń i materiałów koniecznych do realizacji czynności zawodowych c) procesów i procedur związanych z realizacją zadań zawodowych d) formularzy, specyfikacji oraz innych dokumentów związanych z wykonywaniem zadań zawodowych świadczonych usług, w tym obsługi klienta

Nazwa zajęć	Liczba godzin		Efekty kształcenia wraz z kodami - ek, ew, ep oraz kryteria weryfikacji realizowane w ramach zajęć	
	Zajęcia teoretyczne	Zajęcia praktyczne	Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji Uczestnik kursu:
			c) z dokumentacją związaną z danym zawodem d) z usługami świadczonymi w danym zawodzie	
			2) rozumie proste wypowiedzi ustne artykułowane wyraźnie, w standardowej odmianie języka obcego nowożytnego, a także proste wypowiedzi pisemne w języku obcym nowożytnym, w zakresie umożliwiającym realizację zadań zawodowych: a) rozumie proste wypowiedzi ustne dotyczące czynności zawodowych (np. rozmowy, wiadomości, komunikaty, instrukcje lub filmy instruktażowe, prezentacje),	1) określa główną myśl wypowiedzi lub tekstu lub fragmentu wypowiedzi lub tekstu 2) znajduje w wypowiedzi lub tekście określone informacje 3) rozpoznaje związki między poszczególnymi częściami tekstu 4) układa informacje w określonym porządku

Nazwa zajęć	Liczba godzin		Efekty kształcenia wraz z kodami - ek, ew, ep oraz kryteria weryfikacji realizowane w ramach zajęć	
	Zajęcia teoretyczne	Zajęcia praktyczne	Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji Uczestnik kursu:
			artykułowane wyraźnie, w standardowej odmianie języka b) rozumie proste wypowiedzi pisemne dotyczące czynności zawodowych (np. napisy, broszury, instrukcje obsługi, przewodniki, dokumentację zawodową)	
			2) samodzielnie tworzy krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi ustne i pisemne w języku obcym nowożytnym w zakresie umożliwiającym realizację zadań zawodowych: a) tworzy krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi ustne dotyczące czynności	1) opisuje przedmioty, działania i zjawiska związane z czynnościami zawodowymi 2) przedstawia sposób postępowania w różnych sytuacjach zawodowych (np. udziela instrukcji, wskazówek, określa zasady) 3) wyraża i uzasadnia swoje stanowisko 4) stosuje zasady konstruowania tekstów o różnym charakterze 5) stosuje formalny lub nieformalny styl wypowiedzi adekwatnie do sytuacji

Nazwa zajęć	Liczba godzin		Efekty kształcenia wraz z kodami - ek, ew, ep oraz kryteria weryfikacji realizowane w ramach zajęć	
	Zajęcia teoretyczne	Zajęcia praktyczne	Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji Uczestnik kursu:
			zawodowych (np. polecenie, komunikat, instrukcję) b) tworzy krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi pisemne dotyczące czynności zawodowych (np. komunikat, e-mail, instrukcję, wiadomość, CV, list motywacyjny, dokument związany z wykonywanym zawodem – według wzoru)	
			3) uczestniczy w rozmowie w typowych sytuacjach związanych z realizacją zadań zawodowych – reaguje w języku obcym nowożytnym w sposób zrozumiały, adekwatnie do sytuacji komunikacyjnej, ustnie	1) rozpoczyna, prowadzi i kończy rozmowę 2) uzyskuje i przekazuje informacje i wyjaśnienia 3) wyraża swoje opinie i uzasadnia je, pyta o opinie, zgadza się lub nie zgadza z opiniami innych osób 4) osób prowadzi proste negocjacje związane z czynnościami zawodowymi 5) stosuje zwroty i formy grzecznościowe 6) dostosowuje styl wypowiedzi do sytuacji

Nazwa zajęć	Liczba godzin		Efekty kształcenia wraz z kodami - ek, ew, ep oraz kryteria weryfikacji realizowane w ramach zajęć	
	Zajęcia teoretyczne	Zajęcia praktyczne	Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji Uczestnik kursu:
			lub w formie prostego tekstu: a) reaguje ustnie (np. podczas rozmowy z innym pracownikiem, klientem, kontrahentem, w tym rozmowy telefonicznej) w typowych sytuacjach związanych z wykonywaniem czynności zawodowych b) reaguje w formie prostego tekstu pisanego (np. wiadomość, formularz, e-mail, dokument związany z wykonywanym zawodem) w typowych sytuacjach związanych z wykonywaniem czynności zawodowych	
			4) zmienia formę przekazu ustnego lub pisemnego w języku obcym nowożytnym w typowych	1) przekazuje w języku obcym nowożytnym informacje zawarte w materiałach wizualnych (np. wykresach, symbolach, piktogramach, schematach) oraz audiowizualnych (np. filmach instruktażowych) 2) przekazuje w języku polskim informacje sformułowane w języku obcym nowożytnym

Nazwa zajęć	Liczba godzin		Efekty kształcenia wraz z kodami - ek, ew, ep oraz kryteria weryfikacji realizowane w ramach zajęć	
	Zajęcia teoretyczne	Zajęcia praktyczne	Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji Uczestnik kursu:
			sytuacjach związanych z wykonywaniem czynności zawodowych 5) wykorzystuje strategie służące doskonaleniu własnych umiejętności językowych oraz podnoszące świadomość językową: a) wykorzystuje techniki samodzielnej pracy nad nauką języka b) współdziała w grupie c) korzysta ze źródeł informacji w języku obcym nowożytnym d) stosuje strategie komunikacyjne i kompensacyjne	3) przekazuje w języku obcym nowożytnym informacje sformułowane w języku polskim lub tym języku obcym nowożytnym 4) przedstawia publicznie w języku obcym nowożytnym wcześniej opracowany materiał, np. prezentację 1) korzysta ze słownika dwujęzycznego i jednojęzycznego 2) współdziała z innymi osobami realizując zadania językowe 3) korzysta z tekstów w języku obcym, również za pomocą technologii informacyjno-komunikacyjnych 4) identyfikuje słowa kluczowe, internacjonalizmy 5) wykorzystuje kontekst (tam, gdzie to możliwe), aby w przybliżeniu określić znaczenie słowa 6) upraszcza (jeżeli to konieczne) wypowiedź, 7) zastępuje nieznane słowa innymi, wykorzystuje opis, środki niewerbalne

Nazwa zajęć	Liczba godzin		Efekty kształcenia wraz z kodami - ek, ew, ep oraz kryteria weryfikacji realizowane w ramach zajęć	
	Zajęcia teoretyczne	Zajęcia praktyczne	Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji Uczestnik kursu:
Podstawy konstrukcji maszyn	30		1) stosuje zasady wykonywania szkiców oraz rysunków technicznych a) odczytuje informacje ze szkiców i rysunków technicznych b) przestrzega zasad tolerancji i pasowania (ew)	1) sporządza szkice i rysunki techniczne, zgodnie z obowiązującymi normami i zasadami
				2) wykonuje rzutowanie, przekroje i wymiarowanie, zgodnie z obowiązującymi normami i zasadami
				3) oblicza wymiary graniczne i tolerancje
				4) rozróżnia pasowanie części maszyn, określa kształt, wymiary, parametry powierzchni oraz rodzaj obróbki na podstawie szkiców i rysunków technicznych części
				5) sporządza rysunki techniczne z wykorzystaniem technik komputerowych
				6) rozróżnia, interpretuje i posługuje się symbolami tolerancji geometrycznych
			2) posługuje się dokumentacją techniczną maszyn i urządzeń (ep)	1) wymienia i rozróżnia rodzaje dokumentacji technicznej maszyn i urządzeń
				2) wyjaśnia znaczenie normalizacji, typizacji i unifikacji w budowie maszyn i urządzeń
				3) wskazuje zespoły i podzespoły maszyn i urządzeń na podstawie dokumentacji technicznej
				4) czyta schematy strukturalne, funkcjonalne i zasadnicze maszyn i urządzeń

Nazwa zajęć	Liczba godzin		Efekty kształcenia wraz z kodami - ek, ew, ep oraz kryteria weryfikacji realizowane w ramach zajęć	
	Zajęcia teoretyczne	Zajęcia praktyczne	Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji Uczestnik kursu:
				5) wyjaśnia sposób działania maszyn i urządzeń na podstawie dokumentacji technicznej
			3) charakteryzuje materiały konstrukcyjne, eksploatacyjne i uszczelniające (ew)	1) określa właściwości i zastosowanie drewna i materiałów drewnopochodnych
				2) określa właściwości i zastosowanie tworzyw sztucznych
				3) opisuje właściwości i zastosowanie materiałów niemetalowych
				4) opisuje właściwości i zastosowanie metali i ich stopów
				5) rozpoznaje gatunki stopów żelaza i metali nieżelaznych na podstawie oznaczeń
				6) opisuje właściwości olejów i smarów
				7) opisuje właściwości cieczy smarująco-chłodzących
				8) dobiera materiały konstrukcyjne eksploatacyjne i uszczelniające na podstawie katalogów
			4) charakteryzuje budowę maszyn i urządzeń (ew)	1) opisuje osie i wały
				2) opisuje budowę, sposób działania i zastosowanie łożysk ślizgowych i tocznych
				3) wyjaśnia budowę i zasadę działania sprzęgieł i hamulców

Nazwa zajęć	Liczba godzin		Efekty kształcenia wraz z kodami - ek, ew, ep oraz kryteria weryfikacji realizowane w ramach zajęć	
	Zajęcia teoretyczne	Zajęcia praktyczne	Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji Uczestnik kursu:
				4) klasyfikuje przekładnie mechaniczne
				5) wyjaśnia budowę i zasadę działania przekładni mechanicznych
				6) wyjaśnia budowę i zasadę działania mechanizmów ruchu postępowego i obrotowego
				7) wskazuje zastosowanie elementów, zespołów i mechanizmów maszyn i urządzeń
				8) rozpoznaje zużycie części maszyn i urządzeń
			5) rozpoznaje właściwe normy i procedury oceny zgodności podczas realizacji zadań zawodowych (ep)	1) wymienia cele normalizacji krajowej
				2) wyjaśnia, czym jest norma i wymienia cechy normy
				3) rozróżnia oznaczenie normy międzynarodowej, europejskiej i krajowej
				4) korzysta ze źródeł informacji dotyczących norm i procedur oceny zgodności
Podstawy technologii odlewniczej		60	1) wykonuje pomiary warsztatowe (ew)	1) dobiera metody pomiarowe do wykonywania pomiarów warsztatowych
				2) dobiera przyrządy i narzędzia pomiarowe do wykonywania pomiarów warsztatowych

Nazwa zajęć	Liczba godzin		Efekty kształcenia wraz z kodami - ek, ew, ep oraz kryteria weryfikacji realizowane w ramach zajęć	
	Zajęcia teoretyczne	Zajęcia praktyczne	Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji Uczestnik kursu:
				3) określa zasady użytkowania i przechowywania narzędzi i przyrządów pomiarowych
				4) rozróżnia błędy pomiarowe
				5) analizuje wyniki pomiarów warsztatowych
			2) charakteryzuje techniki i metody wytwarzania odlewów (ep)	1) rozróżnia techniki oraz metody odlewania, obróbki plastycznej, cieplnej oraz cieplno-chemicznej
				2) opisuje proces obróbki plastycznej, cieplnej oraz cieplnochemicznej opisuje proces odlewania metali i ich stopów
				3) określa etapy procesów technologicznych wytwarzania wyrobów z metali i ich stopów
				4) określa właściwości materiałów wytwarzanych metodą obróbki plastycznej, cieplnej oraz cieplno-chemicznej
				5) opisuje etapy procesu technologicznego dla wybranych technik wytwarzania odlewów
				1) opisuje metody łączenia materiałów

Nazwa zajęć	Liczba godzin		Efekty kształcenia wraz z kodami - ek, ew, ep oraz kryteria weryfikacji realizowane w ramach zajęć	
	Zajęcia teoretyczne	Zajęcia praktyczne	Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji Uczestnik kursu:
			3) wykonuje połączenia mechaniczne (ek),	2) określa zastosowanie połączeń rozłącznych i nierozłącznych
				3) dobiera rodzaje połączeń mechanicznych w zależności od zastosowania
				4) dobiera narzędzia, urządzenia i materiały do wykonania połączeń rozłącznych i nierozłącznych
				5) łączy części różnymi technikami
			4) wykonuje operacje obróbki mechanicznej i ręcznej, spajania i plastycznego kształtowania metali (ew)	1) opisuje rodzaje obróbki maszynowej, spajania i plastycznego kształtowania metali
				2) toczy powierzchnie przedmiotów zgodnie z dokumentacją technologiczną
				3) frezuje powierzchnie przedmiotów zgodnie z dokumentacją technologiczną
				4) szlifuje powierzchnie przedmiotów zgodnie z dokumentacją technologiczną
				5) wykonuje otwory w różnych klasach dokładności
				6) opisuje metody spajania metali
				7) łączy powierzchnie przedmiotów przez spawanie, zgrzewanie, lutowanie i klejenie
				8) opisuje metody obróbki ręcznej
				9) trasuje kształty przedmiotów obrabianych
				1) opisuje rodzaje korozji

Nazwa zajęć	Liczba godzin		Efekty kształcenia wraz z kodami - ek, ew, ep oraz kryteria weryfikacji realizowane w ramach zajęć	
	Zajęcia teoretyczne	Zajęcia praktyczne	Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji Uczestnik kursu:
			5) stosuje ochronę przed korozją (ew)	2) określa przyczyny powstawania korozji
				3) rozpoznaje objawy korozji
				4) określa sposoby ochrony przed korozją
				5) rozróżnia rodzaje powłok ochronnych i techniki ich nanoszenia
				6) wykonuje zabezpieczenie antykorozyjne wyrobów
			6) dobiera sposoby transportu wewnętrznego i składowania materiałów (ep)	1) opisuje budowę i zasadę działania wybranych maszyn i urządzeń transportu wewnętrznego
				2) organizuje stanowisko składowania materiałów
				3) dobiera sposób i środki transportu do rodzaju materiału
				4) stosuje zasady składowania materiałów zgodnie z wymaganiami ochrony środowiska
			7) charakteryzuje etapy wykonania odlewu (ew)	1) rozpoznaje elementy zestawu modelowego
				2) opisuje sposób wykonania kompletnej formy przygotowanej do zalewania
				3) opisuje sposób zalewania metalem

Nazwa zajęć	Liczba godzin		Efekty kształcenia wraz z kodami - ek, ew, ep oraz kryteria weryfikacji realizowane w ramach zajęć	
	Zajęcia teoretyczne	Zajęcia praktyczne	Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji Uczestnik kursu:
				4) opisuje metody wybijania odlewów
				5) opisuje metody usunięcia układu wlewowego i oczyszczania odlewów
			8) charakteryzuje proces sporządzania różnych rodzajów mas formierskich i rdzeniowych (ew)	1) rozróżnia główne i pomocnicze materiały formierskie
				2) określa rolę materiałów formierskich w masach formierskich i rdzeniowych
				3) opisuje proces przygotowania różnych rodzajów mas formierskich i rdzeniowych
				4) dobiera masy formierskie i rdzeniowe do rodzaju form i rdzeni
			9) charakteryzuje metody wykonania form jednorazowych (ew)	1) określa narzędzia i przyrządy formierskie do formowania ręcznego
				2) opisuje rodzaje form jednorazowych i elementy ich budowy
				3) omawia metody ręcznego wykonania form jednorazowych
				4) omawia metody maszynowego wykonania form jednorazowych
				5) określa etapy wykonania form jednorazowych na automatycznych liniach formierskich

Nazwa zajęć	Liczba godzin		Efekty kształcenia wraz z kodami - ek, ew, ep oraz kryteria weryfikacji realizowane w ramach zajęć	
	Zajęcia teoretyczne	Zajęcia praktyczne	Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji Uczestnik kursu:
				6) określa etapy procesu ręcznego wykonania rdzeni
				7) określa etapy zmechanizowanego wykonywania rdzeni
			10) charakteryzuje metody wytwarzania odlewów (ew)	1) rozróżnia metody wytwarzania odlewów w zależności od techniki zalewania form
				2) omawia odlewanie grawitacyjne w formach jednorazowych
				3) omawia odlewanie grawitacyjne w formach trwałych
				4) omawia proces odlewania ciśnieniowego
				5) opisuje nowoczesne rozwiązania mechanizacji i automatyzacji procesów odlewniczych
				6) wskazuje sposoby dalszego wykorzystania lub utylizacji produktów podstawowych i ubocznych procesów wytwarzania odlewów
			11) charakteryzuje proces odlewania (ew)	1) omawia etapy topienia staliwa i żeliwa
				2) omawia etapy topienia stopów metali nieżelaznych
				3) omawia technikę zalewania form

Nazwa zajęć	Liczba godzin		Efekty kształcenia wraz z kodami - ek, ew, ep oraz kryteria weryfikacji realizowane w ramach zajęć	
	Zajęcia teoretyczne	Zajęcia praktyczne	Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji Uczestnik kursu:
				4) opisuje proces krzepnięcia i stygnięcia metalu w formie
				5) omawia zjawisko skurczu metalu
			12) dobiera materiały wsadowe do topienia stopów żelaza i metali nieżelaznych (ew)	1) klasyfikuje materiały wsadowe stosowane do topienia stopów żelaza i metali nieżelaznych
				2) wyjaśnia rolę materiałów wsadowych w procesie wytopu żeliwa, staliwa i metali nieżelaznych
				3) wymienia materiały wsadowe do wytopu żeliwa szarego i sferoidalnego
				4) wymienia materiały wsadowe do wytopu staliwa
				5) rozpoznaje materiały wsadowe do wytopu stopów metali nieżelaznych
				6) stosuje materiały wsadowe do topienia stopów żelaza i metali nieżelaznych
			13) charakteryzuje rodzaje stopów odlewniczych (ew)	1) opisuje stopy odlewnicze żelaza z węglem na podstawie ich składu chemicznego, właściwości i struktury wewnętrznej
				2) opisuje stopy odlewnicze metali nieżelaznych na podstawie ich składu chemicznego, właściwości i struktury wewnętrznej

Nazwa zajęć	Liczba godzin		Efekty kształcenia wraz z kodami - ek, ew, ep oraz kryteria weryfikacji realizowane w ramach zajęć	
	Zajęcia teoretyczne	Zajęcia praktyczne	Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji Uczestnik kursu:
				3) opisuje właściwości stopów odlewniczych
			14) charakteryzuje rodzaje pieców odlewniczych (ep)	1) klasyfikuje piece odlewnicze
				2) określa zasady działania pieców odlewniczych
				3) rozróżnia piece odlewnicze do wytopu żeliwa i staliwa na podstawie ich budowy i zasady działania
				4) określa rodzaje materiałów ogniotrwałych stosowanych w piecach odlewniczych
				5) rozróżnia piece odlewnicze do topienia metali nieżelaznych na podstawie ich budowy i zasady działania
			15) charakteryzuje wady odlewów (ep)	1) klasyfikuje wady odlewów
				2) opisuje wady odlewów
				3) wskazuje przyczyny powstawania wad odlewów
			16) charakteryzuje systemy mechatroniczne stosowane w maszynach i urządzeniach	1) omawia zadania systemów mechatronicznych stosowanych w maszynach i urządzeniach odlewniczych
				2) wskazuje zastosowanie elementów oraz układów elektrycznych i elektronicznych w maszynach i urządzeniach odlewniczych

Nazwa zajęć	Liczba godzin		Efekty kształcenia wraz z kodami - ek, ew, ep oraz kryteria weryfikacji realizowane w ramach zajęć	
	Zajęcia teoretyczne	Zajęcia praktyczne	Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji Uczestnik kursu:
			odlewniczych (ep)	3) wskazuje zastosowanie elementów oraz układów hydraulicznych i pneumatycznych w systemach mechatronicznych stosowanych w maszynach i urządzeniach odlewniczych
				4) opisuje układy sensoryczne stosowane w systemach mechatronicznych stosowanych w maszynach i urządzeniach odlewniczych
				5) opisuje systemy zrobotyzowane stosowane w maszynach i urządzeniach odlewniczych
			17) charakteryzuje zagadnienia eksploatacji maszyn i urządzeń odlewniczych (ep)	1) omawia procesy zużycia maszyn i urządzeń odlewniczych
				2) określa stan techniczny i eksploatacyjny maszyn i urządzeń odlewniczych
				3) omawia przyczyny uszkodzeń maszyn i urządzeń odlewniczych
				4) opisuje zakres obsługi, konserwacji, napraw i remontów maszyn i urządzeń odlewniczych
				5) wyjaśnia zasady utrzymania należytego stanu technicznego maszyn i urządzeń odlewniczych
				1) opisuje metody kontroli jakości odlewu

Nazwa zajęć	Liczba godzin		Efekty kształcenia wraz z kodami - ek, ew, ep oraz kryteria weryfikacji realizowane w ramach zajęć	
	Zajęcia teoretyczne	Zajęcia praktyczne	Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji Uczestnik kursu:
			18) stosuje metody kontroli jakości odlewu (ew)	2) dobiera metody stosowane do kontroli jakości odlewu
				3) stosuje obowiązujące procedury związane z kontrolą jakości na stanowisku pracy
			19) stosuje programy komputerowe wspomagające wykonywanie zadań zawodowych (ew)	1) wykorzystuje programy komputerowe wspomagające wykonywanie zadań zawodowych
				2) stosuje programy komputerowe do symulacji procesu zalewania formy i krzepnięcia odlewu
Wykonywanie form odlewniczych		180	1) określa etapy procesu przerobu mas formierskich i mas rdzeniowych (ew)	1) przygotowuje świeże składniki masy formierskiej i masy rdzeniowej
				2) sporządza masę formierską i masę rdzeniową ze świeżych składników
				3) sporządza masę formierską i masę rdzeniową ze składnikami odświeżającymi
				4) określa etapy sporządzania masy formierskiej i masy rdzeniowej do zalewania form wilgotnych
				5) określa etapy sporządzania masy formierskiej i masy rdzeniowej do zalewania form suchych
				6) określa etapy sporządzania mas formierskich i mas rdzeniowych samoutwardzalnych
			2) stosuje maszyny i urządzenia do przerobu	1) opisuje maszyny i urządzenia do przerobu mas formierskich i mas rdzeniowych
				2) dobiera maszyny i urządzenia do przerobu mas formierskich i mas rdzeniowych

Nazwa zajęć	Liczba godzin		Efekty kształcenia wraz z kodami - ek, ew, ep oraz kryteria weryfikacji realizowane w ramach zajęć	
	Zajęcia teoretyczne	Zajęcia praktyczne	Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji Uczestnik kursu:
			mas formierskich i mas rdzeniowych (ew)	
			3) stosuje urządzenia stosowane do transportu materiałów formierskich, mas formierskich i mas rdzeniowych (ew)	1) opisuje urządzenia do transportu materiałów formierskich, mas formierskich i mas rdzeniowych
				2) dobiera urządzenia do transportu materiałów formierskich, mas formierskich i mas rdzeniowych
				3) obsługuje urządzenia do transportu materiałów formierskich, mas formierskich i mas rdzeniowych
			4) przeprowadza proces regeneracji mas formierskich i mas rdzeniowych (ew)	1) opisuje proces regeneracji mas formierskich i mas rdzeniowych
				2) rozróżnia etapy regeneracji masy formierskiej i masy rdzeniowej
				3) przeprowadza odświeżanie masy formierskiej i masy rdzeniowej
				4) określa rodzaj techniki prowadzenia procesu regeneracji mas formierskich i mas rdzeniowych
				5) opisuje maszyny i urządzenia stosowane do regeneracji mas formierskich i mas rdzeniowych
			5) przeprowadza obsługę codzienną, przeglądy	1) określa sposób wykonania obsługi codziennej i przeglądów bieżących oraz konserwacji maszyn i urządzeń wykorzystywanych do przerobu mas formierskich i mas rdzeniowych

Nazwa zajęć	Liczba godzin		Efekty kształcenia wraz z kodami - ek, ew, ep oraz kryteria weryfikacji realizowane w ramach zajęć	
	Zajęcia teoretyczne	Zajęcia praktyczne	Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji Uczestnik kursu:
			bieżące oraz konserwację maszyn i urządzeń wykorzystywanych do przerobu mas formierskich i mas rdzeniowych (ek)	2) przygotowuje narzędzia, przyrządy, urządzenia i materiały do wykonania obsługi codziennej i przeglądów bieżących oraz konserwacji maszyn i urządzeń wykorzystywanych do przerobu mas formierskich i mas rdzeniowych
				3) przeprowadza obsługę codzienną maszyn i urządzeń wykorzystywanych do przerobu mas formierskich i mas rdzeniowych
				4) wykonuje przeglądy bieżące maszyn i urządzeń wykorzystywanych do przerobu mas formierskich i rdzeniowych zgodnie z instrukcją
				5) wykonuje konserwację maszyn i urządzeń do przerobu mas formierskich i mas rdzeniowych zgodnie z instrukcją
Wykonywanie odlewów		260	1) wykonuje formy jednorazowe i rdzenie (ew)	1) opisuje etapy procesu wytwarzania form jednorazowych i rdzeni
				2) wymienia podstawowe masy formierskie, rodzaje narzędzi i przyrządów do wykonywania form jednorazowych i rdzeni
				3) dobiera narzędzia i przyrządy do wykonywania form jednorazowych i rdzeni
				4) użytkuje maszyny i urządzenia do wykonywania form jednorazowych i rdzeni
				5) wykonuje formy jednorazowe do odlewania
				6) wykonuje formy jednorazowe do odlewania precyzyjnego
				1) ocenia kompletność zestawu modelowego

Nazwa zajęć	Liczba godzin		Efekty kształcenia wraz z kodami - ek, ew, ep oraz kryteria weryfikacji realizowane w ramach zajęć	
	Zajęcia teoretyczne	Zajęcia praktyczne	Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji Uczestnik kursu:
			2) ocenia stan techniczny oprzyrządowania odlewniczego (ep)	2) określa stan techniczny powierzchni poszczególnych elementów zestawu modelowego
				3) ocenia stan techniczny i kompletność skrzynek
				4) określa rodzaje uszkodzeń oprzyrządowania odlewniczego
				5) wykrywa uszkodzenia oprzyrządowania odlewniczego
				6) określa zakres naprawy oprzyrządowania odlewniczego
			3) użytkuje urządzenia do suszenia form jednorazowych i rdzeni (ew)	1) opisuje urządzenia do suszenia form jednorazowych
				2) opisuje urządzenia do suszenia rdzeni
				3) dobiera parametry suszenia form jednorazowych i rdzeni
				4) przeprowadza proces suszenia form jednorazowych i rdzeni
			4) wykonuje odlewy w formach jednorazowych (ek)	1) składa i przygotowuje formy jednorazowe do zalewania
				2) przygotowuje łyżki i kadzie odlewnicze do zalewania
				3) zalewa formy jednorazowe
				4) kontroluje jakość wykonanych form jednorazowych
			5) wykonuje odlewy w formach trwałych i półtrwałych (ek)	1) przygotowuje formy trwałe i formy półtrwałe do zalewania
				2) wykonuje pokrycia ochronne i oddzielające na wnętrza form trwałych i półtrwałych oraz na powierzchnie rdzeni
				3) kontroluje jakość przygotowania form trwałych i półtrwałych i rdzeni do zalewania
				4) przygotowuje łyżki i kadzie odlewnicze do zalewania

Nazwa zajęć	Liczba godzin		Efekty kształcenia wraz z kodami - ek, ew, ep oraz kryteria weryfikacji realizowane w ramach zajęć	
	Zajęcia teoretyczne	Zajęcia praktyczne	Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji Uczestnik kursu:
				5) zalewa formy trwałe i półtrwałe
			6) użytkuje maszyny i urządzenia stosowane w procesach wytwarzania odlewów w formach trwałych i półtrwałych (ew)	1) dobiera maszyny i urządzenia do odlewania w formach trwałych i półtrwałych
				2) określa podstawowe parametry pracy maszyn i urządzeń do odlewania w formach trwałych i półtrwałych
				3) ocenia jakość odlewów wykonanych w formach trwałych i półtrwałych
			7) przeprowadza obsługę codzienną, przeglądy bieżące oraz konserwację maszyn i urządzeń stosowanych w procesach odlewania (ew)	1) określa sposób wykonania obsługi codziennej i przeglądów bieżących oraz konserwacji maszyn i urządzeń stosowanych w procesach odlewania
				2) przygotowuje narzędzia, przyrządy, urządzenia i materiały do wykonania obsługi codziennej i przeglądów bieżących oraz konserwacji maszyn i urządzeń stosowanych w procesach odlewania
				3) wykonuje obsługę codzienną, przeglądy bieżące i konserwację maszyn i urządzeń stosowanych w procesach odlewania w formach jednorazowych trwałych i półtrwałych zgodnie z instrukcją
				4) przeprowadza przegląd bieżący i konserwację kokilarek
				5) przeprowadza przegląd bieżący i konserwację maszyny ciśnieniowej

Nazwa zajęć	Liczba godzin		Efekty kształcenia wraz z kodami - ek, ew, ep oraz kryteria weryfikacji realizowane w ramach zajęć	
	Zajęcia teoretyczne	Zajęcia praktyczne	Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji Uczestnik kursu:
Obróbka wykańczająca odlewów		120		6) przeprowadza przegląd bieżący i konserwację maszyny do zalewania odśrodkowego
				7) przeprowadza przegląd bieżący i konserwację maszyny z formą półtrwałą
				8) wykonuje konserwację maszyn i urządzeń stosowanych w procesach odlewania w formach jednorazowych, trwałych i półtrwałych zgodnie z instrukcją
			1) dobiera metody wybijania i wykończania odlewów (ep)	1) opisuje metody wybijania odlewów opisuje metody wykończania odlewów
				2) opisuje metody wybijania odlewów opisuje metody wykończania odlewów
				3) dobiera metodę wybijania odlewów w zależności od technologii ich wykonania
				4) dobiera metodę wybijania odlewów w zależności od technologii ich oczyszczania
				5) dobiera metodę wykończania odlewów w zależności od wymagań określonych w dokumentacji technicznej
			2) użytkuje maszyny i urządzenia do ręcznego i mechanicznego wybijania odlewów z form oraz rdzeni	1) wybija ręcznie odlew z formy
				2) wybija ręcznie rdzenie z odlewu
				3) wybija mechanicznie odlewy z form za pomocą maszyn i urządzeń

Nazwa zajęć	Liczba godzin		Efekty kształcenia wraz z kodami - ek, ew, ep oraz kryteria weryfikacji realizowane w ramach zajęć	
	Zajęcia teoretyczne	Zajęcia praktyczne	Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji Uczestnik kursu:
			z odlewów (ek)	4) wybija mechanicznie rdzenie z odlewów za pomocą maszyn i urządzeń
			3) użytkuje narzędzia, maszyny i urządzenia do ręcznego i mechanicznego oczyszczania powierzchni odlewów wykończania odlewów (ek)	1) opisuje narzędzia, maszyny i urządzenia do oczyszczania powierzchni odlewów oraz wykończania odlewów
				2) dobiera narzędzia oraz maszyny i urządzenia do ręcznego i mechanicznego oczyszczania powierzchni odlewów oraz wykończania odlewów
			4) naprawia wady odlewów (ew)	1) rozpoznaje i klasyfikuje wady odlewów
				2) omawia wady odlewów
				3) dobiera narzędzia do naprawy wad odlewów
				4) dobiera metody usuwania wad odlewów
			5) stosuje metody zabezpieczania odlewów przed korozją (ew)	1) opisuje metody zabezpieczania odlewów przed korozją
				2) dobiera sposób zabezpieczenia antykorozyjnego odlewów w zależności od wymagań zawartych w dokumentacji technicznej odlewu
				3) dobiera środki zabezpieczające przed korozją

Nazwa zajęć	Liczba godzin		Efekty kształcenia wraz z kodami - ek, ew, ep oraz kryteria weryfikacji realizowane w ramach zajęć	
	Zajęcia teoretyczne	Zajęcia praktyczne	Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji Uczestnik kursu:
			6) przeprowadza obsługę codzienną przeglądów bieżące oraz konserwację maszyn i urządzeń do wybijania, oczyszczania i wykończania odlewów (ew)	1) określa sposób wykonania obsługi codziennej i przeglądów bieżących oraz konserwacji maszyn i urządzeń do wybijania, oczyszczania i wykończania odlewów
				2) przygotowuje narzędzia, przyrządy, urządzenia i materiały do wykonania obsługi codziennej i przeglądów bieżących oraz konserwacji maszyn i urządzeń do wybijania, oczyszczania i wykończania odlewów
				3) wykonuje przeglądy bieżące maszyn i urządzeń do wybijania, oczyszczania i wykończania odlewów zgodnie z instrukcją
				4) wykonuje konserwację maszyn i urządzeń do wybijania, oczyszczania i wykończania odlewów zgodnie z instrukcją
Eksploatowanie maszyn odlewniczych		120	1) użytkuje maszyny i urządzenia do rozładunku, oraz transportu materiałów wsadowych (ew)	1) dobiera maszyny i urządzenia do rozładunku materiałów wsadowych
				2) dobiera maszyny i urządzenia do transportu materiałów wsadowych z miejsca składowania do miejsca wytopu
			2) przygotowuje wsad do pieca zgodnie	1) rozróżnia materiały wsadowe do pieca
				2) dobiera materiały wsadowe do składu stopu
				3) dobiera sposoby przygotowania paliw do procesu wytopu

Nazwa zajęć	Liczba godzin		Efekty kształcenia wraz z kodami - ek, ew, ep oraz kryteria weryfikacji realizowane w ramach zajęć	
	Zajęcia teoretyczne	Zajęcia praktyczne	Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji Uczestnik kursu:
			z recepturą (ew)	4) dobiera sposoby przygotowania topników i składników stopowych do procesu topienia
				5) użytkuje maszyny i urządzenia do dozowania materiałów wsadowych
			3) użytkuje maszyny i urządzenia do przygotowania oraz odważania materiałów wsadowych (ew)	1) opisuje maszyny i urządzenia do przygotowania oraz odważania materiałów wsadowych
				2) dobiera maszyny i urządzenia do przygotowania oraz odważania materiałów wsadowych
				3) przestrzega terminów kalibracji urządzeń pomiarowych
				4) wskazuje możliwości wykorzystania do danego zadania maszyn i urządzeń do przygotowania oraz odważania materiałów wsadowych
			4) wykonuje obsługę codzienną i przeglądy bieżące oraz konserwację maszyn i urządzeń do przygotowania wsadu (ek)	1) określa sposób wykonania obsługi codziennej i przeglądów bieżących oraz konserwacji maszyn i urządzeń do przygotowania wsadu
				2) przygotowuje narzędzia, przyrządy, urządzenia i materiały do wykonania obsługi codziennej i przeglądów bieżących oraz konserwacji maszyn i urządzeń do przygotowania wsadu
				3) wymienia kolejność czynności podczas przeglądu bieżącego maszyn i urządzeń do przygotowania wsadu zgodnie z instrukcją
				4) wymienia kolejność czynności podczas konserwacji maszyn i urządzeń do przygotowania wsadu zgodnie z instrukcją
				1) dobiera piec do wytwarzanego materiału, omawia etapy procesu topienia w piecu odlewniczym

Nazwa zajęć	Liczba godzin		Efekty kształcenia wraz z kodami - ek, ew, ep oraz kryteria weryfikacji realizowane w ramach zajęć	
	Zajęcia teoretyczne	Zajęcia praktyczne	Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji Uczestnik kursu:
			5) prowadzi proces topienia w piecu odlewniczym (ew)	2) dobiera narzędzia do obsługi pieców odlewniczych
				3) dozuje wsad do pieca odlewniczego
				4) usuwa żużel
				5) pobiera próby ciekłego metalu
				6) obsługuje piec odlewniczy
				7) kontroluje parametry pracy pieców odlewniczych
				8) stosuje systemy komputerowe wspomagające czynności regulacji parametrów pracy pieca odlewniczego
			6) wykonuje obsługę codzienną, przeglądy bieżące oraz konserwację maszyn i urządzeń do topienia metali (ek)	1) określa sposób wykonania obsługi codziennej i przeglądów bieżących oraz konserwacji maszyn i urządzeń do topienia metali
				2) przygotowuje narzędzia, przyrządy, urządzenia i materiały do wykonania obsługi codziennej i przeglądów bieżących oraz konserwacji maszyn i urządzeń do topienia metali
				3) przedstawia zasady działania maszyn i urządzeń do topienia metali oraz możliwości diagnozy bez demontażu
				4) wymienia kolejność czynności podczas konserwacji maszyn i urządzeń do topienia metali

2.3. Plan kwalifikacyjnego kursu zawodowego

Tabela 4. Plan zajęć kwalifikacyjnego kursu zawodowego

Program nauczania kwalifikacyjnego kursu zawodowego
MTL.02. Eksploatacja maszyn i urządzeń odlewniczych

Nazwa zajęć	Liczba godzin	Uwagi o realizacji
Bezpieczeństwo i higiena pracy	30	przedmiot w kształceniu zawodowym teoretycznym
Język obcy zawodowy	30	przedmiot w kształceniu zawodowym teoretycznym
Podstawy konstrukcji maszyn	30	przedmiot w kształceniu zawodowym teoretycznym
Podstawy technologii odlewniczej	60	przedmiot w kształceniu zawodowym teoretycznym
Wykonywanie form odlewniczych	180	przedmiot w kształceniu zawodowym praktycznym
Wykonywanie odlewów	260	przedmiot w kształceniu zawodowym praktycznym
Obróbka wykańczająca odlewów	120	przedmiot w kształceniu zawodowym praktycznym
Eksploatowanie maszyn odlewniczych	120	przedmiot w kształceniu zawodowym praktycznym
Łączna liczba godzin zajęć	830	
Planowany termin praktyki zawodowej - nie przewidziano praktyki zawodowej w kwalifikacji MTL.02. Eksploatacja maszyn i urządzeń odlewniczych		
Planowany termin egzaminu – po zakończeniu kursu. Edukacja w ramach kwalifikacyjnego kursu zawodowego MTL.02. Eksploatacja maszyn i urządzeń odlewniczych powinna się skończyć nie później niż 6 tygodni przed pierwszym dniem terminu głównego egzaminu zawodowego w danej kwalifikacji określonego w komunikacie Centralnej Komisji Egzaminacyjnej		

Nauczyciele wszystkich obowiązkowych zajęć edukacyjnych z zakresu kształcenia zawodowego powinni stwarzać uczestnikom kursu warunki do nabywania kompetencji personalnych i społecznych.

Program nauczania kwalifikacyjnego kursu zawodowego
MTL.02. Eksploatacja maszyn i urządzeń odlewniczych

Język angielski zawodowy na poziomie A1. Organizator kursu może podwyższyć poziom kształcenia w zależności od kompetencji słuchaczy.

Kształcenie w formie zaocznej.

3. Cele kształcenia kwalifikacyjnego kursu zawodowego

Absolwent kwalifikacyjnego kursu zawodowego MTL.02. Eksploatacja maszyn i urządzeń odlewniczych powinien być przygotowany do wykonywania zadań zawodowych:

- przerobu masy formierskiej i rdzeniowej;
- wykonywania form odlewniczych;
- wykonywania odlewów;
- wybijania, oczyszczania i wykańczania odlewów;
- przygotowania wsadu oraz eksploatacji maszyn i urządzeń do topienia stopów metali.

Nauczyciele wszystkich obowiązkowych zajęć edukacyjnych powinni stwarzać uczniom warunki do nabywania kompetencji personalnych i społecznych, a także umiejętności w zakresie organizacji pracy małych zespołów.

4. Programy poszczególnych zajęć

4.1. Program nauczania dla przedmiotu Bezpieczeństwo i higiena pracy

4.1.1. Cele ogólne przedmiotu

Cele ogólne przedmiotu to:

- Stosowanie pojęć związanych z bezpieczeństwem i higieną pracy, ochroną przeciwpożarową, ochroną środowiska i ergonomią.
- Charakteryzowanie zadań i uprawnień instytucji oraz służb działających w zakresie ochrony pracy i ochrony środowiska.
- Charakteryzowanie praw i obowiązków pracownika oraz pracodawcy w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy.

Program nauczania kwalifikacyjnego kursu zawodowego
MTL.02. Eksploatacja maszyn i urządzeń odlewniczych

- Określanie skutków oddziaływania czynników szkodliwych na organizm człowieka.
- Przestrzeganie zasad bezpieczeństwa i higieny pracy oraz przepisów prawa dotyczących ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska na stanowisku pracy.
- Organizowanie stanowisk pracy zgodnie z wymaganiami ergonomii, bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska.
- Stosowanie środków ochrony indywidualnej i zbiorowej podczas wykonywania zadań zawodowych.
- Udzielanie pierwszej pomocy w stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego.
- Nabywanie kompetencji personalnych i społecznych.

4.1.2. Cele szczegółowe przedmiotu

Cele szczegółowe przedmiotu to:

- wyjaśniać znaczenie pojęć bezpieczeństwo pracy, higiena pracy, ochrona pracy, ergonomia,
- opisywać pojęcia związane z wypadkami przy pracy i chorobami zawodowymi,
- wymieniać przepisy prawa dotyczące bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska,
- wymieniać regulacje wewnątrzzakładowe związane z bezpieczeństwem i higieną pracy, ochroną przeciwpożarową, ochroną środowiska i ergonomią w przedsiębiorstwie odlewniczym,
- wymieniać instytucje oraz służby działające w zakresie ochrony pracy i ochrony środowiska,
- opisywać zadania i uprawnienia instytucji oraz służb działających w zakresie ochrony pracy i ochrony środowiska,
- wymieniać prawa i obowiązki pracodawcy w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy,
- wymieniać prawa i obowiązki pracownika w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy,
- wymieniać środki prawne możliwe do zastosowania w sytuacji naruszenia przepisów prawa w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy,

- wymieniać konsekwencje nieprzestrzegania obowiązków pracownika i pracodawcy w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy,
- wskazywać rodzaje świadczeń z tytułu wypadku przy pracy,
- wskazywać prawa pracownika, który zachorował na chorobę zawodową,
- rozróżniać źródła czynników szkodliwych w środowisku pracy,
- wymieniać rodzaje chorób zawodowych charakterystycznych dla wykonywanego zawodu,
- opisywać objawy typowych chorób zawodowych związanych z wykonywanym zawodem,
- określać sposoby przeciwdziałania zagrożeniom istniejącym na stanowiskach pracy,
- przestrzegać procedur w sytuacji zagrożeń,
- określać zasady zachowania się w przypadku pożaru w odlewni,
- rozróżniać środki gaśnicze ze względu na zakres stosowania,
- obsługiwać maszyny i urządzenia na stanowiskach pracy zgodnie z zasadami bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska,
- określać zasady organizacji stanowiska pracy,
- organizować swoje stanowisko pracy w odlewni zgodnie z wymaganiami ergonomii, bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska,
- utrzymywać ład i porządek na stanowisku pracy w odlewni,
- określać środki ochrony indywidualnej stosowane podczas wykonywania zadań zawodowych,
- określać środki ochrony zbiorowej stosowane podczas wykonywania zadań zawodowych,
- rozróżniać środki ochrony indywidualnej i zbiorowej stosowane na stanowisku pracy w odlewni,

- stosować środki ochrony indywidualnej i zbiorowej na stanowisku pracy w odlewni zgodnie z przeznaczeniem,
- stosować się do informacji zawartych na znakach zakazu, nakazu, ostrzegawczych, ewakuacyjnych, ochrony przeciwpożarowej oraz sygnałów alarmowych,
- opisywać podstawowe symptomy wskazujące na stany nagłego zagrożenia zdrowotnego,
- oceniać sytuację poszkodowanego na podstawie analizy objawów obserwowanych u poszkodowanego,
- zabezpieczać siebie, poszkodowanego i miejsce wypadku,
- układać poszkodowanego w pozycji bezpiecznej,
- powiadamiać odpowiednie służby,
- prezentować udzielanie pierwszej pomocy w urazowych stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego, np. krwotok, zmiążdżenie, amputacja, złamanie, oparzenie,
- prezentować udzielanie pierwszej pomocy w nieurazowych stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego, np. omdlenie, zawał, udar,
- wykonywać resuscytację krążeniowo-oddechową na fantomie zgodnie z wytycznymi Polskiej Rady Resuscytacji i Europejskiej Rady Resuscytacji,
- przestrzegać zasad kultury osobistej i etyki zawodowej,
- planować wykonanie zadania,
- wykazywać się kreatywnością i otwartością na zmiany,
- stosować techniki radzenia sobie ze stresem,
- analizować wiedzę i doskonalić umiejętności zawodowe,
- stosować zasady komunikacji interpersonalnej,
- stosować metody i techniki rozwiązywania problemów,

- współpracować w zespole.

4.1.3. Materiał nauczania z uwzględnieniem opisu efektów kształcenia

Tabela 5. Przyporządkowanie efektów kształcenia wraz z kryteriami weryfikacji dla przedmiotu Bezpieczeństwo i higiena pracy

Dział programowy	Tematy zajęć	Liczba godz.	Opis efektów kształcenia (uwzględniają kryteria weryfikacji) Uczestnik kursu:
I. Prawna ochrona pracy	1) Podstawowe pojęcia dotyczące ochrony pracy, ochrony przeciwpożarowej, ochrony środowiska i ergonomii	2	– rozróżnia pojęcia bezpieczeństwo pracy, higiena pracy, ochrona pracy, ergonomia – wyjaśnia znaczenie pojęć bezpieczeństwo pracy, higiena pracy, ochrona pracy, ergonomia
			– rozróżnia pojęcia wypadek przy pracy i choroba zawodowa – opisuje pojęcia związane z wypadkami przy pracy i chorobami zawodowymi
			– wymienia przepisy prawa dotyczące bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska – opisuje przepisy prawa dotyczące bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska
			– wymienia regulacje wewnątrzzakładowe związane z bezpieczeństwem i higieną pracy, ochroną przeciwpożarową, ochroną środowiska i ergonomią w przedsiębiorstwie odlewniczym – omawia regulacje wewnątrzzakładowe związane z bezpieczeństwem i higieną pracy, ochroną przeciwpożarową, ochroną środowiska i ergonomią w przedsiębiorstwie odlewniczym

Dział programowy	Tematy zajęć	Liczba godz.	Opis efektów kształcenia (uwzględniają kryteria weryfikacji) Uczestnik kursu:
	2) Rodzaje instytucji oraz służb działających w zakresie ochrony pracy, ochrony przeciwpożarowej oraz ochrony środowiska	1	- wymienia instytucje oraz służby działające w zakresie ochrony pracy i ochrony środowiska - omawia instytucje oraz służby działające w zakresie ochrony pracy, ochrony przeciwpożarowej oraz ochrony środowiska
	3) Zadania i uprawnienia instytucji oraz służb działających w zakresie ochrony pracy, ochrony przeciwpożarowej oraz ochrony środowiska	2	- wymienia zadania i uprawnienia instytucji oraz służb działających w zakresie ochrony pracy i ochrony środowiska - opisuje zadania i uprawnienia instytucji oraz służb działających w zakresie ochrony pracy i ochrony środowiska
II. Prawa i obowiązki pracownika oraz pracodawcy	4) Prawa i obowiązki pracownika oraz pracodawcy w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy	2	- wymienia prawa i obowiązki pracodawcy w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy - omawia wymienia prawa i obowiązki pracodawcy w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy
			- wymienia prawa i obowiązki pracownika w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy - omawia prawa i obowiązki pracownika w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy
			wymienia środki prawne możliwe do zastosowania w sytuacji naruszenia przepisów prawa w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy

Dział programowy	Tematy zajęć	Liczba godz.	Opis efektów kształcenia (uwzględniają kryteria weryfikacji) Uczestnik kursu:
			– opisuje środki prawne możliwe do zastosowania w sytuacji naruszenia przepisów prawa w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy
			– wymienia konsekwencje nieprzestrzegania obowiązków pracownika i pracodawcy w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy – wyjaśnia konsekwencje nieprzestrzegania obowiązków pracownika i pracodawcy w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy
	5) Prawa i obowiązki pracownika w przypadku wystąpienia choroby zawodowej lub wypadku przy pracy	2	– wskazuje rodzaje świadczeń z tytułu wypadku przy pracy – omawia świadczenia z tytułu wypadku przy pracy
			– wskazuje prawa pracownika, który zachorował na chorobę zawodową – wyjaśnia prawa pracownika, który zachorował na chorobę zawodową
III. Czynniki środowiska działające na organizm człowieka	6) Rodzaje czynników środowiska działających na organizm człowieka	2	– rozróżnia źródła czynników szkodliwych w środowisku pracy – opisuje źródła czynników szkodliwych w środowisku pracy
			– wymienia rodzaje chorób zawodowych charakterystycznych dla wykonywanego zawodu – omawia rodzaje chorób zawodowych charakterystycznych dla wykonywanego zawodu
	7) Skutki oddziaływania czynników środowiska pracy na organizm człowieka	2	– wymienia opisuje objawy typowych chorób zawodowych związanych z wykonywanym zawodem – opisuje objawy typowych chorób zawodowych związanych z wykonywanym zawodem

Dział programowy	Tematy zajęć	Liczba godz.	Opis efektów kształcenia (uwzględniają kryteria weryfikacji) Uczestnik kursu:
			– określa sposoby przeciwdziałania zagrożeniom istniejącym na stanowiskach pracy – omawia określa sposoby przeciwdziałania zagrożeniom istniejącym na stanowiskach pracy
			– przestrzega procedur w sytuacji zagrożeń – stosuje procedury w sytuacjach zagrożeń
	8) Zadania zawodowe zgodne z zasadami bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej, ochrony środowiska oraz ergonomii	3	– określa zasady zachowania się w przypadku pożaru w odlewni – wyjaśnia zasady zachowania się w przypadku pożaru w odlewni
			– rozróżnia środki gaśnicze ze względu na zakres stosowania – opisuje działanie środków gaśniczych
			– wymienia zasady bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska podczas obsługi maszyn i urządzeń na stanowiskach pracy – obsługuje maszyny i urządzenia na stanowiskach pracy zgodnie z zasadami bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska
IV. Organizacja stanowiska pracy	9) Organizacja stanowisk pracy zgodnie z wymaganiami	2	– określa zasady organizacji stanowiska pracy – wyjaśnia zasady organizacji stanowiska pracy

Dział programowy	Tematy zajęć	Liczba godz.	Opis efektów kształcenia (uwzględniają kryteria weryfikacji) Uczestnik kursu:
			- wymienia zasady organizacji stanowisk pracy w odlewni zgodnie z wymaganiami ergonomii, bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska - organizuje swoje stanowisko pracy w odlewni zgodnie z wymaganiami ergonomii, bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska
			- utrzymuje ład i porządek na stanowisku pracy w odlewni - kontroluje ład i porządek na stanowisku pracy w odlewni
	10) Środki ochrony indywidualnej i zbiorowej na stanowiskach pracy	3	- określa środki ochrony indywidualnej stosowane podczas wykonywania zadań zawodowych - opisuje środki ochrony indywidualnej stosowane podczas wykonywania zadań zawodowych
			- określa środki ochrony zbiorowej stosowane podczas wykonywania zadań zawodowych - wyjaśnia zasady stosowania środków ochrony zbiorowej stosowane podczas wykonywania zadań zawodowych
			- rozdziela środki ochrony indywidualnej i zbiorowej stosowane na stanowisku pracy w odlewni - opisuje środki ochrony indywidualnej i zbiorowej stosowane na stanowisku pracy w odlewni

Dział programowy	Tematy zajęć	Liczba godz.	Opis efektów kształcenia (uwzględniają kryteria weryfikacji) Uczestnik kursu:
			– rozpoznaje środki ochrony indywidualnej i zbiorowej na stanowisku pracy w odlewni – stosuje środki ochrony indywidualnej i zbiorowej na stanowisku pracy w odlewni zgodnie z przeznaczeniem
			– rozpoznaje informacje zawarte na znakach zakazu, nakazu, ostrzegawczych, ewakuacyjnych, ochrony przeciwpożarowej oraz sygnały alarmowe – stosuje się do informacji zawartych na znakach zakazu, nakazu, ostrzegawczych, ewakuacyjnych, ochrony przeciwpożarowej oraz sygnałów alarmowych
V. Pierwsza pomoc	11) Pierwsza pomoc w stanach zagrożenia zdrowia i życia w pracy	4	– wymienia podstawowe symptomy wskazujące na stany nagłego zagrożenia zdrowotnego – opisuje podstawowe symptomy wskazujące na stany nagłego zagrożenia zdrowotnego
	12) Zasady udzielania pierwszej pomocy	2	– rozpoznaje sytuację poszkodowanego na podstawie analizy objawów obserwowanych u poszkodowanego – ocenia sytuację poszkodowanego na podstawie analizy objawów obserwowanych u poszkodowanego
			– opisuje sposoby zabezpieczania siebie, poszkodowanego i miejsca wypadku – zabezpiecza siebie, poszkodowanego i miejsce wypadku

Dział programowy	Tematy zajęć	Liczba godz.	Opis efektów kształcenia (uwzględniają kryteria weryfikacji) Uczestnik kursu:
			– opisuje ułożenie poszkodowanego w pozycji bezpiecznej – układa poszkodowanego w pozycji bezpiecznej
			– wymienia zasady powiadamiania odpowiednich służb – powiadamia odpowiednie służby
	13) Udzielanie pierwszej pomocy w stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego	3	– opisuje zasady udzielania pierwszej pomocy w urazowych stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego, np. krwotok, zmiążdżenie, amputacja, złamanie, oparzenie – prezentuje udzielanie pierwszej pomocy w urazowych stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego, np. krwotok, zmiążdżenie, amputacja, złamanie, oparzenie
			– opisuje zasady udzielania pierwszej pomocy w nieurazowych stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego, np. omdlenie, zawał, udar – prezentuje udzielanie pierwszej pomocy w nieurazowych stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego, np. omdlenie, zawał, udar
			– opisuje zasady resuscytacji krążeniowo-oddechowej na fantomie zgodnie z wytycznymi Polskiej Rady Resuscytacji i Europejskiej Rady Resuscytacji – wykonuje resuscytację krążeniowo-oddechową na fantomie zgodnie z wytycznymi Polskiej Rady Resuscytacji i Europejskiej Rady Resuscytacji

Dział programowy	Tematy zajęć	Liczba godz.	Opis efektów kształcenia (uwzględniają kryteria weryfikacji) Uczestnik kursu:
		Razem 30	

4.1.4. Procedury osiągnięcia celów kształcenia

Zajęcia edukacyjne Bezpieczeństwo i higiena pracy, to zajęcia, które należą do przedmiotów teoretycznych. Podczas realizacji zajęć zaleca się stosowanie metod nauczania praktycznych, aktywizujących, problemowych i podających, takich jak:

- metoda przewodniego tekstu,
- metoda projektu,
- metoda przypadku,
- pokaz z objaśnieniem,
- dyskusja dydaktyczna,
- burza mózgów,
- wykład informacyjny,
- wykład problemowy,
- metody i techniki kształcenia na odległość.

Dominującą metodą kształcenia powinna być metoda tekstu przewodniego, która ułatwi słuchaczom/uczestnikom kwalifikacyjnego kursu zawodowego samodzielne zbieranie i analizowanie informacji oraz metoda przypadku polegająca na analizowaniu przypadku opisującego problem z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy.

Pracownia powinna być wyposażona w stanowiska do pracy indywidualnej i grupowej uczestników kwalifikacyjnego kursu zawodowego, stanowiska komputerowe z dostępem do Internetu, a także stanowisko nauczycielskie wyposażone w komputer z dostępem do Internetu, a ponadto powinna być wyposażona w: zbiory przepisów prawa w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy, kodeks pracy, filmy i prezentacje multimedialne dotyczące przepisów w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej, ochrony środowiska i ergonomii, komputer z dostępem do Internetu, urządzenia multimedialne, fantom do udzielania pierwszej pomocy.

Zajęcia powinny być prowadzone z wykorzystaniem różnych form organizacyjnych: indywidualnie i zespołowo. Zajęcia mogą odbywać się w grupach.

Bardzo ważną kwestią w kształceniu zawodowym jest indywidualizacja pracy w kierunku potrzeb i możliwości uczestnika kwalifikacyjnego kursu zawodowego w zakresie metod, środków oraz form kształcenia. Nauczyciel realizujący program powinien motywować uczestników kursu do aktywnego udziału w zajęciach, dostosowywać stopień trudności planowanych ćwiczeń do możliwości i potrzeb uczestników kursu, planować zadania do wykonywania przez uczestników kursu z uwzględnieniem ich zainteresowań, środowiska pracy, przygotowywać zadania o różnym stopniu trudności i złożoności, zachęcać uczestników kursu do korzystania z różnych źródeł informacji.

Zajęcia mogą być częściowo realizowane z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, np. lekcje online, wykorzystanie platform edukacyjnych, komunikacja poprzez pocztę elektroniczną, wykorzystanie materiałów edukacyjnych na portalach edukacyjnych i stronach internetowych, programy telewizyjne i audycje radiowe, zamieszczanie informacji i materiałów edukacyjnych na stronie internetowej placówki. Efekty kształcenia możliwe do realizacji z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość zostały zaproponowane w Tabeli 2. Grupowanie efektów kształcenia w zajęcia i nadawanie nazw tym zajęciom i są to m. in. efekty takie jak: stosowanie pojęć związanych z bezpieczeństwem i higieną pracy, ochroną przeciwpożarową, ochroną środowiska i ergonomią czy charakteryzowanie praw i obowiązków pracownika oraz pracodawcy w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy. Wymiar godzin zajęć prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość określa podmiot prowadzący kształcenie ustawiczne z wykorzystaniem tych metod i technik.

4.1.5. Proponowane metody sprawdzania osiągnięć edukacyjnych

Sprawdzanie i ocenianie osiągnięć uczestników kwalifikacyjnego kursu zawodowego należy przeprowadzić według zasad ustalonych przez organizatora kwalifikacyjnego kursu zawodowego, na podstawie wymagań określonych w programie nauczania i przedstawionych uczestnikom kwalifikacyjnego kursu zawodowego na początku zajęć w zakresie zaplanowanych celów kształcenia.

Jako metodę sprawdzenia osiągnięć edukacyjnych uczestnika kwalifikacyjnego kursu zawodowego w zakresie zajęć Bezpieczeństwo i higiena pracy proponuje się zastosować test pisemny z zadaniami otwartymi i zamkniętymi.

Zaliczenie kształcenia prowadzonego z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość nie może odbywać się z wykorzystaniem tych metod i technik.

4.2. Program nauczania dla przedmiotu Język obcy zawodowy

4.2.1. Cele ogólne przedmiotu

Cele ogólne przedmiotu:

- Poznanie specjalistycznego słownictwa technicznego umożliwiającego realizację zadań zawodowych.
- Komunikowanie się w języku obcym nowożytnym w trakcie realizacji zadań zawodowych.
- Tworzenie wypowiedzi ustnych i pisemnych w języku obcym dotyczących wykonywania zadań zawodowych.
- Poznanie strategii umożliwiających doskonalenie umiejętności językowych oraz podnoszących świadomość językową.
- Nabywanie kompetencji personalno- społecznych.

4.2.2. Cele szczegółowe przedmiotu

Cele szczegółowe przedmiotu:

- posługiwać się podstawowym zasobem środków językowych w języku obcym nowożytnym w celu porozumiewania się w zakresie wykonywania zadań zawodowych,
- rozróżniać różne style wypowiedzi (formalny i nieformalny),
- rozumieć czytany tekst i potrafić znajdować w nim określone informacje,
- rozpoznawać związki pomiędzy częściami tekstu,
- udzielać wskazówek, instrukcji w różnych sytuacjach zawodowych,
- przedstawiać opinie i uzasadniać je,
- brać udział w negocjacjach związanych z wykonywaniem zadań zawodowych,
- tłumaczyć informacje sformułowane w języku polskim na język obcy nowożytny i odwrotnie,

- samodzielnie tworzyć krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi ustne i pisemne w języku obcym nowożytnym o tematyce wykonywania zadań zawodowych,
- przestrzegać zasad kultury osobistej i etyki zawodowej,
- planować wykonanie zadania,
- wykazywać się kreatywnością i otwartością na zmiany,
- stosować techniki radzenia sobie ze stresem,
- analizować wiedzę i doskonalić umiejętności zawodowe,
- stosować zasady komunikacji interpersonalnej,
- stosować metody i techniki rozwiązywania problemów,
- współpracować w zespole.

4.2.3. Materiał nauczania z uwzględnieniem opisu efektów kształcenia

Tabela 6. Przyporządkowanie efektów kształcenia wraz z kryteriami weryfikacji dla przedmiotu Język obcy zawodowy

Dział programowy	Tematy zajęć	Liczba godz.	Opis efektów kształcenia (uwzględniają kryteria weryfikacji) Uczestnik kursu:
I. Zawody i czynności w branży montażu i obsługi maszyn i urządzeń metalurgicznych.	1. Moje obowiązki – słownictwo.	5	- rozpoznaje oraz stosuje środki językowe umożliwiające realizację czynności zawodowych w zakresie: a) czynności wykonywanych na stanowisku pracy, w tym związanych z zapewnieniem bezpieczeństwa i higieny pracy
	2. Do czego to służy – maszyny, narzędzia i urządzenia.		

Dział programowy	Tematy zajęć	Liczba godz.	Opis efektów kształcenia (uwzględniają kryteria weryfikacji) Uczestnik kursu:
	3. Słownictwo związane z zagrożeniami występującymi na stanowisku pracy.		b) narzędzi, maszyn, urządzeń i materiałów koniecznych do realizacji czynności zawodowych c) procesów i procedur związanych z realizacją zadań zawodowych d) formularzy, specyfikacji oraz innych dokumentów związanych z wykonywaniem zadań zawodowych e) świadczonych usług, w tym obsługi klienta - posiada szeroki zakres środków językowych umożliwiających płynną realizację czynności zawodowych: a) czynności wykonywanych na stanowisku pracy, w tym związanych z zapewnieniem bezpieczeństwa i higieny pracy b) narzędzi, maszyn, urządzeń i materiałów koniecznych do realizacji czynności zawodowych c) procesów i procedur związanych z realizacją zadań zawodowych d) formularzy, specyfikacji oraz innych dokumentów związanych z wykonywaniem zadań zawodowych e) świadczonych usług, w tym obsługi klienta
II. Obowiązki i polecenia służbowe.	4. Ćwiczenie umiejętności czytania.	5	

Dział programowy	Tematy zajęć	Liczba godz.	Opis efektów kształcenia (uwzględniają kryteria weryfikacji) Uczestnik kursu:
	5. Doskonalenie umiejętności słuchania.		- określa główną myśl wypowiedzi lub tekstu lub fragmentu wypowiedzi lub tekstu - znajduje w wypowiedzi lub tekście określone informacje - rozpoznaje związki między krótkimi, nieskomplikowanymi częściami tekstu - układa krótkie zdania w określonej kolejności - szybko i płynnie określa główną myśl długich i wymagających wypowiedzi i dłuższego tekstu - bezbłędnie znajduje w wypowiedzi lub tekście szczegółowe informacje, dostrzega ich ukryte znaczenie - rozpoznaje związki między poszczególnymi częściami tekstu - układa informacje w określonym porządku
III. Komunikacja w języku obcym w trakcie wykonywania obowiązków służbowych.	6. Rozmowa z szefem – doskonalenie umiejętności mówienia.	5	- opisuje przedmioty, działania i zjawiska związane z czynnościami zawodowymi - wykorzystując podstawowe struktury leksykalne przedstawia sposób postępowania w prostych sytuacjach zawodowych - potrafi wyrazić swoje stanowisko - potrafi stosować zasady konstruowania tekstów o podstawowym charakterze
	7. Ćwiczenia umiejętności pisania wiadomości i e-maili.		

Dział programowy	Tematy zajęć	Liczba godz.	Opis efektów kształcenia (uwzględniają kryteria weryfikacji) Uczestnik kursu:
			- stosuje nieformalny styl wypowiedzi - opisuje i analizuje skomplikowane przedmioty, zaawansowane działania i zjawiska związane z czynnościami zawodowymi - przedstawia sposób postępowania w różnych sytuacjach zawodowych (np. udziela instrukcji, wskazówek, określa zasady) - wyraża i uzasadnia swoje stanowisko - stosuje zasady konstruowania tekstów o różnym charakterze - stosuje formalny lub nieformalny styl wypowiedzi adekwatnie do sytuacji
IV. Praktyczna komunikacja w języku obcym.	8. Dyskusja z klientem i innymi pracownikami – dialogi.	5	- rozpoczyna, prowadzi i kończy rozmowę - uzyskuje informacje - wyraża swoje opinie i uzasadnia je - prowadzi proste negocjacje związane z czynnościami zawodowymi - stosuje zwroty i formy grzecznościowe - dostosowuje styl wypowiedzi do sytuacji - swobodnie prowadzi rozmowę, płynnie wypowiada się - uzyskuje i przekazuje informacje i wyjaśnienia
	9. Wypełnianie dokumentów – doskonalenie umiejętności pisania.		

Dział programowy	Tematy zajęć	Liczba godz.	Opis efektów kształcenia (uwzględniają kryteria weryfikacji) Uczestnik kursu:
			- wyraża swoje opinie i uzasadnia je, pyta o opinie, zgadza się lub nie zgadza z opiniami innych osób - prowadzi zaawansowane negocjacje związane z czynnościami zawodowymi - swobodnie posługuje się językiem obcym, stosuje szeroki zakres struktur leksykalnych - płynnie stosuje zwroty i wyrażenie adekwatne do sytuacji
V. Materiały obcojęzyczne.	10. Przekazywanie informacji – ćwiczenia w mówieniu	5	- przekazuje w języku obcym nowożytnym proste informacje zawarte w materiałach wizualnych (np. wykresach, symbolach, piktogramach, schematach) oraz audiowizualnych (np. filmach instruktażowych) - przekazuje w języku polskim informacje sformułowane w języku obcym nowożytnym - przekazuje w języku obcym nowożytnym informacje sformułowane w języku polskim lub tym języku obcym nowożytnym - przedstawia publicznie w języku obcym nowożytnym wcześniej opracowany materiał (np. prezentację) - przekazuje w języku obcym nowożytnym informacje zawarte w materiałach wizualnych (np. wykresach, symbolach, piktogramach, schematach) oraz audiowizualnych (np. filmach instruktażowych) - płynnie przekazuje w języku obcym informacje sformułowane w tym języku

Dział programowy	Tematy zajęć	Liczba godz.	Opis efektów kształcenia (uwzględniają kryteria weryfikacji) Uczestnik kursu:
			- przekazuje w języku obcym nowożytnym informacje sformułowane w języku polskim lub tym języku obcym nowożytnym - przedstawia i komentuje przedstawia publicznie w języku obcym nowożytnym wcześniej opracowany materiał (np. prezentację)
VI. Komunikacja społeczna	11. Tłumaczenia – doskonalenie umiejętności językowych.	5	- korzysta ze słownika dwujęzycznego i jednojęzycznego - współdziała z innymi osobami realizując zadania językowe - korzysta z tekstów w języku obcym, również za pomocą technologii informacyjno- komunikacyjnych - identyfikuje podstawowe słowa kluczowe, internacjonalizmy - wykorzystuje kontekst (tam, gdzie to możliwe), aby w przybliżeniu określić znaczenie słowa - upraszcza (jeżeli to konieczne) wypowiedź, zastępuje nieznane słowa innymi, wykorzystuje opis, środki niewerbalne - korzysta ze słownika jednojęzycznego - potrafi efektywnie pracować w grupie - realizując zadania językowe korzysta ze skomplikowanych tekstów w języku obcym, również za pomocą technologii informacyjno- komunikacyjnych - identyfikuje słowa kluczowe, internacjonalizmy

Dział programowy	Tematy zajęć	Liczba godz.	Opis efektów kształcenia (uwzględniają kryteria weryfikacji) Uczestnik kursu:
			- wykorzystuje kontekst aby precyzyjnie określić znaczenie słowa - nie upraszcza wypowiedzi, posługuje się zaawansowanymi środkami językowymi - posiada szeroki zakres słownictwa, wypowiada się płynnie, bez trudu odnajduje odpowiednie wyrażenia
		Razem 30	

4.2.4. Procedury osiągania celów kształcenia

Należy stosować aktywizujące metody nauczania- uczenia się ze szczególnym uwzględnieniem metod bezpośrednich, gramatyczno-tłumaczeniowe, audiolingwalne czy kognitywne. Realizując program, należy zwrócić uwagę na kształtowanie umiejętności porozumiewania się oraz tworzenia przekazów ustnych i pisemnych w języku obcym. w procesie nauczania- uczenia się należy wiązać teorię z praktyką poprzez odpowiedni dobór ćwiczeń pokazowych oraz rozwijać u uczestników kursu umiejętność samokształcenia i korzystania z różnych źródeł informacji.

Zaleca się, by prowadzenie zajęć w formie wykładu ograniczyć do minimum. Do opracowywania algorytmów działań, podsumowania ćwiczeń i prezentacji wyników można zastosować metodę dyskusji. Metody te zawierają opisy czynności niezbędne do wykonania zadania, a uczestnicy kwalifikacyjnego kursu zawodowego mogą pracować samodzielnie i w grupach.

Treści programowe powinny być realizowane w różnych formach organizacyjnych. Zajęcia teoretyczne należy uzupełniać ćwiczeniami wykonywanymi w grupach lub indywidualnie. Praca w grupie pozwoli na kształtowanie umiejętności komunikowania się, dyskusji, podejmowania decyzji oraz prezentacji wyników.

Zaleca się wykorzystywanie filmów dydaktycznych oraz prezentacji multimedialnych, których stosowanie podczas lekcji rozwija zainteresowanie przedmiotem, a także służy przyswajaniu nowych informacji przez uczestników kwalifikacyjnego kursu zawodowego.

Formy indywidualizacji pracy z uczestnikiem kwalifikacyjnego kursu zawodowego powinny uwzględniać dostosowanie warunków, środków, metod i form kształcenia do potrzeb i możliwości uczestnika kwalifikacyjnego kursu zawodowego. Nauczyciel powinien: udzielać wskazówek, jak się uczyć, i pomagać w trakcie uczenia się, stosować

materiały edukacyjne odwołujące się do wielu zmysłów oraz praktyki gospodarczej, zachęcać uczestników kwalifikacyjnego kursu zawodowego do pracy i wysiłku i pozytywnie motywować, w ocenie uwzględniać również zaangażowanie uczestników kwalifikacyjnego kursu zawodowego podczas wykonywania zadania.

Zajęcia należy prowadzić z naciskiem na:

- wykorzystywanie różnych źródeł informacji,
- pracę w zespole,
- poprawność merytoryczną wykonywanych ćwiczeń i projektów.

Zajęcia edukacyjne powinny być prowadzone w pracowni języka obcego nowożytnego, wyposażonej w: stanowisko komputerowe dla nauczyciela podłączone do sieci lokalnej z dostępem do internetu, z drukarką i ze skanerem oraz projektorem multimedialnym, urządzenia audiofoniczne i monitor lub rzutnik umożliwiające odtwarzanie nagrań z lektorem lub scenek rodzajowych. Pracownia, w której prowadzone będą zajęcia, powinna być również wyposażona w: słowniki językowe, literaturę i czasopisma drukowane w nauczonym języku. Pracownia powinna być wyposażona w stanowiska do pracy indywidualnej i grupowej uczestników kwalifikacyjnego kursu zawodowego, stanowiska komputerowe z dostępem do internetu, stanowisko nauczycielskie wyposażone w komputer z dostępem do internetu, drukarkę, odtwarzacze nośników audio i wideo. dla prawidłowej realizacji programu nauczania konieczne jest również posiadanie podręcznej biblioteki zaopatrzonej w literaturę przedmiotową i czasopisma.

Zajęcia mogą być w całości realizowane z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, np. lekcje online, wykorzystanie platform edukacyjnych, komunikacja poprzez pocztę elektroniczną, wykorzystanie materiałów edukacyjnych na portalach edukacyjnych i stronach internetowych, programy telewizyjne i audycje radiowe, zamieszczanie informacji i materiałów edukacyjnych na stronie internetowej placówki co zostało uwzględnione w Tabeli 2. Grupowanie efektów kształcenia w zajęcia i nadawanie nazw tym zajęciom, w której oznaczono efekty kształcenia możliwe do realizacji z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość. Wymiar godzin zajęć prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość określa podmiot prowadzący kształcenie ustawiczne z wykorzystaniem tych metod i technik.

4.2.5. Proponowane metody sprawdzania osiągnięć edukacyjnych

Sprawdzanie i ocenianie osiągnięć uczestników kwalifikacyjnego kursu zawodowego należy przeprowadzić według zasad ustalonych przez organizatora kwalifikacyjnego kursu zawodowego, na podstawie wymagań określonych w programie nauczania i przedstawionych uczestnikom kwalifikacyjnego kursu zawodowego na początku zajęć w zakresie zaplanowanych celów kształcenia.

Jako metodę sprawdzenia osiągnięć edukacyjnych uczestnika kwalifikacyjnego kursu zawodowego w zakresie zajęć Język obcy zawodowy proponuje się zastosować test pisemny z zadaniami otwartymi i zamkniętymi oraz ocenę dokonywaną w formie ustnej.

Zaliczenie kształcenia prowadzonego z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość nie może odbywać się z wykorzystaniem tych metod i technik.

4.3. Program nauczania dla przedmiotu Podstawy konstrukcji maszyn

4.3.1. Cele ogólne przedmiotu

Cele ogólne przedmiotu to:

- Stosowanie zasad wykonywania szkiców oraz rysunków technicznych.
- Posługiwanie się dokumentacją techniczną maszyn i urządzeń
- Charakteryzowanie materiałów konstrukcyjne, eksploatacyjne i uszczelniające
- Charakteryzowanie budowy maszyn i urządzeń
- Rozpoznawanie właściwych norm i procedur oceny zgodności podczas realizacji zadań zawodowych
- Posługiwanie się przepisami dotyczącymi normalizacji w budowie maszyn.
- Stosowanie metod i technik rozwiązywania problemów w środowisku pracy.
- Nabywanie kompetencji personalnych i społecznych.

4.3.2. Cele szczegółowe przedmiotu

Cele szczegółowe przedmiotu to:

- wykonywać rzutowanie, przekroje i wymiarowanie, zgodnie z obowiązującymi normami i zasadami,
- obliczać wymiary graniczne i tolerancje,
- rozróżniać pasowanie części maszyn, określa kształt, wymiary, parametry powierzchni oraz rodzaj obróbki na podstawie szkiców i rysunków technicznych części,
- sporządzać rysunki techniczne z wykorzystaniem technik komputerowych,

- rozróżniać, interpretować i posługiwać się symbolami tolerancji geometrycznych,
- wyjaśniać znaczenie normalizacji, typizacji i unifikacji w budowie maszyn i urządzeń,
- wskazywać zespoły i podzespoły maszyn i urządzeń na podstawie dokumentacji technicznej,
- czytać schematy strukturalne, funkcjonalne i zasadnicze maszyn i urządzeń,
- wyjaśniać sposób działania maszyn i urządzeń na podstawie dokumentacji technicznej,
- określać właściwości i zastosowanie drewna i materiałów drewnopochodnych,
- określać właściwości i zastosowanie tworzyw sztucznych,
- opisywać właściwości i zastosowanie materiałów niemetalowych,
- opisywać właściwości i zastosowanie metali i ich stopów,
- rozpoznawać gatunki stopów żelaza i metali nieżelaznych na podstawie oznaczeń,
- opisywać właściwości olejów i smarów,
- opisywać właściwości cieczy smarująco-chłodzących,
- dobierać materiały konstrukcyjne eksploatacyjne i uszczelniające na podstawie katalogów,
- opisywać osie i wały,
- opisywać budowę, sposób działania i zastosowanie łożysk ślizgowych i tocznych,
- wyjaśniać budowę i zasadę działania sprzęgieł i hamulców,
- klasyfikować przekładnie mechaniczne,

- wyjaśniać budowę i zasadę działania przekładni mechanicznych,
- wyjaśniać budowę i zasadę działania mechanizmów ruchu postępowego i obrotowego,
- wskazywać zastosowanie elementów, zespołów i mechanizmów maszyn i urządzeń,
- rozpoznawać zużycie części maszyn i urządzeń,
- wymieniać cele normalizacji krajowej,
- wyjaśniać, czym jest norma i wymienia cechy normy,
- rozróżniać oznaczenie normy międzynarodowej, europejskiej i krajowej,
- korzystać ze źródeł informacji dotyczących norm i procedur oceny zgodności,
- przestrzegać zasad kultury osobistej i etyki zawodowej,
- planować wykonanie zadania,
- wykazywać się kreatywnością i otwartością na zmiany,
- stosować techniki radzenia sobie ze stresem,
- analizować wiedzę i doskonalić umiejętności zawodowe,
- stosować zasady komunikacji interpersonalnej,
- stosować metody i techniki rozwiązywania problemów,
- współpracować w zespole.

4.3.3. Materiał nauczania z uwzględnieniem opisu efektów kształcenia

Tabela 7. Przyporządkowanie efektów kształcenia wraz z kryteriami weryfikacji dla przedmiotu Podstawy konstrukcji maszyn

Dział programowy	Tematy zajęć	Liczba godz.	Opis efektów kształcenia (uwzględniają kryteria weryfikacji) Uczestnik kursu:
I. Rysunek techniczny	1) Podstawy rysunku technicznego - normy stosowane w rysunku technicznym	1	– sporządza szkice i rysunki techniczne zgodnie z obowiązującymi normami i zasadami – wykonuje szkice i rysunki techniczne ze szczególną starannością zgodnie z obowiązującymi normami i zasadami
	2) Zasady sporządzania rysunków technicznych	1	
	3) Zasady rzutowania prostokątnego	1	– wykonuje rzutowanie, przekroje i wymiarowanie zgodnie z obowiązującymi normami i zasadami – wykonuje rzutowanie, przekroje i wymiarowanie skomplikowanych części maszyn i urządzeń zgodnie z obowiązującymi normami i zasadami
	4) Tworzenie przekroi zgodnie z normami	1	
	5) Zasady wymiarowania przedmiotu	1	
	6) Rodzaje pasowań	1	– oblicza wymiary graniczne i tolerancje – umieszcza na rysunku wymiary graniczne i tolerancje
	7) Ogólne zasady tolerancji części maszyn	1	
	8) Bicie osiowe i promieniowe	1	

Dział programowy	Tematy zajęć	Liczba godz.	Opis efektów kształcenia (uwzględniają kryteria weryfikacji) Uczestnik kursu:
	9) Tolerancje kształtu i położenia	1	– rozróżnia pasowanie części maszyn, określa kształt, wymiary, parametry powierzchni oraz rodzaj obróbki na podstawie szkiców i rysunków technicznych części – oblicza pasowanie części maszyn, określa kształt, wymiary, parametry powierzchni oraz rodzaj obróbki na podstawie szkiców i rysunków technicznych części
	10) Wykonywanie rysunków technicznych technikami komputerowymi	1	– sporządza rysunki prostych detali z wykorzystaniem technik komputerowych – sporządza rysunki techniczne z wykorzystaniem technik komputerowych
			– rozróżnia, interpretuje i posługuje się symbolami tolerancji geometrycznych – stosuje symbole tolerancji geometrycznych
II. Dokumentacja techniczna maszyn i urządzeń	11) Rodzaje dokumentacji technicznej maszyn i urządzeń	1	– wymienia i rozróżnia rodzaje dokumentacji technicznej maszyn i urządzeń – omawia rodzaje dokumentacji technicznej maszyn i urządzeń
	12) Normalizacja, typizacja i unifikacja w budowie maszyn	1	– rozróżnia pojęcia normalizacji, typizacji i unifikacji w budowie maszyn i urządzeń – wyjaśnia znaczenie normalizacji, typizacji i unifikacji w budowie maszyn i urządzeń
	13) Rozpoznawanie zespołów i podzespołów maszyn i urządzeń na podstawie dokumentacji technicznej	1	– wskazuje zespoły i podzespoły maszyn i urządzeń na podstawie dokumentacji technicznej – opisuje działanie zespołów i podzespołów maszyn i urządzeń na podstawie dokumentacji technicznej

Dział programowy	Tematy zajęć	Liczba godz.	Opis efektów kształcenia (uwzględniają kryteria weryfikacji) Uczestnik kursu:
	14) Schematy strukturalne, funkcjonalne i zasadnicze maszyn i urządzeń	1	– czyta schematy strukturalne, funkcjonalne i zasadnicze maszyn i urządzeń – omawia działanie maszyn i urządzeń na podstawie schematów strukturalnych, funkcjonalnych i zasadniczych
	15) Rozpoznawanie maszyn i urządzeń na podstawie dokumentacji technicznej	1	– rozpoznaje maszyny i urządzenia na podstawie dokumentacji technicznej – wyjaśnia sposób działania maszyn i urządzeń na podstawie dokumentacji technicznej
III. Materiały konstrukcyjne, eksploatacyjne i uszczelniające w budowie maszyn	16) Własności i zastosowanie drewna i materiałów drewnopochodnych	1	– określa właściwości i zastosowanie drewna i materiałów drewnopochodnych – charakteryzuje właściwości różnych rodzajów drewna i materiałów drewnopochodnych i wskazuje ich zastosowanie
	17) Własności i zastosowanie tworzyw sztucznych	1	– określa właściwości i zastosowanie tworzyw sztucznych – charakteryzuje właściwości różnych rodzajów tworzyw sztucznych i wskazuje ich zastosowanie
	18) Własności i zastosowanie materiałów niemetalowych	1	– opisuje właściwości i zastosowanie materiałów niemetalowych – charakteryzuje właściwości różnych rodzajów materiałów niemetalowych i wskazuje ich zastosowanie
	19) Własności i zastosowanie metali i ich stopów	1	– opisuje właściwości i zastosowanie metali i ich stopów – charakteryzuje właściwości różnych rodzajów metali i ich stopów i wskazuje ich zastosowanie

Dział programowy	Tematy zajęć	Liczba godz.	Opis efektów kształcenia (uwzględniają kryteria weryfikacji) Uczestnik kursu:
	20) Oznaczenia gatunki stopów żelaza i metali nieżelaznych	1	– rozpoznaje gatunki stopów żelaza i metali nieżelaznych na podstawie oznaczeń – omawia własności różnych gatunki stopów żelaza i metali nieżelaznych
	21) Oleje i smary	1	– opisuje właściwości olejów i smarów – dobiera oleje i smary do konkretnych zastosowań
	22) Ciecze smarująco chłodzące	1	– opisuje właściwości cieczy smarująco-chłodzących – dobiera ciecze smarująco-chłodzące do konkretnych zastosowań
	23) Dobór materiałów konstrukcyjnych eksploatacyjnych i uszczelniających na podstawie katalogów	1	– wskazuje katalogi jako źródło doboru materiałów konstrukcyjnych eksploatacyjnych i uszczelniających – dobiera materiały konstrukcyjne eksploatacyjne i uszczelniające na podstawie katalogów
IV. Budowa maszyn i urządzeń	24) Osie i wały	1	– opisuje osie i wały – wskazuje zastosowanie osi i wałów w budowie maszyn
	25) Łożyska toczne i ślizgowe	1	– opisuje budowę, sposób działania i zastosowanie łożysk ślizgowych i tocznych – wskazuje zastosowanie łożysk ślizgowych i tocznych
	26) Sprzęgła i hamulce	1	– wymienia zadania sprzęgieł i hamulców – wyjaśnia budowę i zasadę działania sprzęgieł i hamulców

Dział programowy	Tematy zajęć	Liczba godz.	Opis efektów kształcenia (uwzględniają kryteria weryfikacji) Uczestnik kursu:
	27) Przekładnie mechaniczne- rodzaje budowa i zasada działania	1	– klasyfikuje przekładnie mechaniczne – rozpoznaje rodzaje przekładni mechanicznych – wymienia elementy przekładni mechanicznych – wyjaśnia budowę i zasadę działania przekładni mechanicznych
	28) Mechanizmy ruchu postępowego i obrotowego	1	– rozpoznaje mechanizmy ruchu postępowego i obrotowego – wyjaśnia budowę i zasadę działania mechanizmów ruchu postępowego i obrotowego – wskazuje zastosowanie elementów, zespołów i mechanizmów maszyn i urządzeń – omawia zadania poszczególnych elementów, zespołów i mechanizmów maszyn i urządzeń
	29) Zużycie części maszyn	1	– rozpoznaje zużycie części maszyn i urządzeń – wyjaśnia przyczyny i mechanizmy zużycia części maszyn i urządzeń
V. Normalizacja części maszyn i urządzeń	30) Podstawowe pojęcia z zakresu stosowania norm i normalizacji części maszyn - cele normalizacji.	1	– wymienia cele normalizacji krajowej – omawia cele normalizacji krajowej – wymienia rodzaje norm – wyjaśnia, czym jest norma i wymienia cechy normy – rozróżnia oznaczenie normy międzynarodowej, europejskiej i krajowej – stosuje oznaczenie normy międzynarodowej, europejskiej i krajowej

Dział programowy	Tematy zajęć	Liczba godz.	Opis efektów kształcenia (uwzględniają kryteria weryfikacji) Uczestnik kursu:
			– korzysta ze źródeł informacji dotyczących norm i procedur oceny zgodności – wyszukuje źródła informacji dotyczących norm i procedur oceny zgodności
		Razem 30	

4.3.4. Procedury osiągnięcia celów kształcenia

Proces dydaktyczny realizowany w ramach przedmiotu Podstawy konstrukcji maszyn wymaga stosowania aktywizujących metod kształcenia z uwzględnieniem metody ćwiczeń, projektów, metody przewodniego tekstu, a także łączenia teorii z praktyką, korzystania z innych niż podręcznikowe źródeł informacji oraz uwzględnienia techniki komputerowej również w przypadku prowadzenia kształcenia na odległość. Dominującymi metodami kształcenia powinny być metoda ćwiczeń i projektów. Metody te zawierają opisy czynności niezbędne do wykonania zadania, a uczestnicy kursu mogą pracować samodzielnie i w grupach. Praca w grupie pozwoli na kształtowanie umiejętności komunikowania się, dyskusji, podejmowania decyzji oraz prezentacji wyników. Nie należy również pomijać tradycyjnych metod, takich jak: mini-wykład, dyskusja dydaktyczna, czy pamięciowego opanowania fragmentów materiału oraz analizy materiału źródłowego, które uzupełnią metody aktywizujące. Zaleca się wykorzystywanie filmów dydaktycznych oraz prezentacji multimedialnych, których stosowanie podczas lekcji rozwija zainteresowanie przedmiotem, a także służy przyswajaniu nowych informacji przez uczestników kwalifikacyjnego kursu zawodowego.

Zajęcia powinny być prowadzone w systemie klasowo-lekcyjnym. w czasie zajęć uczestnicy kwalifikacyjnego kursu zawodowego powinni mieć dostęp do komputerów połączonych z Internetem (jeden komputer dla jednego uczestnika kwalifikacyjnego kursu zawodowego). Pomieszczenie, w którym odbywają się zajęcia, powinno być wyposażone w stanowisko komputerowe dla nauczyciela podłączone do sieci lokalnej z dostępem do Internetu, z drukarką, skanerem lub urządzeniem wielofunkcyjnym oraz projektorem multimedialnym lub tablicą interaktywną lub monitorem interaktywnym. Zajęcia edukacyjne powinny odbywać się w pracowni podstaw konstrukcji maszyn, która powinna być wyposażona w dokumentacje technologiczne, katalogi materiałów stosowanych do wytwarzania elementów maszyn i urządzeń odlewniczych, oprzyrządowania odlewniczego oraz form odlewniczych, modele części maszyn, modele połączeń części maszyn, katalogi maszyn, urządzeń odlewniczych oraz materiałów

eksploatacyjnych, normy dotyczące zasad wykonywania rysunku technicznego oraz elementów znormalizowanych stosowanych w budowie maszyn, próbki materiałów konstrukcyjnych, dokumentację techniczną, instrukcje obsługi maszyn i urządzeń odlewniczych. Uczestnicy kursu powinni mieć dostęp do stanowisk komputerowych (jedno stanowisko dla jednego uczestnika kursu), komputery na wszystkich stanowiskach powinny być podłączone do sieci lokalnej z dostępem do Internetu i posiadać pakiet programów biurowych, program (programy) do doboru części znormalizowanych oraz wykonywania rysunków technicznych.

Formy indywidualizacji pracy z uczestnikiem kwalifikacyjnego kursu zawodowego powinny uwzględniać dostosowanie warunków, środków, metod i form kształcenia do potrzeb i możliwości uczestnika kwalifikacyjnego kursu zawodowego. Nauczyciel powinien: udzielać wskazówek, jak się uczyć, i pomagać w trakcie uczenia się, stosować materiały edukacyjne odwołujące się do wielu zmysłów oraz praktyki gospodarczej, zachęcać uczestników kwalifikacyjnego kursu zawodowego do pracy i wysiłku i pozytywnie motywować, w ocenie uwzględniać również zaangażowanie uczestników kwalifikacyjnego kursu zawodowego podczas wykonywania zadania.

Zajęcia mogą być w całości realizowane z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, np. lekcje online, wykorzystanie platform edukacyjnych, komunikacja poprzez pocztę elektroniczną, wykorzystanie materiałów edukacyjnych na portalach edukacyjnych i stronach internetowych, programy telewizyjne i audycje radiowe, zamieszczanie informacji i materiałów edukacyjnych na stronie internetowej placówki. Wymiar godzin zajęć prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość określa podmiot prowadzący kształcenie ustawiczne z wykorzystaniem tych metod i technik.

4.3.5. Proponowane metody sprawdzania osiągnięć edukacyjnych

Sprawdzanie i ocenianie osiągnięć uczestników kwalifikacyjnego kursu zawodowego należy przeprowadzać systematycznie przez cały okres realizacji programu nauczania przedmiotu, na podstawie wymagań przedstawionych w programie nauczania i przedstawionych uczestnikom kwalifikacyjnego kursu zawodowego na początku zajęć. Osiągnięcia uczestników kwalifikacyjnego kursu zawodowego należy oceniać w zakresie zaplanowanych celów kształcenia na podstawie:

- ukierunkowanej obserwacji pracy uczestnika kwalifikacyjnego kursu zawodowego,
- wykonywanych ćwiczeń,
- wykonywanego projektu,
- prezentacji projektu.

W ocenie dokonywanej w formie ustnej należy uwzględniać następujące kryteria: wiedzę merytoryczną, jakość wypowiedzi, poprawność wnioskowania. Umiejętności praktyczne należy sprawdzać na podstawie obserwacji czynności wykonywanych przez uczestnika kwalifikacyjnego kursu zawodowego w trakcie realizacji ćwiczeń, uwzględniając następujące kryteria: zawartość merytoryczną ćwiczeń, ich poprawność, formy przedstawienia.

Zajęcia należy prowadzić z naciskiem na:

Program nauczania kwalifikacyjnego kursu zawodowego
MTL.02. Eksploatacja maszyn i urządzeń odlewniczych

- poprawność merytoryczną wykonywanych ćwiczeń i projektów,
- wykorzystywanie różnych źródeł informacji,
- pracę w zespole.

Po zakończeniu realizacji programu przedmiotu proponuje się zastosować test pisemny z zadaniami otwartymi i zamkniętymi. w ocenie końcowej należy uwzględnić poziom wykonania ćwiczeń, wyniki testu oraz ocenę za wykonanie i prezentację projektu.

Zaliczenie kształcenia prowadzonego z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość nie może odbywać się z wykorzystaniem tych metod i technik.

4.4. Program nauczania dla przedmiotu Podstawy technologii odlewniczej

4.4.1. Cele ogólne przedmiotu

Cele ogólne przedmiotu to:

- Wykonywanie pomiarów warsztatowych.
- Charakteryzowanie technik i metod wytwarzania odlewów.
- Wykonywanie połączeń mechanicznych,
- Wykonywanie operacji obróbki mechanicznej i ręcznej, spajania i plastycznego kształtowania metali.
- Stosowanie ochrony przed korozją.
- Dobieranie sposobów transportu wewnętrznego i składowania materiałów.
- Charakteryzowanie etapów wykonania odlewu.
- Charakteryzowanie procesu sporządzania różnych rodzajów mas formierskich i rdzeniowych.
- Charakteryzowanie metod wykonania form jednorazowych.

- Charakteryzowanie metod wytwarzania odlewów.
- Charakteryzowanie procesu odlewania.
- Dobieranie materiałów wsadowych do topienia stopów żelaza i metali nieżelaznych.
- Charakteryzowanie rodzajów stopów odlewniczych.
- Charakteryzowanie rodzajów pieców odlewniczych.
- Charakteryzowanie wad odlewów.
- Charakteryzowanie systemów mechatronicznych stosowanych w maszynach i urządzeniach odlewniczych.
- Charakteryzowanie zagadnień eksploatacji maszyn i urządzeń odlewniczych.
- Stosowanie metod kontroli jakości odlewu.
- Stosowanie programów komputerowych wspomagających wykonywanie zadań zawodowych.
- Nabywanie kompetencji personalnych i społecznych.

4.4.2. Cele szczegółowe przedmiotu

Cele szczegółowe przedmiotu to:

- dobierać metody pomiarowe do wykonywania pomiarów warsztatowych,
- dobierać przyrządy i narzędzia pomiarowe do wykonywania pomiarów warsztatowych,
- określać zasady użytkowania i przechowywania narzędzi i przyrządów pomiarowych,
- rozróżniać błędy pomiarowe,

- analizować wyniki pomiarów warsztatowych,
- rozróżniać techniki oraz metody odlewania, obróbki plastycznej, cieplnej oraz cieplno-chemicznej,
- opisywać procesy obróbki plastycznej, cieplnej oraz cieplnochemicznej opisuje proces odlewania metali i ich stopów,
- określać etapy procesów technologicznych wytwarzania wyrobów z metali i ich stopów,
- określać właściwości materiałów wytwarzanych metodą obróbki plastycznej, cieplnej oraz cieplno-chemicznej,
- opisywać etapy procesu technologicznego dla wybranych technik wytwarzania odlewów,
- opisywać metody łączenia materiałów,
- określać zastosowanie połączeń rozłącznych i nierozłącznych,
- dobierać rodzaje połączeń mechanicznych w zależności od zastosowania,
- dobierać narzędzia, urządzenia i materiały do wykonania połączeń rozłącznych i nierozłącznych,
- łączyć części różnymi technikami,
- opisywać rodzaje obróbki maszynowej, spajania i plastycznego kształtowania metali,
- toczyć powierzchnie przedmiotów zgodnie z dokumentacją technologiczną,
- frezować powierzchnie przedmiotów zgodnie z dokumentacją technologiczną,
- szlifować powierzchnie przedmiotów zgodnie z dokumentacją technologiczną,
- wykonywać otwory w różnych klasach dokładności,
- opisywać metody spajania metali,

- łączyć powierzchnie przedmiotów przez spawanie, zgrzewanie, lutowanie i klejenie,
- opisywać metody obróbki ręcznej,
- trasować kształty przedmiotów obrabianych,
- opisywać rodzaje korozji,
- określać przyczyny powstawania korozji,
- rozpoznawać objawy korozji,
- określać sposoby ochrony przed korozją,
- rozróżniać rodzaje powłok ochronnych i techniki ich nanoszenia,
- wykonywać zabezpieczenie antykorozyjne wyrobów,
- opisywać budowę i zasadę działania wybranych maszyn i urządzeń transportu wewnętrznego,
- organizować stanowisko składowania materiałów,
- dobierać sposoby i środki transportu do rodzaju materiału,
- stosować zasady składowania materiałów zgodnie z wymaganiami ochrony środowiska,
- rozpoznawać elementy zestawu modelowego,
- opisywać sposoby wykonania kompletnej formy przygotowanej do zalewania,
- opisywać sposoby zalewania metalem,
- opisywać metody wybijania odlewów,

- opisywać metody usunięcia układu wlewowego i oczyszczania odlewów,
- rozróżniać główne i pomocnicze materiały formierskie,
- określać rolę materiałów formierskich w masach formierskich i rdzeniowych,
- opisywać procesy przygotowania różnych rodzajów mas formierskich i rdzeniowych,
- dobierać masy formierskie i rdzeniowe do rodzaju form i rdzeni,
- określać narzędzia i przyrządy formierskie do formowania ręcznego,
- opisywać rodzaje form jednorazowych i elementy ich budowy,
- omawiać metody ręcznego wykonania form jednorazowych,
- omawiać metody maszynowego wykonania form jednorazowych,
- określać etapy wykonania form jednorazowych na automatycznych liniach formierskich,
- określać etapy procesu ręcznego wykonania rdzeni,
- określać etapy zmechanizowanego wykonywania rdzeni,
- rozróżniać metody wytwarzania odlewów w zależności od techniki zalewania form,
- omawiać odlewanie grawitacyjne w formach jednorazowych,
- omawiać odlewanie grawitacyjne w formach trwałych,
- omawiać proces odlewania ciśnieniowego,
- opisywać nowoczesne rozwiązania mechanizacji i automatyzacji procesów odlewniczych,

- wskazywać sposoby dalszego wykorzystania lub utylizacji produktów podstawowych i ubocznych procesów wytwarzania odlewów,
- omawiać etapy topienia staliwa i żeliwa,
- omawiać etapy topienia stopów metali nieżelaznych,
- omawiać technikę zalewania form,
- opisywać proces krzepnięcia i stygnięcia metalu w formie,
- omawiać zjawisko skurczu metalu,
- klasyfikować materiały wsadowe stosowane do topienia stopów żelaza i metali nieżelaznych,
- wyjaśniać rolę materiałów wsadowych w procesie wytopu żeliwa, staliwa i metali nieżelaznych,
- wymieniać materiały wsadowe do wytopu żeliwa szarego i sferoidalnego,
- wymieniać materiały wsadowe do wytopu staliwa,
- rozpoznawać materiały wsadowe do wytopu stopów metali nieżelaznych,
- stosować materiały wsadowe do topienia stopów żelaza i metali nieżelaznych,
- opisywać stopy odlewnicze żelaza z węglem na podstawie ich składu chemicznego, właściwości i struktury wewnętrznej,
- opisywać stopy odlewnicze metali nieżelaznych na podstawie ich składu chemicznego, właściwości i struktury wewnętrznej,
- opisywać właściwości stopów odlewniczych,
- klasyfikować piece odlewnicze,
- określać zasady działania pieców odlewniczych,

- rozróżniać piece odlewnicze do wytopu żeliwa i staliwa na podstawie ich budowy i zasady działania,
- określać rodzaje materiałów ogniotrwałych stosowanych w piecach odlewniczych,
- rozróżniać piece odlewnicze do topienia metali nieżelaznych na podstawie ich budowy i zasady działania,
- klasyfikować wady odlewów,
- opisywać wady odlewów,
- wskazywać przyczyny powstawania wad odlewów,
- omawiać zadania systemów mechatronicznych stosowanych w maszynach i urządzeniach odlewniczych,
- wskazywać zastosowanie elementów oraz układów elektrycznych i elektronicznych w maszynach i urządzeniach odlewniczych,
- wskazywać zastosowanie elementów oraz układów hydraulicznych i pneumatycznych w systemach mechatronicznych stosowanych w maszynach i urządzeniach odlewniczych,
- opisywać układy sensoryczne stosowane w systemach mechatronicznych stosowanych w maszynach i urządzeniach odlewniczych,
- opisywać systemy zrobotyzowane stosowane w maszynach i urządzeniach odlewniczych,
- omawiać procesy zużycia maszyn i urządzeń odlewniczych,
- określać stan techniczny i eksploatacyjny maszyn i urządzeń odlewniczych,
- omawiać przyczyny uszkodzeń maszyn i urządzeń odlewniczych,
- opisywać zakres obsługi, konserwacji, naprawi remontów maszyn i urządzeń odlewniczych,
- wyjaśniać zasady utrzymania należytego stanu technicznego maszyn i urządzeń odlewniczych,
- opisuje metody kontroli jakości odlewu,

- dobiera metody stosowane do kontroli jakości odlewu,
- stosuje obowiązujące procedury związane z kontrolą jakości na stanowisku pracy,
- przestrzegać zasad kultury osobistej i etyki zawodowej,
- planować wykonanie zadania,
- wykazywać się kreatywnością i otwartością na zmiany,
- stosować techniki radzenia sobie ze stresem,
- analizować wiedzę i doskonali umiejętności zawodowe,
- stosować zasady komunikacji interpersonalnej,
- stosować metody i techniki rozwiązywania problemów,
- współpracować w zespole.

4.4.3. Materiał nauczania z uwzględnieniem opisu efektów kształcenia

Tabela 8. Przyporządkowanie efektów kształcenia wraz z kryteriami weryfikacji dla przedmiotu Podstawy technologii odlewniczej

Dział programowy	Tematy zajęć	Liczba godz.	Opis efektów kształcenia (uwzględniają kryteria weryfikacji) Uczestnik kursu:
I. Pomiary warsztatowe	1) Metody pomiarów warsztatowych	1	– wymienia metody pomiarowe do wykonywania pomiarów warsztatowych – dobiera metody pomiarowe do wykonywania pomiarów warsztatowych

Dział programowy	Tematy zajęć	Liczba godz.	Opis efektów kształcenia (uwzględniają kryteria weryfikacji) Uczestnik kursu:
	2) Narzędzia do pomiarów warsztatowych i zasady ich użytkowania	1	– wskazuje przyrządy i narzędzia pomiarowe do wykonywania pomiarów warsztatowych – dobiera przyrządy i narzędzia pomiarowe do wykonywania pomiarów warsztatowych – określa zasady użytkowania i przechowywania narzędzi i przyrządów pomiarowych – wyjaśnia zasady użytkowania i przechowywania narzędzi i przyrządów pomiarowych
	3) Błędy pomiarowe i analiza wyników pomiarów	1	– rozróżnia błędy pomiarowe – opisuje błędy pomiarowe – przedstawia wyniki pomiarów warsztatowych – analizuje wyniki pomiarów warsztatowych
II. Podstawy odlewnictwa	4) Rodzaje odlewania, metody obróbki plastycznej, cieplnej i cieplno-chemicznej	1	– rozróżnia techniki oraz metody odlewania, obróbki plastycznej, cieplnej oraz cieplno-chemicznej – opisuje techniki oraz metody odlewania, obróbki plastycznej, cieplnej oraz cieplno-chemicznej – wymienia rodzaje obróbki plastycznej, cieplnej oraz cieplnochemicznej opisuje proces odlewania metali i ich stopów – opisuje proces obróbki plastycznej, cieplnej oraz cieplnochemicznej opisuje proces odlewania metali i ich stopów

Dział programowy	Tematy zajęć	Liczba godz.	Opis efektów kształcenia (uwzględniają kryteria weryfikacji) Uczestnik kursu:
	5) Etapy procesów technologicznych wytwarzania wyrobów z metali i ich stopów	1	– określa etapy procesów technologicznych wytwarzania wyrobów z metali i ich stopów – omawia etapy procesów technologicznych wytwarzania wyrobów z metali i ich stopów
	6) Właściwości materiałów wytwarzanych metodą obróbki plastycznej, cieplnej oraz cieplno-chemicznej	1	– określa właściwości materiałów wytwarzanych metodą obróbki plastycznej, cieplnej oraz cieplno-chemicznej – dobiera właściwości materiałów wytwarzanych metodą obróbki plastycznej, cieplnej oraz cieplno-chemicznej
	7) Etapy procesu technologicznego dla wybranych technik wytwarzania odlewów	1	– wymienia etapy procesu technologicznego dla wybranych technik wytwarzania odlewów – opisuje etapy procesu technologicznego dla wybranych technik wytwarzania odlewów
III. Łączenie materiałów	8) Metody łączenia materiałów	1	– rozróżnia metody łączenia materiałów – opisuje metody łączenia materiałów – określa zastosowanie połączeń rozłącznych i nierozłącznych – wyjaśnia różnice między różnymi rodzajami połączeń
	9) Dobór rodzaju połączenia mechanicznego w zależności od zastosowania	1	– wymienia rodzaje połączeń mechanicznych – dobiera rodzaje połączeń mechanicznych w zależności od zastosowania
	10) Narzędzia, urządzenia i materiały do wykonania połączeń	1	– rozpoznaje narzędzia, urządzenia i materiały do wykonania połączeń rozłącznych i nierozłącznych

Dział programowy	Tematy zajęć	Liczba godz.	Opis efektów kształcenia (uwzględniają kryteria weryfikacji) Uczestnik kursu:
			– dobiera narzędzia, urządzenia i materiały do wykonania połączeń rozłącznych i nierozłącznych
	11) Wykonywanie połączeń różnymi technikami	2	– przygotowuje materiały i narzędzia do wykonywania połączeń – łączy części różnymi technikami
IV. Obróbka metali	12) Rodzaje obróbki maszynowej, spajania i plastycznego kształtowania metali	1	– opisuje rodzaje obróbki maszynowej, spajania i plastycznego kształtowania metali – dobiera metodę obróbki maszynowej, spajania i plastycznego kształtowania metali
	13) Toczenie	1	– przygotowuje materiały narzędzia i maszyny do toczenia zgodnie z dokumentacją technologiczną – toczy powierzchnie przedmiotów zgodnie z dokumentacją technologiczną
	14) Frezowanie	1	– przygotowuje materiały narzędzia i maszyny do frezowania zgodnie z dokumentacją technologiczną – frezuje powierzchnie przedmiotów zgodnie z dokumentacją technologiczną
	15) Szlifowanie	1	– przygotowuje materiały narzędzia i maszyny do szlifowania zgodnie z dokumentacją technologiczną – szlifuje powierzchnie przedmiotów zgodnie z dokumentacją technologiczną

Dział programowy	Tematy zajęć	Liczba godz.	Opis efektów kształcenia (uwzględniają kryteria weryfikacji) Uczestnik kursu:
	16) Wiercenie	1	– przygotowuje materiały narzędzia i maszyny do wiercenia – wykonuje otwory w różnych klasach dokładności
	17) Spawanie, zgrzewanie, lutowanie i klejenie	4	– opisuje metody spajania metali – dobiera metody spajania metali – przygotowuje do łączenia powierzchni przedmiotów przez spawanie, zgrzewanie, lutowanie i klejenie – łączy powierzchnie przedmiotów przez spawanie, zgrzewanie, lutowanie i klejenie
	18) Metody obróbki ręczna	1	– opisuje metody obróbki ręcznej – wykonuje operacje obróbki ręcznej
	19) Trasowanie	1	– wskazuje narzędzia do trasowania – trasuje kształty przedmiotów obrabianych
V. Korozja i sposoby jej zapobiegania	20) Rodzaje i przyczyny korozji - sposoby ochrony przed korozją	1	– wymienia rodzaje korozji – opisuje rodzaje korozji – określa przyczyny powstawania korozji – wyjaśnia przyczyny i skutki powstawania korozji – rozpoznaje objawy korozji – wyjaśnia przyczyny powstawania ognisk korozji

Dział programowy	Tematy zajęć	Liczba godz.	Opis efektów kształcenia (uwzględniają kryteria weryfikacji) Uczestnik kursu:
			– określa sposoby ochrony przed korozją – omawia zalety i wady różnych metod zabezpieczenia antykorozyjnego
	21) Wykonywanie zabezpieczeń antykorozyjnych	2	– rozróżnia rodzaje powłok ochronnych i techniki ich nanoszenia – dobiera rodzaje powłok ochronnych i techniki ich nanoszenia – przygotowuje materiały i powierzchnie do zabezpieczenia antykorozyjnego – wykonuje zabezpieczenie antykorozyjne wyrobów
VI. Transport i magazynowanie materiałów w odlewni	22) Maszyny transportu wewnętrznego	1	– opisuje budowę i zasadę działania wybranych maszyn i urządzeń transportu wewnętrznego – wyjaśnia cele stosowania maszyn i urządzeń transportu wewnętrznego
	23) Składowanie materiałów w odlewni i środki do ich transportu	1	– opisuje stanowisko składowania materiałów – organizuje stanowisko składowania materiałów – wymienia sposoby i środki transportu do rodzaju materiału – dobiera sposób i środki transportu do rodzaju materiału – opisuje zasady składowania materiałów zgodnie z wymaganiami ochrony środowiska – stosuje zasady składowania materiałów zgodnie z wymaganiami ochrony środowiska
VII. Podstawy modelowania i formowania	24) Rodzaje modeli i form odlewniczych	1	– rozpoznaje elementy zestawu modelowego – omawia elementy zestawu modelowego
	25) Metody wykonywania form odlewniczych	1	– wymienia elementy kompletnej formy przygotowanej do zalewania

Dział programowy	Tematy zajęć	Liczba godz.	Opis efektów kształcenia (uwzględniają kryteria weryfikacji) Uczestnik kursu:
			– opisuje sposób wykonania kompletnej formy przygotowanej do zalewania
	26) Metody zalewania form metalem	1	– wymienia sposoby zalewania form metalem – opisuje sposób zalewania form metalem
	27) Metody sposoby wybijania odlewów i usuwania układu wlewowego	1	– wymienia sposoby wybijania odlewów – opisuje metody wybijania odlewów – wymienia metody usunięcia układu wlewowego i oczyszczania odlewów – opisuje metody usunięcia układu wlewowego i oczyszczania odlewów
	28) Materiały formierskie	1	– rozróżnia główne i pomocnicze materiały formierskie – omawia główne i pomocnicze materiały formierskie – określa rolę materiałów formierskich w masach formierskich i rdzeniowych – wyjaśnia rolę materiałów formierskich w masach formierskich i rdzeniowych
	29) Proces przygotowania mas formierskich i rdzeniowych	1	– wymienia etapy procesu przygotowania różnych rodzajów mas formierskich i rdzeniowych – opisuje proces przygotowania różnych rodzajów mas formierskich i rdzeniowych – dobiera masy formierskie i rdzeniowe do rodzaju form i rdzeni – wyjaśnia kryteria doboru mas formierskich i rdzeniowych zależnie od rodzaju form i rdzeni
	30) Narzędzia i przyrządy do formowania ręcznego	1	– określa narzędzia i przyrządy formierskie do formowania ręcznego – wyjaśnia przeznaczenie narzędzi i przyrządów formierskich do formowania ręcznego

Dział programowy	Tematy zajęć	Liczba godz.	Opis efektów kształcenia (uwzględniają kryteria weryfikacji) Uczestnik kursu:
	31) Rodzaje form jednorazowych	1	- wymienia rodzaje form jednorazowych i elementy ich budowy - opisuje rodzaje form jednorazowych i elementy ich budowy
	32) Metody ręcznego i maszynowego wykonania form jednorazowych	1	- wymienia metody ręcznego wykonania form jednorazowych - omawia metody ręcznego wykonania form jednorazowych - wymienia metody maszynowego wykonania form jednorazowych - omawia metody maszynowego wykonania form jednorazowych - określa etapy wykonania form jednorazowych na automatycznych liniach formierskich - opisuje etapy wykonania form jednorazowych na automatycznych liniach formierskich
	33) Proces ręcznego i zmechanizowanego wykonania rdzeni	1	- określa etapy procesu ręcznego wykonania rdzeni - wyjaśnia etapy procesu ręcznego wykonania rdzeni - określa etapy zmechanizowanego wykonywania rdzeni - omawia etapy zmechanizowanego wykonywania rdzeni
VIII. Metody wytwarzania odlewów	34) Metody wytwarzania odlewów	1	- rozróżnia metody wytwarzania odlewów w zależności od techniki zalewania form - omawia metody wytwarzania odlewów w zależności od techniki zalewania form
	35) Odlewanie grawitacyjne w formach jednorazowych	1	- rozpoznaje odlewanie grawitacyjne w formach jednorazowych - omawia odlewanie grawitacyjne w formach jednorazowych
	36) Odlewanie grawitacyjne w formach trwałych	1	rozpoznaje odlewanie grawitacyjne w formach trwałych

Dział programowy	Tematy zajęć	Liczba godz.	Opis efektów kształcenia (uwzględniają kryteria weryfikacji) Uczestnik kursu:
			– omawia odlewanie grawitacyjne w formach trwałych
	37) Proces odlewania ciśnieniowego	1	– określa proces odlewania ciśnieniowego – omawia proces odlewania ciśnieniowego
	38) Rozwiązania mechanizacji i automatyzacji procesów odlewniczych	1	– opisuje nowoczesne rozwiązania mechanizacji i automatyzacji procesów odlewniczych – wskazuje zalety i wady nowoczesnych rozwiązań mechanizacji i automatyzacji procesów odlewniczych
	39) Wykorzystanie i utylizacja produktów podstawowych i ubocznych procesów wytwarzania odlewów	1	– wskazuje sposoby dalszego wykorzystania lub utylizacji produktów podstawowych i ubocznych procesów wytwarzania odlewów – dobiera sposoby dalszego wykorzystania lub utylizacji produktów podstawowych i ubocznych procesów wytwarzania odlewów
	40) Topienie staliwa i żeliwa	1	– wymienia etapy topienia staliwa i żeliwa – omawia etapy topienia staliwa i żeliwa
	41) Topienie stopów metali nieżelaznych	1	– wymienia etapy topienia stopów metali nieżelaznych – omawia etapy topienia stopów metali nieżelaznych
	42) Techniki zalewania form	1	– rozróżnia techniki zalewania form – omawia technikę zalewania form

Dział programowy	Tematy zajęć	Liczba godz.	Opis efektów kształcenia (uwzględniają kryteria weryfikacji) Uczestnik kursu:
	43) Proces krzepnięcia i stygnięcia metalu w formie - zjawisko skurczu	1	– opisuje proces krzepnięcia i stygnięcia metalu w formie – wyjaśnia zjawiska towarzyszące procesowi krzepnięcia i stygnięcia metalu w formie – określa zjawisko skurczu – omawia zjawisko skurczu metalu
	44) Materiały wsadowe stosowane do topienia stopów żelaza i metali nieżelaznych	1	– klasyfikuje materiały wsadowe stosowane do topienia stopów żelaza i metali nieżelaznych – opisuje materiały wsadowe stosowane do topienia stopów żelaza i metali nieżelaznych
	45) Materiały wsadowe stosowane w procesie wytopu żeliwa, staliwa i metali nieżelaznych	1	– wymienia materiały wsadowe stosowane w procesie wytopu żeliwa, staliwa i metali nieżelaznych – wyjaśnia rolę materiałów wsadowych w procesie wytopu żeliwa, staliwa i metali nieżelaznych – wymienia materiały wsadowe do wytopu żeliwa szarego i sferoidalnego – omawia materiały wsadowe do wytopu żeliwa szarego i sferoidalnego – wymienia materiały wsadowe do wytopu staliwa – opisuje materiały wsadowe do wytopu staliwa
	46) Materiały wsadowe do topienia stopów żelaza i metali nieżelaznych	1	– rozpoznaje materiały wsadowe do wytopu stopów metali nieżelaznych – wyjaśnia rolę materiałów wsadowych do wytopu stopów metali nieżelaznych – rozróżnia materiały wsadowe do topienia stopów żelaza i metali nieżelaznych – stosuje materiały wsadowe do topienia stopów żelaza i metali nieżelaznych

Dział programowy	Tematy zajęć	Liczba godz.	Opis efektów kształcenia (uwzględniają kryteria weryfikacji) Uczestnik kursu:
	47) Skład chemiczny, właściwości i struktura wewnętrznej stopów odlewniczych żelaza i metali nieżelaznych	1	– opisuje stopy odlewnicze żelaza z węglem na podstawie ich składu chemicznego, właściwości i struktury wewnętrznej – wskazuje właściwości stopów odlewniczych żelaza z węglem na podstawie ich składu chemicznego, właściwości i struktury wewnętrznej – opisuje stopy odlewnicze metali nieżelaznych na podstawie ich składu chemicznego, właściwości i struktury wewnętrznej – wskazuje właściwości stopów odlewniczych metali nieżelaznych na podstawie ich składu chemicznego, właściwości i struktury wewnętrznej – opisuje właściwości stopów odlewniczych – wyjaśnia właściwości stopów odlewniczych
	48) Piece odlewnicze – klasyfikacja i zasada działania	2	– klasyfikuje piece odlewnicze – opisuje piece odlewnicze – określa zasady działania pieców odlewniczych – wyjaśnia zasady działania pieców odlewniczych – rozróżnia piece odlewnicze do wytopu żeliwa i staliwa na podstawie ich budowy i zasady działania – omawia piece odlewnicze do wytopu żeliwa i staliwa na podstawie ich budowy i zasady działania – określa rodzaje materiałów ogniotrwałych stosowanych w piecach odlewniczych – omawia materiały ogniotrwałe stosowane w piecach odlewniczych – rozróżnia piece odlewnicze do topienia metali nieżelaznych na podstawie ich budowy i zasady działania – opisuje działanie pieców odlewniczych do topienia metali nieżelaznych

Dział programowy	Tematy zajęć	Liczba godz.	Opis efektów kształcenia (uwzględniają kryteria weryfikacji) Uczestnik kursu:
	49) Wady odlewów	1	– klasyfikuje wady odlewów – omawia wady odlewów – opisuje wady odlewów – rozpoznaje wady odlewów – wskazuje przyczyny powstawania wad odlewów – wyjaśnia przyczyny powstawania wad odlewów
IX. Eksploatacja, konserwacja i naprawa maszyn i urządzeń odlewniczych	50) Systemy mechatroniczne, elektryczne, hydrauliczne, pneumatyczne i zrobotyzowane w maszynach i urządzeniach odlewniczych	1	– wymienia zadania systemów mechatronicznych stosowanych w maszynach i urządzeniach odlewniczych – omawia zadania systemów mechatronicznych stosowanych w maszynach i urządzeniach odlewniczych – wskazuje zastosowanie elementów oraz układów elektrycznych i elektronicznych w maszynach i urządzeniach odlewniczych – wyjaśnia zastosowanie elementów oraz układów elektrycznych i elektronicznych w maszynach i urządzeniach odlewniczych – wskazuje zastosowanie elementów oraz układów hydraulicznych i pneumatycznych w systemach mechatronicznych stosowanych w maszynach i urządzeniach odlewniczych – opisuje działanie elementów oraz układów hydraulicznych i pneumatycznych w systemach mechatronicznych stosowanych w maszynach i urządzeniach odlewniczych – opisuje układy sensoryczne stosowane w systemach mechatronicznych stosowanych w maszynach i urządzeniach odlewniczych – wyjaśnia działanie układów sensorycznych stosowane w systemach mechatronicznych stosowanych w maszynach i urządzeniach odlewniczych – opisuje systemy zrobotyzowane stosowane w maszynach i urządzeniach odlewniczych

Dział programowy	Tematy zajęć	Liczba godz.	Opis efektów kształcenia (uwzględniają kryteria weryfikacji) Uczestnik kursu:
			– omawia działanie systemów zrobotyzowanych stosowanych w maszynach i urządzeniach odlewniczych
	51) Konserwacja i naprawa maszyn i urządzeń odlewniczych	2	– wymienia etapy procesy zużycia maszyn i urządzeń odlewniczych – omawia procesy zużycia maszyn i urządzeń odlewniczych – określa stan techniczny i eksploatacyjny maszyn i urządzeń odlewniczych – kwalifikuje maszyny i urządzenia odlewnicze na podstawie oceny ich stanu technicznego i eksploatacyjnego – wymienia przyczyny uszkodzeń maszyn i urządzeń odlewniczych – omawia przyczyny uszkodzeń maszyn i urządzeń odlewniczych – opisuje zakres obsługi, konserwacji, napraw i remontów maszyn i urządzeń odlewniczych – dobiera zakres obsługi, konserwacji, napraw i remontów maszyn i urządzeń odlewniczych – wymienia zasady utrzymania należytego stanu technicznego maszyn i urządzeń odlewniczych – wyjaśnia zasady utrzymania należytego stanu technicznego maszyn i urządzeń odlewniczych
X. Kontrola jakości wyrobów odlewniczych	52) Metody kontroli jakości odlewów	1	– opisuje metody kontroli jakości odlewu – wyjaśnia metodologię kontroli jakości odlewu – dobiera metody stosowane do kontroli jakości odlewu – stosuje metody kontroli jakości odlewu – wymienia procedury związane z kontrolą jakości na stanowisku pracy – stosuje obowiązujące procedury związane z kontrolą jakości na stanowisku pracy

Dział programowy	Tematy zajęć	Liczba godz.	Opis efektów kształcenia (uwzględniają kryteria weryfikacji) Uczestnik kursu:
	53) Programy komputerowe do symulacji procesu zalewania formy i krzepnięcia odlewu	1	– wskazuje programy komputerowe wspomagające wykonywanie zadań zawodowych – wykorzystuje programy komputerowe wspomagające wykonywanie zadań zawodowych – wymienia programy komputerowe do symulacji procesu zalewania formy i krzepnięcia odlewu – stosuje programy komputerowe do symulacji procesu zalewania formy i krzepnięcia odlewu
		Razem 60	

4.4.4. Procedury osiągania celów kształcenia

Warunkiem osiągania założonych celów kształcenia w zakresie zajęć edukacyjnych Podstawy technologii odlewniczej jest odpowiednie zaplanowanie zajęć poprzez określenie celów operacyjnych jakie powinny zostać osiągnięte, wykorzystanie różnorodnych metod nauczania (w szczególności takich, które aktywizują uczestnika kursu do pracy, wykorzystują jego doświadczenie zawodowe), dobór środków dydaktycznych do treści i celów nauczania oraz dobór formy pracy z uczestnikami kwalifikacyjnego kursu zawodowego. Istotnym elementem będzie również uzyskanie informacji zwrotnej od uczestników kursu o poziomie zrealizowanych celów.

Dla przedmiotu Podstawy technologii odlewniczej, który należy do przedmiotów teoretycznych zaleca się stosowanie metod nauczania praktycznych, problemowych oraz podających, takich jak:

- metoda przewodniego tekstu,
- metoda projektu,
- ćwiczenia przedmiotowe,
- ćwiczenia laboratoryjne,

- dyskusja dydaktyczna,
- burza mózgów,
- wykład informacyjny,
- wykład problemowy,
- pokaz z objaśnieniem,
- metody i techniki kształcenia na odległość.

Dominującą metodą kształcenia powinna być metoda ćwiczeń praktycznych, które będą umożliwiały kształtowanie umiejętności przyswojonej wiedzy w praktyce, np. dobieranie metod pomiarowych, przyrządów i narzędzi pomiarowych do wykonywania pomiarów warsztatowych, dobieranie mas formierskich i rdzeniowych do rodzaju form i rdzeni, dobieranie metod stosowanych do kontroli jakości odlewu. Stosując metodę ćwiczeń nauczyciel stwarza możliwość kształtowania umiejętności twórczego wykorzystania wiedzy w praktyce.

Zajęcia powinny być prowadzone w systemie klasowo-lekcyjnym. w czasie zajęć uczestnicy kwalifikacyjnego kursu zawodowego powinni mieć dostęp do komputerów połączonych z Internetem (jeden komputer dla jednego uczestnika kwalifikacyjnego kursu zawodowego) komputery na wszystkich stanowiskach powinny być podłączone do sieci lokalnej z dostępem do Internetu i posiadać pakiet programów biurowych, program (programy) do doboru części znormalizowanych. Pomieszczenie, w którym odbywają się zajęcia, powinno być wyposażone w stanowisko komputerowe dla nauczyciela podłączone do sieci lokalnej z dostępem do Internetu, z drukarką, skanerem lub urządzeniem wielofunkcyjnym oraz projektorem multimedialnym lub tablicą interaktywną lub monitorem interaktywnym. Zajęcia edukacyjne powinny odbywać się w pracowni podstaw technologii odlewniczej, która powinna być wyposażona w modele i makiety maszyn i urządzeń odlewniczych do przygotowywania materiałów i mas formierskich, wykonywania form i rdzeni, topienia metali, oczyszczania i wykończania odlewów, makiety form ciśnieniowych, kokil i form do odlewania odśrodkowego, modele urządzeń do przygotowania, dozowania materiałów wsadowych, urządzenia do kontroli procesu wytopu, modele maszyn i urządzeń do odlewania pod ciśnieniem, kokilowego oraz odśrodkowego, materiały, modele oraz urządzenia stosowane w odlewaniu precyzyjnym, dokumentacje technologiczne, przyrządy do kontroli wymiarów form i rdzeni, zestawy odlewów z wadami odlewniczymi, zestawy prób gatunków drewna, tworzyw sztucznych, materiałów ogniotrwałych, Stopów odlewniczych, próbek materiałów i mas formierskich, odlewnicze zespoły modelowe, narzędzia do ręcznego wykonywania form i rdzeni, przyrządy do pomiaru wartości elektrycznych, elementy obwodów elektrycznych, maszyny i aparaty elektryczne, osprzęt instalacji elektrycznych, elementy sterowania pneumatycznego i hydraulicznego maszyn i urządzeń, modele manipulatorów i robotów przemysłowych, programy specjalistyczne z zakresu automatycznej regulacji procesów odlewniczych, kontroli jakości oraz sterowania procesami technologicznymi do wykorzystania w pracowni komputerowej.

Formy indywidualizacji pracy z uczestnikiem kwalifikacyjnego kursu zawodowego powinny uwzględniać dostosowanie warunków, środków, metod i form kształcenia do potrzeb i możliwości uczestnika kwalifikacyjnego kursu zawodowego. Nauczyciel powinien: udzielać wskazówek, jak się uczyć, i pomagać w trakcie uczenia się, stosować

materiały edukacyjne odwołujące się do wielu zmysłów oraz praktyki gospodarczej, zachęcać uczestników kwalifikacyjnego kursu zawodowego do pracy i wysiłku i pozytywnie motywować, w ocenie uwzględniać również zaangażowanie uczestników kwalifikacyjnego kursu zawodowego podczas wykonywania zadania.

Zajęcia mogą być częściowo realizowane z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, np. lekcje online, wykorzystanie platform edukacyjnych, komunikacja poprzez pocztę elektroniczną, wykorzystanie materiałów edukacyjnych na portalach edukacyjnych i stronach internetowych, programy telewizyjne i audycje radiowe, zamieszczanie informacji i materiałów edukacyjnych na stronie internetowej placówki. Efekty kształcenia możliwe do realizacji z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość zostały zaproponowane w Tabeli 2. Grupowanie efektów kształcenia w zajęcia i nadawanie nazw tym zajęciom. Wymiar godzin zajęć prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość określa podmiot prowadzący kształcenie ustawiczne z wykorzystaniem tych metod i technik.

4.4.5. Proponowane metody sprawdzania osiągnięć edukacyjnych

Sprawdzanie i ocenianie osiągnięć uczestników kwalifikacyjnego kursu zawodowego należy przeprowadzać systematycznie przez cały okres realizacji programu nauczania przedmiotu, na podstawie wymagań przedstawionych w programie nauczania i przedstawionych uczestnikom kwalifikacyjnego kursu zawodowego na początku zajęć. Osiągnięcia uczestników kwalifikacyjnego kursu zawodowego należy oceniać w zakresie zaplanowanych celów kształcenia na podstawie:

- ukierunkowanej obserwacji pracy uczestnika kwalifikacyjnego kursu zawodowego,
- wykonywanych ćwiczeń,
- wykonywanego projektu,
- prezentacji projektu.

W ocenie dokonywanej w formie ustnej należy uwzględniać następujące kryteria: wiedzę merytoryczną, jakość wypowiedzi, poprawność wnioskowania. Umiejętności praktyczne należy sprawdzać na podstawie obserwacji czynności wykonywanych przez uczestnika kwalifikacyjnego kursu zawodowego w trakcie realizacji ćwiczeń, uwzględniając następujące kryteria: zawartość merytoryczną ćwiczeń, ich poprawność, formy przedstawienia.

Zajęcia należy prowadzić z naciskiem na:

- poprawność merytoryczną wykonywanych ćwiczeń i projektów,
- wykorzystywanie różnych źródeł informacji,
- pracę w zespole.

Po zakończeniu realizacji programu przedmiotu proponuje się zastosować test pisemny z zadaniami otwartymi i zamkniętymi. w ocenie końcowej należy uwzględnić poziom wykonania ćwiczeń, wyniki testu oraz ocenę za wykonanie i prezentację projektu.

Zaliczenie kształcenia prowadzonego z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość nie może odbywać się z wykorzystaniem tych metod i technik.

4.5. Program nauczania dla przedmiotu Wykonywanie form odlewniczych

4.5.1. Cele ogólne przedmiotu

Cele ogólne przedmiotu to:

- Określanie etapów procesu przerobu mas formierskich i mas rdzeniowych.
- Stosowanie maszyn i urządzeń do przerobu mas formierskich i mas rdzeniowych.
- Stosowanie urządzeń stosowanych do transportu materiałów formierskich, mas formierskich i mas rdzeniowych.
- Przeprowadzanie procesu regeneracji mas formierskich i mas rdzeniowych.
- Przeprowadzanie obsługi codziennych, przeglądów bieżące oraz konserwacji maszyn i urządzeń wykorzystywanych do przerobu mas formierskich i mas rdzeniowych.
- Nabywanie kompetencji personalnych i społecznych.

4.5.2. Cele szczegółowe przedmiotu

Cele szczegółowe przedmiotu to:

- sporządzać masę formierską i masę rdzeniową ze świeżych składników,
- sporządzać masę formierską i masę rdzeniową ze składnikami odświeżającymi,
- dobierać maszyny i urządzenia do przerobu mas formierskich i mas rdzeniowych,

- obsługiwać urządzenia do transportu materiałów formierskich, mas formierskich i mas rdzeniowych,
- przeprowadzać odświeżanie masy formierskiej i masy rdzeniowej,
- przeprowadzać obsługę codzienną maszyn i urządzeń wykorzystywanych do przerobu mas formierskich i mas rdzeniowych,
- wykonywać konserwację maszyn i urządzeń do przerobu mas formierskich i mas rdzeniowych zgodnie z instrukcją.
- stosować obowiązujące procedury związane z kontrolą jakości na stanowisku pracy,
- przestrzegać zasad kultury osobistej i etyki zawodowej,
- planować wykonanie zadania,
- wykazywać się kreatywnością i otwartością na zmiany,
- stosować techniki radzenia sobie ze stresem,
- analizować wiedzę i doskonalić umiejętności zawodowe,
- stosować zasady komunikacji interpersonalnej,
- stosować metody i techniki rozwiązywania problemów,
- współpracować w zespole.

4.5.3. Materiał nauczania z uwzględnieniem opisu efektów kształcenia

Tabela 9. Przyporządkowanie efektów kształcenia wraz z kryteriami weryfikacji dla przedmiotu Wykonywanie form odlewniczych

Dział programowy	Tematy zajęć	Liczba godz.	Opis efektów kształcenia (uwzględniają kryteria weryfikacji) -Uczestnik kursu:
I. Przygotowanie mas formierskich i mas rdzeniowych	1) Masy formierskie i masy rdzeniowe ze świeżych składników	4	- wymienia świeże składniki masy formierskiej i masy rdzeniowej - opisuje świeże składniki masy formierskiej i masy rdzeniowej
	2) Sporządzanie mas formierskich ze składnikami odświeżającymi	6	- przygotowuje składniki do sporządza masę formierską i masę rdzeniową ze świeżych składników - sporządza masę formierską i masę rdzeniową ze świeżych składników
	3) Sporządzanie mas rdzeniowych ze składnikami odświeżającymi	6	
	4) Sporządzanie mas formierskich ze składnikami odświeżającymi	6	- przygotowuje składniki do sporządzania mas formierskich i mas rdzeniowych ze składnikami odświeżającymi - sporządza masę formierską i masę rdzeniową ze składnikami odświeżającymi
	5) Sporządzanie mas rdzeniowych ze składnikami odświeżającymi	6	
	6) Sporządzanie mas formierskich do zalewania form wilgotnych	6	- określa etapy sporządzania masy formierskiej i masy rdzeniowej do zalewania form wilgotnych - sporządza masy formierskie i masy rdzeniowe do zalewania form wilgotnych
	7) Sporządzanie mas rdzeniowych do zalewania form wilgotnych	6	
	8) Sporządzanie mas formierskich do zalewania form suchych	6	określa etapy sporządzania masy formierskiej i masy rdzeniowej do zalewania form suchych

Dział programowy	Tematy zajęć	Liczba godz.	Opis efektów kształcenia (uwzględniają kryteria weryfikacji) -Uczestnik kursu:
	9) Sporządzanie mas rdzeniowych do zalewania form suszonych	6	– sporządza masy formierskie i masy rdzeniowe do zalewania form suszonych
	10) Sporządzanie mas formierskich samoutwardzalnych	6	– określa etapy sporządzania mas formierskich i mas rdzeniowych samoutwardzalnych – sporządza masy formierskie i masy rdzeniowe samoutwardzalne
	11) Sporządzanie mas rdzeniowych samoutwardzalnych	6	
	12) Maszyny i urządzenia do przerobu mas formierskich i mas rdzeniowych	4	– opisuje maszyny i urządzenia do przerobu mas formierskich i mas rdzeniowych – wyjaśnia działanie maszyn i urządzeń do przerobu mas formierskich i mas rdzeniowych
	13) Obsługa maszyn i urządzeń do przerobu mas formierskich	6	– dobiera maszyny i urządzenia do przerobu mas formierskich i mas rdzeniowych – obsługuje maszyny i urządzenia do przerobu mas formierskich i mas rdzeniowych
	14) Obsługa maszyn i urządzeń do przerobu mas rdzeniowych	6	
II. Środki transportu materiałów formierskich	15) Urządzenia do transportu materiałów formierskich, mas formierskich i mas rdzeniowych	4	– opisuje zadania urządzeń do transportu materiałów formierskich, mas formierskich i mas rdzeniowych – wyjaśnia przeznaczenie urządzeń do transportu materiałów formierskich, mas formierskich i mas rdzeniowych
	16) Przygotowanie urządzeń do transportu materiałów formierskich, mas	4	– dobiera urządzenia do transportu materiałów formierskich, mas formierskich i mas rdzeniowych

Dział programowy	Tematy zajęć	Liczba godz.	Opis efektów kształcenia (uwzględniają kryteria weryfikacji) -Uczestnik kursu:
	formierskich i mas rdzeniowych		– przygotowuje urządzenia do transportu materiałów formierskich, mas formierskich i mas rdzeniowych
	17) Obsługa urządzeń do transportu materiałów i mas formierskich	6	– rozpoznaje urządzenia do transportu materiałów formierskich, mas formierskich i mas rdzeniowych
	18) Obsługa urządzeń do transportu materiałów i mas rdzeniowych	6	– obsługuje urządzenia do transportu materiałów formierskich, mas formierskich i mas rdzeniowych
III. Regeneracja mas formierskich i mas rdzeniowych	19) Etapy procesu regeneracji mas formierskich i mas rdzeniowych	4	– opisuje proces regeneracji mas formierskich i mas rdzeniowych – wyjaśnia zasady procesu regeneracji mas formierskich i mas rdzeniowych
	20) Regeneracja masy formierskiej i masy rdzeniowej	4	– rozróżnia etapy regeneracji masy formierskiej i masy rdzeniowej – dobiera etapy regeneracji masy formierskiej i masy rdzeniowej
	21) Odświeżanie masy formierskiej	6	– wymienia etapy odświeżania masy formierskiej i masy rdzeniowej – przeprowadza odświeżanie masy formierskiej i masy rdzeniowej
	22) Odświeżanie masy rdzeniowej	6	
	23) Techniki prowadzenia procesu regeneracji mas formierskich i mas rdzeniowych	4	– określa rodzaj techniki prowadzenia procesu regeneracji mas formierskich i mas rdzeniowych – omawia techniki prowadzenia procesu regeneracji mas formierskich i mas rdzeniowych
	24) Obsługa maszyn stosowanych do regeneracji	6	

Dział programowy	Tematy zajęć	Liczba godz.	Opis efektów kształcenia (uwzględniają kryteria weryfikacji) -Uczestnik kursu:
IV. Obsługa i konserwacja maszyn i urządzeń wykorzystywanych do przerobu mas formierskich i mas rdzeniowych	mas formierskich i mas rdzeniowych		– opisuje maszyny i urządzenia stosowane do regeneracji mas formierskich i mas rdzeniowych
	25) Obsługa urządzeń stosowanych do regeneracji mas formierskich i mas rdzeniowych	6	– obsługuje maszyny i urządzenia stosowane do regeneracji mas formierskich i mas rdzeniowych
	26) Metody obsługi codziennych i przeglądów bieżących oraz konserwacji maszyn i urządzeń wykorzystywanych do przerobu mas formierskich i mas rdzeniowych	4	– określa sposób wykonania obsługi codziennej i przeglądów bieżących oraz konserwacji maszyn i urządzeń wykorzystywanych do przerobu mas formierskich i mas rdzeniowych – omawia sposób wykonania obsługi codziennej i przeglądów bieżących oraz konserwacji maszyn i urządzeń wykorzystywanych do przerobu mas formierskich i mas rdzeniowych
	27) Narzędzia, przyrządy, urządzenia i materiały do wykonania obsługi codziennej i przeglądów bieżących oraz konserwacji maszyn i urządzeń wykorzystywanych do przerobu mas formierskich i mas rdzeniowych	4	– wymienia narzędzia, przyrządy, urządzenia i materiały do wykonania obsługi codziennej i przeglądów bieżących oraz konserwacji maszyn i urządzeń wykorzystywanych do przerobu mas formierskich i mas rdzeniowych – przygotowuje narzędzia, przyrządy, urządzenia i materiały do wykonania obsługi codziennej i przeglądów bieżących oraz konserwacji maszyn i urządzeń wykorzystywanych do przerobu mas formierskich i mas rdzeniowych
	28) Obsługa codzienna maszyn wykorzystywanych do przerobu mas	6	– omawia obsługę codzienną maszyn i urządzeń wykorzystywanych do przerobu mas formierskich i mas rdzeniowych

Dział programowy	Tematy zajęć	Liczba godz.	Opis efektów kształcenia (uwzględniają kryteria weryfikacji) · Uczestnik kursu:
	formierskich i mas rdzeniowych		– przeprowadza obsługę codzienną maszyn i urządzeń wykorzystywanych do przerobu mas formierskich i mas rdzeniowych
	29) Obsługa codzienna urządzeń wykorzystywanych do przerobu mas formierskich i mas rdzeniowych	6	
	30) Przeglądy bieżące maszyn wykorzystywanych do przerobu mas formierskich i rdzeniowych	6	– wskazuje powody przeprowadzania przeglądów bieżące maszyn i urządzeń wykorzystywanych do przerobu mas formierskich i rdzeniowych zgodnie z instrukcją – wykonuje przeglądy bieżące maszyn i urządzeń wykorzystywanych do przerobu mas formierskich i rdzeniowych zgodnie z instrukcją
	31) Przeglądy bieżące urządzeń wykorzystywanych do przerobu mas formierskich i rdzeniowych	6	
	32) Konserwacja maszyn do przerobu mas formierskich i mas rdzeniowych	6	– wymienia etapy konserwacji maszyn i urządzeń do przerobu mas formierskich i mas rdzeniowych zgodnie z instrukcją – wykonuje konserwację maszyn i urządzeń do przerobu mas formierskich i mas rdzeniowych zgodnie z instrukcją
	33) Konserwacja urządzeń do przerobu mas formierskich i mas rdzeniowych	6	
		Razem 180	

4.5.4. Procedury osiągania celów kształcenia

Dla przedmiotu Wykonywanie form odlewniczych, który należy do przedmiotów praktycznych zaleca się stosowanie metod nauczania praktycznych, podających oraz problemowych, takich jak:

- pokaz z objaśnieniem
- pokaz z instruktażem
- ćwiczenia przedmiotowe
- ćwiczenia produkcyjne
- metoda projektów
- metoda przewodniego tekstu
- wykład informacyjny
- wykład problemowy
- dyskusja dydaktyczna
- burza mózgów.

Dominującą metodą kształcenia powinna być metoda ćwiczeń praktycznych, które będą umożliwiały kształtowanie umiejętności przyswojonej wiedzy w praktyce, np. dobór maszyn i urządzeń do przerobu mas formierskich i rdzeniowych, sporządzanie mas formierskich i rdzeniowych, obsługa urządzeń do transportu materiałów formierskich, przeprowadzanie odświeżania mas formierskich i rdzeniowych, przeprowadzanie obsług codziennych i przeglądów bieżących maszyn i urządzeń do przerobu mas formierskich i rdzeniowych. Wykłady należy ograniczyć do niezbędnego minimum i raczej powinny to być sporadycznie miniwykłady połączone z innymi metodami (kształcenie polimetodyczne).

W pracowni, w której prowadzone będą zajęcia powinno się znajdować stanowisko komputerowe dla nauczyciela podłączone do sieci lokalnej z dostępem do internetu, urządzeniem wielofunkcyjnym, projektorem multimedialnym oraz wizualizery; stanowiska komputerowe dla uczniów (jedno stanowisko dla jednego ucznia), wszystkie komputery podłączone do sieci lokalnej z dostępem do internetu, pakiet programów biurowych; stanowisk do przygotowania materiałów i mas formierskich, wyposażonych w zasobniki, urządzenia do rozdrabniania, przesiewania i suszenia materiałów formierskich, wagę o zakresie ważenia do 100 kg, mieszarki do przygotowania mas formierskich i rdzeniowych, stanowisk do ręcznego wykonywania form i rdzeni, wyposażonych w stół, narzędzia do zagęszczania masy, wykończania powierzchni wnętrza formy oraz powierzchni rdzeni, urządzenia do suszenia rdzeni, stanowisk do mechanicznego wykonywania form i rdzeni, wyposażonych w maszyny formierskie i rdzeniarskie, narzędzia i przyrządy formierskie, stanowisk do wykonywania form metodami specjalnymi, wyposażonych w stół, oprzyrządowanie do wykonywania form metodami specjalnymi, piec do wytapiania wosku oraz wypalania form.

Należy pamiętać, iż zajęcia praktyczne i laboratoryjne realizowane w ramach kształcenia ustawicznego w formach pozaszkolnych nie mogą być prowadzone z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.

Zajęcia powinny być prowadzone z wykorzystaniem różnych form organizacyjnych: indywidualnie i zespołowo. Zajęcia mogą odbywać się w grupach. Praca w grupie pozwoli na kształtowanie umiejętności komunikowania się, dyskusji, podejmowania decyzji oraz prezentacji wyników. Ważną kwestią w kształceniu zawodowym jest indywidualizacja pracy w kierunku potrzeb i możliwości uczestnika kwalifikacyjnego kursu zawodowego w zakresie metod, środków oraz form kształcenia. Nauczyciel realizujący program powinien motywować uczestników kursu do aktywnego udziału w zajęciach, dostosowywać stopień trudności planowanych ćwiczeń do możliwości i potrzeb uczestników kursu, planować zadania do wykonywania przez uczestników kursu z uwzględnieniem ich zainteresowań, środowiska pracy, przygotowywać zadania o różnym stopniu trudności i złożoności, zachęcać uczestników kursu do korzystania z różnych źródeł informacji.

4.5.5. Proponowane metody sprawdzania osiągnięć edukacyjnych

Sprawdzanie i ocenianie osiągnięć uczestników kwalifikacyjnego kursu zawodowego należy przeprowadzać systematycznie przez cały okres realizacji programu nauczania przedmiotu, na podstawie wymagań przedstawionych w programie nauczania i przedstawionych uczestnikom kwalifikacyjnego kursu zawodowego na początku zajęć. Osiągnięcia uczestników kwalifikacyjnego kursu zawodowego należy oceniać w zakresie zaplanowanych celów kształcenia na podstawie:

- ukierunkowanej obserwacji pracy uczestnika kwalifikacyjnego kursu zawodowego,
- wykonywanych ćwiczeń,
- wykonywanego projektu,
- prezentacji projektu.

W ocenie dokonywanej w formie ustnej należy uwzględniać następujące kryteria: wiedzę merytoryczną, jakość wypowiedzi, poprawność wnioskowania. Umiejętności praktyczne należy sprawdzać na podstawie obserwacji czynności wykonywanych przez uczestnika kwalifikacyjnego kursu zawodowego w trakcie realizacji ćwiczeń, uwzględniając następujące kryteria: zawartość merytoryczną ćwiczeń, ich poprawność, formy przedstawienia.

Zajęcia należy prowadzić z naciskiem na:

- poprawność merytoryczną wykonywanych ćwiczeń i projektów,
- wykorzystywanie różnych źródeł informacji,
- pracę w zespole.

Po zakończeniu realizacji programu przedmiotu proponuje się zastosować test pisemny z zadaniami otwartymi i zamkniętymi. w ocenie końcowej należy uwzględnić poziom wykonania ćwiczeń, wyniki testu oraz ocenę za wykonanie i prezentację projektu.

4.6. Program nauczania dla przedmiotu Wykonywanie odlewów

4.6.1. Cele ogólne przedmiotu

Cele ogólne przedmiotu to:

- Wykonywanie form jednorazowych i rdzeni.
- Ocenianie stanu technicznego oprzyrządowania odlewniczego.
- Użytkowanie urządzeń do suszenia form jednorazowych i rdzeni.
- Wykonywanie odlewów w formach jednorazowych.
- Wykonywanie odlewów w formach trwałych i półtrwałych.
- Użytkowanie maszyn i urządzeń stosowanych w procesach wytwarzania odlewów w formach trwałych i półtrwałych.
- Przeprowadzanie obsługi codziennych, przeglądów bieżących oraz konserwacji maszyn i urządzeń stosowanych w procesach odlewania.
- Nabywanie kompetencji personalnych i społecznych.

4.6.2. Cele szczegółowe przedmiotu

Cele szczegółowe przedmiotu to:

- użytkować maszyny i urządzenia do wykonywania form jednorazowych i rdzeni,
- wykonywać formy jednorazowe do odlewania precyzyjnego,
- wykrywać uszkodzenia oprzyrządowania odlewniczego,

Program nauczania kwalifikacyjnego kursu zawodowego
MTL.02. Eksploatacja maszyn i urządzeń odlewniczych

- przeprowadzać proces suszenia form jednorazowych i rdzeni,
- kontrolować jakość wykonanych form jednorazowych,
- wykonywać pokrycia ochronne i oddzielające na wnętrza form trwałych i półtrwałych oraz na powierzchnie rdzeni,
- zalewać formy trwałe i półtrwałe,
- oceniać jakość odlewów wykonanych w formach trwałych i półtrwałych,
- wykonywać obsługę codzienną, przeglądy bieżące i konserwację maszyn i urządzeń stosowanych w procesach odlewania w formach jednorazowych trwałych i półtrwałych zgodnie z instrukcją,
- wykonywać konserwację maszyn i urządzeń stosowanych w procesach odlewania w formach jednorazowych, trwałych i półtrwałych zgodnie z instrukcją,
- stosować obowiązujące procedury związane z kontrolą jakości na stanowisku pracy,
- przestrzegać zasad kultury osobistej i etyki zawodowej,
- planować wykonanie zadania,
- wykazywać się kreatywnością i otwartością na zmiany,
- stosować techniki radzenia sobie ze stresem,
- analizować wiedzę i doskonalić umiejętności zawodowe,
- stosować zasady komunikacji interpersonalnej,
- stosować metody i techniki rozwiązywania problemów,
- współpracować w zespole.

4.6.3. Materiał nauczania z uwzględnieniem opisu efektów kształcenia

Tabela 10. Przyporządkowanie efektów kształcenia wraz z kryteriami weryfikacji dla przedmiotu Wykonywanie odlewów

Dział programowy	Tematy zajęć	Liczba godz.	Opis efektów kształcenia (uwzględniają kryteria weryfikacji) Uczestnik kursu:
I. Wykonanie form jednorazowych i rdzeni	1) Etapy procesu wytwarzania form jednorazowych	5	- wymienia etapy procesu wytwarzania form jednorazowych i rdzeni - opisuje etapy procesu wytwarzania form jednorazowych i rdzeni
	2) Etapy procesu wytwarzania rdzeni	6	
	3) Narzędzia do wykonywania form jednorazowych i rdzeni	6	- wymienia podstawowe masy formierskie, rodzaje narzędzi i przyrządów do wykonywania form jednorazowych i rdzeni - opisuje masy formierskie, rodzaje narzędzi i przyrządów do wykonywania form jednorazowych i rdzeni
	4) Przyrządy do wykonywania form jednorazowych i rdzeni	6	
	5) Przygotowanie mas formierskich do wykonywania form jednorazowych i rdzeni	6	
	6) Wykorzystanie narzędzi i przyrządów do wykonywania form jednorazowych i rdzeni	6	- dobiera narzędzia i przyrządy do wykonywania form jednorazowych i rdzeni - stosuje narzędzia i przyrządy do wykonywania form jednorazowych i rdzeni
	7) Maszyny do wykonywania form jednorazowych i rdzeni	6	
	8) Urządzenia do wykonywania form jednorazowych i rdzeni	6	- omawia działanie maszyn i urządzeń do wykonywania form jednorazowych i rdzeni - użytkuje maszyny i urządzenia do wykonywania form jednorazowych i rdzeni

Dział programowy	Tematy zajęć	Liczba godz.	Opis efektów kształcenia (uwzględniają kryteria weryfikacji) Uczestnik kursu:
	9) Wykonywanie form jednorazowych do odlewania	6	– przygotowuje formy jednorazowe do odlewania – wykonuje formy jednorazowe do odlewania
	10) Wykonywanie form jednorazowych do odlewania precyzyjnego	6	– przygotowuje formy jednorazowe do odlewania precyzyjnego – wykonuje formy jednorazowe do odlewania precyzyjnego
	11) Zestaw modelowy – budowa i zadania	6	– ocenia kompletność zestawu modelowego – omawia elementy zestawu modelowego
	12) Ocena stanu technicznego zestawu modelowego	6	– określa stan techniczny powierzchni poszczególnych elementów zestawu modelowego – ocenia stan techniczny powierzchni poszczególnych elementów zestawu modelowego
	13) Kryteria oceny stanu technicznego i kompletności skrzynek	6	– Wymienia kryteria oceny stanu technicznego i kompletności skrzynek – ocenia stan techniczny i kompletność skrzynek
	14) Ocena stanu technicznego i kompletności skrzynek	6	
	15) Rodzaje uszkodzeń oprzyrządowania odlewniczego	6	– określa rodzaje uszkodzeń oprzyrządowania odlewniczego – rozpoznaje rodzaje uszkodzeń oprzyrządowania odlewniczego

Dział programowy	Tematy zajęć	Liczba godz.	Opis efektów kształcenia (uwzględniają kryteria weryfikacji) Uczestnik kursu:
	16) Wykrywanie uszkodzeń oprzyrządowania odlewniczego	6	- wymienia rodzaje uszkodzeń oprzyrządowania odlewniczego - wykrywa uszkodzenia oprzyrządowania odlewniczego
	17) Naprawa uszkodzeń oprzyrządowania odlewniczego	6	- określa zakres naprawy oprzyrządowania odlewniczego - naprawia oprzyrządowanie odlewnicze
	18) Urządzenia do suszenia form jednorazowych	6	- opisuje urządzenia do suszenia form jednorazowych - stosuje urządzenia do suszenia form jednorazowych
	19) Urządzenia do suszenia rdzeni	6	- opisuje urządzenia do suszenia rdzeni - stosuje urządzenia do suszenia rdzeni
	20) Parametry suszenia form jednorazowych	6	- wymienia dobiera parametry suszenia form jednorazowych i rdzeni - dobiera parametry suszenia form jednorazowych i rdzeni
	21) Parametry suszenia form jednorazowych i rdzeni	6	
	22) Suszenie form jednorazowych	6	- przygotowuje proces suszenia form jednorazowych i rdzeni - przeprowadza proces suszenia form jednorazowych i rdzeni
	23) Suszenie rdzeni	6	

Dział programowy	Tematy zajęć	Liczba godz.	Opis efektów kształcenia (uwzględniają kryteria weryfikacji) Uczestnik kursu:
II. Przygotowanie i zalewanie form	24) Przygotowanie i składanie form jednorazowych do zalewania	6	– opisuje proces składania i przygotowania formy jednorazowe do zalewania – składa i przygotowuje formy jednorazowe do zalewania
	25) Przygotowanie łyżek i kadzi odlewniczych do zalewania	6	– wskazuje zastosowanie łyżek i kadzi odlewniczych w procesie zalewania – przygotowuje łyżki i kadzie odlewnicze do zalewania
	26) Zalewanie form jednorazowych	8	– omawia proces zalewania form jednorazowych – zalewa formy jednorazowe
	27) Kontrola jakości wykonanych form jednorazowych	6	– wymienia etapy kontroli jakości wykonanych form jednorazowych – kontroluje jakość wykonanych form jednorazowych
	28) Przygotowanie form trwałych i form półtrwałych do zalewania	6	– omawia proces przygotowania form trwałych i form półtrwałych do zalewania – przygotowuje formy trwałe i formy półtrwałe do zalewania
	29) Pokrycia ochronne i oddzielające na wnętrza form trwałych i półtrwałych oraz na powierzchnie rdzeni	6	– rozpoznaje pokrycia ochronne i oddzielające na wnętrza form trwałych i półtrwałych oraz na powierzchnie rdzeni – wykonuje pokrycia ochronne i oddzielające na wnętrza form trwałych i półtrwałych oraz na powierzchnie rdzeni
	30) Kontrola jakości przygotowania form trwałych i półtrwałych i rdzeni do zalewania	6	– omawia kontrolę jakości przygotowania form trwałych i półtrwałych i rdzeni do zalewania – kontroluje jakość przygotowania form trwałych i półtrwałych i rdzeni do zalewania

Dział programowy	Tematy zajęć	Liczba godz.	Opis efektów kształcenia (uwzględniają kryteria weryfikacji) Uczestnik kursu:
III. Eksploatacja maszyn odlewniczych	31) Łyżki i kadzie odlewnicze do zalewania	5	- wskazuje zastosowanie łyżek i kadzi odlewniczych w procesie zalewania - przygotowuje łyżki i kadzie odlewnicze do zalewania
	32) Zalewanie form trwałych i półtrwałych	8	- omawia zalewanie form trwałych i półtrwałych - zalewa formy trwałe i półtrwałe
	33) Maszyny i urządzenia do odlewania w formach trwałych i półtrwałych	6	- dobiera maszyny i urządzenia do odlewania w formach trwałych i półtrwałych - stosuje maszyny i urządzenia do odlewania w formach trwałych i półtrwałych
	34) Podstawowe parametry pracy maszyn i urządzeń do odlewania w formach trwałych i półtrwałych	6	- określa podstawowe parametry pracy maszyn i urządzeń do odlewania w formach trwałych i półtrwałych - dobiera podstawowe parametry pracy maszyn i urządzeń do odlewania w formach trwałych i półtrwałych
	35) Kryteria oceniania jakości odlewów wykonanych w formach trwałych i półtrwałych	6	- wymienia kryteria oceniania jakości odlewów wykonanych w formach trwałych i półtrwałych - ocenia jakość odlewów wykonanych w formach trwałych i półtrwałych
	36) Sposoby wykonania obsługi codziennej i przeglądów bieżących oraz konserwacji maszyn i urządzeń stosowanych w procesach odlewania	6	- określa sposób wykonania obsługi codziennej i przeglądów bieżących oraz konserwacji maszyn i urządzeń stosowanych w procesach odlewania - wyjaśnia zasady wykonania obsługi codziennej i przeglądów bieżących oraz konserwacji maszyn i urządzeń stosowanych w procesach odlewania

Dział programowy	Tematy zajęć	Liczba godz.	Opis efektów kształcenia (uwzględniają kryteria weryfikacji) Uczestnik kursu:
	37) Narzędzia, przyrządy, urządzenia i materiały do wykonania obsługi codziennej i przeglądów bieżących oraz konserwacji maszyn i urządzeń stosowanych w procesach odlewania	6	– przygotowuje narzędzia, przyrządy, urządzenia i materiały do wykonania obsługi codziennej i przeglądów bieżących oraz konserwacji maszyn i urządzeń stosowanych w procesach odlewania – dobiera narzędzia, przyrządy, urządzenia i materiały do wykonania obsługi codziennej i przeglądów bieżących oraz konserwacji maszyn i urządzeń stosowanych w procesach odlewania
	38) Wykonywanie obsług codziennych, przeglądów bieżących i konserwacji maszyn i urządzeń stosowanych w procesach odlewania w formach jednorazowych trwałych i półtrwałych zgodnie z instrukcją	6	– dobiera obsługę codzienną, przeglądy bieżące i konserwację maszyn i urządzeń stosowanych w procesach odlewania w formach jednorazowych trwałych i półtrwałych zależnie od ich stanu – wykonuje obsługę codzienną, przeglądy bieżące i konserwację maszyn i urządzeń stosowanych w procesach odlewania w formach jednorazowych trwałych i półtrwałych zgodnie z instrukcją
	39) Przeglądy bieżące i konserwacja kokilarek	6	– przygotowuje przegląd bieżący i konserwację kokilarek – przeprowadza przegląd bieżący i konserwację kokilarek
	40) Przeglądy bieżące i konserwacja maszyny ciśnieniowej	6	– omawia przegląd bieżący i konserwację maszyny ciśnieniowej – przeprowadza przegląd bieżący i konserwację maszyny ciśnieniowej

Dział programowy	Tematy zajęć	Liczba godz.	Opis efektów kształcenia (uwzględniają kryteria weryfikacji) Uczestnik kursu:
	41) Przeglądy bieżące i konserwacja do zalewania odśrodkowego	6	– opisuje przegląd bieżący i konserwację maszyny do zalewania odśrodkowego – przeprowadza przegląd bieżący i konserwację maszyny do zalewania odśrodkowego
	42) Przeglądy bieżące i konserwacja maszyn z formą półtrwałą	6	– wyjaśnia zasady przeprowadzenia przeglądu bieżącego i konserwacji maszyn z formą półtrwałą – przeprowadza przegląd bieżący i konserwację maszyny z formą półtrwałą
	43) Konserwacja maszyn i urządzeń stosowanych w procesach odlewania w formach jednorazowych, trwałych i półtrwałych	6	– opisuje konserwację maszyn i urządzeń stosowanych w procesach odlewania w formach jednorazowych, trwałych i półtrwałych – wykonuje konserwację maszyn i urządzeń stosowanych w procesach odlewania w formach jednorazowych, trwałych i półtrwałych zgodnie z instrukcją
		Razem 260	

4.6.4. Procedury osiągnięcia celów kształcenia

Dla przedmiotu Wykonywanie odlewów, który należy do przedmiotów praktycznych zaleca się stosowanie metod nauczania praktycznych, podających oraz problemowych, takich jak:

- pokaz z objaśnieniem
- pokaz z instruktażem
- ćwiczenia przedmiotowe
- ćwiczenia produkcyjne
- metoda projektów

- metoda przewodniego tekstu
- wykład informacyjny
- wykład problemowy
- dyskusja dydaktyczna
- burza mózgów
- metody i techniki kształcenia na odległość.

Dominującą metodą kształcenia powinna być metoda ćwiczeń praktycznych, które będą umożliwiały kształtowanie umiejętności przyswojonej wiedzy w praktyce, np. dobór narzędzi i przyrządów do wykonywania form i rdzeni, wykrywanie uszkodzeń oprzyrządowania odlewniczego, przeprowadzanie procesu suszenia form i rdzeni, zalewanie form jednorazowych, trwałych i półtrwałych, ocena jakości odlewów, przeprowadzanie obsługi codziennych i przeglądów bieżących maszyn i urządzeń do wykonywania odlewów oraz kokilarek, maszyn do zalewania ciśnieniowego i odśrodkowego. Wykłady należy ograniczyć do niezbędnego minimum i raczej powinny to być sporadycznie miniwykłady połączone z innymi metodami (kształcenie polimetodyczne). w pracowni, w której prowadzone będą zajęcia powinno się znajdować stanowisko komputerowe dla nauczyciela połączone do sieci lokalnej z dostępem do internetu, urządzeniem wielofunkcyjnym, projektorem multimedialnym oraz wizualizerym; stanowiska komputerowe dla uczniów (jedno stanowisko dla jednego ucznia), wszystkie komputery połączone do sieci lokalnej z dostępem do internetu, pakiet programów biurowych; stanowiska do ręcznego wykonywania form i rdzeni, wyposażonych w stół, narzędzia do zagęszczania masy, wykończania powierzchni wnętrza formy oraz powierzchni rdzeni, urządzenia do suszenia rdzeni, stanowiska do mechanicznego wykonywania form i rdzeni, wyposażonych w maszyny formierskie i rdzeniarskie, narzędzia i przyrządy formierskie, stanowiska do wykonywania form metodami specjalnymi, wyposażonych w stół, oprzyrządowanie do wykonywania form metodami specjalnymi, piece do wytapiania wosku oraz wypalania form, stanowiska do wybijania i oczyszczania odlewów, wyposażonych w: urządzenia i narzędzia do wybijania odlewów z form oraz usuwania rdzeni, obcinania układów wlewowych, nadlewów i zalewek, urządzenia i narzędzia do oczyszczania oraz wykończania odlewów, stanowiska do wykonywania odlewów w formach metalowych, wyposażonych w kokilarki, maszyny do odlewania pod ciśnieniem i urządzenia do odlewania odśrodkowego, stanowiska do przygotowania materiałów wsadowych i obsługi pieców odlewniczych, wyposażonych w urządzenia do rozdrabniania, ważenia i dozowania materiałów wsadowych, urządzenia, przyrządy i narzędzia do pomiaru parametrów pracy pieców odlewniczych, pobierania próbek ciekłego metalu, narzędzia do transportu ciekłego metalu i zalewania form, piec odlewniczy, środki do zabezpieczania oraz naprawy łyżek i kadzi odlewniczych.

Należy pamiętać, iż zajęcia praktyczne i laboratoryjne realizowane w ramach kształcenia ustawicznego w formach pozaszkolnych nie mogą być prowadzone z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.

Zajęcia powinny być prowadzone z wykorzystaniem różnych form organizacyjnych: indywidualnie i zespołowo. Zajęcia mogą odbywać się w grupach. Praca w grupie pozwoli na kształtowanie umiejętności komunikowania się, dyskusji, podejmowania decyzji oraz prezentacji wyników. Ważną kwestią w kształceniu zawodowym jest indywidualizacja pracy w kierunku potrzeb i możliwości uczestnika kwalifikacyjnego kursu zawodowego w zakresie metod, środków oraz form kształcenia. Nauczyciel realizujący program powinien motywować uczestników kursu do aktywnego udziału w zajęciach, dostosowywać stopień trudności planowanych ćwiczeń do możliwości potrzeb uczestników

kursu, planować zadania do wykonywania przez uczestników kursu z uwzględnieniem ich zainteresowań, środowiska pracy, przygotowywać zadania o różnym stopniu trudności i złożoności, zachęcać uczestników kursu do korzystania z różnych źródeł informacji.

4.6.5. Proponowane metody sprawdzania osiągnięć edukacyjnych

Sprawdzanie i ocenianie osiągnięć uczestników kwalifikacyjnego kursu zawodowego należy przeprowadzać systematycznie przez cały okres realizacji programu nauczania przedmiotu, na podstawie wymagań przedstawionych w programie nauczania i przedstawionych uczestnikom kwalifikacyjnego kursu zawodowego na początku zajęć. Osiągnięcia uczestników kwalifikacyjnego kursu zawodowego należy oceniać w zakresie zaplanowanych celów kształcenia na podstawie:

- ukierunkowanej obserwacji pracy uczestnika kwalifikacyjnego kursu zawodowego,
- wykonywanych ćwiczeń,
- wykonywanego projektu,
- prezentacji projektu.

W ocenie dokonywanej w formie ustnej należy uwzględniać następujące kryteria: wiedzę merytoryczną, jakość wypowiedzi, poprawność wnioskowania. Umiejętności praktyczne należy sprawdzać na podstawie obserwacji czynności wykonywanych przez uczestnika kwalifikacyjnego kursu zawodowego w trakcie realizacji ćwiczeń, uwzględniając następujące kryteria: zawartość merytoryczną ćwiczeń, ich poprawność, formy przedstawienia.

Zajęcia należy prowadzić z naciskiem na:

- poprawność merytoryczną wykonywanych ćwiczeń i projektów,
- wykorzystywanie różnych źródeł informacji,
- pracę w zespole.

Po zakończeniu realizacji programu przedmiotu proponuje się zastosować test pisemny z zadaniami otwartymi i zamkniętymi. w ocenie końcowej należy uwzględnić poziom wykonania ćwiczeń, wyniki testu oraz ocenę za wykonanie i prezentację projektu.

4.7. Program nauczania dla przedmiotu Obróbka wykańczająca odlewów

4.7.1. Cele ogólne przedmiotu

Cele ogólne przedmiotu to:

- Dobór metod wybijania i wykańczania odlewów.
- Użytkowanie maszyn i urządzeń do ręcznego i mechanicznego wybijania odlewów z form oraz rdzeni z odlewów.
- Użytkowanie narzędzi, maszyn i urządzeń do ręcznego i mechanicznego oczyszczania powierzchni odlewów, wykańczania odlewów .
- Naprawianie wad odlewów.
- Stosowanie metod zabezpieczania odlewów przed korozją.
- Przeprowadzanie obsług codziennych przeglądów bieżących oraz konserwacji maszyn i urządzeń do wybijania, oczyszczania i wykańczania odlewów.
- Nabywanie kompetencji personalnych i społecznych.

4.7.2. Cele szczegółowe przedmiotu

Cele szczegółowe przedmiotu to:

- dobierać metodę wybijania odlewów w zależności od technologii ich wykonania,
- wybijać ręcznie odlew z formy,
- wybijać mechanicznie rdzenie z odlewów za pomocą maszyn i urządzeń,
- dobierać narzędzia oraz maszyny i urządzenia do ręcznego i mechanicznego oczyszczania powierzchni odlewów oraz wykańczania odlewów,
- rozpoznawać i klasyfikować wady odlewów,

- dobierać metody usuwania wad odlewów,
- dobierać środki zabezpieczające przed korozją,
- wykonywać przeglądy bieżące i konserwację maszyn i urządzeń do wybijania, oczyszczania i wykończania odlewów zgodnie z instrukcją,
- stosować obowiązujące procedury związane z kontrolą jakości na stanowisku pracy,
- przestrzegać zasad kultury osobistej i etyki zawodowej,
- planować wykonanie zadania,
- wykazywać się kreatywnością i otwartością na zmiany,
- stosować techniki radzenia sobie ze stresem,
- analizować wiedzę i doskonalić umiejętności zawodowe,
- stosować zasady komunikacji interpersonalnej,
- stosować metody i techniki rozwiązywania problemów,
- współpracować w zespole.

4.7.3. Materiał nauczania z uwzględnieniem opisu efektów kształcenia

Tabela 11. Przyporządkowanie efektów kształcenia wraz z kryteriami weryfikacji dla przedmiotu Obróbka wykańczająca odlewów

Dział programowy	Tematy zajęć	Liczba godz.	Opis efektów kształcenia (uwzględniają kryteria weryfikacji) Uczestnik kursu:
	1) Metody wybijania odlewów	2	– opisuje metody wybijania odlewów

Dział programowy	Tematy zajęć	Liczba godz.	Opis efektów kształcenia (uwzględniają kryteria weryfikacji) Uczestnik kursu:
I. Wybijanie i wykańczanie odlewów			– omawia metody wybijania odlewów
	2) Metody wykańczania odlewów	2	– opisuje metody wykańczania odlewów – omawia metody wykańczania odlewów
	3) Metody wybijania odlewów w zależności od technologii ich wykonania	2	– opisuje metodę wybijania odlewów w zależności od technologii ich wykonania – dobiera metodę wybijania odlewów w zależności od technologii ich wykonania
	4) Metody wybijania odlewów w zależności od technologii ich oczyszczania	2	– omawia metodę wybijania odlewów w zależności od technologii ich oczyszczania – dobiera metodę wybijania odlewów w zależności od technologii ich oczyszczania
	5) Metody wykańczania odlewów w zależności od wymagań określonych w dokumentacji technicznej	2	– omawia metodę wykańczania odlewów w zależności od wymagań określonych w dokumentacji technicznej – dobiera metodę wykańczania odlewów w zależności od wymagań określonych w dokumentacji technicznej
	6) Wybijanie ręczne odlewów z formy	6	– przygotowuje odlewy do ręcznego wybijania z form – wybija ręcznie odlew z formy
	7) Wybijanie ręczne rdzeni z odlewu	6	– przygotowuje odlewy do ręcznego wybijania rdzeni – wybija ręcznie rdzenie z odlewu

Dział programowy	Tematy zajęć	Liczba godz.	Opis efektów kształcenia (uwzględniają kryteria weryfikacji) Uczestnik kursu:
	8) Mechaniczne wybijanie odlewów z form za pomocą maszyn i urządzeń	6	– przygotowuje odlewy do mechanicznego wybijania z form – wybija mechanicznie odlewy z form za pomocą maszyn i urządzeń
	9) Mechaniczne wybijanie rdzeni z odlewów za pomocą maszyn i urządzeń	6	– przygotowuje odlewy do mechanicznego wybijania rdzeni – wybija mechanicznie rdzenie z odlewów za pomocą maszyn i urządzeń
	10) Narzędzia, maszyny i urządzenia do oczyszczania powierzchni odlewów oraz wykończania odlewów	6	– opisuje narzędzia, maszyny i urządzenia do oczyszczania powierzchni odlewów oraz wykończania odlewów – dobiera narzędzia, maszyny i urządzenia do oczyszczania powierzchni odlewów oraz wykończania odlewów – wymienia narzędzia oraz maszyny i urządzenia do ręcznego i mechanicznego oczyszczania powierzchni odlewów oraz wykończania odlewów – dobiera narzędzia oraz maszyny i urządzenia do ręcznego i mechanicznego oczyszczania powierzchni odlewów oraz wykończania odlewów
II. Wady i konserwacja odlewów	11) Rozpoznawanie i klasyfikacja wad odlewów	6	– rozpoznaje i klasyfikuje wady odlewów – omawia przyczyny powstawania wad odlewów – omawia wady odlewów – opisuje wady odlewów
	12) Narzędzia do naprawy wad odlewów	2	– wymienia narzędzia do naprawy wad odlewów – dobiera narzędzia do naprawy wad odlewów

Dział programowy	Tematy zajęć	Liczba godz.	Opis efektów kształcenia (uwzględniają kryteria weryfikacji) Uczestnik kursu:
	13) Metody usuwania wad odlewów	4	– wskazuje metody usuwania wad odlewów – dobiera metody usuwania wad odlewów
	14) Metody zabezpieczania odlewów przed korozją	4	– opisuje metody zabezpieczania odlewów przed korozją – omawia metody zabezpieczania odlewów przed korozją
	15) Sposoby zabezpieczenia antykorozyjnego odlewów w zależności od wymagań zawartych w dokumentacji technicznej odlewu	2	– wymienia sposoby zabezpieczenia antykorozyjnego odlewów w zależności od wymagań zawartych w dokumentacji technicznej odlewu – dobiera sposób zabezpieczenia antykorozyjnego odlewów w zależności od wymagań zawartych w dokumentacji technicznej odlewu
	16) Środki zabezpieczające przed korozją	4	– wskazuje środki zabezpieczające przed korozją – dobiera środki zabezpieczające przed korozją
III. Obsługa codzienna, przeglądy bieżące oraz konserwacja maszyn i urządzeń do wybijania i oczyszczania odlewów.	17) Sposoby wykonania obsługi codziennej i przeglądów bieżących oraz konserwacji maszyn i urządzeń do wybijania odlewów	2	– określa sposób wykonania obsługi codziennej i przeglądów bieżących oraz konserwacji maszyn i urządzeń do wybijania, oczyszczania i wykończania odlewów – dobiera sposób wykonania obsługi codziennej i przeglądów bieżących oraz konserwacji maszyn i urządzeń do wybijania, oczyszczania i wykończania odlewów
	18) Sposoby wykonania obsługi codziennej i przeglądów bieżących oraz konserwacji maszyn	2	

Dział programowy	Tematy zajęć	Liczba godz.	Opis efektów kształcenia (uwzględniają kryteria weryfikacji) Uczestnik kursu:
	i urządzeń do oczyszczania odlewów		
	19) Sposoby wykonania obsługi codziennej i przeglądów bieżących oraz konserwacji maszyn i urządzeń do wykończania odlewów	2	
	20) Narzędzia do wykonania obsługi codziennej i przeglądów bieżących oraz konserwacji maszyn i urządzeń do wybijania, oczyszczania i wykończania odlewów	4	- wymienia narzędzia, przyrządy, urządzenia i materiały do wykonania obsługi codziennej i przeglądów bieżących oraz konserwacji maszyn i urządzeń do wybijania, oczyszczania i wykończania odlewów - przygotowuje narzędzia, przyrządy, urządzenia i materiały do wykonania obsługi codziennej i przeglądów bieżących oraz konserwacji maszyn i urządzeń do wybijania, oczyszczania i wykończania odlewów
	21) Przyrządy do wykonania obsługi codziennej i przeglądów bieżących oraz konserwacji maszyn i urządzeń do wybijania, oczyszczania i wykończania odlewów	4	
	22) Urządzenia do wykonania obsługi codziennej	4	

Dział programowy	Tematy zajęć	Liczba godz.	Opis efektów kształcenia (uwzględniają kryteria weryfikacji) Uczestnik kursu:
	i przeglądów bieżących oraz konserwacji maszyn i urządzeń do wybijania, oczyszczani i wykończania odlewów		
	23) Materiały do wykonania obsługi codziennej i przeglądów bieżących oraz konserwacji maszyn i urządzeń do wybijania, oczyszczani i wykończania odlewów	4	
	24) Wykonywanie przeglądów bieżących maszyn i urządzeń do wybijania odlewów zgodnie z instrukcją	6	– omawia wykonanie przeglądów bieżących maszyn i urządzeń do wybijania, oczyszczani i wykończania odlewów zgodnie z instrukcją – wykonuje przeglądy bieżące maszyn i urządzeń do wybijania, oczyszczania i wykończania odlewów zgodnie z instrukcją
	25) Wykonywanie przeglądów bieżących maszyn i urządzeń do oczyszczani odlewów zgodnie z instrukcją	6	
	26) Wykonywanie przeglądów bieżących maszyn	6	

Dział programowy	Tematy zajęć	Liczba godz.	Opis efektów kształcenia (uwzględniają kryteria weryfikacji) Uczestnik kursu:
	i urządzeń do wykończania odlewów zgodnie z instrukcją		– omawia wykonanie konserwacji maszyn i urządzeń do wybijania, oczyszczania i wykończania odlewów zgodnie z instrukcją – wykonuje konserwację maszyn i urządzeń do wybijania, oczyszczania i wykończania odlewów zgodnie z instrukcją
	27) Wykonywanie konserwacji maszyn i urządzeń do wybijania, odlewów zgodnie z instrukcją	6	
	28) Wykonywanie konserwacji maszyn i urządzeń do oczyszczania odlewów zgodnie z instrukcją	6	
	29) Wykonywanie konserwacji maszyn i urządzeń do wykończania odlewów zgodnie z instrukcją	6	
		Razem 120	

4.7.4. Procedury osiągnięcia celów kształcenia

Dla przedmiotu Obróbka wykańczająca odlewów, który należy do przedmiotów praktycznych zaleca się stosowanie metod nauczania praktycznych, podających oraz problemowych, takich jak:

- pokaz z objaśnieniem
- pokaz z instruktażem

- ćwiczenia przedmiotowe
- ćwiczenia produkcyjne
- metoda projektów
- metoda przewodniego tekstu
- wykład informacyjny
- wykład problemowy
- dyskusja dydaktyczna
- burza mózgów.

Dominującą metodą kształcenia powinna być metoda ćwiczeń praktycznych, które będą umożliwiały kształtowanie umiejętności przyswojonej wiedzy w praktyce, np. dobieranie metod wybijania odlewów w zależności od technologii ich wykonania, wybijanie ręcznie odlew z formy, wybijanie mechaniczne rdzeni z odlewów za pomocą maszyn i urządzeń, dobieranie narzędzi oraz maszyn i urządzeń do ręcznego i mechanicznego oczyszczania powierzchni odlewów oraz wykończania odlewów, rozpoznawanie i klasyfikowanie wady odlewów, dobieranie metod usuwania wad odlewów, dobieranie środków zabezpieczających przed korozją, wykonywanie przeglądów bieżących i konserwacji maszyn i urządzeń do wybijania, oczyszczania i wykończania odlewów zgodnie z instrukcją.

W pracowni, w której prowadzone będą zajęcia powinno się znajdować stanowisko komputerowe dla nauczyciela połączone do sieci lokalnej z dostępem do internetu, urządzeniem wielofunkcyjnym, projektorem multimedialnym oraz wizualizerem; stanowiska komputerowe dla uczniów (jedno stanowisko dla jednego ucznia), wszystkie komputery połączone do sieci lokalnej z dostępem do internetu, pakiet programów biurowych; stanowisk do wybijania i oczyszczania odlewów, wyposażonych w: urządzenia i narzędzia do wybijania odlewów z form oraz usuwania rdzeni, obcinania układów wlewowych, nadlewów i zalewek, urządzenia i narzędzia do oczyszczania oraz wykończania odlewów, stanowisk do pomiaru i kontroli jakości odlewów wyposażonych w stół traserski, wysokościomierze, suwmiarki, mikromierze, sprawdziany do gwintów i otworów, stanowisk z urządzeniem do obróbki erozyjnej (elektroerozyjnej lub strumieniowo erozyjnej, lub ultradźwiękowej) a w szczególności do cięcia materiałów strumieniem wody.

Należy pamiętać, iż zajęcia praktyczne i laboratoryjne realizowane w ramach kształcenia ustawicznego w formach pozaszkolnych nie mogą być prowadzone z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.

Zajęcia powinny być prowadzone z wykorzystaniem różnych form organizacyjnych: indywidualnie i zespołowo. Zajęcia mogą odbywać się w grupach. Praca w grupie pozwoli na kształtowanie umiejętności komunikowania się, dyskusji, podejmowania decyzji oraz prezentacji wyników. Ważną kwestią w kształceniu zawodowym jest indywidualizacja pracy w kierunku potrzeb i możliwości uczestnika kwalifikacyjnego kursu zawodowego w zakresie metod, środków oraz form kształcenia. Nauczyciel realizujący program powinien motywować uczestników kursu do aktywnego udziału w zajęciach, dostosowywać stopień trudności planowanych ćwiczeń do możliwości i potrzeb uczestników kursu, planować zadania do wykonywania przez uczestników kursu z uwzględnieniem ich zainteresowań, środowiska pracy, przygotowywać zadania o różnym stopniu trudności i złożoności, zachęcać uczestników kursu do korzystania z różnych źródeł informacji.

4.7.5. Proponowane metody sprawdzania osiągnięć edukacyjnych

Sprawdzanie i ocenianie osiągnięć uczestników kwalifikacyjnego kursu zawodowego należy przeprowadzać systematycznie przez cały okres realizacji programu nauczania przedmiotu, na podstawie wymagań przedstawionych w programie nauczania i przedstawionych uczestnikom kwalifikacyjnego kursu zawodowego na początku zajęć. Osiągnięcia uczestników kwalifikacyjnego kursu zawodowego należy oceniać w zakresie zaplanowanych celów kształcenia na podstawie:

- ukierunkowanej obserwacji pracy uczestnika kwalifikacyjnego kursu zawodowego,
- wykonywanych ćwiczeń,
- wykonywanego projektu,
- prezentacji projektu.

W ocenie dokonywanej w formie ustnej należy uwzględniać następujące kryteria: wiedzę merytoryczną, jakość wypowiedzi, poprawność wnioskowania. Umiejętności praktyczne należy sprawdzać na podstawie obserwacji czynności wykonywanych przez uczestnika kwalifikacyjnego kursu zawodowego w trakcie realizacji ćwiczeń, uwzględniając następujące kryteria: zawartość merytoryczną ćwiczeń, ich poprawność, formy przedstawienia.

Zajęcia należy prowadzić z naciskiem na:

- poprawność merytoryczną wykonywanych ćwiczeń i projektów,
- wykorzystywanie różnych źródeł informacji,
- pracę w zespole.

Po zakończeniu realizacji programu przedmiotu proponuje się zastosować test pisemny z zadaniami otwartymi i zamkniętymi. w ocenie końcowej należy uwzględnić poziom wykonania ćwiczeń, wyniki testu oraz ocenę za wykonanie i prezentację projektu.

4.8. Program nauczania dla przedmiotu Eksploatowanie maszyn odlewniczych

4.8.1. Cele ogólne przedmiotu

Cele ogólne przedmiotu to:

- Użytkowanie maszyn i urządzeń do rozładunku, oraz transportu materiałów wsadowych.
- Przygotowanie wsadu do pieca zgodnie z recepturą.
- Użytkowanie maszyn i urządzeń do przygotowania oraz odważania materiałów wsadowych.
- Wykonywanie obsług codziennych i przeglądów bieżących oraz konserwacji maszyn i urządzeń do przygotowania wsadu.
- Prowadzenie procesu topienia w piecu odlewniczym.
- Wykonywanie obsług codziennych i przeglądów bieżących oraz konserwacji maszyn i urządzeń do topienia metali.
- Nabywanie kompetencji personalnych i społecznych.

4.8.2. Cele szczegółowe przedmiotu

Cele szczegółowe przedmiotu to:

- dobierać maszyny i urządzenia do transportu materiałów wsadowych z miejsca składowania do miejsca wytopu,
- dobierać sposoby przygotowania paliw do procesu wytopu ,
- użytkować maszyny i urządzenia do dozowania materiałów wsadowych,
- dobierać maszyny i urządzenia do przygotowania oraz odważania materiałów wsadowych,
- przygotowywać narzędzia, przyrządy, urządzenia i materiały do wykonania obsługi codziennej i przeglądów bieżących oraz konserwacji maszyn i urządzeń do przygotowania wsadu,
- dobierać piec do wytwarzanego materiału, omawia etapy procesu topienia w piecu odlewniczym,
- dozować wsad do pieca odlewniczego,
- obsługiwać piec odlewniczy,

- przygotowywać narzędzia, przyrządy, urządzenia i materiały do wykonania obsługi codziennej i przeglądów bieżących oraz konserwacji maszyn i urządzeń do topienia metali,
- stosuje obowiązujące procedury związane z kontrolą jakości na stanowisku pracy,
- przestrzegać zasad kultury osobistej i etyki zawodowej,
- planować wykonanie zadania,
- wykazywać się kreatywnością i otwartością na zmiany,
- stosować techniki radzenia sobie ze stresem,
- analizować wiedzę i doskonalić umiejętności zawodowe,
- stosować zasady komunikacji interpersonalnej,
- stosować metody i techniki rozwiązywania problemów,
- współpracować w zespole.

4.8.3. Materiał nauczania z uwzględnieniem opisu efektów kształcenia

Tabela 12. Przyporządkowanie efektów kształcenia wraz z kryteriami weryfikacji dla przedmiotu Eksploatowanie maszyn odlewniczych

Dział programowy	Tematy zajęć	Liczba godz.	Opis efektów kształcenia (uwzględniają kryteria weryfikacji) Uczestnik kursu:
I. Przygotowanie, dobór i transport materiałów wsadowych	1) Maszyny i urządzenia do rozładunku materiałów wsadowych	3	– wymienia maszyny i urządzenia do rozładunku materiałów wsadowych – dobiera maszyny i urządzenia do rozładunku materiałów wsadowych

Dział programowy	Tematy zajęć	Liczba godz.	Opis efektów kształcenia (uwzględniają kryteria weryfikacji) Uczestnik kursu:
	2) Maszyny i urządzenia do transportu materiałów wsadowych z miejsca składowania do miejsca wytopu	3	– wskazuje maszyny i urządzenia do transportu materiałów wsadowych z miejsca składowania do miejsca wytopu – dobiera maszyny i urządzenia do transportu materiałów wsadowych z miejsca składowania do miejsca wytopu
	3) Materiały wsadowe do pieca	6	– rozróżnia materiały wsadowe do pieca – omawia materiały wsadowe do pieca
	4) Dobór materiałów wsadowych do składu stopu	3	– dobiera materiały wsadowe do składu stopu – omawia wpływ doboru materiałów wsadowych do składu stopu
	5) Paliwa do procesu wytopu	3	– dobiera sposoby przygotowania paliw do procesu wytopu – przygotowuje paliwa do procesu wytopu
	6) Sposoby przygotowania topników i składników stopowych do procesu topienia	3	– dobiera sposoby przygotowania topników i składników stopowych do procesu topienia – przygotowuje topniki i składniki stopowe do procesu topienia
	7) Działanie maszyn i urządzeń do dozowania materiałów wsadowych	6	– omawia działanie maszyn i urządzeń do dozowania materiałów wsadowych – użytkuje maszyny i urządzenia do dozowania materiałów wsadowych

Dział programowy	Tematy zajęć	Liczba godz.	Opis efektów kształcenia (uwzględniają kryteria weryfikacji) Uczestnik kursu:
II. Maszyny i urządzenia do przygotowania materiałów wsadowych	8) Maszyny i urządzenia do przygotowania oraz odważania materiałów wsadowych	6	– opisuje maszyny i urządzenia do przygotowania oraz odważania materiałów wsadowych – przygotowuje maszyny i urządzenia do odważania materiałów wsadowych
	9) Dobór maszyn i urządzeń do przygotowania oraz odważania materiałów wsadowych	3	– dobiera maszyny i urządzenia do przygotowania oraz odważania materiałów wsadowych – użytkuje maszyny i urządzenia do przygotowania oraz odważania materiałów wsadowych
	10) Kalibracja urządzeń pomiarowych	6	– wskazuje terminy kalibracji urządzeń pomiarowych – przestrzega terminów kalibracji urządzeń pomiarowych
	11) Możliwości wykorzystania maszyn i urządzeń do przygotowania oraz odważania materiałów wsadowych	3	– wskazuje możliwości wykorzystania do danego zadania maszyn i urządzeń do przygotowania oraz odważania materiałów wsadowych – dobiera do danego zadania maszyn i urządzeń do przygotowania oraz odważania materiałów wsadowych
III. Obsługa codzienna i przeglądy bieżące oraz konserwacja maszyn i urządzeń do przygotowania wsadu	12) Sposoby wykonania obsługi codziennych i przeglądów bieżących oraz konserwacji maszyn i urządzeń do przygotowania wsadu	3	– określa sposób wykonania obsługi codziennej i przeglądów bieżących oraz konserwacji maszyn i urządzeń do przygotowania wsadu – dobiera sposób wykonania obsługi codziennej i przeglądów bieżących oraz konserwacji maszyn i urządzeń do przygotowania wsadu

Dział programowy	Tematy zajęć	Liczba godz.	Opis efektów kształcenia (uwzględniają kryteria weryfikacji) Uczestnik kursu:
	13) Narzędzia, przyrządy, urządzenia i materiały do wykonania obsługi codziennej i przeglądów bieżących oraz konserwacji maszyn i urządzeń do przygotowania wsadu	6	- wskazuje narzędzia, przyrządy, urządzenia i materiały do wykonania obsługi codziennej i przeglądów bieżących oraz konserwacji maszyn i urządzeń do przygotowania wsadu - przygotowuje narzędzia, przyrządy, urządzenia i materiały do wykonania obsługi codziennej i przeglądów bieżących oraz konserwacji maszyn i urządzeń do przygotowania wsadu
	14) Czynności podczas przeglądu bieżącego maszyn i urządzeń do przygotowania wsadu zgodnie z instrukcją	3	- wymienia kolejność czynności podczas przeglądu bieżącego maszyn i urządzeń do przygotowania wsadu zgodnie z instrukcją - omawia kolejność czynności podczas przeglądu bieżącego maszyn i urządzeń do przygotowania wsadu zgodnie z instrukcją
	15) Czynności podczas konserwacji maszyn i urządzeń do przygotowania wsadu zgodnie z instrukcją	6	- wymienia kolejność czynności podczas konserwacji maszyn i urządzeń do przygotowania wsadu zgodnie z instrukcją - opisuje kolejność czynności podczas konserwacji maszyn i urządzeń do przygotowania wsadu zgodnie z instrukcją
IV. Proces wytopu i obsługa pieców odlewniczych	16) Dobór pieca do wytwarzanego materiału	3	dobiera piec do wytwarzanego materiału, omawia etapy procesu topienia w piecu odlewniczym
	17) Etapy procesu topienia w piecu odlewniczym	3	
	18) Narzędzia do obsługi pieców odlewniczych	3	dobiera narzędzia do obsługi pieców odlewniczych

Dział programowy	Tematy zajęć	Liczba godz.	Opis efektów kształcenia (uwzględniają kryteria weryfikacji) Uczestnik kursu:
			– przygotowuje narzędzia do obsługi pieców odlewniczych
	19) Kolejność dozowania wsadu do pieca odlewniczego	3	– wskazuje kolejność dozowania wsadu do pieca odlewniczego – dozuje wsad do pieca odlewniczego
	20) Usuwanie żużla	3	– omawia usuwanie żużla – usuwa żużel
	21) Pobieranie prób ciekłego metalu	3	– omawia zasady pobierania prób ciekłego metalu – pobiera próby ciekłego metalu
	22) Obsługa pieca odlewniczego	6	– opisuje obsługę pieca odlewniczego – obsługuje piec odlewniczy
	23) Parametry pracy pieców odlewniczych	3	– wymienia parametry pracy pieców odlewniczych – kontroluje parametry pracy pieców odlewniczych
	24) Systemy komputerowe wspomagające czynności regulacji parametrów pracy pieca odlewniczego	6	– wymienia systemy komputerowe wspomagające czynności regulacji parametrów pracy pieca odlewniczego

Dział programowy	Tematy zajęć	Liczba godz.	Opis efektów kształcenia (uwzględniają kryteria weryfikacji) Uczestnik kursu:
			– stosuje systemy komputerowe wspomagające czynności regulacji parametrów pracy pieca odlewniczego
V. Obsługa codzienna i przeglądy bieżące oraz konserwacja maszyn i urządzeń do topienia metali	25) Obsługi codzienne i przeglądy bieżące oraz konserwacja maszyn i urządzeń do topienia metali	6	– określa sposób wykonania obsługi codziennej i przeglądów bieżących oraz konserwacji maszyn i urządzeń do topienia metali – dobiera sposób wykonania obsługi codziennej i przeglądów bieżących oraz konserwacji maszyn i urządzeń do topienia metali
	26) Narzędzia, przyrządy, urządzenia i materiały do wykonania obsługi codziennej i przeglądów bieżących oraz konserwacji maszyn i urządzeń do topienia metali	6	– wymienia narzędzia, przyrządy, urządzenia i materiały do wykonania obsługi codziennej i przeglądów bieżących oraz konserwacji maszyn i urządzeń do topienia metali – przygotowuje narzędzia, przyrządy, urządzenia i materiały do wykonania obsługi codziennej i przeglądów bieżących oraz konserwacji maszyn i urządzeń do topienia metali
	27) Metody diagnozy maszyn i urządzeń do topienia metali bez ich demontażu	6	– omawia działanie maszyn i urządzeń do topienia metali oraz możliwości diagnozy bez demontażu – przedstawia zasady działania maszyn i urządzeń do topienia metali oraz możliwości diagnozy bez demontażu
	28) Kolejność czynności podczas konserwacji maszyn i urządzeń do topienia metali	6	– wymienia kolejność czynności podczas konserwacji maszyn i urządzeń do topienia metali

Dział programowy	Tematy zajęć	Liczba godz.	Opis efektów kształcenia (uwzględniają kryteria weryfikacji) Uczestnik kursu:
			– dobiera kolejność czynności podczas konserwacji maszyn i urządzeń do topienia metali
		Razem: 120	

4.8.4. Procedury osiągnięcia celów kształcenia

Dla przedmiotu Eksploatowanie maszyn odlewniczych, który należy do przedmiotów praktycznych zaleca się stosowanie metod nauczania praktycznych, podających oraz problemowych, takich jak:

- pokaz z objaśnieniem
- pokaz z instruktażem
- ćwiczenia przedmiotowe
- ćwiczenia produkcyjne
- metoda projektów
- metoda przewodniego tekstu
- wykład informacyjny
- wykład problemowy
- dyskusja dydaktyczna
- burza mózgów.

Dominującą metodą kształcenia powinna być metoda ćwiczeń praktycznych, które będą umożliwiały kształtowanie umiejętności przyswojonej wiedzy w praktyce, np. obsługa maszyn i urządzeń do rozładunku, oraz transportu materiałów wsadowych, przygotowanie wsadu do pieca zgodnie z recepturą, obsługa maszyn i urządzeń do przygotowania oraz odważania materiałów wsadowych, przeprowadzanie obsług codziennych i przeglądów bieżących oraz konserwacji maszyn i urządzeń do przygotowania wsadu,

prorowadzenie procesu topienia w piecu odlewniczym, przeprowadzanie obsług codziennych i przeglądów bieżących oraz konserwacji maszyn i urządzeń do topienia metali. Wykłady należy ograniczyć do niezbędnego minimum i raczej powinny to być sporadycznie miniwykłady połączone z innymi metodami (kształcenie polimetodyczne).

W pracowni, w której prowadzone będą zajęcia powinno się znajdować stanowisko komputerowe dla nauczyciela podłączone do sieci lokalnej z dostępem do internetu, urządzeniem wielofunkcyjnym, projektorem multimedialnym oraz wizualizerem; stanowisk do spajania i cięcia metali, wyposażonych w przyrządy do spawania elektrycznego i gazowego, lutowania oraz środki ochrony indywidualnej i zbiorowej, stanowisk do obróbki plastycznej metali, wyposażonych w urządzenia do obróbki plastycznej metali na gorąco i zimno, narzędzia i przyrządy kowalskie, piec kowalski,; stanowisk do przygotowania materiałów wsadowych i obsługi pieców odlewniczych, wyposażonych w urządzenia do rozdrabniania, ważenia i dozowania materiałów wsadowych, urządzenia, przyrządy i narzędzia do pomiaru parametrów pracy pieców odlewniczych, pobierania próbek ciekłego metalu, narzędzia do transportu ciekłego metalu i zalewania form, piec odlewniczy, środki do zabezpieczania oraz naprawy łyżek i kadzi odlewniczych.

Należy pamiętać, iż zajęcia praktyczne i laboratoryjne realizowane w ramach kształcenia ustawicznego w formach pozaszkolnych nie mogą być prowadzone z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.

Zajęcia powinny być prowadzone z wykorzystaniem różnych form organizacyjnych: indywidualnie i zespołowo. Zajęcia mogą odbywać się w grupach. Praca w grupie pozwoli na kształtowanie umiejętności komunikowania się, dyskusji, podejmowania decyzji oraz prezentacji wyników. Ważną kwestią w kształceniu zawodowym jest indywidualizacja pracy w kierunku potrzeb i możliwości uczestnika kwalifikacyjnego kursu zawodowego w zakresie metod, środków oraz form kształcenia. Nauczyciel realizujący program powinien motywować uczestników kursu do aktywnego udziału w zajęciach, dostosowywać stopień trudności planowanych ćwiczeń do możliwości i potrzeb uczestników kursu, planować zadania do wykonywania przez uczestników kursu z uwzględnieniem ich zainteresowań, środowiska pracy, przygotowywać zadania o różnym stopniu trudności i złożoności, zachęcać uczestników kursu do korzystania z różnych źródeł informacji.

4.8.5. Proponowane metody sprawdzania osiągnięć edukacyjnych

Sprawdzanie i ocenianie osiągnięć uczestników kwalifikacyjnego kursu zawodowego należy przeprowadzać systematycznie przez cały okres realizacji programu nauczania przedmiotu, na podstawie wymagań przedstawionych w programie nauczania i przedstawionych uczestnikom kwalifikacyjnego kursu zawodowego na początku zajęć. Osiągnięcia uczestników kwalifikacyjnego kursu zawodowego należy oceniać w zakresie zaplanowanych celów kształcenia na podstawie:

- ukierunkowanej obserwacji pracy uczestnika kwalifikacyjnego kursu zawodowego,
- wykonywanych ćwiczeń,
- wykonywanego projektu,
- prezentacji projektu.

W ocenie dokonywanej w formie ustnej należy uwzględniać następujące kryteria: wiedzę merytoryczną, jakość wypowiedzi, poprawność wnioskowania. Umiejętności praktyczne należy sprawdzać na podstawie obserwacji czynności wykonywanych przez uczestnika kwalifikacyjnego kursu zawodowego w trakcie realizacji ćwiczeń, uwzględniając następujące kryteria: zawartość merytoryczną ćwiczeń, ich poprawność, formy przedstawienia.

Zajęcia należy prowadzić z naciskiem na:

- poprawność merytoryczną wykonywanych ćwiczeń i projektów,
- wykorzystywanie różnych źródeł informacji,
- pracę w zespole.

Po zakończeniu realizacji programu przedmiotu proponuje się zastosować test pisemny z zadaniami otwartymi i zamkniętymi. w ocenie końcowej należy uwzględnić poziom wykonania ćwiczeń, wyniki testu oraz ocenę za wykonanie i prezentację projektu.

5. Ewaluacja programu kwalifikacyjnego kursu zawodowego

Tabela 13. Ewaluacja programu kwalifikacyjnego kursu zawodowego

Efekt kształcenia z podstawy programowej (oznaczony w programie kursu jako kluczowy dla kwalifikacji lub jednostki efektów) Uczestnik kursu:	Wskaźniki potwierdzające osiągnięcie efektu kształcenia	Metody/techniki badania	Termin badania
przestrzega zasad bezpieczeństwa i higieny pracy oraz przepisów prawa dotyczących ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska na stanowisku pracy (ek)	Uzyskanie zaliczenia zajęć edukacyjnych Bezpieczeństwo i higiena pracy potwierdza osiągnięcie efektu kształcenia	Test wiedzy z zakresu zasad bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej, ochrony środowiska oraz ergonomii	W trakcie trwania kwalifikacyjnego kursu zawodowego
wykonuje połączenia mechaniczne (ek)	Uzyskanie zaliczenia zajęć edukacyjnych Podstawy technologii odlewniczej	Test typu próba pracy - wykonanie połączenia mechanicznego	W trakcie trwania kwalifikacyjnego kursu zawodowego

Efekt kształcenia z podstawy programowej (oznaczony w programie kursu jako kluczowy dla kwalifikacji lub jednostki efektów) Uczestnik kursu:	Wskaźniki potwierdzające osiągnięcie efektu kształcenia	Metody/techniki badania	Termin badania
przeprowadza obsługę codzienną, przeglądy bieżące oraz konserwację maszyn i urządzeń wykorzystywanych do przerobu mas formierskich i mas rdzeniowych (ek)	Uzyskanie zaliczenia zajęć edukacyjnych Wykonywanie form odlewniczych	Test typu próba pracy- przeprowadzenie obsługi codziennej, przeglądu bieżącego lub konserwacji maszyny, urządzenia wykorzystywanych do przerobu mas formierskich i mas rdzeniowych	W trakcie trwania kwalifikacyjnego kursu zawodowego
wykonuje odlewy w formach jednorazowych (ek)	Uzyskanie zaliczenia zajęć edukacyjnych Wykonywanie odlewów	Test typu próba pracy - wykonanie odlewu w formie jednorazowej	W trakcie trwania kwalifikacyjnego kursu zawodowego
wykonuje odlewy w formach trwałych i półtrwałych (ek)	Uzyskanie zaliczenia zajęć edukacyjnych Wykonywanie odlewów	Test typu próba pracy - wykonanie odlewu w formie trwałej lub półtrwałej	W trakcie trwania kwalifikacyjnego kursu zawodowego
użytkuje maszyny i urządzenia do ręcznego i mechanicznego wybijania odlewów z form oraz rdzeni z odlewów (ek)	Uzyskanie zaliczenia zajęć edukacyjnych Obróbka wykończająca odlewów	Test typu próba pracy - obsługa maszyn i urządzeń do ręcznego i mechanicznego wybijania odlewów z form oraz rdzeni z odlewów	W trakcie trwania kwalifikacyjnego kursu zawodowego

Efekt kształcenia z podstawy programowej (oznaczony w programie kursu jako kluczowy dla kwalifikacji lub jednostki efektów) Uczestnik kursu:	Wskaźniki potwierdzające osiągnięcie efektu kształcenia	Metody/techniki badania	Termin badania
użytkuje narzędzia, maszyny i urządzenia do ręcznego i mechanicznego oczyszczania powierzchni odlewów wykończania odlewów (ek)	Uzyskanie zaliczenia zajęć edukacyjnych Obróbka wykończająca odlewów	Test typu próba pracy - wykończanie odlewów, oczyszczanie powierzchni odlewów za pomocą narzędzi, maszyn i urządzeń do ręcznego i mechanicznego wykończania odlewów	W trakcie trwania kwalifikacyjnego kursu zawodowego
wykonuje obsługę codzienną i przeglądy bieżące oraz konserwację maszyn i urządzeń do przygotowania wsadu (ek)	Uzyskanie zaliczenia zajęć edukacyjnych Eksploataowanie maszyn odlewniczych	Test typu próba pracy - wykonanie obsługi codziennej, przeglądu bieżącego lub konserwacji maszyn i urządzeń do przygotowania wsadu	W trakcie trwania kwalifikacyjnego kursu zawodowego
wykonuje obsługę codzienną, przeglądy bieżące oraz konserwację maszyn i urządzeń do topienia metali (ek)	Uzyskanie zaliczenia zajęć edukacyjnych Eksploataowanie maszyn odlewniczych	Test typu próba pracy - wykonanie obsługi codziennej, przeglądu bieżącego lub konserwacji maszyn i urządzeń do topienia metali	W trakcie trwania kwalifikacyjnego kursu zawodowego

6. Wykaz literatury oraz niezbędnych środków i materiałów dydaktycznych

6.1. Wykaz literatury

1. Cholewa M., Gawroński J., Przybył M.: Podstawy procesów metalurgicznych. Wyd. Politechniki Śląskiej. Gliwice 2012
2. Chudzikiewicz R., Briks W.: Podstawy metalurgii i odlewnictwo. Wyd. PWN. Warszawa 1977
3. Ciał A., Frydrych H., Pieczonka T. Zarys metalurgii proszków. Wyd. Szkolne i Pedagogiczne, Warszawa 1992
4. Dymski S., Oleszycki H.: Metalurgia. Wyd. ATR. Bydgoszcz 1994
5. Fedoryszyn A.: Mechanizacja i automatyzacja wytwarzania odlewów w formach piaskowych. Linie odlewnicze. Wyd. AGH Kraków 2015
6. Figurski J., Popis S.: Rysunek techniczny zawodowy w branży mechanicznej i samochodowej. WSiP. Warszawa 2016
7. Głowacka M. i in.: Metaloznawstwo. Wyd. Politechniki Gdańskiej. Gdańsk 1996
8. Godlewski Z.: Modelarstwo. Część I. Wyd. PWSZ. Warszawa 1963
9. Górny Z.: Odlewnicze stopy metali nieżelaznych, Wyd. Naukowo-Techniczne. Warszawa 1992
10. Holtzer M.: Procesy metalurgiczne i odlewnicze stopów żelaza. Podstawy fizykochemiczne. Wyd. Naukowe PWN. Warszawa 2013
11. Kaczorowski A., Perzyk M., Waszkiewicz S.: Odlewnictwo. PWN. Warszawa 2020
12. Pater Z.: Podstawy metalurgii i odlewnictwa. Wyd. PWN. Lublin 2014

Proponowane podręczniki:

Literatura:

1. Karwan T.: Metalurgia metali nieżelaznych. Kraków-Bukowno 2013

2. Kosowski A.: Zarys odlewnictwa. Wyd. AGH. Kraków 1997
3. Mały poradnik mechanika. Tom i i II, praca zbiorowa, WNT. Warszawa 2008.
4. Sarna R., Sarna K.: Język angielski zawodowy w branży metalurgicznej. Zeszyt ćwiczeń. WSiP. Warszawa 2018.

Czasopisma branżowe:

1. Franaszek T, Jasińska M.: Przegląd odlewnictwa. Stowarzyszenie Techniczne Odlewników Polskich
2. Hutnik-Wiadomości Hutnicze. Czasopismo Stowarzyszenia Inżynierów i Techników Przemysłu Hutniczego w Polsce (SITPH).

6.2. Wykaz niezbędnych środków i materiałów dydaktycznych

Placówka prowadząca kształcenie w zawodzie zapewnia pomieszczenia dydaktyczne z wyposażeniem odpowiadającym technologii i technice stosowanej w zawodzie, aby zapewnić osiągnięcie wszystkich efektów kształcenia określonych w podstawie programowej kształcenia w zawodzie szkolnictwa branżowego oraz umożliwić przygotowanie absolwenta do wykonywania zadań zawodowych.

Wyposażenie placówki niezbędne do realizacji kształcenia w zakresie kwalifikacji MTL.02 Eksploatacja maszyn i urządzeń odlewniczych

Pracownia technik podstaw konstrukcji maszyn w:

- stanowisko komputerowe dla nauczyciela podłączone do sieci lokalnej z dostępem do internetu, drukarką, skanerem lub urządzeniem wielofunkcyjnym oraz projektorem multimedialnym lub tablicą interaktywną lub monitorem interaktywnym,
- dokumentacje technologiczne,
- materiały stosowane do wytwarzania elementów maszyn i urządzeń odlewniczych, oprzyrządowania odlewniczego oraz form odlewniczych,
- przyrządy pomiarowe do pomiarów bezpośrednich i pośrednich, wzorce miar, przyrządy do pomiarów wielkości nieelektrycznych,
- modele części maszyn, modele połączeń części maszyn, modele urządzeń i układów przenoszenia napędów oraz systemów smarowania elementów maszyn, modele maszyn i urządzeń transportu wewnętrznego,

- próbki materiałów konstrukcyjnych, dokumentację techniczną, instrukcje obsługi maszyn i urządzeń odlewniczych,
- modele i schematy sprężarek, wentylatorów, pomp, części maszyn z różnymi postaciami zużycia,
- narzędzia do obróbki ręcznej i maszynowej skrawaniem oraz narzędzia monterskie i sprzęt kontrolnopomiarowy,
- katalogi maszyn i urządzeń odlewniczych oraz materiałów eksploatacyjnych.

Pracownia formierska i pracownia odlewnicza w:

- modele i makiety maszyn i urządzeń odlewniczych do przygotowywania materiałów i mas formierskich, wykonywania form i rdzeni, topienia metali, oczyszczania i wykończania odlewów, makiety form ciśnieniowych, kokil i form do odlewania odśrodkowego,
- modele urządzeń do przygotowania, dozowania materiałów wsadowych,
- urządzenia do kontroli procesu wytopu,
- modele maszyn i urządzeń do odlewania pod ciśnieniem, kokilowego oraz odśrodkowego
- materiały, modele oraz urządzenia stosowane w odlewaniu precyzyjnym,
- dokumentacje technologiczne, przyrządy do kontroli wymiarów form i rdzeni,
- zestawy odlewów z wadami odlewniczymi,
- zestawy prób gatunków drewna, tworzyw sztucznych, materiałów ogniotrwałych, stopów odlewniczych, próbek materiałów i mas formierskich (jeden zestaw dla czterech uczniów),
- odlewnicze zestawy modelowe, narzędzia do ręcznego wykonywania form i rdzeni.

Pracownia maszyn odlewniczych:

- przyrządy do pomiaru wartości elektrycznych, elementy obwodów elektrycznych, maszyny i aparaty elektryczne,
- osprzęt instalacji elektrycznych,

- elementy sterowania pneumatycznego i hydraulicznego maszyn i urządzeń,
- modele manipulatorów i robotów przemysłowych, programy specjalistyczne z zakresu automatycznej regulacji procesów odlewniczych,
- kontroli jakości oraz sterowania procesami technologicznymi do wykorzystania w szkolnej pracowni komputerowej.

Warsztaty szkolne wyposażone w:

- stanowiska do obróbki ręcznej metali (jedno stanowisko dla jednego ucznia), wyposażone w: stół ślusarski z imadłem, zestaw narzędzi do obróbki ręcznej: trasowania, cięcia, piłowania, gięcia, prostowania, wiercenia, gwintowania, skrobania, nitowania, robót montażowych, elektronarzędzia, przyrządy pomiarowe, materiały, surowce i półfabrykaty do obróbki, przyrządy kontrolno-pomiarowe oraz narzędzia i przyrządy monterskie, przyrządy i urządzenia do kształtowania elementów metalowych metodą obróbki plastycznej na zimno,
- stanowiska do obróbki maszynowej materiałów (jedno stanowisko dla dwóch uczniów), wyposażone w obrabiarki konwencjonalne: tokarkę uniwersalną, frezarkę narzędziową, wiertarkę, przyrządy i uchwyty obróbkowe, przyrządy kontrolno-pomiarowe.

Ponadto placówka zapewnia uczestnikowi kursu dostęp do:

- stanowisk do spajania i cięcia metali, wyposażonych w przyrządy do spawania elektrycznego i gazowego, lutowania oraz środki ochrony indywidualnej i zbiorowej,
- stanowisk do obróbki plastycznej metali, wyposażonych w urządzenia do obróbki plastycznej metali na gorąco i zimno, narzędzia i przyrządy kowalskie, piec kowalski,
- stanowisk do przygotowania materiałów i mas formierskich, wyposażonych w zasobniki, urządzenia do rozdrabniania, przesiewania i suszenia materiałów formierskich, wagę o zakresie ważenia do 100 kg, mieszarki do przygotowania mas formierskich i rdzeniowych,
- stanowisk do ręcznego wykonywania form i rdzeni, wyposażonych w stół, narzędzia do zagęszczania masy, wykończania powierzchni wnętrza formy oraz powierzchni rdzeni, urządzenia do suszenia rdzeni,
- stanowisk do mechanicznego wykonywania form i rdzeni, wyposażonych w maszyny formierskie i rdzeniarskie, narzędzia i przyrządy formierskie,
- stanowisk do wykonywania form metodami specjalnymi, wyposażonych w stół, oprzyrządowanie do wykonywania form metodami specjalnymi, piece do wytapiania wosku oraz wypalania form,

- stanowisk do wybijania i oczyszczania odlewów, wyposażonych w: urządzenia i narzędzia do wybijania odlewów z form oraz usuwania rdzeni, obcinania układów wlewowych, nadlewów i zalewek, urządzenia i narzędzia do oczyszczania oraz wykończania odlewów,
- stanowisk do wykonywania odlewów w formach metalowych, wyposażonych w kokilarki, maszyny do odlewania pod ciśnieniem i urządzenia do odlewania odśrodkowego,
- stanowisk do przygotowania materiałów wsadowych i obsługi pieców odlewniczych, wyposażonych w urządzenia do rozdrabniania, ważenia i dozowania materiałów wsadowych, urządzenia, przyrządy i narzędzia do pomiaru parametrów pracy pieców odlewniczych, pobierania próbek ciekłego metalu, narzędzia do transportu ciekłego metalu i zalewania form, piec odlewniczy, środki do zabezpieczania oraz naprawy łyżek i kadzi odlewniczych,
- stanowisk do pomiaru i kontroli jakości odlewów wyposażonych w stół traserski, wysokościomierze, suwmiarki, mikromierze, sprawdziany do gwintów i otworów,
- stanowisk z urządzeniem do obróbki erozyjnej (elektroerozyjnej lub strumieniowo erozyjnej, lub ultradźwiękowej) a w szczególności do cięcia materiałów strumieniem wody,
- stanowisk do drukowania przestrzennego na drukarkach 3D, umożliwiające wykonywanie części w technologii drukowania 3D,
- stanowisk do obróbki wodno-ściernej lub hydro-ściernej (strumieniem wody) z wycinarką sterowaną numerycznie (CNC).

7. Sposób i forma zaliczenia kwalifikacyjnego kursu zawodowego

Kwalifikacyjny kurs zawodowy kończy się zaliczeniem w formie ustalonej przez podmiot prowadzący kurs. Osoba, która uzyskała zaliczenie, otrzymuje zaświadczenie o ukończeniu kwalifikacyjnego kursu zawodowego. Przykładowe propozycje określające zakres zadań zaliczających kurs wskazanych jako kluczowy przedstawiono w rozdziale 5 Ewaluacja programu kwalifikacyjnego kursu zawodowego

8. Sprawdzenie kompletności i poprawności opracowanego programu nauczania

Tabela 14. Weryfikacja programu nauczania kwalifikacyjnego kursu zawodowego pod kątem zgodności z przepisami prawa oświatowego

Lp.	Program kwalifikacyjnego kursu zawodowego uwzględnia	Zawartość opracowanego programu zajęć (T/N)

1	Cele kształcenia (zadania zawodowe)	T
2	Efekty kształcenia	T
3	Kryteria weryfikacji	T
4	Warunki realizacji kształcenia w kwalifikacji (lub niezbędne do realizacji danej jednostki efektów)	T
5	Minimalna liczba godzin kształcenia zawodowego dla kwalifikacji wyodrębnionej w zawodzie lub jednostki efektów	T

Tabela 15. Weryfikacja programu kwalifikacyjnego kursu zawodowego pod kątem kompletności efektów kształcenia

Efekty kształcenia oraz kryteria weryfikacji określone w podstawie programowej kształcenia w zawodzie		
Oznaczenie i nazwa jednostki efektów MTL.02.1. Bezpieczeństwo i higiena pracy		
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji Uczestnik kursu:	Zawartość opracowanego programu zajęć (temat zajęć)
1) stosuje pojęcia związane z bezpieczeństwem i higieną pracy, ochroną przeciwpożarową, ochroną środowiska i ergonomią (ep)	1) wyjaśnia znaczenie pojęć bezpieczeństwo pracy, higiena pracy, ochrona pracy, ergonomia	1) Podstawowe pojęcia dotyczące ochrony pracy, ochrony przeciwpożarowej, ochrony środowiska i ergonomii
	2) opisuje pojęcia związane z wypadkami przy pracy i chorobami zawodowymi	

Program nauczania kwalifikacyjnego kursu zawodowego
MTL.02. Eksploatacja maszyn i urządzeń odlewniczych

	3) wymienia przepisy prawa dotyczące bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska	
	4) wymienia regulacje wewnątrzzakładowe związane z bezpieczeństwem i higieną pracy, ochroną przeciwpożarową, ochroną środowiska i ergonomią w przedsiębiorstwie odlewniczym	
2) charakteryzuje zadania i uprawnienia instytucji oraz służb działających w zakresie ochrony pracy i ochrony środowiska (ep)	1) wymienia instytucje oraz służby działające w zakresie ochrony pracy i ochrony środowiska	2) Rodzaje instytucji oraz służb działających w zakresie ochrony pracy, ochrony przeciwpożarowej oraz ochrony środowiska
	2) opisuje zadania i uprawnienia instytucji oraz służb działających w zakresie ochrony pracy i ochrony środowiska	3) Zadania i uprawnienia instytucji oraz służb działających w zakresie ochrony pracy, ochrony przeciwpożarowej oraz ochrony środowiska
1) charakteryzuje prawa i obowiązki pracownika oraz pracodawcy w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy (ep)	1) wymienia prawa i obowiązki pracodawcy w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy	4) Prawa i obowiązki pracownika oraz pracodawcy w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy
	2) wymienia prawa i obowiązki pracownika w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy	
	4) wymienia środki prawne możliwe do zastosowania w sytuacji naruszenia przepisów prawa w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy	
	5) wymienia konsekwencje nieprzestrzegania obowiązków pracownika i pracodawcy w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy	

	6) wskazuje rodzaje świadczeń z tytułu wypadku przy pracy	5) Prawa i obowiązki pracownika w przypadku wystąpienia choroby zawodowej lub wypadku przy pracy
	7) wskazuje prawa pracownika, który zachorował na chorobę zawodową	
2) określa skutki oddziaływania czynników szkodliwych na organizm człowieka (ew)	1) rozróżnia źródła czynników szkodliwych w środowisku pracy	6) Rodzaje czynników środowiska działających na organizm człowieka
	2) wymienia rodzaje chorób zawodowych charakterystycznych dla wykonywanego zawodu	
	3) opisuje objawy typowych chorób zawodowych związanych z wykonywanym zawodem	7) Skutki oddziaływania czynników środowiska pracy na organizm człowieka
	4) określa sposoby przeciwdziałania zagrożeniom istniejącym na stanowiskach pracy	
	5) przestrzega procedur w sytuacji zagrożeń	
3) przestrzega zasad bezpieczeństwa i higieny pracy oraz przepisów prawa dotyczących ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska na stanowisku pracy (ek)	1) określa zasady zachowania się w przypadku pożaru w odlewni	8) Zadania zawodowe zgodne z zasadami bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej, ochrony środowiska oraz ergonomii
	2) rozróżnia środki gaśnicze ze względu na zakres stosowania	
	3) obsługuje maszyny i urządzenia na stanowiskach pracy zgodnie z zasadami bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska	
	1) określa zasady organizacji stanowiska pracy	

4) organizuje stanowisko pracy zgodnie z wymaganiami ergonomii, bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska (ew)	2) organizuje swoje stanowisko pracy w odlewni zgodnie z wymaganiami ergonomii, bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska	9) Organizacja stanowisk pracy zgodnie z wymaganiami
	3) utrzymuje ład i porządek na stanowisku pracy w odlewni	
5) stosuje środki ochrony indywidualnej i zbiorowej podczas wykonywania zadań zawodowych (ew)	1) określa środki ochrony indywidualnej stosowane podczas wykonywania zadań zawodowych	10) Środki ochrony indywidualnej i zbiorowej na stanowiskach pracy
	2) określa środki ochrony zbiorowej stosowane podczas wykonywania zadań zawodowych	
	3) rozróżnia środki ochrony indywidualnej i zbiorowej stosowane na stanowisku pracy w odlewni	
	4) stosuje środki ochrony indywidualnej i zbiorowej na stanowisku pracy w odlewni zgodnie z przeznaczeniem	
	5) stosuje się do informacji zawartych na znakach zakazu, nakazu, ostrzegawczych, ewakuacyjnych, ochrony przeciwpożarowej oraz sygnałów alarmowych	
6) udziela pierwszej pomocy w stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego (ew),	1) opisuje podstawowe symptomy wskazujące na stany nagłego zagrożenia zdrowotnego	11) Pierwsza pomoc w stanach zagrożenia zdrowia i życia w pracy
	2) ocenia sytuację poszkodowanego na podstawie analizy objawów obserwowanych u poszkodowanego	
	3) zabezpiecza siebie, poszkodowanego i miejsce wypadku	12) Zasady udzielania pierwszej pomocy

	4) układa poszkodowanego w pozycji bezpiecznej	
	5) powiadamia odpowiednie służby	
	6) prezentuje udzielanie pierwszej pomocy w urazowych stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego, np. krwotok, zmiążdżenie, amputacja, złamanie, oparzenie	13) Udzielanie pierwszej pomocy w stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego
	7) prezentuje udzielanie pierwszej pomocy w nieurazowych stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego, np. omdlenie, zawał, udar	
	8) wykonuje resuscytację krążeniowo-oddechową na fantomie zgodnie z wytycznymi Polskiej Rady Resuscytacji i Europejskiej Rady Resuscytacji	
	9) wykonuje resuscytację krążeniowo-oddechową na fantomie zgodnie z wytycznymi Polskiej Rady Resuscytacji Europejskiej Rady Resuscytacji	
Oznaczenie i nazwa jednostki efektów		
MTL.02.2. Podstawy odlewnictwa		
6) stosuje zasady wykonywania szkiców oraz rysunków technicznych	1) sporządza szkice i rysunki techniczne, zgodnie z obowiązującymi normami i zasadami	1) Podstawy rysunku technicznego - normy stosowane w rysunku technicznym 2) Zasady sporządzania rysunków technicznych
	2) wykonuje rzutowanie, przekroje i wymiarowanie, zgodnie z obowiązującymi normami i zasadami	3) Zasady rzutowania prostokątnego 4) Tworzenie przekroi zgodnie z normami

c) odczytuje informacje ze szkiców i rysunków technicznych d) przestrzega zasad tolerancji i pasowania (ew)		5) Zasady wymiarowania przedmiotu
	3) oblicza wymiary graniczne i tolerancje	6) Ogólne zasady tolerancji części maszyn
	4) rozróżnia pasowanie części maszyn, określa kształt, wymiary, parametry powierzchni oraz rodzaj obróbki na podstawie szkiców i rysunków technicznych części	7) Rodzaje pasowań 8) Bicie osiowe i promieniowe
	5) sporządza rysunki techniczne z wykorzystaniem technik komputerowych	9) Wykonywanie rysunków technicznych technikami komputerowymi
	6) rozróżnia, interpretuje i posługuje się symbolami tolerancji geometrycznych	10) Tolerancje kształtu i położenia
7) posługuje się dokumentacją techniczną maszyn i urządzeń (ep)	1) wymienia i rozróżnia rodzaje dokumentacji technicznej maszyn i urządzeń	11) Rodzaje dokumentacji technicznej maszyn i urządzeń
	2) wyjaśnia znaczenie normalizacji, typizacji i unifikacji w budowie maszyn i urządzeń	12) Normalizacja, typizacja i unifikacja w budowie maszyn
	3) wskazuje zespoły i podzespoły maszyn i urządzeń na podstawie dokumentacji technicznej	13) Rozpoznawanie zespołów i podzespołów maszyn i urządzeń na podstawie dokumentacji technicznej
	4) czyta schematy strukturalne, funkcjonalne i zasadnicze maszyn i urządzeń	14) Schematy strukturalne, funkcjonalne i zasadnicze maszyn i urządzeń
	5) wyjaśnia sposób działania maszyn i urządzeń na podstawie dokumentacji technicznej	15) Rozpoznawanie maszyn i urządzeń na podstawie dokumentacji technicznej
8) charakteryzuje materiały konstrukcyjne, eksploatacyjne	1) określa właściwości i zastosowanie drewna i materiałów drewnopochodnych	16) Własności i zastosowanie drewna i materiałów drewnopochodnych
	2) określa właściwości i zastosowanie tworzyw sztucznych	17) Własności i zastosowanie tworzyw sztucznych

i uszczelniające (ew)	3) opisuje właściwości i zastosowanie materiałów niemetalowych	18) Własności i zastosowanie materiałów niemetalowych
	4) opisuje właściwości i zastosowanie metali i ich stopów	19) Własności i zastosowanie metali i ich stopów
	5) rozpoznaje gatunki stopów żelaza i metali nieżelaznych na podstawie oznaczeń	20) Oznaczenia gatunki stopów żelaza i metali nieżelaznych
	6) opisuje właściwości olejów i smarów	21) Oleje i smary
	7) opisuje właściwości cieczy smarująco-chłodzących	22) Ciecze smarująco chłodzące
	8) dobiera materiały konstrukcyjne eksploatacyjne i uszczelniające na podstawie katalogów	23) Dobór materiałów konstrukcyjnych eksploatacyjnych i uszczelniających na podstawie katalogów
9) charakteryzuje budowę maszyn i urządzeń (ew)	1) opisuje osie i wały	24) Osie i wały
	2) opisuje budowę, sposób działania i zastosowanie łożysk ślizgowych i tocznych	25) Łożyska toczne i ślizgowe
	3) wyjaśnia budowę i zasadę działania sprzęgieł i hamulców	26) Sprzęgła i hamulce
	4) klasyfikuje przekładnie mechaniczne	27) Przekładnie mechaniczne- rodzaje budowa i zasada działania
	5) wyjaśnia budowę i zasadę działania przekładni mechanicznych	
	6) wyjaśnia budowę i zasadę działania mechanizmów ruchu postępowego i obrotowego	28) Mechanizmy ruchu postępowego i obrotowego
	7) wskazuje zastosowanie elementów, zespołów i mechanizmów maszyn i urządzeń	
	8) rozpoznaje zużycie części maszyn i urządzeń	29) Zużycie części maszyn

10)wykonuje pomiary warsztatowe (ew)	1) dobiera metody pomiarowe do wykonywania pomiarów warsztatowych	30) Metody pomiarów warsztatowych
	2) dobiera przyrządy i narzędzia pomiarowe do wykonywania pomiarów warsztatowych	31) Narzędzia do pomiarów warsztatowych i zasady ich użytkowania
	3) określa zasady użytkowania i przechowywania narzędzi i przyrządów pomiarowych	
	4) rozróżnia błędy pomiarowe	32) Błędy pomiarowe i analiza wyników pomiarów
	5) analizuje wyniki pomiarów warsztatowych	
11)charakteryzuje techniki i metody wytwarzania odlewów (ep)	1) rozróżnia techniki oraz metody odlewania, obróbki plastycznej, cieplnej oraz cieplno-chemicznej	33) Rodzaje odlewania, metody obróbki plastycznej, cieplnej i cieplno-chemicznej
	2) opisuje proces obróbki plastycznej, cieplnej oraz cieplnochemicznej opisuje proces odlewania metali i ich stopów	
	3) określa etapy procesów technologicznych wytwarzania wyrobów z metali i ich stopów	34) Etapy procesów technologicznych wytwarzania wyrobów z metali i ich stopów
	4) określa właściwości materiałów wytwarzanych metodą obróbki plastycznej, cieplnej oraz cieplno-chemicznej	35) Właściwości materiałów wytwarzanych metodą obróbki plastycznej, cieplnej oraz cieplno-chemicznej
	5) opisuje etapy procesu technologicznego dla wybranych technik wytwarzania odlewów	36) Etapy procesu technologicznego dla wybranych technik wytwarzania odlewów
12)wykonuje połączenia mechaniczne (ek),	1) opisuje metody łączenia materiałów	37) Metody łączenia materiałów
	2) określa zastosowanie połączeń rozłącznych i nierozłącznych	
	3) dobiera rodzaje połączeń mechanicznych w zależności od zastosowania	38) Dobór rodzaju połączenia mechanicznego w zależności od zastosowania

	4) dobiera narzędzia, urządzenia i materiały do wykonania połączeń rozłącznych i nierozłącznych	39) Narzędzia, urządzenia i materiały do wykonania połączeń
	5) łączy części różnymi technikami	40) Wykonywanie połączeń różnymi technikami
13)wykonuje operacje obróbki mechanicznej i ręcznej, spajania i plastycznego kształtowania metali (ew)	1) opisuje rodzaje obróbki maszynowej, spajania i plastycznego kształtowania metali	41) Rodzaje obróbki maszynowej, spajania i plastycznego kształtowania metali
	2) toczy powierzchnie przedmiotów zgodnie z dokumentacją technologiczną	42) Toczenie
	3) frezuje powierzchnie przedmiotów zgodnie z dokumentacją technologiczną	43) Frezowanie
	4) szlifuje powierzchnie przedmiotów zgodnie z dokumentacją technologiczną	44) Szlifowanie
	5) wykonuje otwory w różnych klasach dokładności	45) Wiercenie
	6) opisuje metody spajania metali	46) Spawanie, zgrzewanie, lutowanie i klejenie
	7) łączy powierzchnie przedmiotów przez spawanie, zgrzewanie, lutowanie i klejenie	
	8) opisuje metody obróbki ręcznej	47) Metody obróbki ręczna
	9) trasuje kształty przedmiotów obrabianych	48) Trasowanie
14)stosuje ochronę przed korozją (ew)	1) opisuje rodzaje korozji	49) Rodzaje i przyczyny korozji - sposoby ochrony przed korozją
	2) określa przyczyny powstawania korozji	
	3) rozpoznaje objawy korozji	

	4) określa sposoby ochrony przed korozją	50) Wykonywanie zabezpieczeń antykorozyjnych
	5) rozróżnia rodzaje powłok ochronnych i techniki ich nanoszenia	
	6) wykonuje zabezpieczenie antykorozyjne wyrobów	
15) dobiera sposoby transportu wewnętrznego i składowania materiałów (ep)	1) opisuje budowę i zasadę działania wybranych maszyn i urządzeń transportu wewnętrznego	51) Maszyny transportu wewnętrznego
	2) organizuje stanowisko składowania materiałów	52) Składowanie materiałów w odlewni i środki do ich transportu
	3) dobiera sposób i środki transportu do rodzaju materiału	
	4) stosuje zasady składowania materiałów zgodnie z wymaganiami ochrony środowiska	
16) charakteryzuje etapy wykonania odlewu (ew)	1) rozpoznaje elementy zestawu modelowego	53) Rodzaje modeli i form odlewniczych
	2) opisuje sposób wykonania kompletnej formy przygotowanej do zalewania	54) Metody wykonywania form odlewniczych
	3) opisuje sposób zalewania metalem	55) Metody zalewania form metalem
	4) opisuje metody wybijania odlewów	56) Metody sposoby wybijania odlewów i usuwania układu wlewowego
	5) opisuje metody usunięcia układu wlewowego i oczyszczania odlewów	
17) charakteryzuje proces sporządzania różnych rodzajów mas formierskich i rdzeniowych (ew)	1) rozróżnia główne i pomocnicze materiały formierskie	57) Materiały formierskie
	2) określa rolę materiałów formierskich w masach formierskich i rdzeniowych	
	3) opisuje proces przygotowania różnych rodzajów mas formierskich i rdzeniowych	58) Proces przygotowania mas formierskich i rdzeniowych

	4) dobiera masy formierskie i rdzeniowe do rodzaju form i rdzeni	
18)charakteryzuje metody wykonania form jednorazowych (ew)	1) określa narzędzia i przyrządy formierskie do formowania ręcznego	59) Narzędzia i przyrządy do formowania ręcznego
	2) opisuje rodzaje form jednorazowych i elementy ich budowy	60) Rodzaje form jednorazowych
	3) omawia metody ręcznego wykonania form jednorazowych	61) Metody ręcznego i maszynowego wykonania form jednorazowych
	4) omawia metody maszynowego wykonania form jednorazowych	
	5) określa etapy wykonania form jednorazowych na automatycznych liniach formierskich	
	6) określa etapy procesu ręcznego wykonania rdzeni	62) Proces ręcznego i zmechanizowanego wykonania rdzeni
	7) określa etapy zmechanizowanego wykonywania rdzeni	
19)charakteryzuje metody wytwarzania odlewów (ew)	1) rozróżnia metody wytwarzania odlewów w zależności od techniki zalewania form	63) Metody wytwarzania odlewów
	2) omawia odlewanie grawitacyjne w formach jednorazowych	64) Odlewanie grawitacyjne w formach jednorazowych
	3) omawia odlewanie grawitacyjne w formach	65) Odlewanie grawitacyjne w formach trwałych
	4) omawia proces odlewania ciśnieniowego	66) Proces odlewania ciśnieniowego
	5) opisuje nowoczesne rozwiązania mechanizacji i automatyzacji procesów odlewniczych	67) Rozwiązania mechanizacji i automatyzacji procesów odlewniczych
	6) wskazuje sposoby dalszego wykorzystania lub utylizacji produktów podstawowych i ubocznych procesów wytwarzania odlewów	68) Wykorzystanie i utylizacja produktów podstawowych i ubocznych procesów wytwarzania odlewów
	1) omawia etapy topienia staliwa i żeliwa	69) Topienie staliwa i żeliwa

15) charakteryzuje proces odlewania (ew)	2) omawia etapy topienia stopów metali nieżelaznych	70) Topienie stopów metali nieżelaznych
	3) omawia technikę zalewania form	71) Techniki zalewania form
	4) opisuje proces krzepnięcia i stygnięcia metalu w formie	72) Proces krzepnięcia i stygnięcia metalu w formie - zjawisko skurczu
	5) omawia zjawisko skurczu metalu	
16) dobiera materiały wsadowe do topienia stopów żelaza i metali nieżelaznych (ew)	1) klasyfikuje materiały wsadowe stosowane do topienia stopów żelaza i metali nieżelaznych	73) Materiały wsadowe stosowane do topienia stopów żelaza i metali nieżelaznych
	2) wyjaśnia rolę materiałów wsadowych w procesie wytopu żeliwa, staliwa i metali nieżelaznych	74) Materiały wsadowe stosowane w procesie wytopu żeliwa, staliwa i metali nieżelaznych
	3) wymienia materiały wsadowe do wytopu żeliwa szarego i sferoidalnego	
	4) wymienia materiały wsadowe do wytopu staliwa	
	5) rozpoznaje materiały wsadowe do wytopu stopów metali nieżelaznych	75) Materiały wsadowe do topienia stopów żelaza i metali nieżelaznych
	6) stosuje materiały wsadowe do topienia stopów żelaza i metali nieżelaznych	
17) charakteryzuje rodzaje stopów odlewniczych (ew)	1) opisuje stopy odlewnicze żelaza z węglem na podstawie ich składu chemicznego, właściwości i struktury wewnętrznej	76) Skład chemiczny, właściwości i struktura wewnętrznej stopów odlewniczych żelaza i metali nieżelaznych
	2) opisuje stopy odlewnicze metali nieżelaznych na podstawie ich składu chemicznego, właściwości i struktury wewnętrznej	
	3) opisuje właściwości stopów odlewniczych	

18) charakteryzuje rodzaje pieców odlewniczych (ep)	1) klasyfikuje piece odlewnicze	77) Piece odlewnicze – klasyfikacja i zasada działania
	2) określa zasady działania pieców odlewniczych	
	3) rozróżnia piece odlewnicze do wytopu żeliwa i staliwa na podstawie ich budowy i zasady działania	
	4) określa rodzaje materiałów ogniotrwałych stosowanych w piecach odlewniczych	
	5) rozróżnia piece odlewnicze do topienia metali nieżelaznych na podstawie ich budowy i zasady działania	
19) charakteryzuje wady odlewów (ep)	1) klasyfikuje wady odlewów	78) Wady odlewów
	2) opisuje wady odlewów	
	3) wskazuje przyczyny powstawania wad odlewów	
20) charakteryzuje systemy mechatroniczne stosowane w maszynach i urządzeniach odlewniczych (ep)	1) omawia zadania systemów mechatronicznych stosowanych w maszynach i urządzeniach odlewniczych	79) Systemy mechatroniczne, elektryczne, hydrauliczne, pneumatyczne i zrobotyzowane w maszynach i urządzeniach odlewniczych
	2) wskazuje zastosowanie elementów oraz układów elektrycznych i elektronicznych w maszynach i urządzeniach odlewniczych	
	3) wskazuje zastosowanie elementów oraz układów hydraulicznych i pneumatycznych w systemach mechatronicznych stosowanych w maszynach i urządzeniach odlewniczych	
	4) opisuje układy sensoryczne stosowane w systemach mechatronicznych stosowanych w maszynach i urządzeniach odlewniczych	

	5) opisuje systemy zrobotyzowane stosowane w maszynach i urządzeniach odlewniczych	
21)charakteryzuje zagadnienia eksploatacji maszyn i urządzeń odlewniczych (ep)	1) omawia procesy zużycia maszyn i urządzeń odlewniczych	80) Konserwacja i naprawa maszyn i urządzeń odlewniczych
	2) określa stan techniczny i eksploatacyjny maszyn i urządzeń odlewniczych	
	3) omawia przyczyny uszkodzeń maszyn i urządzeń odlewniczych	
	4) opisuje zakres obsługi, konserwacji, napraw i remontów maszyn i urządzeń odlewniczych	
	5) wyjaśnia zasady utrzymania należytego stanu technicznego maszyn i urządzeń odlewniczych	
22) stosuje metody kontroli jakości odlewu (ew)	1) opisuje metody kontroli jakości odlewu	81) Metody kontroli jakości odlewów
	2) dobiera metody stosowane do kontroli jakości odlewu	
	3) stosuje obowiązujące procedury związane z kontrolą jakości na stanowisku pracy	
23) stosuje programy komputerowe wspomagające wykonywanie zadań zawodowych (ew)	1) wykorzystuje programy komputerowe wspomagające wykonywanie zadań zawodowych	82) Programy komputerowe do symulacji procesu zalewania formy i krzepnięcia odlewu
	2) stosuje programy komputerowe do symulacji procesu zalewania formy i krzepnięcia odlewu	
24) rozpoznaje właściwe normy i procedury oceny zgodności podczas realizacji zadań	1) wymienia cele normalizacji krajowej	83) Podstawowe pojęcia z zakresu stosowania norm i normalizacji części maszyn - cele normalizacji
	2) wyjaśnia, czym jest norma i wymienia cechy normy	

zawodowych (ep)	3) rozróżnia oznaczenie normy międzynarodowej, europejskiej i krajowej	
	4) korzysta ze źródeł informacji dotyczących norm i procedur oceny zgodności	
Oznaczenie i nazwa jednostki efektów		
MTL.02.3. Eksploatacja maszyn i urządzeń do przygotowania mas formierskich i mas rdzeniowych		
4) określa etapy procesu przerobu mas formierskich i mas rdzeniowych (ew)	1) przygotowuje świeże składniki masy formierskiej i masy rdzeniowej	1) Masy formierskie i masy rdzeniowe ze świeżych składników
	2) sporządza masę formierską i masę rdzeniową ze świeżych składników	2) Sporządzanie mas formierskich ze świeżych składników 3) Sporządzanie mas rdzeniowych ze świeżych składników
	3) sporządza masę formierską i masę rdzeniową ze składnikami odświeżającymi	4) Sporządzanie mas formierskich ze składnikami odświeżającymi 5) Sporządzanie mas rdzeniowych ze składnikami odświeżającymi
	4) określa etapy sporządzania masy formierskiej i masy rdzeniowej do zalewania form wilgotnych	6) Sporządzanie mas formierskich do zalewania form wilgotnych 7) Sporządzanie mas rdzeniowych do zalewania form wilgotnych
	5) określa etapy sporządzania masy formierskiej i masy rdzeniowej do zalewania form suszonych	8) Sporządzanie mas formierskich do zalewania form suszonych 9) Sporządzanie mas rdzeniowych do zalewania form suszonych

	6) określa etapy sporządzania mas formierskich i mas rdzeniowych samoutwardzalnych	10) Sporządzanie mas formierskich samoutwardzalnych 11) Sporządzanie mas rdzeniowych samoutwardzalnych
5) stosuje maszyny i urządzenia do przerobu mas formierskich i mas rdzeniowych (ew)	1) opisuje maszyny i urządzenia do przerobu mas formierskich i mas rdzeniowych	12) Maszyny i urządzenia do przerobu mas formierskich i mas rdzeniowych
	2) dobiera maszyny i urządzenia do przerobu mas formierskich i mas rdzeniowych	13) Obsługa maszyn i urządzeń do przerobu mas formierskich 14) Obsługa maszyn i urządzeń do przerobu mas rdzeniowych
6) stosuje urządzenia stosowane do transportu materiałów formierskich, mas formierskich i mas rdzeniowych (ew)	1) opisuje urządzenia do transportu materiałów formierskich, mas formierskich i mas rdzeniowych	15) Urządzenia do transportu materiałów formierskich, mas formierskich i mas rdzeniowych
	2) dobiera urządzenia do transportu materiałów formierskich, mas formierskich i mas rdzeniowych	16) Przygotowanie urządzeń do transportu materiałów formierskich, mas formierskich i mas rdzeniowych
	3) obsługuje urządzenia do transportu materiałów formierskich, mas formierskich i mas rdzeniowych	17) Obsługa urządzeń do transportu materiałów i mas formierskich 18) Obsługa urządzeń do transportu materiałów i mas rdzeniowych
5) przeprowadza proces regeneracji mas formierskich i mas rdzeniowych (ew)	1) opisuje proces regeneracji mas formierskich i mas rdzeniowych	19) Etapy procesu regeneracji mas formierskich i mas rdzeniowych
	2) rozróżnia etapy regeneracji masy formierskiej i masy rdzeniowej	20) Regeneracja masy formierskiej i masy rdzeniowej
	3) przeprowadza odświeżanie masy formierskiej i masy rdzeniowej	21) Odświeżanie masy formierskiej 22) Odświeżanie masy rdzeniowej
	4) określa rodzaj techniki prowadzenia procesu regeneracji	23) Techniki prowadzenia procesu regeneracji mas formierskich i mas rdzeniowych

	5) opisuje maszyny i urządzenia stosowane do regeneracji mas formierskich i mas rdzeniowych	24) Obsługa maszyn stosowanych do regeneracji mas formierskich i mas rdzeniowych
		25) Obsługa urządzeń stosowanych do regeneracji mas formierskich i mas rdzeniowych
7) przeprowadza obsługę codzienną, przeglądy bieżące oraz konserwację maszyn i urządzeń wykorzystywanych do przerobu mas formierskich i mas rdzeniowych (ek)	1) określa sposób wykonania obsługi codziennej i przeglądów bieżących oraz konserwacji maszyn i urządzeń wykorzystywanych do przerobu mas formierskich i mas rdzeniowych	26) Metody obsług codziennych i przeglądów bieżących oraz konserwacji maszyn i urządzeń wykorzystywanych do przerobu mas formierskich i mas rdzeniowych
	2) przygotowuje narzędzia, przyrządy, urządzenia i materiały do wykonania obsługi codziennej i przeglądów bieżących oraz konserwacji maszyn i urządzeń wykorzystywanych do przerobu mas formierskich i mas rdzeniowych	27) Narzędzia, przyrządy, urządzenia i materiały do wykonania obsługi codziennej i przeglądów bieżących oraz konserwacji maszyn i urządzeń wykorzystywanych do przerobu mas formierskich i mas rdzeniowych
	3) przeprowadza obsługę codzienną maszyn i urządzeń wykorzystywanych do przerobu mas formierskich i mas rdzeniowych	28) Obsługa codzienna maszyn wykorzystywanych do przerobu mas formierskich i mas rdzeniowych 29) Obsługa codzienna maszyn wykorzystywanych do przerobu mas formierskich i mas rdzeniowych
	4) wykonuje przeglądy bieżące maszyn i urządzeń wykorzystywanych do przerobu mas formierskich i rdzeniowych zgodnie z instrukcją	30) Przeglądy bieżące maszyn wykorzystywanych do przerobu mas formierskich i rdzeniowych
		31) Przeglądy bieżące urządzeń wykorzystywanych do przerobu mas formierskich i rdzeniowych
	5) wykonuje konserwację maszyn i urządzeń do przerobu mas formierskich i mas rdzeniowych zgodnie z instrukcją	32) Konserwacja maszyn do przerobu mas formierskich i mas rdzeniowych
		33) Konserwacja urządzeń do przerobu mas formierskich i mas rdzeniowych
Oznaczenie i nazwa jednostki efektów		

MTL.02.4. Wykonywanie form oraz użytkowanie jednorazowych, trwałych i półtrwałych maszyn i urządzeń do wykonywania odlewów w formach		
4) wykonuje formy jednorazowe i rdzenie (ew)	1) opisuje etapy procesu wytwarzania form jednorazowych i rdzeni	1) Etapy procesu wytwarzania form jednorazowych 2) Etapy procesu wytwarzania rdzeni
	2) wymienia podstawowe masy formierskie, rodzaje narzędzi i przyrządów do wykonywania form jednorazowych i rdzeni	3) Narzędzia do wykonywania form jednorazowych i rdzeni 4) Przyrządy do wykonywania form jednorazowych i rdzeni 5) Przygotowanie mas formierskich do wykonywania form jednorazowych i rdzeni
	3) dobiera narzędzia i przyrządy do wykonywania form jednorazowych i rdzeni	6) Wykorzystanie narzędzi i przyrządów do wykonywania form jednorazowych i rdzeni
	4) użytkuje maszyny i urządzenia do wykonywania form jednorazowych i rdzeni	7) Maszyny do wykonywania form jednorazowych i rdzeni 8) Urządzenia do wykonywania form jednorazowych i rdzeni
	5) wykonuje formy jednorazowe do odlewania	9) Wykonywanie form jednorazowych do odlewania
	6) wykonuje formy jednorazowe do odlewania precyzyjnego	10) Wykonywanie form jednorazowych do odlewania precyzyjnego
5) ocenia stan techniczny oprzyrządowania odlewniczego (ep)	1) ocenia kompletność zestawu modelowego	11) Zestaw modelowy – budowa i zadania
	2) określa stan techniczny powierzchni poszczególnych elementów zestawu modelowego	12) Ocena stanu technicznego zestawu modelowego
	3) ocenia stan techniczny i kompletność skrzynek	13) Kryteria oceny stanu technicznego i kompletności skrzynek 14) Ocena stanu technicznego i kompletności skrzynek
	4) określa rodzaje uszkodzeń oprzyrządowania odlewniczego	15) Rodzaje uszkodzeń oprzyrządowania odlewniczego
	5) wykrywa uszkodzenia oprzyrządowania odlewniczego	16) Wykrywanie uszkodzeń oprzyrządowania odlewniczego

	6) określa zakres naprawy oprzyrządowania odlewniczego	17) Naprawa uszkodzeń oprzyrządowania odlewniczego
6) użytkuje urządzenia do suszenia form jednorazowych i rdzeni (ew)	1) opisuje urządzenia do suszenia form jednorazowych	18) Urządzenia do suszenia form jednorazowych
	2) opisuje urządzenia do suszenia rdzeni	19) Urządzenia do suszenia rdzeni
	3) dobiera parametry suszenia form jednorazowych i rdzeni	20) Parametry suszenia form jednorazowych 21) Parametry suszenia rdzeni
	4) przeprowadza proces suszenia form jednorazowych i rdzeni	22) Suszenie form jednorazowych 23) Suszenie rdzeni
8) wykonuje odlewy w formach jednorazowych (ek)	1) składa i przygotowuje formy jednorazowe do zalewania	24) Przygotowanie i składanie form jednorazowych do zalewania
	2) przygotowuje łyżki i kadzie odlewnicze do zalewania	25) Przygotowanie łyżek i kadzi odlewniczych do zalewania
	3) zalewa formy jednorazowe	26) Zalewanie form jednorazowych
	4) kontroluje jakość wykonanych form jednorazowych	27) Kontrola jakości wykonanych form jednorazowych
9) wykonuje odlewy w formach trwałych i półtrwałych (ek)	1) przygotowuje formy trwałe i formy półtrwałe do zalewania	28) Przygotowanie form trwałych i form półtrwałych do zalewania
	2) wykonuje pokrycia ochronne i oddzielające na wnętrza form trwałych i półtrwałych oraz na powierzchnie rdzeni	29) Pokrycia ochronne i oddzielające na wnętrza form trwałych i półtrwałych oraz na powierzchnie rdzeni
	3) kontroluje jakość przygotowania form trwałych i półtrwałych i rdzeni do zalewania	30) Kontrola jakości przygotowania form trwałych i półtrwałych i rdzeni do zalewania
	4) przygotowuje łyżki i kadzie odlewnicze do zalewania	31) Łyżki i kadzie odlewnicze do zalewania
	5) zalewa formy trwałe i półtrwałe	32) Zalewanie form trwałych i półtrwałych
	1) dobiera maszyny i urządzenia do odlewania w formach trwałych i półtrwałych	33) Maszyny i urządzenia do odlewania w formach trwałych i półtrwałych

10) użytkuje maszyny i urządzenia stosowane w procesach wytwarzania odlewów w formach trwałych i półtrwałych (ew)	2) określa podstawowe parametry pracy maszyn i urządzeń do odlewania w formach trwałych i półtrwałych	34) Podstawowe parametry pracy maszyn i urządzeń do odlewania w formach trwałych i półtrwałych
	3) ocenia jakość odlewów wykonanych w formach trwałych i półtrwałych	35) Kryteria oceniania jakości odlewów wykonanych w formach trwałych i półtrwałych
11) przeprowadza obsługę codzienną, przeglądy bieżące oraz konserwację maszyn i urządzeń stosowanych w procesach odlewania (ew)	1) określa sposób wykonania obsługi codziennej i przeglądów bieżących oraz konserwacji maszyn i urządzeń stosowanych w procesach odlewania	36) Sposoby wykonania obsługi codziennej i przeglądów bieżących oraz konserwacji maszyn i urządzeń stosowanych w procesach odlewania
	2) przygotowuje narzędzia, przyrządy, urządzenia i materiały do wykonania obsługi codziennej i przeglądów bieżących oraz konserwacji maszyn i urządzeń stosowanych w procesach odlewania	37) Narzędzia, przyrządy, urządzenia i materiały do wykonania obsługi codziennej i przeglądów bieżących oraz konserwacji maszyn i urządzeń stosowanych w procesach odlewania
	3) wykonuje obsługę codzienną, przeglądy bieżące i konserwację maszyn i urządzeń stosowanych w procesach odlewania w formach jednorazowych trwałych i półtrwałych zgodnie z instrukcją	38) Wykonywanie obsług codziennych, przeglądów bieżących i konserwacji maszyn i urządzeń stosowanych w procesach odlewania w formach jednorazowych trwałych i półtrwałych zgodnie z instrukcją
	4) przeprowadza przegląd bieżący i konserwację kokilarek	39) Przeglądy bieżące i konserwacja kokilarek
	5) przeprowadza przegląd bieżący i konserwację maszyny ciśnieniowej	40) Przeglądy bieżące i konserwacja maszyny ciśnieniowej
	6) przeprowadza przegląd bieżący i konserwację maszyny do zalewania odśrodkowego	41) Przeglądy bieżące i konserwacja maszyny do zalewania odśrodkowego
	7) przeprowadza przegląd bieżący i konserwację maszyny z formą półtrwałą	42) Przeglądy bieżące i konserwacja maszyn z formą półtrwałą
	8) wykonuje konserwację maszyn i urządzeń stosowanych w procesach odlewania w formach jednorazowych, trwałych i półtrwałych zgodnie z instrukcją	43) Konserwacja maszyn i urządzeń stosowanych w procesach odlewania w formach jednorazowych, trwałych i półtrwałych

Oznaczenie i nazwa jednostki efektów		
MTL.02.5. Eksploatacja maszyn i urządzeń do wybijania, oczyszczania i wykończania odlewów		
7) dobiera metody wybijania i wykończania odlewów (ep)	1) opisuje metody wybijania odlewów opisuje metody wykończania odlewów	1) Metody wybijania odlewów
	2) opisuje metody wybijania odlewów opisuje metody wykończania odlewów	2) Metody wykończania odlewów
	3) dobiera metodę wybijania odlewów w zależności od technologii ich wykonania	3) Metody wybijania odlewów w zależności od technologii ich wykonania
	4) dobiera metodę wybijania odlewów w zależności od technologii ich oczyszczania	4) Metody wybijania odlewów w zależności od technologii ich oczyszczania
	5) dobiera metodę wykończania odlewów w zależności od wymagań określonych w dokumentacji technicznej	5) Metody wykończania odlewów w zależności od wymagań określonych w dokumentacji technicznej
8) użytkuje maszyny i urządzenia do ręcznego i mechanicznego wybijania odlewów z form oraz rdzeni z odlewów (ek)	1) wybija ręcznie odlew z formy	6) Wybijanie ręczne odlewów z formy
	2) wybija ręcznie rdzenie z odlewu	7) Wybijanie ręczne rdzeni z odlewu
	3) wybija mechanicznie odlewy z form za pomocą maszyn i urządzeń	8) Mechaniczne wybijanie odlewów z form za pomocą maszyn i urządzeń
	4) wybija mechanicznie rdzenie z odlewów za pomocą maszyn i urządzeń	9) Mechaniczne wybijanie rdzeni z odlewów za pomocą maszyn i urządzeń
9) użytkuje narzędzia, maszyny i urządzenia do ręcznego i mechanicznego oczyszczania powierzchni odlewów wykończania odlewów (ek)	1) opisuje narzędzia, maszyny i urządzenia do oczyszczania powierzchni odlewów oraz wykończania odlewów	10) Narzędzia, maszyny i urządzenia do oczyszczania powierzchni odlewów oraz wykończania odlewów
	2) dobiera narzędzia oraz maszyny i urządzenia do ręcznego i mechanicznego oczyszczania powierzchni odlewów oraz wykończania odlewów	
	1) rozpoznaje i klasyfikuje wady odlewów	11) Rozpoznawanie i klasyfikacja wad odlewów

10) naprawia wady odlewów (ew)	2) omawia wady odlewów	
	3) dobiera narzędzia do naprawy wad odlewów	12) Narzędzia do naprawy wad odlewów
	4) dobiera metody usuwania wad odlewów	13) Metody usuwania wad odlewów
11) stosuje metody zabezpieczania odlewów przed korozją (ew)	1) opisuje metody zabezpieczania odlewów przed korozją	14) Metody zabezpieczania odlewów przed korozją
	2) dobiera sposób zabezpieczenia antykorozyjnego odlewów w zależności od wymagań zawartych w dokumentacji technicznej odlewu	15) Sposoby zabezpieczenia antykorozyjnego odlewów w zależności od wymagań zawartych w dokumentacji technicznej odlewu
	3) dobiera środki zabezpieczające przed korozją	16) Środki zabezpieczające przed korozją
12) przeprowadza obsługę codzienną przeglądy bieżące oraz konserwację maszyn i urządzeń do wybijania, oczyszczania i wykończania odlewów (ew)	1) określa sposób wykonania obsługi codziennej i przeglądów bieżących oraz konserwacji maszyn i urządzeń do wybijania, oczyszczania i wykończania odlewów	17) Sposoby wykonania obsługi codziennej i przeglądów bieżących oraz konserwacji maszyn i urządzeń do wybijania odlewów 18) Sposoby wykonania obsługi codziennej i przeglądów bieżących oraz konserwacji maszyn i urządzeń do oczyszczania odlewów 19) Sposoby wykonania obsługi codziennej i przeglądów bieżących oraz konserwacji maszyn i urządzeń do wykończania odlewów
	2) przygotowuje narzędzia, przyrządy, urządzenia i materiały do wykonania obsługi codziennej i przeglądów bieżących oraz konserwacji maszyn i urządzeń do wybijania, oczyszczania i wykończania odlewów	20) Narzędzia do wykonania obsługi codziennej i przeglądów bieżących oraz konserwacji maszyn i urządzeń do wybijania, oczyszczania i wykończania odlewów 21) Przyrządy do wykonania obsługi codziennej i przeglądów bieżących oraz konserwacji maszyn i urządzeń do wybijania, oczyszczania i wykończania odlewów 22) Urządzenia do wykonania obsługi codziennej i przeglądów bieżących oraz konserwacji maszyn

		i urządzeń do wybijania, oczyszczani i wykończania odlewów 23) Materiały do wykonania obsługi codziennej i przeglądów bieżących oraz konserwacji maszyn i urządzeń do wybijania, oczyszczani i wykończania odlewów
	3) wykonuje przeglądy bieżące maszyn i urządzeń do wybijania, oczyszczani i wykończania odlewów zgodnie z instrukcją	24) Wykonywanie przeglądów bieżących maszyn i urządzeń do wybijania odlewów zgodnie z instrukcją 25) Wykonywanie przeglądów bieżących maszyn i urządzeń do oczyszczani odlewów zgodnie z instrukcją 26) Wykonywanie przeglądów bieżących maszyn i urządzeń do wykończania odlewów zgodnie z instrukcją
	4) wykonuje konserwację maszyn i urządzeń do wybijania, oczyszczani i wykończania odlewów zgodnie z instrukcją	27) Wykonywanie konserwacji maszyn i urządzeń do wybijania, odlewów zgodnie z instrukcją 28) Wykonywanie konserwacji maszyn i urządzeń do oczyszczania odlewów zgodnie z instrukcją 29) Wykonywanie konserwacji maszyn i urządzeń do wykończania odlewów zgodnie z instrukcją
Oznaczenie i nazwa jednostki efektów MTL.02.6. Eksploatacja pieców odlewniczych oraz maszyn i urządzeń do przygotowania wsadu		
7) użytkuje maszyny i urządzenia do rozładunku, oraz transportu materiałów wsadowych (ew)	1) dobiera maszyny i urządzenia do rozładunku materiałów wsadowych	1) Maszyny i urządzenia do rozładunku materiałów wsadowych
	2) dobiera maszyny i urządzenia do transportu materiałów wsadowych z miejsca składowania do miejsca wytopu	2) Maszyny i urządzenia do transportu materiałów wsadowych z miejsca składowania do miejsca wytopu

8) przygotowuje wsad do pieca zgodnie z recepturą (ew)	1) rozróżnia materiały wsadowe do pieca	3) Materiały wsadowe do pieca
	2) dobiera materiały wsadowe do składu stopu	4) Dobór materiałów wsadowych do składu stopu
	3) dobiera sposoby przygotowania paliw do procesu wytopu	5) Paliwa do procesu wytopu
	4) dobiera sposoby przygotowania topników i składników stopowych do procesu topienia	6) Sposoby przygotowania topników i składników stopowych do procesu topienia
	5) użytkuje maszyny i urządzenia do dozowania materiałów wsadowych	7) Działanie maszyn i urządzeń do dozowania materiałów wsadowych
9) użytkuje maszyny i urządzenia do przygotowania oraz odważania materiałów wsadowych (ew)	1) opisuje maszyny i urządzenia do przygotowania oraz odważania materiałów wsadowych	8) Maszyny i urządzenia do przygotowania oraz odważania materiałów wsadowych
	2) dobiera maszyny i urządzenia do przygotowania oraz odważania materiałów wsadowych	9) Dobór maszyn i urządzeń do przygotowania oraz odważania materiałów wsadowych
	3) przestrzega terminów kalibracji urządzeń pomiarowych	10) Kalibracja urządzeń pomiarowych
	4) wskazuje możliwości wykorzystania do danego zadania maszyn i urządzeń do przygotowania oraz odważania materiałów wsadowych	11) Możliwości wykorzystania maszyn i urządzeń do przygotowania oraz odważania materiałów wsadowych 12) Działanie maszyn i urządzeń do przygotowania oraz odważania materiałów wsadowych
10) wykonuje obsługę codzienną i przeglądy bieżące oraz konserwację maszyn i urządzeń do przygotowania wsadu (ek)	1) określa sposób wykonania obsługi codziennej i przeglądów bieżących oraz konserwacji maszyn i urządzeń do przygotowania wsadu	13) Sposoby wykonania obsług codziennych i przeglądów bieżących oraz konserwacji maszyn i urządzeń do przygotowania wsadu
	2) przygotowuje narzędzia, przyrządy, urządzenia i materiały do wykonania obsługi codziennej i przeglądów bieżących oraz konserwacji maszyn i urządzeń do przygotowania wsadu	14) Narzędzia, przyrządy, urządzenia i materiały do wykonania obsługi codziennej i przeglądów bieżących oraz konserwacji maszyn i urządzeń do przygotowania wsadu
	3) wymienia kolejność czynności podczas przeglądu bieżącego maszyn i urządzeń do przygotowania wsadu zgodnie z instrukcją	15) Czynności podczas przeglądu bieżącego maszyn i urządzeń do przygotowania wsadu zgodnie z instrukcją

	4) wymienia kolejność czynności podczas konserwacji maszyn i urządzeń do przygotowania wsadu zgodnie z instrukcją	16) Czynności podczas konserwacji maszyn i urządzeń do przygotowania wsadu zgodnie z instrukcją
11) prowadzi proces topienia w piecu odlewniczym (ew)	1) dobiera piec do wytwarzanego materiału, omawia etapy procesu topienia w piecu odlewniczym	17) Dobór pieca do wytwarzanego materiału 18) Etapy procesu topienia w piecu odlewniczym
	2) dobiera narzędzia do obsługi pieców odlewniczych	19) Narzędzia do obsługi pieców odlewniczych
	3) dozuje wsad do pieca odlewniczego	20) Kolejność dozowania wsadu do pieca odlewniczego
	4) usuwa żużel	21) Usuwanie żużla
	5) pobiera próby ciekłego metalu	22) Pobieranie prób ciekłego metalu
	6) obsługuje piec odlewniczy	23) Obsługa pieca odlewniczego
	7) kontroluje parametry pracy pieców odlewniczych	24) Parametry pracy pieców odlewniczych
	8) stosuje systemy komputerowe wspomagające czynności regulacji parametrów pracy pieca odlewniczego	25) Systemy komputerowe wspomagające czynności regulacji parametrów pracy pieca odlewniczego
12) wykonuje obsługę codzienną, przeglądy bieżące oraz konserwację maszyn i urządzeń do topienia metali (ek)	1) określa sposób wykonania obsługi codziennej i przeglądów bieżących oraz konserwacji maszyn i urządzeń do topienia metali	26) Obsługi codzienne i przeglądy bieżące oraz konserwacja maszyn i urządzeń do topienia metali
	2) przygotowuje narzędzia, przyrządy, urządzenia i materiały do wykonania obsługi codziennej i przeglądów bieżących oraz konserwacji maszyn i urządzeń do topienia metali	27) Narzędzia, przyrządy, urządzenia i materiały do wykonania obsługi codziennej i przeglądów bieżących oraz konserwacji maszyn i urządzeń do topienia metali
	3) przedstawia zasady działania maszyn i urządzeń do topienia metali oraz możliwości diagnozy bez demontażu	28) Metody diagnozy maszyn i urządzeń do topienia metali bez ich demontażu
	4) wymienia kolejność czynności podczas konserwacji maszyn i urządzeń do topienia metali	29) Kolejność czynności podczas konserwacji maszyn i urządzeń do topienia metali
Oznaczenie i nazwa jednostki efektów		

MTL.02.7. Język obcy zawodowy.

2) posługuje się podstawowym zasobem środków językowych w języku obcym nowożytnym (ze szczególnym uwzględnieniem środków leksykalnych) umożliwiającym realizację czynności zawodowych w zakresie tematów związanych: e) ze stanowiskiem pracy i jego wyposażeniem f) z głównymi technologiami stosowanymi w danym zawodzie g) z dokumentacją związaną z danym zawodem h) z usługami świadczonymi w danym zawodzie	1) rozpoznaje oraz stosuje środki językowe umożliwiające realizację czynności zawodowych w zakresie: a) czynności wykonywanych na stanowisku pracy, w tym związanych z zapewnieniem bezpieczeństwa i higieny pracy b) narzędzi, maszyn, urządzeń i materiałów koniecznych do realizacji czynności zawodowych c) procesów i procedur związanych z realizacją zadań zawodowych d) formularzy, specyfikacji oraz innych dokumentów związanych z wykonywaniem zadań zawodowych e) świadczonych usług, w tym obsługi klienta	1) Moje obowiązki – słownictwo. 2) Do czego to służy – maszyny, narzędzia i urządzenia. 3) Słownictwo związane z zagrożeniami występującymi na stanowisku pracy.
2) rozumie proste wypowiedzi ustne artykułowane wyraźnie, w standardowej odmianie języka obcego nowożytnego, a także proste wypowiedzi pisemne w języku obcym nowożytnym,	1) określa główną myśl wypowiedzi lub tekstu lub fragmentu wypowiedzi lub tekstu 2) znajduje w wypowiedzi lub tekście określone informacje 3) rozpoznaje związki między poszczególnymi częściami tekstu	4) Ćwiczenie umiejętności czytania. 5) Doskonalenie umiejętności słuchania.

w zakresie umożliwiającym realizację zadań zawodowych: c) rozumie proste wypowiedzi ustne dotyczące czynności zawodowych (np. rozmowy, wiadomości, komunikaty, instrukcje lub filmy instruktażowe, prezentacje), artykułowane wyraźnie, w standardowej odmianie języka d) rozumie proste wypowiedzi pisemne dotyczące czynności zawodowych (np. napisy, broszury, instrukcje obsługi, przewodniki, dokumentację zawodową)	4) układa informacje w określonym porządku	
3) samodzielnie tworzy krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi ustne i pisemne w języku obcym nowożytnym w zakresie umożliwiającym realizację zadań zawodowych: c) tworzy krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi ustne dotyczące czynności zawodowych	1) opisuje przedmioty, działania i zjawiska związane z czynnościami zawodowymi	6) Rozmowa z szefem – doskonalenie umiejętności mówienia. 7) Ćwiczenia umiejętności pisania wiadomości i e-maili.
	2) przedstawia sposób postępowania w różnych sytuacjach zawodowych (np. udziela instrukcji, wskazówek, określa zasady)	
	3) wyraża i uzasadnia swoje stanowisko	
	4) stosuje zasady konstruowania tekstów o różnym charakterze	

(np. polecenie, komunikat, instrukcję) d) tworzy krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi pisemne dotyczące czynności zawodowych (np. komunikat, e-mail, instrukcję, wiadomość, CV, list motywacyjny, dokument związany z wykonywanym zawodem – według wzoru)	5) stosuje formalny lub nieformalny styl wypowiedzi adekwatnie do sytuacji	
4) uczestniczy w rozmowie w typowych sytuacjach związanych z realizacją zadań zawodowych – reaguje w języku obcym nowożytnym w sposób zrozumiały, adekwatnie do sytuacji komunikacyjnej, ustnie lub w formie prostego tekstu: c) reaguje ustnie (np. podczas rozmowy z innym pracownikiem, klientem, kontrahentem, w tym rozmowy telefonicznej) w typowych sytuacjach związanych z wykonywaniem czynności zawodowych d) reaguje w formie prostego tekstu pisanego (np. wiadomość, formularz, e-mail, dokument związany z wykonywanym zawodem) w typowych sytuacjach	1) rozpoczyna, prowadzi i kończy rozmowę	8) Dyskusja z klientem i innymi pracownikami – dialogi. 9) Wypełnianie dokumentów – doskonalenie umiejętności pisania.
	2) uzyskuje i przekazuje informacje i wyjaśnienia	
	3) wyraża swoje opinie i uzasadnia je, pyta o opinie, zgadza się lub nie zgadza z opiniami innych osób	
	4) prowadzi proste negocjacje związane z czynnościami zawodowymi	
	5) stosuje zwroty i formy grzecznościowe	
	6) dostosowuje styl wypowiedzi do sytuacji	

związanych z wykonywaniem czynności zawodowych		
5) zmienia formę przekazu ustnego lub pisemnego w języku obcym nowożytnym w typowych sytuacjach związanych z wykonywaniem czynności zawodowych	1) przekazuje w języku obcym nowożytnym informacje zawarte w materiałach wizualnych (np. wykresach, symbolach, piktogramach, schematach) oraz audiowizualnych (np. filmach instruktażowych)	10) Przekazywanie informacji – ćwiczenia w mówieniu
	2) przekazuje w języku polskim informacje sformułowane w języku obcym nowożytnym	
	3) przekazuje w języku obcym nowożytnym informacje sformułowane w języku polskim lub tym języku obcym nowożytnym	
	4) przedstawia publicznie w języku obcym nowożytnym wcześniej opracowany materiał, np. prezentację	
6) wykorzystuje strategie służące doskonaleniu własnych umiejętności językowych oraz podnoszące świadomość językową: e) wykorzystuje techniki samodzielnej pracy nad nauką języka f) współdziała w grupie g) korzysta ze źródeł informacji w języku obcym nowożytnym h) stosuje strategie komunikacyjne i kompensacyjne	1) korzysta ze słownika dwujęzycznego i jednojęzycznego	11) Tłumaczenia – doskonalenie umiejętności językowych.
	2) współdziała z innymi osobami realizując zadania językowe	
	3) korzysta z tekstów w języku obcym, również za pomocą technologii informacyjno- komunikacyjnych	
	4) identyfikuje słowa kluczowe, internacjonalizmy	
	5) wykorzystuje kontekst (tam, gdzie to możliwe), aby w przybliżeniu określić znaczenie słowa	
	6) upraszcza (jeżeli to konieczne) wypowiedź, zastępuje nieznanne słowa innymi, wykorzystuje opis, środki niewerbalne	

Oznaczenie i nazwa jednostki efektów		
MTL.02.8. Kompetencje personalne i społeczne.		
9) przestrzega zasad kultury osobistej i etyki zawodowej (ep)	1) wymienia zasady etyki	1) Zasady kultury osobistej
	2) wyjaśnia, czym jest zasada (norma, reguła) moralna i podaje przykłady zasad (norm, reguł) moralnych	
	3) wyjaśnia, na czym polega zachowanie etyczne w wybranym zawodzie	
	4) wskazuje przykłady zachowań etycznych w wybranym zawodzie	2) Zasady etyki zawodowej
	5) wyjaśnia czym jest plagiat	
	6) stosuje zasady kultury osobistej i ogólnie przyjęte normy zachowania	
10) planuje wykonanie zadania (ep)	1) określa czas realizacji zadań	3) Określenie czasu realizacji zadań
	2) realizuje działania w wyznaczonym czasie	4) Podjęcie realizacji zadań w wyznaczonym czasie
	3) monitoruje realizację zaplanowanych działań	5) Monitorowanie realizacji zaplanowanych działań
	4) dokonuje modyfikacji zaplanowanych działań	6) Modyfikacja zaplanowanych działań
11) wykazuje się kreatywnością i otwartością na zmiany (ep)	1) wyjaśnia znaczenie zmiany dla rozwoju człowieka	7) Znaczenie zmiany dla rozwoju człowieka
	2) wskazuje przykłady wprowadzenia zmiany i ocenia skutki jej wprowadzenia	
	3) proponuje sposoby rozwiązywania problemów związanych z wykonywaniem zadań zawodowych	8) Sposoby rozwiązywania problemów związanych z wykonywaniem zadań zawodowych

12) stosuje techniki radzenia sobie ze stresem (ep)	1) wymienia przyczyny sytuacji stresowych w pracy zawodowej	9) Przyczyny sytuacji stresowych w pracy zawodowej
	2) wymienia techniki radzenia sobie ze stresem	10) Techniki radzenia sobie ze stresem
	3) przedstawia różne formy zachowań asertywnych jako sposobów radzenia sobie ze stresem	11) Różne formy zachowań asertywnych
	4) opisuje sytuacje wywołujące stres	12) Najczęstsze przyczyny sytuacji stresowych
	5) wskazuje pozytywne sposoby radzenia sobie ze stresem na wybranym przykładzie z zakresu wykonywanych zadań zawodowych	
13) analizuje wiedzę i doskonali umiejętności zawodowe (ep)	1) charakteryzuje umiejętności i kompetencje niezbędne w swoim środowisku pracy	13) Umiejętności i kompetencje niezbędne w swoim środowisku pracy
	2) wskazuje przykłady podkreślające wartość wiedzy dla osiągnięcia sukcesu zawodowego i postępu cywilizacyjnego	14) Wartość wiedzy dla osiągnięcia sukcesu zawodowego i postępu cywilizacyjnego
14) stosuje zasady komunikacji interpersonalnej (ep)	1) wymienia bariery komunikacyjne	15) Bariery komunikacyjne
	2) wskazuje sposoby eliminowania barier powstałych w procesie komunikacji	16) Sposoby eliminowania barier powstałych w procesie komunikacji
	3) określa styl komunikacji interpersonalnej na podstawie zaobserwowanych sytuacji	17) Style komunikacji interpersonalnej
15) stosuje metody i techniki rozwiązywania problemów	1) opisuje sposób wykonania czynności w celu uniknięcia wystąpienia niepożądanych zdarzeń	18) Sposoby wykonania czynności w celu uniknięcia wystąpienia niepożądanych zdarzeń

(ep)	2) modyfikuje sposób wykonywania czynności, uwzględniając stanowisko wypracowane wspólnie z innymi członkami zespołu	19) Zmiana sposobu wykonywania czynności, po uwzględnieniu stanowiska wypracowanego wspólnie z innymi członkami zespołu
16) współpracuje w zespole (ep)	1) realizuje zadania w wyznaczonym czasie	20) Realizacja zadań w wyznaczonym czasie
	2) wspiera członków zespołu w realizacji zadań	21) Odpowiedzialność za wspólnie realizowane zadania
	3) wykorzystuje opinie i pomysły innych członków zespołu w celu usprawnienia pracy zespołu	22) Wykorzystywanie opinii i pomysłów innych członków zespołu w celu usprawnienia pracy zespołu